CIHM
Microfiche
Series
(Monographs)

ICMH
Collection de
microfiches
(monographies)

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1995

Technical and Bibliographic Notes / Notes technique et bibliographiques

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Features of this copy which may be bibliographically unique, which may alter any of the images in the reproduction, or which may significantly change the usual method of filming are checked below.

- [x] Coloured covers / Couverture de couleur
- [ ] Covers damaged / Couverture endommagée
- [ ] Covers restored and/or laminated / Couverture restaurée et/ou pelliculée
- [ ] Cover title missing / Le titre de couverture manque
- [ ] Coloured maps / Cartes géographiques en couleur
- [x] Coloured ink (i.e. other than blue or black) / Encre de couleur (i.e. autre que bleue ou noire)
- [x] Coloured plates and/or illustrations / Planches et/ou illustrations en couleur
- [ ] Bound with other material / Relié avec d'autres documents
- [ ] Only edition available / Seule édition disponible
- [ ] Tight binding may cause shadows or distortion along interior margin / La reliure serrée peut causer de l'ombre ou de la distorsion le long de la marge intérieure.
- [ ] Blank leaves added during restorations may appear within the text. Whenever possible, these have been omitted from filming / Il se peut que certaines pages blanches ajoutées lors d'une restauration apparaissent dans le texte, mais, lorsque cela était possible, ces pages n'ont pas été filmées.
- [x] Additional comments / Commentaires supplémentaires: Text in Ukrainian.

L'Institut a microfilmé le meilleur examplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Les détails de cet exemplaire qui sont peut-être uniques du point de vue bibliographique, qui peuvent modifier une image reproduite, ou qui peuvent exiger une modifications dans la méthode normale de filmage sont indiqués ci-dessous.

- [ ] Coloured pages / Pages de couleur
- [ ] Pages damaged / Pages endommagées
- [ ] Pages restored and/or laminated / Pages restaurées et/ou pelliculées
- [x] Pages discoloured, stained or foxed / Pages décolorées, tachetées ou piquées
- [ ] Pages detached / Pages détachées
- [x] Showthrough / Transparence
- [x] Quality of print varies / Qualité inégale de l'impression
- [ ] Includes supplementary material / Comprend du matériel supplémentaire
- [ ] Pages wholly or partially obscured by errata slips, tissues, etc., have been refilmed to ensure the best possible image / Les pages totalement ou partiellement obscurcies par un feuillet d'errata, une pelure, etc., ont été filmées à nouveau de façon à obtenir la meilleure image possible.
- [ ] Opposing pages with varying colouration or discolourations are filmed twice to ensure the best possible image / Les pages s'opposant ayant des colorations variables ou des décolorations sont filmées deux fois afin d'obtenir la meilleur image possible.

This item is filmed at the reduction ratio checked below/
Ce document est filmé au taux de réduction indiqué ci-dessous.

10X	12X	14X	16X	18X	20X	22X	24X	26X	28X	30X	32X
						✓					

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

National Library of Canada

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol ⟶ (meaning "CONTINUED"), or the symbol ▽ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

Bibliothèque nationale du Canada

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole ⟶ signifie "A SUIVRE", le symbole ▽ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

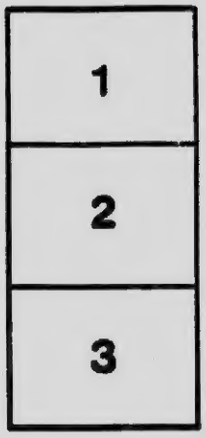

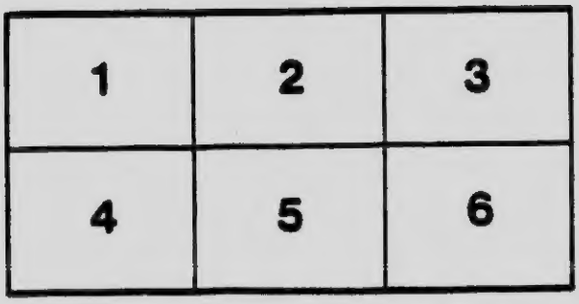

MICROCOPY RESOLUTION TEST CHART

(ANSI and ISO TEST CHART No. 2)

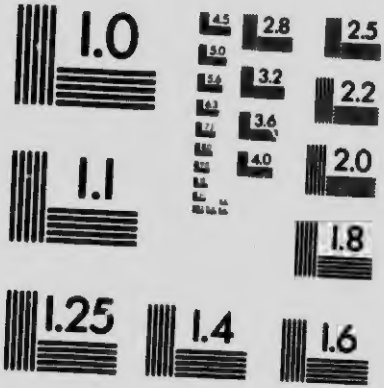

APPLIED IMAGE Inc
1653 East Main Street
Rochester, New York 14609 USA
(716) 482 - 0300 - Phone
(716) 288 - 5989 - Fax

РУСКА ПРАВОПИС

ЗІ СЛОВАРЦЕМ.

— Уложили —

СТЕПАН СМАЛЬ - СТОЦКИЙ І ФЕДІР ГАРТН

ТРЕТЕ ВИДАНЄ.

ЦІНА **50** ЦЕНТІВ.

PG 3833
S6
1918
c.2

НАКЛАДОМ РУСЬКОЇ КНИГАРНІ. — 848—850 Main Street.
З ДРУКАРНІ „КАНАДИЙСЬКОГО ФАРМЕРА" — 852—854 Main Str

ПИСЬ

М.

Р ГАРТНЕР

Main Street.

54 Main Street.

РУСКА ПРАВОПИСЬ

ЗІ СЛОВАРЦЕМ.

ВІННІПЕҐ, МАН., 1918.

НАКЛАДОМ РУСЬКОЇ КНИГАРНІ, — 848—850 Main Street.

З ДРУКАРНІ „КАНАДИЙСЬКОГО ФАРМЕРА", — 852—854 Main Street.

PG3833
S6
1918
c. 2

ПЕРЕДМОВА.

Все що мислимо, можемо виразити і другим людям виявити, видаючи із себе ротом певні звуки. Сей вираз мислий звуками називаємо **мовою.** Люди, що жиють при купі виражають звичайно свої мисли однаково, і длятого розуміють себе докладно; але чим дальші люди від себе і чим меньше мають із собою діла, тим частійше подибуємо взагалї відміни в виражуваню, так що чим раз тяжше, ба і неможливо буває їм порозуміти ся. Відти беруть ся у ріжних народів **мови,** н. пр. руська або українська, польська, російська, анґлійська, німецька.

Всеж таки мови сусїдних місцевостий або і тої самої місцевости часто стоять від себе далеко, є воно длятого, що цїлі народи, родини або поодинокі люди жиють поміж чужими народами порозкидувані.

Кожда мова зміняє ся з часом поволи і без устанку, так що наша власна мова, чим давнїйша, тим меньше для нас зрозуміла. Давні мови, що ними вже жаден нарід не говорить, і котрі задля того вже не зміняють ся, називають ся **мертвими** і до них належать такі: — латинська, еврейська, церковно - словянська.

Освічені народи также і пишуть своєю мовою, і в тій писаній мові приймає ся з часом якась одна установа, чим та мова більше або меньше відступає від звичайної мови. Отся **письменна** мова і спільна цїлому українському народови і єї повинні ми Українцї на іміґрації вивчити та знати добре...

I.

Правописні правила

приняті секциєю Наукового Товариства імени Тараса Шевченка у Львові.

I. Азбука.

§. 1.

Руска азбука складає ся з 33 букв, що слідують по собі в осьтакім порядку: а, б, в, г, ґ, д, е, є, ж, з, и, й, і, ї, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ь, ', ъ.

§. 2.

Кожду з тих букв треба писати там, де в правильнім виговорі чуємо відповідаючий їй звук. А що руска правопись, як кожда інша, мусить узгляднити також і походжене висловів і історичний розвиток мови і звичаєм принятий спосіб писаня, тож потрібними оказались такі вказівки, що дальше слідують.

II. Самозвуки.

§. 3.

є, ї, ю, я.

1. звучать як: йе, йі, йу, йа:

а) на початку висловів, пр. єго́, їсти, ю́дити, я́блоко;

б) по самозвуках, пр. ма́є, краї́, зна́ю, шя́я;

в) (виняв ши ї) по п, б, в, ф, м, р, пр. пя́ний, бєш, вя́нути, фя́кер, імя́, вірю.

ЗАМІТКА 1. Ї пише ся по тих співзвуках лишень, в словах ложених з приставкою: в, об, пр. виїхати, виїзд, видати ся, обїзд ітд. і в вислові: сїмї.

2. є, ї, ю, я не пишемо по: г, ґ, к, х; ж, ч, ш, щ.

3. є, ї, ю, я мягчать попередні: т, д, с, з, ц, л, н, пр. тягар (= тьагар), дяк, дїд, ся, зять, цїп, ля́ва, нїхто́.

ЗАМІТКА 2. Змягченя ще другого співзвука, стоячого перед змягченим т, д, с, з ітд., не означуємо в письмі з осібна, пр. стіна́ (не: сьтіна́), слід, сливий, сніг ітд. — виняв ши л а по части і и (гл. зам. 3.)

ЗАМІТКА 3. Однак треба окремо мягчити л:

а) в іменниках перед наростками: -ня, -ця, пр. читальня (не: читалня), почекальня, Юльця;

б) в відміні іменників на: -ець, -ень, пр. погорільця (від: погорілець), стрільців, пальці; більня (1. відм. білень) ітд.;

в) перед: -нїйший, пр. сильнїйший (не: силнїйший), пильнїйший;

г) треба мягчити л і н в цілій відміні тих іменників, у котрих л, н було змягчене в 1. відм. ч. од., пр. ку́льтї (від: культ), весельцї (від: веселець), ню́ньцї (від: нянька) ітд.

§. 4.

ь — знак змягченя.

1. Тим знаком мягчимо: т, д, с, з, ц, л, н:

а) на кінци вислову, пр. зять, будь, вісь, князь, місяць, сіль, огонь;

б) в середині слова перед твердим співзвуком, пр. ба́тько, сьвіт, цьвіт, більмо́, сьміх;

в) в середині слова перед о, пр. тьо́хкати, дьо́готь, мальо́ваний ітд.

ЗАМІТКА. Змягченя ще другого співзвука, стоячого перед змягченим ть, дь, сь ітд., не означуємо з осібна, пр. кість (не: кісьть), гвіздь, боязнь, мисль, кістьми́ ітд.

2. Знак „ь" пишемо в наростках: -енько, -енька, -оньку, -оньки, -їський, -їсенький, -їсїнький, пр. місяче́нько, річенька, соколо́нько, голово́нька, малїський, білїсенький, однїсїнький ітд.

[Однак: Шевче́нко, Сторожéнко, Основяне́нко, Чайче́нко і інші імена власні.]

3. Знаком „ь" мягчимо л перед наростками: -чик, -щина, -ший, -ство, -ский, а и тілько перед -ство, -ский, пр. па́льчик,

бувальщина. більший, начальство, гуцульский; — духовеньство, пеньский (але: кінчик, женщина, менший ітд.).

4. Знак „ь“ пишемо в наростку: -ець, пр. краве́ць, Німець, хлопець, швець ітд.

5. Пишемо „ь“ в закінченю 3. особи ч. од. і мн.: -ть, пр. їсть, дасть, хвалять, несуть ітд.

§. 5.

а не: є

по: ж, ч, ш, щ, пр. жаба (не: жєба), час, шапка, щастє, паша, душа, жаль, рожа ітд.

§. 6.

є не: и

1. в 6. відм. ч. од. іменників на: -я, -ї, -жа, -ча, -ша, -ща, пр. динею (не: динию), панею, рожею, задн'єю, душею, гущею ітд.;

2. в середині висловів там, де ненаголошене є зближає ся в виговорі до и, пр. мені (не: мині), теля, чекати, терпеливий, тревалий, великий, перо ітд.; берєш (не: бирєш), перєш, дерєш, можеш (не: можиш), пишеш ітд.; тесати (не: тисати), метати, щезати ітд.

§. 7.

и не: є

1. в 5. і 6. відм. ч. од. іменників женьских, закінчених на співзвук, пр. части, частию; ночи, ночию; молодежи, -ию; мыши, -ию ітд.;

2. в 1. відм. ч. мн. іменників на: -янин (-анин), пр. християни (від: християнин), Василяни, міщани ітд.;

3. в закінченю 2. відм. ч. мн.: -ий, пр. людий, частий, ночий, мший, коний, гостий, грошний ітд.;

4. перед р в дієсловах протягових (verba durativa): видирати (не: видерати), збирати, підпирати, розпирати, умирати ітд.

§. 8.

и не: і

1. в 1. (зглядно 4. і 5) відм. ч. мн. іменників на: -и, -г, -х, -ґ, пр. ученики (не: учениці), други, духи ітд.;

2. в 2. відм. ч. од. і 1. (зглядно 4. і 5.) ч. мн. іменників на: -ка, -га, -ха, -ґа, пр. руки, дуги, ноги; ч. мн.: руки, дуги, ноги, мухи ітд.;

3. в відміні іменників женьских на співзвук (2. 3. 5. 6. 7. відм. ч. од. і 1. 2. 4. 5. відм. ч. мн.), пр. 2. миши (не: миші), 3. миши, 5. миши, 6. мишию, 7. миши; ч. мн. 1. миши, 2. миший, 4. і 5. миши;

4. в прикметникових закінченях: -кий, -гий, -хий, (не кій, гій, хій), пр. великий, довгий, сухий (так само: 6. відм. ч. од.: великим, 2. 3. 6. 7. відм. ч. мн.: великих, великим, великими);

5. в приставці: ви (не: ві), пр. виходити, висьмівати ітд.;

6. в висловах: дитина (не: дітина), сидіти (не: сідіти);

7. в наростку власних імен славяньских: ич, пр. Шашкевич, Міцкевич, Караджич, Яґич ітд.;

ЗАМІТКА. Але на початку таких слів, як: ила (не: ила), ігра, ікра, ім'я, індик, інколи, іноді, ірха, іскра ітд. пишемо і, не: и.

§. 9.

і не: І

1. там, де в замкненім складі повстало з о, пр. сіль (соли), не: сіль; діл (долу), не: діл; стіл (стола), спосіб (способу), росіл (росолу), осіб (особа) ітд.; жидівский (жидова), ялівка (ялови́й) ітд.;

2. в закінченю: -ів в 2. відм. ч. мн. тих іменників мужеских, що кінчать ся на тверді співзвуки, пр. плотів (не: плотів), садів, возів, вусів, волів, панів, коців ітд., бо говоримо: пліт, сад, віз, вус, віл, пан, коц ітд., [але: зятів, князів, країв ітд., бо говоримо: зять, князь, король, край ітд.];

3. в закінченю: -ій, -ім в 3. і 7. відм. ч. од. прикметників закінчених на: -ий, -а, -е і заіменника: той, та, то,

пр. білій (не: білїй), білім; зеле́ній, зеле́нім; твердій, твердім; білоли́цій, -цім; ру́сій, -сім; тій, тім ітд., бо говоримо: білий, зеле́ний, тверди́й, білоли́ций, ру́сий ітд, [але: гу́сїй, -сїм; ли́сїй, -сїм, бо говоримо: гу́сїй -ся -се, ли́сїй -ся -се ітд.];

4. в закінченю: -і в 1. відм. ч. мн. прикметників закінчених на -ий, -а, -е і заіменника: той, та, то, пр. білі (не: білї), зеле́ні, тверді́, білоли́ці, ру́сі, ті ітд., [але: гу́сї, ли́сї, бо говоримо: гусїй, ли́сїй ітд.];

5. в приставках: віді-, ді-, зі-, наді-, піді-, розі-, обі- ітд. перед більше співзвуками, пр. відібра́ти (не: відїбра́ти анї відобра́ти), дігна́ти, зібра́ти, надійти́, підійти́, розібра́ти, обігра́ти ітд.

§. 10.

ї не: і

1. по: т, д, с, з, ц, л, н там, де оно повстало з е, пр. утїк (утекла́), лїд (ле́ду), нїс (не́сла), сїл (село́) ітд., [але по інших співзвуках пишемо: і, пр. мід (ме́ду), пік (пекла́) ітд.];

2. по самозву́ках (щоби усунути роззів), пр. Україна (не: Украіна, шиї, надії; до́брої; мої, твої, свої; доїти (не: доіти), поїти, ра́їти, двоїти ітд.;

3. в заіменниках: їх, їм, їхній.

§. 11.

о не: у

1. там, де оно, не маючи наголосу, наближує ся в невиразній вимові до у, пр. оре́л (не: уре́л), она́ (не: уна́), я́блоко (не: я́блуко) ітд.;

2. в дієприкметниковім наростку: -о́ваний, коли на о падає наголос, пр. купо́ваний, даро́ваний, образо́ваний, мальо́ваний ітд. Закінчене -ований не зміняє ся, коли дієслово є зложене з приставкою: ви- і коли то ви- має наголос, пр. ви́образований, ви́мальований ітд.;

3. так само в іменниках, утворених від дієприкметників закінчених на: -о́ваний, пр. купо́ване, даро́ване, образо́ване, мальо́ване...; рівнож: ви́образоване, ви́мальоване ітд.

§. 12.

у не: о

1. в дієсловах з наростком: -ува (-юва), пр. купува́ти (не: купова́ти), дарува́ти, малюва́ти, вірувати, си́лувати ітд.;

2. в дієприкметниковім наростку: -уваний (-юваний), коли на у (ю) не паде́ наголос, пр. си́луваний, відмінюваний, поми́луваний ітд.;

3. рівнож в іменниках, утворених від дієприкметників закінчених на: -уваний, пр. си́луване, відмінюване, поми́луване ітд.

§. 13.

-уть, -ють

в 3. особі ч. мн. дієслів, закінчених в 2. ос. ч. од. на: -еш, -єш, пр. пи́шуть, товчу́ть, хо́чуть, о́рють, бо́рють ся, ко́лють ітд., бо говоримо: пи́шеш, товче́ш, хо́чеш, о́реш, бо́реш ся, ко́леш ітд.

§. 14.

-ять, -ать

в 3. особі ч. мн. дієслів, закінчених в 2. ос. ч. од. на: -иш, -їш, пр. хваля́ть, раня́ть, ви́дять, спять, ба́чать, мовча́ть, уча́ть, таї́ть ітд., бо говоримо: хвали́ш, рани́ш, ви́диш, спиш, ба́чиш, мовчи́ш, учи́ш, таї́ш ітд.

III. Співзвуки.

§. 15.

Слабі співзвуки

б, д, г, з, ж, в (а не: п, т, х, с, ш, ф)

1. **треба лишати без зміни в відмінюваню слів,** хотяй би стояли перед сильними співзвуками, пр. воробці (не: воропці), поря́дки (не: поря́тки), нігті (не: ніхті), образки́ (не: обраски́), ріжки́ (не: рішки́), рівці (не: ріфці) ітд., бо говоримо: воробе́ць, поря́док, но́готь, образо́к, ріжо́к, рове́ць ітд.; — гребсти́ (не: грепсти́), стерегти́ (не: стерехти́),

лїти (не: лїсти) ітд., бо говоримо: гребучи, стерегучи, лїзучи ітд.;

2. **треба їх лишати незміненими також перед наростками**, що зачинають ся співзвуками сильними, отже перед: -кий, -ка, -ко, -ство, -ский, -ший, пр. близкий (не: близкий), вузкий, грузкий, мерзкий, низкий, слизкий, ховзкий; — солодкий (не: солоткий), легкий (не: лехкий), мягкий; — дядько (не: дятько); — жабка (не: жапка), загадка (не: загатка), вязка (не: вяска), ліжко (не: лішко); — сусїдство (не: сусїтство анї сусїдзтво; — людский (не: лютский анї людзкий), сербский (не: серпский); — грубший (не: групший), глибший, солодший, близший, вузший, низший, тяжший, дорожший ітд., бо говоримо: близота, вузота, грузовина, мерзота, низина, слизистий, ховзати ся; — солодити, легіт, мягонький; — дядина; — жабок, загадок, вязок, ліжок, — сусїди, люди; Серби; — грубіти, глибина, тяжіти, дорожити ся ітд.

Але: лекший, мякший.

§. 16.

Сильні співзвуки

с, т лишають ся в письмі без зміни:

1. перед слабим б в наростку: -ба, пр. просьба (не: прозьба), кісьба (не: кізьба), боротьба (не: бородьба), клятьба (не: клядьба) ітд., бо говоримо: просити, косити, бороти ся, проклятий ітд.;

2. в висловах зложених: осьде (не: озьде), отже (не: одже), великдень (не: великдень).

§. 17.

об-, від-, над-, під-, без-, роз-.

Сї приставки пишемо перед кождим співзвуком без зміни, пр. обкинути (не: опкинути), обтерти; відкинути, відтяти, відсудити; надкусити, надтяти; підкинути (не: піткинути), підтяти, підсунути; безкорисно (не: бескорисно); розкувати, розкіш (не: роскіш), розклад, розсудок ітд.

§. 18.

Приіменник: з.

1. Стоячи окремо, пише ся сей приіменник завсїди без зміни у всїх своїх значіняx (як в значіню нїмецкого: aus, так також в значіню: mit), пр. з крйком, з кýхнї, з пáном, з покóю, з тáтом, з хáти ітд.

2. Коли з є приставкою, то пише ся буквою с перед кождим сильним співзвуком з виїмком: с, ш і щ, отже перед: п, т, к, х, ф, ц, ч, пр. сполокáти (не: зполокáти), стéрти, скйнути, схорóваний, сфальшувáти, сцїдйти, счесáти ітд.

3. Навпаки пише ся яко приставка буквою з перед кождим іншим співзвуком (і перед: с, ш і щ), пр. збудувáти, здїлáти, згóда, зпирáти ся, зжинáти, змочйти, зняти, зросйти, зсйнїти, зшйти, зщибáти, зщухнýти ітд.

ЗАМІТКА. Рівнож в приіменниках зложених з »з«, що стоять з 2. відмінком, пишемо »з«, отже: зпід (не: спід), зпóнад, зпéред, зпóпід ітд.

§. 19.

в не: у.

в звучить в рускій мові по самозвуках як голос посередний між у а в або як нїмецке u в au, пр. Австрия (не: Аустрия), Австрáлїя, Авґустйн, áвтор, Евгéнїя, Евpóпа, Евзéвій, Бавм (Baum) ітд.

§. 20.

в не: л

1. звичайно в ґрупі „ов“ межи двома співзвуками, пр. вовк (не: волк), пóвний, дóвгий, дóвбати ітд.

Але: полк;

2. в дієприкметнику минувшім р. муж. ч. од., пр. хвалйв (не: хвалйл), умів, плїв, вів, колóв ітд.

§. 21.

в яко приди х

на початку вислову перед і, котре повстало з **о**, пр. він (она), від, вівця́ (ове́ць), вітчина́, вісь (о́сь)), ві́стре, ві́спа, Вірмени́н ітд.

§. 22.

-вство не: -ство:

вітці́вство, короли́вство, князі́вство, ше́вство, законодавство, мисли́вство, лїни́вство ітд.

§. 23.

г не: ґ:

госпо́дар, господа́рити, господа́рство, господи́ня, грама́тика.

§. 24.

ґ не: г:

ґаз, ґазда́, ґаздува́ти, ґазе́та, ґа́нок, ґату́нок, ґе́ґати, ґімна́зия, ґраф, ґрунт, ґудз, педаґо́ґія, телеґра́ф і в інших чужих словах.

§. 25.

-дство, -дский (не: -дзтво, -дзкий)

в висловах, утворених від пнїв закінчених на: **д**, пр. лю́дский не: лю́дзкий), сусі́дство, сусі́дский, шве́дский ітд.... від люд, сусі́д, Швед ітд.

§. 26.

й

1. котре пишемо **по** самозвуках, творить з ними двозвуки, пр. ба́йка, дай, ділай, до́брий, со́йка ітд.;

2. **перед** самозвуками: пишемо тілько перед: **о**, пр. Йов, Йонатан, Йорда́н, Йо́сиф; йой; його́; байо́к, розпайо́ваний, сойо́к ітд.

§. 27.

-тство, -тский (не: -цтво, -цкий)

в висловах, утворених від пнів закінчених на: т, пр. адвокáтство, адвокáтский, богáтство, брáтство, брáтский (не: брáцтво, брáцкий), сьвітский, шляхóтский ітд. (від: адвокáт, богáт, брат, сьвіт, шляхт).

Але: гáлицкий (від: Гáлич), грéцкий (від: Грек), купéцкий, купéцтво (від: купéць), рільнйцтво (від: рільнйк), ткáцтво, ткáцкий (від: ткач) ітд.

§. 28.

-чи або -гти і -кти, ніколи: -гчи

в дієіменниках: мочй або могтй (не: могчй), бічй-гтй, беречй-гтй, волочй-ктй, запрячй-гтй, стеречй-гтй, стричй-гтй, течй-ктй, тсвчй-ктй ітд.

§. 29.

щ не: сч:

щáсте, щаслйвий, щáсний, щезáти, рýщати, рущинá, щаднйця.

IV. Чужі слова.

§. 30.

а не: ат:

в висловах присвоєних з грецкого язика, там середнього рода, а у Русинів женьского, пр. дрáмá, поéма, систéма, схéма, тéма, аксиóма ітд. (а не: дрáмат, поéмат, систéм, схéмат, тéмат, аксиóм ітд.).

§. 31.

і

в середині чужих слів, а іменно в наростках: -ія, -іян, -іянин, -ізм, -ік, -іка, -іст, -іт, дальше в: -ійний, -ійский, -іяльний,

-іньский, -ічний ітд. вкінци в закінченю особових імен хрестних і старинних: -ій, пишемо:

1. буквою и по: д, т, з, с, ц і р, пр. дидакти́чний, дие́та, диецéзия, Диоґе́н, Диоме́д, дияльо́ґ, Тукіди́д, Арка́дия, Індияни́н, будди́зм, ме́дик, мето́дика, будди́ст, Студи́т, мельоди́йний, аркади́йский, кордия́льний, христия́ньский, методи́чний, Мето́дий; — Тибу́лль, Антио́х, антифо́н, Бео́тия, арти́зм, анти́к, кри́тика партийний, беоти́йский, практи́чний, Мелéтий; — фізиоґно́мія, Азия, му́зик, азийский, ґімназия́льний, музи́чний, Атана́зий; — Сици́лія, Сио́н, місиона́р, Ро́сия, кла́сик, комісийний; — цивілїза́ция, Ци́церон, национа́льний, ака́ция, публици́ст, містици́зм, індукци́йний, провінция́льний, Гора́ций; — аристокра́ция, ориéнт, Аристи́д, перио́да, патрио́т, Австрия, Ма́рия, істо́рик, Африка, материа́льний, григория́ньский, фабри́чний, Григо́рий ітд.;

2. буквою ї по я і н, пр. Клїсте́н, Ґа́ннібаль, мілїо́н, Анґлїя, Емілїя́н, меха́нїк, аршéнїк, машинїст, мелїнїт, сателїт, провінциялїзм, лїнїйний, технїчний, Евфрозинїя, Вергілїй, Анто́нїй, Евге́нїй ітд.;

ЗАМІТКА 1. Однак треба писати з руска: евангели́ст, католик, като́лицкий, пу́блика, публи́чний, мітрополїт, Іполи́т, Васи́лий (Василияни́н, василия́ньский), Єлисавета, Ілий, що вже від дуже давна зрущили ся.

3. буквою і по всїх інших співзвуках, пр. Алькібія́д, Ахілль, Кімон, Біон, біольо́ґія, кіо́ск, Бокка́чіо, а́жіо, шіртінґ, акаде́мія, Ара́бія, епіде́мія, мона́рхія, педаґо́ґія, хе́мія, Маркія́н, акаде́мік, ґра́фіка, телеґрафіст, атавізм, льоґічний, Параске́вія, Евзе́вій, архідия́кон, архікня́зь, архієре́й ітд.

Але: ака́фист, епи́скоп, пресви́тер, Кир, Кири́ло, Дани́ло, Мико́ла, Яки́м, Фили́п, Филимо́н, Дави́д, Трофи́м, що вже від дуже давна зрущили ся.

ЗАМІТКА 2. В кількох церковних висловах задержуємо давне церковнославяньске закінчене: **-ие**, а то: водосвя́тие, еванге́лие, ко́пие, ору́жие: впрочім пишемо: **-е**, пр. ді́ланє, пи́санє, милосе́рде, спасе́нє, упо́ванє ітд.

§. 32.

аї, еї, ої, уї, юї... (не: аі, еі, оі, уі... юі...)

в чужих висловах (усуваючи розаїв), пр. архаїзм (не: архаізм), Каїн, Михаїл, Рафаїл, Енеїда, героїчний, руїна, Люїза ітд.

§. 33.

-ия (-їя, -ія) не: іум

в таких іменниках загальних, як: ґімназия (не: ґімназіум), ґубернія, колеґія, консистория, міністерия, семінария ітд.

[Але: архів, ліцей, кольосей, горрендум, індивідуум, метрум, форум.]

§. 34.

ґі не: ги

в висловах присвоєних з грецкого: ґіякінт, ґідравлічний, ґідроґрафія, ґідропатия, ґіґієна, ґієна, ґієроґліф, Ґіменей, ґіперболя, ґіперпродукция, ґіпнотизм, ґіпокрит, ґіпотека, ґіпотеза, ґістерия ітд.

Але: гидра, гимн.

ЗАМІТКА. В кількох висловах, після утертого вже способу писаня, опускаємо: ґ, а то: Іляриий, Іларион, Іполит, історія, Іспанія...

§. 35.

кс (замісць грецкого і латиньского: х):

ґексаметер, ексамін, ексекутор, екзистенция, ексорта, експедиция, Ксенофонт, текст, оксаміт ітд.

§. 36.

ль не: л (перед: о):

антропольоґія, біольоґія, соцнольоґія, фізнольоґія, фільософія Льомбардия, Льондон ітд.

§. 37.

с не: з

в висловах грецкого і романьского походженя на початку слова і в ґрупах: нс, рс, пр. Сократ, Сольон, Софія, софіст; бран-

солѐта, кóнсуль, консѐлїя, консоля́ция, Пéрси, унїверситéт ітд.; рівнож в зложенім вислові: **фільософія.**

Але: **цéнзор, цензýра, рецензéнт, рецéнзия.**

§. 38.

сх не: ш:

схéда, схéма, схематѝзм, схїзма, схоля́стика, схолїя́ст ітд.

§. 39.

т не: та

в іменниках особових мужеских, присвоєних з латиньского і грецкого язика, як: **артѝст** (не: **артѝста**), **архітéкт, архімандрѝт, лїнґвїст, митрополѝт, поéт, софїст** ітд.

§. 40.

Подвійних співзвуків в іменах загальних чужого походженя взагалї не уживаємо, отже: **афéкт, грамáтика, мáпа, профéсор, ілюмінáция, ілюстрáция, ілю́зия, іновáция, анéксия, колѐтор, корéкта, корýпция, комїсия, процéсия, ча́са** ітд.

Противно в іменах власних особових і назвах ґеоґрафічних ітд. чужого походженя лишаємо подвійні співзвуки, пр. **Ґрімм, Гофф, Лéссінґ, Шіллер, Каппадóкія, Ассѝрия, Гýнни** ітд.—виявши імена і назви вже від давна цїлком зрущені, пр.: **Бритáнїя, Рóсия, Іполѝт, Пельопонéз, Филѝп, Кирѝло** ітд.

§. 41.

Імена власні *місць* (країв, міст, гір, рік, озер ітд.), як старинні так і новочасні, пишемо так, як они нинї Русинами виговорюють ся, пр.: **Азия, Атéни, Беóтия, Вифлеéм, Грéция, Єгѝпет, Єрусалѝм, Кіпр, Лякедемóн, Мезопотáмія, Мікéни, Пéрсия, Рим, Сиракýзи, Фенїкія** ітд.; — **Аквісґрáн, Бордó, Бретáнь, Білґрáд, Дáнїя, Женéва, Італїя, Липск, Льондóн, Медполѝн, Парѝж, Прáга, Тоскáна, Фрáнция** ітд.; — **Дунáй, Льоáра, Тѝбер** ітд.

§. 42.

Імена власні *особові старинні*. Ті імена зрущили ся тим способом, що кінцеве: -as, -es, -os, -us по найбільшій части відпало, -ias, -ies, -ios, -ius замінило ся на: -ій (-ий, -їй), а противно кінцеве пневе: -n, -nt позістало, пр. Азиній, Айсхіль, Алькай, Анаксимандер, Анаксимен, Аппій, Аристотель, Аристофан, Аттик, Вергілій, Гомер, Горацій, Дидим, Еврипід, Еней, Епаміноид, Ксенофан, Лікурґ, Перикль, Пітаґор, Тибулль, Тертай, Тукідид, Симмій, Федр, ітд.; — Критон, Ксенофонт, Плятон, Сципіон, Сольон, Цицерон ітд.

Але: Мінос, Непос, Талес, Янус. Рівнож: Парис, Датис ітд.

§. 43.

Імена *особові новочасні*, котрі вже зрущили ся, пишемо рускими буквами, віддаючи по можности оригінальний звук (хотяй би навіть проти правил, поданих в §. 31.), пр. Байрон, Боккачіо, Беранже (2. відм. Беранжера), Брандес, Вальтер Скотт, Вольтер, Гайне (Heine), Гегель, Данте, Діма (2. відм. Дімаса), Доде (-ета), Кальдерон, Колюмб, Корнейль, Лессінґ, Расін, Руссо, Рафаель, Свіфт, Стюарт, Шекспір, Шіллер ітд.

Передовсїм рущимо славяньскі (і литовскі) імена, пр. Витовт, Вук Караджич, Гедимин, Ґощиньский, Данїчич, Добровский, Єлячич, Залеский, Міцкевич, Мікльосич, Паляцкий, Пушкин, Рокитаньский, Собеский, Шафарик, Ягайло, Скиргайло, Яґич ітд.

§. 44.

Менше присвоєні рускій мові чужі імена власні пишемо для зрозумілости латиньскими буквами так, як они оригінально пишуть ся, пр. Brachelli, Du Bois-Raymond, Foucault, Mirabaud, Mirabeau, Neef, ten Brink, van Houten, O'Connell ітд.

V. Великі букви.

§. 45.

Великою буквою пишемо:

1. початок кождого писаня; дальше по точці, замикаючій попередне речене, а по двоточці тоді, коли без зміни наводимо чиїсь слова, однак ніколи перед вичислюванем, пр. Нáродна послóвиця говóрить: Хто в біді дає́, два рáзи дає́. Але: Мáємо чотúри чáсти рóку: весна́, лíто, óсінь, зима́.

2. по питайнику і по знаку виклику, коли слідує відповідь або нова гадка: Чи був ти у брáта? Був. — Гóсподи милосéрний! Не осиротú нас!

3. в поезиї початок кождого стиха, пр.

І дéнь ідé і ніч ідé...
І, гóлову схопúвши в рýки,
Дивýєш ся: — чомý не йдé
Апóстол прáвди і наýки?!

4. всї імена власні т. є назви осіб (людий, богів, сьвятих духів ітд.), монаших зборів, народів, держав, країв, міст, сіл і їх мешканців; імена власні давані зьвірятам; назви улиць, рік, гір, озер, морий, гербів, сьвят, тїл небесних ітд., пр. Алекса́ндер Велúкий; Бог (але: богú погáньскі), Пресьвята, Дівá Петрó, Шашкéвич, Зевс, Атéна, Василяни́н, Домініка́ни, Полúк, Рýсин, Австро-Угóрщина, Галичинá, Львів, Замарстúнів, Львовяни́н, Яворовець, (пес) Рябкó, (корóва) Красýля, (ýлиця) Городéцка, (рікá) Днїстéр, Карпáти, Мóрске Око, Чóрне мóре, герб Любич, Різдвó, Велúкдень, Вéнус, Барáн ітд.

5. прикметники утворені від назви особи, о скілько не служать до означеня цїлого роду, пр. Шевчéнків заповíт, Міцкéвичеві твóри, Петрóва книжка, Могилянська колéґія, слýжба Бóжа, Богорóдичин прáзник, Цицерóнів вúсказ ітд.; — але: цицерóньский стиль, могаметáньскі пýтники, лютéрска цéрков ітд.

6. заголовки і назви всяких творів, пр. Котляревского Енéїда, Гомéрова Ілїáда, Шевчéнкові Неофíти, Міцкéвичеві Дзяди, Рафаéля Мадóнна. — В довших заголовках пишемо,

тілько перше слово великою буквою, пр. Історія руської літератури Огоновского, Скляника водя Скрібого ітд.

7. титули і урядові назви властий і інституций, пр. ц. к. Намісництво, Виділ Краєвий, Академія Наук в Кракові, Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові, Руске Товариство педаґоґічне ітд., отже також Церков (в значіню суспольу релігійного, але: церков сьвятого Петра). — В назвах, що складають ся з кількох слів, треба писати великою буквою тілько слово перше або також слова вирізнюючі, пр. Рада Шкільна краєва, Краєвий Союз кредитовий, ц. к. управ. акцийний Банк Гіпотечний ітд.

Рівнож уживає ся великої букви в скорочених титулів і урядових назв, щоби раз-враз не повторювати повного титулу або назви, пр. Академія (замісць: Академія Наук в Кракові), Виділ (замісць пр.: Виділ Товариства „Просьвіта"), Університет (замісць пр.: ц. к. Університет у Львові) ітд.; Намісник (замісць пр.: ц. к. Намісник Галичини, — але: становище ц. к. намісника в краях репрезентованих в Раді державній), Директор (замісць: ц. к. Директор академічної ґімназиї у Львові, — але: директори складають на директорів обовязок чувати ітд.).

8. скінци в листах і поданях пишемо великими початковими буквами не тілько титули осіб, властий і урядів (як повисше), але також заіменники особові і присвоюючі, о скілько відносять ся до особи, до котрої пишемо, пр. Високе ц. к. Намісництво! Високий Виділе Краєвий! Високоповажаний Пане Професор! Дорогий Товаришу! Прошу Тебе. Від давна чекаю на Твій лист ітд.

§. 46.

Малі букви.

Малою буквою початковою пишемо:

1. назву днів і місяців: неділя, понеділок, вівторок, середа, четвер, пяток, субота; місяць січень, лютий, март, цьвітень, май, червень, липень, серпень, вересень, жовтень, листопад, грудень.

2. прикметники, утворені від власного імени місцевости, пр. подільскі лани; волиньска земля; руські села; польскі городи; бережаньский став; яворівскі вироби з дерева ітд.

VI. Дїлене слів.

§. 47.

1. Односкладних слів не розриває ся ніколи, отже не: згл-яд, мі-ст, ка-рк ітд., але ціле слово переносимо на нову лінію.

Прийменники: в і з не лишаємо ніколи на кінци записаної стрічки, бо они не творять складу. Не пишемо отже: в- Кракові, з- Відня, але в Кра-кові, з Від-ня.

Однак пишемо: зі Львова, зі Золочева.

2. Роздїлюючи кількоскладні слова, треба держати ся отсих вказівок:

а) коли яке слово є так зложене або злучене з приставкою, що легко розпізнати складові части, тоді першу складову часть лишаємо за кінци записаної стрічки, а другу переносимо на слїдуючу лінію, пр. повно-видий, білолиций, безо-дня, коно-від, без-зубий, по-вторити, наді-слати, за-гкнути, за-мкнути, зі-пхнути, ви-вчити, ви-йти, віді-гнати, розі-рвати, підо-шва, об-умерти, не-добалий ітд.

Виїмки: о-бід, о-бух, по-душка, ро-зум, ро-сада, ро-сіл.

б) коли слово є поєдиноче, а межи двома самозвуками находить ся тілько оден співзвук, то переносить ся єго до слїдуючої стрічки, пр. во-да, гли-на, ма-ра, роз-би-ра-ти, ро-са, чоло-вік ітд.

ЗАМІТКА. дз, дж виражують тілько оден звук, длятого нероздїльно переносять ся на слїдуючу лінію, пр. са-джа, гля-джу, ро-дзинки ітд.

в) коли слово є поєдиноче, а межи двома самозвуками находять ся два, три або більше співзвуків, то на слїдуючу лінію переносимо тілько остатний зміж них, пр. ве-зти, зем-ля, кла-дка, крох-маль, поч-та, бруд-ний; жер-дка, корч-ма, мерз-нути, мест-ник, скарб-ниця, церква, умер-лий ітд.

ЗАМІТКА. Однак групи: ств, тв, дв; ск, сп, ст, сл; дальше к, г; п, б; т, д з слїдуючим л або р звичайно не роздїлюють ся і переносять ся нероздїльно

на слідуючу лінію, все одно, чи стоять они по самозвуці, чи по співзвуці, пр. богáт-ство, чер-ствий, товáри-ство, па-ства; купéц-тво, жéр-тва, брú-тва; різ-двó; лó-двó; — рý-ский, чé-ский, вій-ско; прá-спа, ві-спа; пу-стий; вар-стáт; цир-клювати, пис-клй, і-грá; дó-брий, рáс-пря; мýш-тра, ванхрувáти ітд.

VII. Зложені слова.

§. 48.

1. Зложені частиці, а іменно прислівники, приіменники і злучники, пишуть ся разом тоді, коли їх складові части так з собою зросли ся, що творять оден звичайний вираз. А пізнаємо се по тім, що котранебудь з складових частин сама для себе нині вже не уживає ся або, коли і уживає ся сама з осібна, то в іншім значіню, чим в частиці зложеній. З тих причин пишуть ся разом:

а) прислівники: байдýже, безперéч, бодáй, взагалї, відки, відрáзу, відси, відтам, відтáк, відти, вкінцú, вкýпі, внáслїдок, вперéд, впéрше, впóвнї, впорожнї, вправдї, врядúгоди, вспять, голїрýч, доокóла, дóки, долїнúць, дóраз, дорáзу, дóси, досúть, дóста, достóту, завбільшкú, завдовжкú, завглубшкú, завгрубшкú, зáєдно, зáвсїди, зáвтра, завширшкú, завчасý, заздалегідь, залéдви, зáлюбки, занáдто, запóкотом, зáраз, заразóм, звéрха, звідси, звільна, згóдом, змáлку, знадвóру, знов, зóвсїм, зрáзу, зрéштою, інколи, комітьголов, лївобіч, мимохідь, мимохіть, мимохóдом, наборзї, навгáд, навзнáк, навúпередки, навідворіть, нáвіть, навкóлїшки, навманя́, навмúсно, навпакú, навпростéць, навскіс, навстрíч, навстяж, надáрмо, назáд, наздогін, назýстріч, наконéць, налїво, наóслїп, напéрéд, наперекір, напоперéк, напóслїд, напрáво, нарáз, наразї, нарéштї, насамперéд, наскрізь, натóмісць, нáтще, немóв, ненáче, нерáдо, нерáз, нікóли, ніяк, обірýч, опісля, опя́ть, óсторонь, повóли, подéколи, подéкуди, позáвтра, позавчéра, позаторік, пóки, помáлу, понáйбільше, посóлу, потім, потóму, потрóхи, правобіч, притім, самохіть, сегóдня, сейчáс, силоміць, скоросьвіт, снóчи, спершý, справдї, тогід (-ідь), торік, упéрше, чимáло.

б) **прислівники**: за́для, за́місць, за́через, здовж, зза, зме́жи, знад, зпе́ред, зпід, зпоме́жи, зпо́між, зпо́над, зпо́під, довкруги́, ізза, напро́тив, недале́ко (пр. недале́ко шко́ли), око́ло, пі́дчас, по́біч, пове́рх, пови́сше, по́за, по́зад, поздо́вж, поме́жи, поми́мо, по́між, по́над, пони́зше, попере́д, попере́к, по́під, по́при, по́руч, посе́ред, поу́з, про́між, су́против...

в) **злучники**: аби́, а́ніж, бу́цім, длято́го, за́ки, за́ким, зате́, коби́, немо́в, на́че, нена́че, ніби́, наколи́, наскі́лько, о́тже, позая́к, проте́, таж, тай, тако́ж, тимчасо́м, щоби́, щоб...

г) пишемо разом також приіменники з приналежним **іменем**, коли наголос спочиває на приіменнику, пр. до́сьвіта, за́молоду, за́муж, за́що, на́ново, на́що, по́ночи, по́що..

2. Навпаки такі частиці, котрих складові части виступають в нашій сьвідомости осібними словами, треба писати **окремо**:

а) без су́мніву, без числа́ (але: бе́зліч), від да́вна, від за́втра, до за́втра, до пізна, до ре́шти, до си́та (але: доси́ть), до тепе́р, з бли́зка (-зька), з висо́ка, з гру́бша, з да́вна, з да́вних даве́н, з дале́ка, з німе́цка, з па́ньска, з по́льска, з поря́дку, з причи́ни, з ти́ха, з уго́рска, з че́рги (але: звільна), з часо́м, за висо́ко (за висо́кий), за до́вго, за то́нко, на спо́вид, на по́каз, на потім, на тепе́р, о скі́лько, по давно́му, по на́шому, по ни́ні, по німе́цки, по по́льски, по поря́дку, по про́сту, по старо́му, по ти́ху, по ча́сти, по че́рзї (але: пово́ли, пома́лу), по пе́рше, по дру́ге, по тре́те ітд.

б) **чим, що, як** пишемо **окремо**, пр. чим ско́рше, чим ху́тше, чим ра́з (пр. лі́пше); що рік, що місяць, що ти́ждень, що де́нь (але: на що́день), що дня́, що ра́з (пр. стараннійше), що до; по́ки що; як на́йлі́пше, як стій, як слі́д, як ра́з ітд.

3. Пишемо завсїгди **окремо**: **би, же, но, ся, то**, пр.: я ді́ла́в би; ти писа́ла би; брат же відпові́в; той же сам у́ченик; ходи́ но сюди́; учу́ ся; ми́ете ся; хто то там був? Котри́й то у́ченик написа́в?

Але завсїди разом: аби́, коби́, ніби́, щоби́; бу́дьто, на́дто.

4. Противно пишемо **разом** слова зложені з: **-б, -будь, -небу́дь, -де, -ж, -крат, -сь**, пр. ділалаб, хвалилиб, колиб; котрийбу́дь, котрийнебу́дь, де́котрий, де́хто, де́що, деінде; **хтож,**

щож, она́ж, его́ж; двакра́т, трикра́т; десь, коли́сь, хтось, учу́сь, ми́мось, мо́литесь ітд.

5. Перечене: не:

а) зростає ся в одно слово не тілько з всякими іменами, т. є з іменником, прикметником і числівником, але також з прислівниками, утвореними від імен, коли слово через те набирає осібного значіня, пр. недо́рід, неду́га, не́лад, не́міч, непоря́док, непо́тріб, несла́ва, нетя́га; — неви́нний, неза́здрий, незра́чний, непокі́рливий, нему́дрий, непута́щий; — неоде́н; — неба́вком, неба́ром, невро́ком, недале́ко, незаба́ром, немо́в, непри́чком ітд.

б) в протиставленях пише ся „не“ окремо також перед іменами і прислівниками, пр.: Се не (є) хара́ктер, а́ле упра́мість. Бува́ло се не раз, не два, а́ле мно́го разі́в. Місто не (є) дале́ко ітд.

в) перед дієсловами пишемо „не“ окремо, пр. не зна́ю, не ма́є, не бажа́ючи, не написа́вши, не говори́ ітд.

ЗАМІТКА. Однак пишемо разом: нема́ (неособово), нехотячи́, не́хотя і не́хоч (яко прислівники), нена́видіти, недоста́вати, недомага́ти, знево́лити, зневірити ся, зневажа́ти, знемощіти, знеохо́тити, унещасли́вити.... позаяк они похо́дять від: нево́ля, невіра, не́мощі, неохо́та, нещасли́вий...

6. Іменники і прикметники зложені, котрих складові части сплинули зовсім в оден вислів, пишемо разом, пр. верти́порох, гони́вітер, жми́крут, пали́вода, перекоти́поле, пройди́сьвіт, стрімголо́в; дивде́рево, гололе́диця, лихолі́тє, слабоси́лє; Богоро́диця, водопі́йло, водохре́стє, горлорі́з, коновід, костогри́з, кожемя́ка, снови́да, страхополо́х, хлі́боро́б, богомі́льний; білоли́ций, довгову́сий, карооки́й, кривобо́кий, круглоли́ций, крутобере́гий, сивоборо́дий, тонкове́рхий, чорноволо́сий, широколи́стий; вірлоо́кий, серпорі́г, беззу́бий, безру́кий, безязи́кий, безкри́лий ітд.

7. Коли складові части якогось зложеного слова лише з легка є з собою получені, то вставляємо помежи них розділку „-“, пр. Австро-Уго́рщина, украї́ньско-ру́ский, церко́вно-славя́ньский, хірурґі́чно-меди́чний, хліб-сіль (хлі́ба-со́ли), оде́н-еди́ний, все́го-на́всего, раз-вра́з, коне́ць-кінце́м, яко-та́ко ітд.

VIII. Перепинанє.

§. 49.

Протинка (,).

Протинка означає найкоротший перестанок голосу і кладе ся:

1. між реченє головне й побічне і також між два реченя побічні, пр. Граб є найтвердший з дерев, які ростуть в наших лїсах. Сьвятополк післав сказати Глїбови, щоб він швиденько їхав до Києва, бо нїби Володимир дуже слабий.

2. між реченя рівнорядні, коли они короткі і не мають речень побічних, пр. Реве та стогне Днїпр широкий, сердитий вітер завиває, додолу верби гне високі, горами хвилї підіймає.

3. між реченє скорочене або втручене і реченє головне, пр. Скінчивши свою роботу, прийду до тебе Злість, кажуть, сатанї сестриця.

4. протинкою віддїлюємо прикладку і кождий 5. відмінок в реченю, пр. Син Володаря, князь Володимирко, переніс ся до Галича. Мене, мати, Турчин знає, медом, вином напоює.

5. протинку кладемо між рівнородні части реченя стягненого (пр. між два або три підмети, присудки, такі самі придатки, поясняючі додатки ітд.), коли они не є получені злучниками: і, та, тай, або, або-або, анї, анї-анї, пр. Я прийшов, побачив, побідив. На дворі погідно, але холодно. Глубокий, наче море. Як дома, так і в школї.

Але: він і она; брат тай сестра; нинї або завтра; або я або ти; анї великий анї малий.

ЗАМІТКА. Коли згадані злучники — з виїмком „і“ = „та“ — „тай“ — получують цїлі реченя, тоді кладемо перед ними протинки, пр. Він ани не був хорий, анї не прийшов до школи. Або перун ударив, або злочинець пошалив. Але: Молися, працюй, поступай чесно і нїкого не бій ся.

6. перед реченем дієіменниковим, пр. Посилає мене мати в степ, пшеницю жати. Сонце сховалось за гори, спочивать після довгого Петрівского дня.

§. 50.

Знак середний (;).

Сей знак означає довший перестанок голосу, ніж протинка, і кладе ся:

1. між довші реченя рівнорядні, іменно коли мають при собі реченя побічні, пр. Млин меле, мука буде; язик меле, біда буде. З небес на землю, від кінця сьвіта до кінця простирає ся воля Бога; всьо, що під сонцем і висше сонця, в сьвіті і за сьвітами, розгомонює мудрість безначальну і безконечну Єго; а перед сею мудростию марниця всї мудрости наші, як капля перед морем, як червина перед велитом, як годинка перед віками.

2. Між ґрупи безпосередно по собі слїдуючих рівнорядних частий реченя: А були там: Русини, Поляки, Чехи; Італїйцї, Іспанцї, Французи; Нїмцї, Анґлїйцї, Шведи.

§. 51.

Двоточка (:).

Сей знак означає ще довший перестанок голосу, ніж знак середний, і кладе ся:

1. коли попередне речене головне пояснює ся реченями слїдуючими, пр. Наум Дрот був паробок на все село, де жив: батькови і матери слухняний, старшим себе покірний, між товариством друзяка.

2. коли вичисляємо подробицї або части, що належать до якоїсь цїлости, пр. Чоловік має пять змислів: зір, слух, смак, нюх і дотик.

3. перед словами якоїсь другої особи, коли їх наводимо дослівно, пр. Наум було й каже: Чоловікови треба трудитись до самої смерти.

4. в очерках (периодах), між реченем попереднім і послїдуючим, коли они є довгі, пр. Не хмара сонце заступила,

не вихор порохом вертить, не Галич чорна поле вкрила, не буйний вітер се шумить: се військо йде всіма шляхами.

§. 52.

Точка (.).

Сей знак означає найбільше спущене голосу і найдовший перестанок; він вказує, що мисль вже скінчена. Точку кладемо:

1. на кінци речень поединчих і зложених, пр. До смерти учить ся чоловік. Що се за чоловік, ніхто не знає.

2. по титулах, написях і заголовках, пр. Руска Читанка для низших кляс. Хмари. Повість Ів. Левицкого-Нечуя.

3. по числах, означаючих порядкові числівники, пр. Сьвятополк II.; на стор. 20. (= двайцятій); в 1904. році.

4. яко знак скороченя по всїх буквах, що заступають цїлі слова, не написані в цїлости, а то: відм. = відмінок, гл. = гляди, д. = добродій, др. = доктор, ітд. = і так дальше, іті. = і таке інше, ітп. = і тим подібне, ос. = особа, п. = пан, пр. = приміром, прикм. = прикметник, пор. = порівнай, р. = рік, р. муж. = р. мужеский, р. жень. = рід женьский, р. сер. = рід середнїй, сьв. = сьвятий, сл. = слїдуючий, стор. = сторона, тзв. = так званий, тзн. = то значить, ц. к. = цїсарско-королївский, ч. = час, ч. од. = число одиночне, ч. мн. = число многе.

ЗАМІТКА. По скороченях ріжних мір, монет і хемічних материй не пише ся точки, пр. 1 cm, 1·l, 1 K (= корона), S (= сїрка) ітд.

§. 53.

Питайник (?).

Сей знак кладемо по реченях або словах, котрими питаємо ся, пр. Хочеш : похвали і нагороди? Заслужи собі. Чи ти читав поезиї Шевченка?

ЗАМІТКА. По зависимих питанях знаку питаня не кладемо, хиба що головне речене містить в собі питане, пр. Перше всего подумай, чи ти зможеш се зробити.

Але: чи знаєш ти, чого я прийшов до тебе? (Ту знак питаня відносить ся до головного реченя: »чи знаєш ти«).

§. 54.

Знак виклику (!).

Сей знак кладе ся по тих реченях і по тих словах, котрі виговорюємо піднесеним голосом. Отже кладе ся єго по реченях і словах, що виражають зазив, подив, бажанє, радість, смуток, обуренє, гнів, біль, жаль, рішучий розказ. Рівнож пишемо єго по всіх відмінках V-тих, коли они не стоять в середині реченя (в такім случаю кладе ся по них тілько протинку), пр.

Будь здоров! Бійте ся Бога! Ох, лихо моє! О, Боже мій милий! — Іване! ходи но сюди! Будь щаслив, мій сину! (Але: Щож я тобі, друже, злого учинив?).

§. 55.

Павза (—).

Сей знак кладе ся:

1. коли означає ся мова недокінчена або перервана, пр. Дайте мені спокій, бо — ;

2. коли опускає ся в реченю таке слово, котрого легко можна догадатись, пр. Хто робить, — голий не ходить;

3. коли надумуємо ся, якого слова нам ужити, або коли приготовляємо на щось несподіваного, пр. Не хочу бути невдячним, отже заплачу тобі за твою прислугу — грішми;

4. коли заіменник то або се вказує на попередні імена, ники або на ціле реченє, пр. Добро найкрасшеє на сьвіті — то братолюбіє;

5. замісць скобок, щоби відділити реченє скобкове, пр. Нагло — а було то полудне — ударив грім з чорної хмари.

§. 56.

Скобки ([] ()).

Скобками замикаємо поодинокі слова або цілі реченя, що не належать до мисли того реченя, в котрого середині они уміщені, але є додатком пишучого, пр. То дівчина ходить, й сама не знає (бо причинна), що такеє робить.

Скобки означають також, що в якімсь слові може випасти буква, пр. з(і)шити, з(і)сісти.

§. 57.

Знак наведеня („ “).

Сего знаку уживаємо:

1. щоби виразно означити, що замкнені ним слова не походять від нас, але від іншої особи, а ми їх тілько дослівно наводимо, пр. Господь Бог сказав: „Нехай буде сьвіт!“;

2. щоби зазначити поодинокі слова або звороти (титули книжок, написи), або щоби означити, що зазначене слово має побічне значінє, пр. Шевченка „Думки“ деклямує молодіж радо. Добрий то „приятель“, коли єго до такого діла навчити.

§. 58.

Точки (....).

Сей знак означає, що говорячий не висказує всього, що міг би або хотів би висказати, і що мовчанєм заступає говоренє, пр. „Я не Ганна, не наймичка, я....“ Тай заніміла.

§. 59.

Роздїлка (-).

Роздїлку пишемо:

1. коли дїлимо слова на кінци стрічки;

2. в зложених словах, коли складові части лише з легка з собою сполучені, пр. Австро-Угорщина; князь-гординя, смутний-невеселий, плакати-ридати, ледви-ледви, хлїб-сїль, яко-тако ітд.

II.

СЛОВАРЕЦЬ

уложений Комісиєю, покликаною ц. к. Радою Шкільною краєвою.

Сей словарець містить в собі найчастійше уживані чужі слова і наукові вислови з граматики (знак скороченя: гр.), мітольоґії (мт.), ґеоґрафії (ґ.), історії (і.), альґебри (а.), ґеометриї (ґм.), астрономії (аст.), фізики (ф.), хемії (х.), сонатольоґії (с.), зоольоґії (з.), ботаніки (б.), мінеральоґії (м.), льоґіки (лґ.), психольоґії (п.), педаґоґіки (пґ.), ґімнастики (ґм.), музики (мз.), рисунків (р.), каліґрафії (к.), господарства (г.), ґіґієни і лїчництва (л.) та технольоґії (т.) з дотичними науковими висловами польскими.

Інші скороченя.

анґл. = анґлійский; грец. = грецкий; іт. = італійский; лат. = латиньский; нім. = німецкий; поет. = поетичний; фр. = французский; церк. = церковний вислів.

ЗАМІТКА. Закінченя в скобках по іменниках означають по порядку: 2. відм. ч. од., 1. і 2. відм. ч. мн.; по прикметниках: побічну форму; по дієсловах: 1. ос. ч. од., 2. ос. ч. од., 2. ос. ч. од. спос. приказового, дієприкметник минувший.

Коли на закінченю в скобках нема наголосу, то він є такий самий, як в слові перед скобками.

А.

Аббáция (-ії) : Abbazya (ґ.)
аберáция (-ії), лат. : збóчене
аби
абітурієнт (-а -и) (ученик, виходячий із шкіл, що зложив іспит зрілости; ученик, приступаючий до іспиту зрілости)
абонáнт (-у -и), фр. : передплáта, замóвлене
Абрýцци : гóри, часть Апенїну (ґ.)
абсолютизм (-у -и) : 1. безуслівність, 2. самодержáвство
абсорóция (-ії) : absorbcya (ф.)
абсýрд (-у -и) : недóріч (-и), бреднѧ, дурнѝця
аванс (-у -и), фр. : посýнене на висше станóвище
авансувáти (-ýю) : посувáю (ся) наперéд
Авґýст (-а)
Авґустин (-а)
авдиéнция (-ії) : пóслух (-у), послýхане
авдитóрия (-ії) : audytoryum (слухачі; лекцíйна сáля, слухальня)
Авінїóн (-у) ; **авінїóньский**
Авісси́нія : Abissynia
Авлїда (-и) : Aulis
Авраáм (-а) : Abraham
Аврéлїй (-ія) : Aureliusz
авскультáнт (-а -и) : вислýхуючий, помічник сýдиї
авскультáция (-и) : вислýхуване (л.)
Австрáлія (-ії)
Австрúєць (-нця) : Austryak
Австрия (-и) ; **австрúйский** : austryacki
Австро-Угóрщина : Austro-Węgry
автонóмія (-ії) : самоуправа ; саморяд
автóпсия : оглядане власними очима (л.)
áвтор (-а -óри) : спорýдник, творець, письменник
áґнець (áґнця), церк. : hostya
Аґезилáй (-ая) : Agezylaus
аґéнт (-а -и) (справник, посередник, заступник)
аґрáрний : рільничий; прáво аґрáрне ; полїтика аґрáрна (г.)
Аґрúколя (-лї)
Аґрúппа (-и) ; **Аґриппіна** (-и)
аґрономія (-ії) : наука рільництва (г.)
адверсáрий (-ия -ії) (противник, супéрник)
адвокáтский
Адúжа (-і) : Adyga
адрéса (-и -и) : adres
Адрúйске море : m. Adryatyckie
Адрия́тик (-а) : Adryatyk
адюнкт (-а -и) : помічничий урядник
адютáнт (-а -и) : помічничий офіцер, осаýл

áзбука (-и -и)
азимýт : azymut (ф.)
Азúній (-ія) : Asinius
Азия (-ії) ; **азійский** : azyatycki
Малá Азия : Azya Mniejsza
áзот : azot (х.)
азотáн (-у) : azotan ; **азотúн** : azotyn (х.)
азóтник (-а) : azotowiec (х.)
азурит (-а) : azuryt ; синь гірна : błękit górski (м.)
Айґеспóтамос (невідм.) : Aegospotamos
Айсхіль (-ля) : Eschyl
Айсхін (-а) : Eschines
академія (-ії) ; **академічний** ; Академія Наýк в Крáкові
акáфист (-у -и)

аквареля (-лї) (малюнок водними красками)
Аквісґран (-у)
акомпаніямент (-у -н) : музичний супровід
акорд (-у) : akord (ф.)
акробат (-а -н) : линвоскок
аксаміт (-у -н), також: оксаміт
аксіома (-н) : pewnik (а.)
акт (-у -н -ів) : урядовий папір; дія в драмі
активa (-вів) (стан чинний)
акумулятор (-а) : akumulator (ф.)
акция (-ції) : ділане
альґебра (-н) : числене буквами
Альґерия (-ії) : Alger
алеж
Александер Великий (Александра Великого)
алеґат (-у -н) : прилога
алеґория (-ії) : allegorya (образове представлене, притча, іносказ)
алилуя
алїяж (-у) : aliaż (ф.)
алїянс (-у -н) : союз
Алькай (-ая) : Alceusz
алькальоїд : alkaloid (х.)
Алькібіяд (-а) : Alcybiades
Алькіной (-ая) : Alcynous
алькоголь (-олю) : alkohol (х.)
Аллаг! : Allah! (арабске: бог)
алькуция (-ції) : промова (особливо пап)
Альпи (Альп); альпейский
алун (-у -й) : ałun
алюзия (-ції) (притик, натяк)
Аляри . Alaryk
аляри (-у) : поклик до зброї; збіготня
амальґама (-н) : сполука метали з ртутию
амнестия (-ії) : помилуване
амоняк : amoniak (х.)
амфіболь (-ю) : amfibol; лучевик (-а): promieniec; незгорець (-рця) або азбест : asbest (н.)
амфібрах (-а) : amfibrach (стопа в стиху) (гр.)
анабаптист (-а -н) (второхрещенець)
анаколютия (-ії) : відступлене від розпочатої складної речения (гр.)
Анакреонт (-а) : Anakreon
Анаксимандер (-дра)
Анаксимен (-а) : Anaximenes
аналїза (-н) : розчленоване, розбір, розклад
анальоґія (-ії) : подібність, схожість
анапест (-а -н) : anapest (стопа в віршу) (гр.)
анархія : безряд, безправе (і.)
Анастазия (-ії)
анатомія (-ії) : штука розчленовування; наука про будову тїла
Анґлїєць (-їйця) : Anglik
анґлїйска слабість, кривуха : rhachitis (л.)
Анґлїя (-ії); анґлїйский : angielski
Андраші (-шого) : Andrassy
Андрій (-ія) : Andrzej
анекдота (-н) : коротке дотепне оповідане; вигадка, можебилиця
анексия (-ії) : забір, прилучене
аніж
Анїза
анїлїна : anilina (х.)
Анк (-а) **Марций** (-ия) : Ankus Marcyusz
анкета (-н) (збір знавців)
аномалїя : anomalia (ф.)
анонїм (-а -н) : безіменний
анонс (-у -н), фр. : оповістка
антаґонїзм (-у -н) : противеньство
Антиґона (-н)
антидотум (невідм.) = протиотруя odtrutka (л.)
антик (-а -н) : старовина; античний стародавний, старовинний

антикварий (-арня) (торгуючий старими книжками)
Антиллі (-їв)
Антіох (-а)
антисептичні середники : противгнильні сер. (л.)
Антитавр
антитеза (-и) : протиставa
антифон (-а)
антихрист (-а)
Антоній (-ія)
антропольоґ (-а) : дослідник чоловічої природи
аорта : головна артерия (л.)
апарат (-у -и) : прилад. пристрій
апартамент (-у -и) : сьвітлиця, горниця
апатит (-а) : apatyt; куля фосфорітна : kula fosforytowa (м.)
апатия (-ії) : тупість, безпричастність, байдужість
апелювати (-юю) : відкликую ся
апеляция (-ії) : відклик
Апенїн (-у) : Apeniny
апоґей : apogaeum (punkt odziemny) (ф.)
Аполльон (Аполлїна) : Apollo
апоспопеза : замовчане (гр.)
апострофа (-и) : промова до осіб неприсутних або істот неживотних (гр.)
Аппій Клявдий : Appiusz Klaudyusz
апретура (-и) : надаване тканинам полиску (т.)
аптика (-ки)
-ар є закінченем много іменників, що мають в 2. відмінку ч. од. : -аря, пр. : секретар (-аря), лікар(-аря), млинар(-аря), писар (-аря), гончар (-аря), лицар (-аря) ітп.
Арабія (-ії)
араґоніт (-а) : aragonit; **желізоцьвітник**(-а) : żelazokwiecie; **жерелинець** (**жерелиця**) : źródleniec; **горохоґчк**(-а) : grochowiec
арак (-у)
арґумент (-у -и) : доказ
Арденни
арендар (-аря -рі), також : орендар
арешт (-у -и) : хурдиґа. холодна, глибока
Арийці : Aryjczycy
Ариост (-а) : Ariost
Аристид (-а) : Arystydes
Аристотель (-теля) : Arystoteles
Аристофан (-а) : Arystofanes
ария (-ії), іт. (віддане замовочию голосової музики якого чувства)
аркапуи, ч. мн. **аркапа** : ліки незнаної уздоровляючої сили (л.)
армата (-и), також : гармата
армія (-ії) : військо разом взяте
арніка (-и) : arnika (arnica montana) (л.)
ароґанция (-ії) : зухвалість, бута, гординя
арса (-си) : arsis (част. стопи, виголошувана голосом сильнішим) (гр.)
Артаксеркс (-а) : Artaxerxes
Артеміда (-и)
артерия або **бючка** : tętnica, arterya; **аорта** або **головна артерия тіла** : aorta czyli główna tętnica ciała; **артерия легкова** : tętnica płucna (с.) (л.)
артилерия (-ії)
артист (-а -и) (художник, митець, мистець, штукмайстер)
арфа (-и) або **гарфа** (-и)
архаїзм (-у -и) : застарілий вислів
Архангельск
археольоґія (-ії) : дослід старинний
архів (-у -и) : archiwum (місце переховуваня важних паперів і документів)

архідиякон (-а -óни)
архієпископ (-а -в) (владика)
архієрей (-éя)
архікнязь (-я)
Архінеляґ
архітéкт (-а -в) (знáвець штýки будівництва)
аршéнік : arszenik (х.)
асанáция (-ії) : uzdrowotnienie (усýнене всїх обстáвин сприяючих розширеню зарази) (л.)
асекурáция (-ії) : обезпéчене
асéсор (-а -óри) : засїдáтель
асиміляция (-ії) : присвóювание (л.), приподóблюване (гр.)
асиндет (-у) : безполýчник (гр.)
аскéт : asceta
асоциáция (лýчене в товáриства) (г.)
Аспáзия (-ії)
аспéкт (-у -и) : вид
Ассирия (-ії) ; ассирийский
Астяґ (-а) : Astyages
Астяанакт (-а) : Astyanax
астронóмія
асфáльт (-у) або смолá земна : asfalt, smoła ziemna (м.)
атавíзм (-у -и) : прáлїдичність (дїдичність характеристичних прáдїдівских прикмéт) (г.)
атáк (-у) : нáпад, ýдар
Атéна (-и) : богиня
Атéни (Атéн) ; атéньский
Атлантийский (океáн) : Atlantycki (ocean)
атмосфéра : atmosfera ; атмосфéрний ; atmosferyczny (ф.)
атóм (-у) : atom (ф.)
атрáкция (-ії) : притяґане
атраментт (-у) : чорнило
атрибýт (-у -и), придáток : przydawka (гр.)
Аттик (-а) : Atticus
Аттика (-и) ; аттицкий
Аттиля (-ї)
Афганістáн
афéкт (-у -и) : зворýшене душéвне
афéль : aphelium (punkt odsłoneczny) (ф.)
афéра (-и -и) : прáключка, сýперечка, авантýра
áфина (-и) : borówka (б.)
афоризм (-у -и) : корóтка зáмітка, гáдка
Афродита (-и) : богиня
ахáт (-у) : agat (м.)
Ахая (-аї)
Ахілль (-ілля) : Achilles
Аянт (-а) : Ajax

Б.

-б на кінци слів, пр.: щоб, колиб, еслиб, дїлáлаб, ходилоб, робилоб ітд.
Бáбенберґ
бабéць (-бця, -бцї) : głowacz (ryba) (з.)
бáбка (-и) : babka (б.)
Бавáрия (-ії) ; бавáрский
Бавáрці : Bawarowie
багр (-у) : szkarłat ; багряний
багровець (-вця) : szkarłatnik (з.)
базáльт (-у) або стовпóвик (-á) : bazalt (м.)
Базилéя (-ії)
бáзька (-и -й) : kolka czyli bazia [також багнїтка (-и)] (б.)
базькова (рослина) : kotkowa (roślina) (б.)
байдрáк чортопóлох : głowacz czyli popłoch (б.)
байлýже : obojętnie
Бáйрон (-а) : Byron ; байрóньский : bajronowski
бактéрия (-ії) (л.)
Бакх (-а) : Bachus ; бакханáлії (-ій)
бáль (-лю -лї) ; балéт (-у) ; балевий

балануто́ство (-а)
бальдахі́н (-а -и) : baldachin (небо)
балько́ване (-я) : belkowanie (р.)
бе́льок (-лька -льки)
бальо́н (-а -и)
бальса́ (-у)
бальсамува́ти (-у́ю) : голосува́ти карткамі
баля́да (-и) : ballada (рід пісні)
баля́ска : balaska (р.)
баля́ст (-у) (тягар, що має, о скілько треба, понизити точку тяжести корабля)
бамбу́са (-и) : bambus (б.)
бандит (-а -и) (розбійник)
банїт (-а -и) (вигнанець з краю)
Банк Гіпоте́чний
банкі́р (-а -ри) (банкове́ць; банкірский)
банкру́т (-а -и) (неспромо́жний платити)
бараболя (-ї) : ziemniak ; карто́фля (-ї) : kartofel (б.)
бара́ка (-и -и) : ха́та в табо́рі
ба́рва : barwa (ф.)
барвінок (-нку) : barwinek (б.)
ба́рвний : kolorowy (р.)
барвни́к : barwik (ф.)
барвя́на (-и) або крас (-у) : barwik (з. б. и.)
баришівни́к(-а́ -и́):mekler; lichwiarz
ба́рка (-и -и́) : до́дка
баро́к (-а) : baroko (викривлений, дивови́жний); бароковий стиль
барометер : barometr
баронівна (-и)
баронова (-ої)
бархан (-у -и) (рід тканини)
басе́н (-е́ну -е́ни) (водо́йма, водозбір, копанка)
баталїо́н (-о́на -о́ни)
бате́рия : baterya (ф.)
ба́тько (-а -и́)
Ба́ффіна зе́ляв
ба́ба (-і) (турецький достойник)
Бе́атриче (-чі)
бедуїн (-а) (ґ.)
безба́рвний : bezbarwny ; кристал безба́рвний : kryształ bezbarwny ; кр. забарвлений : kr. zabarwiony (и.)
безвла́дність (-ости) : bezwładność (ф.)
безво́дник (-а) : bezwodnik (н.) (х.)
безгля́дний : bezwzględny (ф.)
безу́бий
безкишо́чник (-а) : jamochłon; безкишо́чники або зьвіря́та безкишо́чні : jamochłony (з.)
безконе́чний : nieskończony; безконе́чність : nieskończoność (а.)
безко́рисно : bezinteresownie
безкоро́лївство : bezkrólewie
безкри́лий
бе́зліч : bez liku
бе́змін (-у) : przezmian, skorowaga (ф.)
безо́дня (-ї) : bezdnia
безпа́мять (-ти) : nieprzytomność (л.)
безпе́ка (-и) ; безпе́чно
без переста́нку : bez przestanku
безпере́чний
безплато́чна (ростина) : bezpłatkowa (roślina), roślina dwuliścienna bez okwiatu albo z okwiatem pojedynczym, przeto nie posiadająca nigdy płatków (б.)
безподо́бний : bezkształtny (ф.) (и.)
безпроволо́чний
безру́кий
безсторо́нний
без су́мніву : bez wątpienia
бе́зхвостень (-тня) : płaz kusy (з.)
безче́стити (-чещу́)
без числа́ : bez liku
безчі́льний : bezczelny
безязи́кий : bez języka

Бельґія (-ії); бельґійский
белóна (-и) : psinka; беленовáті : psinkowate (б.)
белетрист (-а -и) (штýчний поезиї або пóвісти)
Белльóна (-и)
Белюджістáн
бемóл : bemol (нз.)
Бенедиктúн (-а -и)
бенефіс(-а -и) : добрóдійство, хосéн; бенефісóве предстáвленє в теáтрі (на кóристь одного з артістів)
бенефіция (-ії) : beneficyum (прихілне нáданє)
бензúна (-и)
бенкéт (-у -éти), такóж: банкéт(-у) (святóчний пир)
Беóтия (-ії) : Beocya
Беранже (-éра)
бéрег (-а -и) : brzeg
Бережáнець (-нця -нці)
берéза : brzoza; берéза плакýча : brzoza płacząca (б.)
березнівка (-и) : oskoła, sok, który płynie z naciętego na wiosnę pnia brzozy (б.)
бéрест (-а) : brzost (б.)
беречú -гти (бережý -éш -и)
Берлін (-а)
берлóга (-и), такóж: берлíг (-óга -и) : barłog
Бернардúн (-а -и -ів)
Бéрно; бернéньский
бесíдник (-а -и) : mowca
Бéскид (-а)
Бессарáбія
Бéтовен (-а)
би кладé ся звичáйно по дієслóві, до котрóго налéжить, і пúше ся окрéно, пр.: я ділáв би; ти писáла би; ми носúли би ітп. Равом: абú, щобú, кобú, ніобú
билúна (-и) : bylina, зіле трівáюче більше ніж два рóки (б.)
билúця (-ї) : gawęda (гр.)
билó (-á) : łodyga (б.)
бúти (бю, бєш, бий)
біó (бóбу, бобú) : bób (б.)
бібліóтека (-и) : книгівня (-ї)
Бíбуль (-ля) : Bibulus
біг вспятний : ruch wsteczny (ф.)
бігóвиско (-а) : bieżnia (Laufbahn) (ґн.)
бігýн (-á) : biegun; бігунóвий : biegunowy (ґн.)
бігýнка, бігýчка : biegunka (л.)
бідувáти (-дýю) бідóванє
бій (бóю -óї) : bój
біль (óіля) : biel (б.)
біль (бóлю) : ból
Біла (-ої) [місто]
Біла Водá (Білої Водú)
Білгрáд (-у) : Belgrad
білень (більня) : bielmo (б.)
біле (-ля) : bielizna
білéт (-у -и) (паперóвий знак, даючий до чогóсь прáво)
білий · biały
білíóн (-а -и)
білíсенький : białuśki
білкóвина (-и) : istota białkowa (з. б. с.)
більнó (-á, бíльна), полýда : bielmo (л.)
білóк (білкá) : białko (з. б. х.)
білокрóвість (-ости) : białaczka (leukaemia) (л.)
білолúций : białolicy
білóтка (-и) : szarotka (б.)
бíльше; бíльший
білюх (-а) : bielinek (з.)
біля чогó : obok czego
біля́рд (-а -и)
біоґрáфія (-ії) : житепúсь (-и), житéпис (-у)
біольóґія (-ії) : наýка про житє орґанíчних тіл

бір (бóру · и) : bór
біржа (-і) : giełda
біс (-а) : bies
біссон (-у) (бісон) : bisior (з.)
бісурманин : bisurmanin
біфштик (-а -и) : рід сиáженого мáсла
бічи́ або бігти́ (біжу́, біжи́ш, біжи́, біг -ла -ло)
блава́т (-у) : bławat (б.)
благи́й : dobrotliwy
благословити (-влю -ви́ш -ви́)
блéкіт (блéкоту) : szaleń (б.)
блеск (блéску) : połysk; блеск скля́ний : połysk szklisty; б. дияма́нтний : p. dyamentowy; бл. восковий : p. woskowy; б. товсти́й або тукови́й : p. tłusty; бл. метáльний, металíчний : p. metalowy, metaliczny; бл. перлови́й : p. perłowy czyli perłowomaciczny (м.)
блест іглáстий або сїрчáк антимонóвий : antymonit (м.)
блест оловя́ний або сїрчáк óлова (ґалевіт -а) : galenit albo siarczek ołowiu (м.)
блест срібля́ний, арґентит або сїрчáк срібла : argentyt albo siarczek srebra (м.)
бли́зкий, бли́зший; бли́зко, бли́зше
близкозóрість (-ости) : krótkowidztwo; близкозóрий (ф.)
близотá (-и) : blizkość
бли́скавка (-и -и́) : błyskawica
блíдниця (-ї), білáчка (-и) : blednica (chlorosis) (м.)
бльок (вороти́ло, началó) : blok (ф. р.)
блохá (-и́, блóхи) : pchła (з.)
блощáк (-á) : pluskwiak (з.)
блощи́ця (-ї) : pluskwa (з.)
блукáч (-á) : nerw błędny (10. para nerwów mózgowych) (б.)
бланкéт (-у · и) (друкóваний папір, зла́джений для ви́повнення письмóм)
Боальó (-á) : Boileau
бóбер (бóбра, бобри́) : bóbr (з.)
Бог (але: богá поганьскі)
Бог (-а) [ріка́] : Boh
богатир (-á -í) : bogacz, bohater
богáтство (-а)
Богдан (-анá) : Bohdan
богиня (-ні)
богоміль́ний
Богорóдиця (-ї)
Богорóдичин прáзник
бодáй : przynajmniej, bodaj
бóднар (-аря -арі)
Бóже Тíло : сьвáто Евхари́стиї
бóжеский : boski; бóжескість
бойки́й : bitny (Фри́дрих Б.)
бóїще (-а) : boisko (ґа.)
Боккáчіо (-ія) : Boccaccio
Болгари́н (-а -гáри) : Bułgar
боли́голов (-а) : weszka (б.)
болóна (-и) : błona (ф.)
Бонарше́ (-шóго) : Beaumarchais
бонітáция : bonitacya (óцїнка ви́датности землї) (р.)
Бонóнія (-ії), Больóнія (-ії) : Bologna
бор : bór (х.)
борбни́к (-á -и́) : zapaśnik; борбни́цтво
Бордó (місто)
Борéй (-рéя) : Boreasz
бори́вітер (бори́вітра) : pustułka, такóж : полови́к (-á) (з.)
бородá (-и́, бóроди) : broda
борóдавники обвалóвані або пеньковáті : brodaweczki wałowate; б. грибчáсті : br. grzybkowate; б. нитковаті : br. nitkowate (с.)
бороздá (-и́ -óзди) : brózda
борóзний або боровéнний : odsiebny, prawy (віл в плузї, ідучий в борозді, се є по прáвім бóцї, є борóзний : odsiebny, prawy; віл, по лївім бóцї запря́жений, є підрýчний : ksobny, lewy). (г.)
борозня́к (-á) : pędrak (з.)

борова́ : brona, die Egge [складає ся з задо́вбаних бильців (pobronki, słupki), в котрі вхо́дять глиці (smigielki, poprzeczki), і зубців (zęby)] (г.)
боронити (-ро́ню -ниш -ни́)
боротьба́ (-и́) : walka
боро́ти ся (бо́рю ся -еш ся -и́ ся)
борщівни́к (-а́) : barszcz (б.)
Бо́снія (-ії)
Ботні́йский за́лив : zatoka Botnicka
боя́ти ся (бою́ ся, боїш ся, бій ся)
бра́га (-и) : braha
Бра́йсгав
Бра́ма, брамаї́зм ; Брамі́ни, брамі́ізм
Брандебу́рґія (-ії) ; брандебу́рский
Бра́нкович (-а)
брансоле́та (-и) : окра́са на ру́ку
братова́ (-о́ї) : bratowa
бра́тство (-а) : bractwo ; бра́тский
бра́тя (-тий) : bracia
Brachelli
брахільо́ґія (-ії) : стя́гненє або скоро́ченє ре́чень (гр.)
бре́мя (-ени -ена) : brzemię
Бре́ннер : Brenner (przełęcz)
бреский(-ї) або бросква́ (-и́, бро́скви) : brzoskwinia (б. л.)
бриґадие́р (-а -и)
бридки́й ; бри́дший, бри́дко
Бризе́їда (-и) : Bryzeis
брилянт (-а -и)
Брита́нія
бритва́нна (-и)
брід (бро́ду -о́ди) : bród
бров (бро́ви, ч. мн. бро́ви, бров) : brew ; повіка горішня : powieka górna ; повіка долішня : powieka dolna (с.)
бром : brom ; бромово́день (-дня) : bromowodór ; бромофо́рм : bromoform (х.)
брома́к (-а́) : bromek (х.)
бронз (-у -и) ; бронзови́й
бросня (-ї) : zarodnia (б.)
бросту́ля (-ї) : wypustek; па́гонець, підгонець (б.)
Бруксе́лля ; бруксе́льский
бруліо́н (-у -и) (зо́шит до пи́сання на бру́дно; пе́рший на́черк яко́го тво́ру)
Бру́ншвік (-а)
бряскіт (-оту) або бре́нькіт (-оту)
бу́бон (бу́бна -и)
бува́льщина (-и) : przeszłość
Буг (-а) [ріка́] : Bug
-будь на кінци́ слів : хтобу́дь, котрийбу́дь ; щобу́дь, якбу́дь, дебу́дь ітд.
будь що будь ; будь як будь
Бу́дда : Budda ; будди́зм ; будди́ст
буди́льник (-а) : budzik (ф.)
бу́дьто : bądźto
буду́чий : przyszły
бу́ква (-и -и) : litera
булаво́чка (-и) : maczużka (б.)
булаво́чник (а) : maczużnik (б.)
бу́льва (-и) : bulwa (б.)
булже́т (-у -и), англ. (ви́каз до́ходів і розходів держа́ви або інститу́ції в якімсь обсягу часу)
Будієви́чі : Budziejowice
будуа́р (-а -и) (сьвітлиця, для одино́кої особи, особли́во для пань)
бук (-а -и) : buk
буке́т (-у -и) : ки́тиця (-ї)
Бу́ковина : Bukowina
бу́кшпан (-у -и)
булі́он (-у -и)
бу́ля (-ї) [па́пска]
бунда (-у) : owczy ser
бура́к (-а́ -и́) : burak (б.)
бурчину́ха (-и) : mucha plująca (в.)
бу́ря (-і) : burza (ф.)
буря́н (-у́ -и́) : burzan
бу́сько (-а -и́) : bocian (в.)
бусо́ля (-ї) : ко́мпас
буте́лька лейде́ньска : butelka lejdejska (ф.)
бу́ти (бу́ду -деш, будь) ; час тепер. : я є, ти є або єси́ ; він

є або єсть, ми є, ви є, они є (або: суть)
буфе́т (-у -и) (шафа, стіл з пожи́вою, також: комна́та, де продають пожи́ву)
бухгальте́рия (-ії) : книгово́дство
бу́ціи : niby
бюлети́н (-а -и) (дне́вний звіт, особл. лїка́рский)
бю́ро (-а) (стіл до пи́сання, комната для урядо́вання, урядівня́ -ї)

В.

Вавило́н (-а) : Babilon
вага́ти ся (-а́ю ся) : wahać się
вагота́ (-и́), тяга́р (-у́) : ciężar (ф.)
вагота́ пи́тома або тяга́р пи́томий : ciężar gatunkowy (м.)
Вадови́чі
ва́жка (-и -и́) : ważka
ва́за (-и) : waza
Ва́ймар ; вайма́рский : Weimar
вака́ції (-ий) : wakacye
вале́ць (-льця́) : walec (ґм.)
Вале́зий (-ия) : Walezyusz
валїза (-и); валїзка (-и -и́)
Ва́лїя (-ії)
Ва́лленштайн
Ва́льтер Скотт (-а Ско́тта)
вальто́рня (-і) : мисли́вска труба́ ; вальторни́ст (-а)
вандрі́вка (-и -ї́) ; вандрува́ти (-у́ю)
ванїлїя (-ії) : wanilia (б.) ; ванїле́вий
ва́нна (-и -и́)
вантух (-а́ -и́) : wańtuch
ван : wapń (х.) (м.)
вапни́к (-а́) : wapniowiec (х.)
вапня́к(-а́), ве́сть (-и). кальци́т(-а) або угля́н вапови́й : kalcyt, wapień czyli węglan wapniowy ; вапно́ па́лене або о́кис вапови́й : wapno palone ; вапно́ га́шене : wapno gaszone (водно́кис вапови́й : wodorotlenek wapniowy) ; вапня́ник (-а) : skała wapieniowa, wapniak (м.)
вапня́к вонючий або вонь́як (-а́) : wapień cuchnący, kamień śmierdzący (м.)
вапня́к літоґра́фний : wapień litograficzny (м.)
вапня́к отесо́вий : wapień ciosowy (м.)
вар (-у) : ви́вар з су́шених о́вочів, wywar z suszonych owoców (г.)
варвари́зм (-у) : сло́во чуже́ без потре́би перенятe
ва́рінка (-и) : warzonka czyli sól topkowa ; także сіль топкова́, топча́нка (м.)
Ва́рнія ; варні́ньский
варня́ со́ли : warzelnia soli (м.)
Ва́рро (-а) : Warro
варста́т (-у -и) : warsztat
ва́ртісність (-ости) : wartościowość (х.)
ва́ртість наконе́чна : wartość końcowa (np. kapitału) ; ва́ртісний : wartościowy (а.)
варца́би (-ів) ; варца́бниця
Варша́ва (-и) ; варша́вский
васа́ть (-ля) : ле́пник
Васи́лий (-ия) ; Василяни́н (-и́на -я́ни -я́н) ; василяньский
вата́га (-и) ; вата́жко (-а)
вахля́р (-ря́ -рі́) : wachlarz
вахма́йстер (-стра -стри)
вахня́ (-ї) : wątłusz (з.)
вбрід : wbród
вважли́вий : uważający
ввиду : wobec

в воді, в дворі : w wodzie itd.
вгнутий : wklęsły ; вигнутий : wypukły (ґн.)
вгрузнути (вгрузну́-єш -и́) : ugrząść
вдача (-і) : temperament, natura (das Naturell)
в двоє, в троє, в четверо ітд.
вдоволити (-волю -оли́ш -оли́) : zadowolić ; вдоволяти (-яю)
вдоволяючий : zadowalający (пґ.)
веґетація (-ії) ; веґетувати (-ую) : животіти
вежа (-і, вежі)
Везера
везикатория (-ії) : майка (з.)
везти (везу́ -єш -и́, віз, везла, везло) : wieźć
Везувій (-ія)
Великдень (Великодня -дневи, -днем -кодні або Великідня) : wielkanoc ; великодний
великий : wielki
велит, велетень (-тня) : olbrzym
величавий : wspaniały
величина (-и) : wielkość (ґн.)
величина вимірна : wielkość wymierna ; величина уявна (мнима) : wielkość urojona ; величина невимірна : wielkość niewymierna ; величина співмірна : w. współmierna (а.)
Величка (-и)
вельоципед (-а -и) ; вельоципедист (-а)
Велсевул (-а) : Belzebub
Велтава (-и) [не : Молдава]
Венера (-и) : богиня ; Венус : тіло небесне
Венеція (-ії) ; венецький
ведрина (-и) : agrest ; ведрини : jagody agrestu (б. г.)
веранда (-и) : рундук (-а), ґанок (-нку)
верба (-и, верби) : wierzba (б.)
верблюд (-а) : wielbłąd (з.)
Верґілієва Енеїда
Верґілій (-ія) : Wergiliusz
вередь, вереди : wrzody (л.)
верес (-а) : wrzos
вересень (-сня) : wrzesień
вереск (-у) : wrzask
веретено : wrzeciono, klon (u śruby), веретінце (-нця) (ф.)
веретільник (-а) : padalec (także падальник, веретільниця) (з.)
верещати (-рещу́ -щиш -щи́)
вершка, верша (-и) : więcierz (na ryby)
верівки граничні співчульника : pasma czyli pręgi graniczne nerwu współczulnego (с.)
вернути (верну -єш -и́) : wrócić
Версайль (-лю) : Versailles
версия (-ії) : толковане, оповідане, переказ
верства (-и, верстви) : warstwa (ґн.)
вертень (вертня) : świdrak (з.)
вертипорох (-а) : pędziwiatr
вертіти (верчу́ -тиш -ти́)
верх (-у́ -и́) : wierzch, szczyt ; верхи : wierzchem
верхний (-ій) : wierzchni
верховода (-и) : przewódca
вершок (-ршка) : wierzchołek (ґн.)
весь, вся, все, всі, всіх : wszystek
весельце (-льця) : wioselko
весляник (-а) : żeglarek (з.)
вести (-еду́ -єш -и́, вів) : wieść
ветеран (-а -и) : вислужений вояк
ветеринар (-ря -рі) : лікар для звірят
ветла (-и) : wiklina (б.)
Вежинек : Wierzynek
вже : już
взагалі : wogóle
взад : wtył (ґн.)
взаміну : wzamian
взгін (-ону) : pęd do góry (ф.)
взір (-ору), взорець (взірця) : wzór
взнак : wznak

взпакй; **дáти ся взпакй**
взорéць (**взірця -ці**) : wzorek (к.)
взяти (**вóзьму -еш -й, взяв**) : wziąć
вибáглиний : wybredny
вибудоване (-я) : wybudowanie
вйваг (-у) : wychwyt (ґн.)
вйвар, відвар(-у) : odwar (decoctum) (л.)
вйвезти (-везу) : wywieźć
вйвести (-веду) : wywieść
вйвіноване (-я) : wyposażenie
вйвірка(-и) : wiewiórka (також: біжка, білиця) (з.)
вйвчити (-вчу -вчиш) : wyuczyć
вйгляд (-у) : widok, widoki, forma
вйгнутий : wypukły (ф.)
вйговір (-ору)
вид (-у) : widok, forma, kształt (ґн.) (р.)
вйдаль (-ли) : wydalina (с.) (л.)
вйдатність (-ости) : wydatność, sprawność (ф.)
вйдержність (-ости) : wytrzymałość (ф.)
вйдимість (-ости) : widzialność (ф.)
видирáти (-áю) : wydzierać
вйділь (**вйділи**) : wydzielina (с. л.); **вйзівка** (-и) : wyziewanie (с.)
вйділюване (-я) : wydzielanie (secretio) (л.)
вйдіти (**вйджу -диш**) : widzieć
вйжати (-жну -еш -и); **вижинáти**
вижинá (-й) : wyżyna (и.)
вйзбируване (-я) : zbieranie
вйзвук (-а -и) : koniec wyrazu (гр.)
вийскувати (-скую) : wyzyskiwać
вйзір метáльний або **металíчний** : wejrzenie metalowe albo metaliczne (и.)
вйзівок (-вка, **вйзівки**) : exhalatio (л.)
вйкладний : wykładowy
вйклик (-у -и) : wykrzyknik (гр.)
вйклйкувати (-кую) : wywoływam
вйключний : wyłączny; **вйключáти**
вйкóнувати (-ную) : wykonywam
вйкупóвувати (-кýпую)
вилкй стрóєві : widełka strojowe (ф.)
Вйльно (-а); **вильнéньский**
вилóги (-ів) : wyłogi
вилóжник (-а) : wykładnik (а.)
вилячка (-и) : widelnica (в.)
вимíнюване (-я) : wymiana
вимóга (-и) : wymaganie (пґ.)
вйме (-йменн або **вйме**) : wymię
винахóдець (-дця) : wynalazca
винаходи́ти (-хóджу -диш -ди́)
вйнен (-нна -нно -нні) : winien (dłużny)
винни́ця (-ї) : winnica
винни́ця : porzeczka; **винничкй, винцé** або **порічки** : jagody porzeczki (б.)
виногрáд (-у) : winorośl, **розйнки** або **родзйнки** : rodzynki, wysuszone na słońcu jagody winorośli (б.)
вйносний : znośny
винýрювати (-рюю) : wynurzać
вйняти (**вйму -еш -и**) : wyjąć
вйображíне або **вйображене** (п.)
вйперти (**вйпру -еш -и**) : wyprzeć; **випирáти** (-áю) : wypierać
вйплив (-у) : wypływ (ф.)
вйповнити (-вню -вниш) : wypełnić (р.)
вйполокати (-лочу -чеш -чи)
вйпороти (-порю -еш -и) : wypruć
вйпродаж (-и) : wyprzedaż
випругонóжець(-жця) : ślimak wręgonogi (з.)
вйпрячи -гти (-пряжу -еш -и)
вир (-у) : wir (ф.)
вйразний : wyraźny
вйратоване (-я) : wyratowanie
вйречи -кти (**вйречу -еш -и**)
вйринути (-ну -еш -и) : wynurzyć się; **виринáти**(-áю) : wynurzać się

ви́ріб (-обу) : wyrób, elaborat
ви́рівнане (-я) : wyrównanie (ф.)
виріввувати (-вую)
ви́різати (-ріжу -еш -ріж) : wyrznąć; **виріізувати** (-ую) : wyrzynać
ви́різок (-зка) : wycinek (ґн.)
виро́блюване (-я) : wyrabianie
ви́рядити (-ряджу -диш -ди)
висила́ч (-а́) : wysyłacz (ф.)
ви́силка (-и -й) : wysyłka
ви́сїти (ви́шу -сиш); **ві́шати** (-шаю); **пові́сити**
висказови́й -а́ -е́ (ре́чене) : orzekający -a -e (zdanie) (гр.)
Ви́сла (-и) : Wisła
ви́слати (ви́шлю -еш -и) : wysłać
ви́стїд (-у) : wynik, rezultat (а.)
ви́слїдний : wypadkowy (а.)
висо́кий, ви́сший, ви́сше
високоповáжаний
високопреполо́бний : przewielebny
високоро́вен (-у) : płaskowyż (ґ.)
висота́ (-й) : wysokość (ґн. ф.)
височина́ : wyżyna (ґ.)
ви́ссати (ви́ссу -еш -и) : wyssać
ви́сшість (-ости) : wyższość
витира́ти (-а́ю) : wycierać
Ви́товт (-а) : Witołd
вито́чити (слїдство) : wytoczyć
ви́трих (-а) : wytrych
Вифлеєм : Betlejem
вихо́дець (-дця -дцї), **еміґра́нт**
вихо́дство : emigracya
ви́хор (-хру -ри) : wicher
ви́хрест (-а -и) : wychrzta
ви́хровиця (-ї) : orkan (ф.)
ви́цвит (-у) : wykwit (и.)
ви́черкнути : wykreślić (к.)
Ви́шеград (-а)
ви́шня (-ї) : wiśnia (б.)
ви́щирити (-рю -иш -и) : wyszczerzyć
ві́втар (-аря -арі) : ołtarz
вівто́рок (-втірка -ркй) : wtorek
від : od
відби́ване (-я) : odbijanie (ф.)
відбира́ч (-а́) : odbieracz (ф.)
відбите́ (-я́) : odbicie (ф.)
ві́дбитка (-и) : odbitka
ві́двар (-у) : odwar (Absud) (л.)
відве́зти (-везу́) : odwieźć
відве́сти (-веду́) : odwieść
відві́дати (-аю) : odwiedzić
відві́дини (-ин) : odwiedziny
відві́дувати (-дую) : odwiedzać; **відві́дати** (-даю) : odwiedzić
відвіча́льність (-ости) : odpowiedzialność; **відвіча́льний**
відгалу́жене (-я) : odgałęzienie (ф.)
ві́дгомін (-ону) (луна́) : echo (ф.)
від да́вна; **від неда́вна**
відда́лене, ві́дступ (-у) : oddalenie (ґн.)
ві́ддих (-ниу -ихи) : oddech
відди́хане (-я) : oddychanie; **вдих** (-у) : wdychanie; **ви́дих** (-у) : wydychanie (с.)
віддиха́ти (-а́ю); **відди́хане**
ві́ддїл (-лу) : zastęp (ґн.)
віддїло́вувати (-о́вую)
Ві́день (-дня); **віде́ньский**; **Віде́нець** (-нця); **Віде́нка** (-и)
віде́мний : odjemny (ф.)
віде́мник (-а) : odjemnik; **відни́мане** : odejmowanie (а.)
віджува́ч (-а́ -і) : przeżuwacz (з.); **віджувачі́ ма́ють жолу́до́к зло́жений звича́йно з чотиро́х торби́н**:
1) **те́льбух** : wole, telbuch;
2) **пірна́чка** : czepiec;
3) **книги** : księgi;
4) **кляг** = **підпу́стник** : trawieniec (а.)
ві́дзвук (-а) : odbrzmiewanie (ф); **відзву́чний**
відзнача́ючий, відли́чний : celujący
відігна́ти (-жену́) : odpędzić
відійти́ (-йду́) : odejść
ві́дки : skąd

відкинути (-ну) : odrzucić
відклик (-у) : рекурс
відклонене (-я) : zboczenie (ґн.)
відклонниця (-ї) : deklinatoryum (ф.)
відлежати, відлежувати : odleżeć się (л.)
відлежина : odleżyna (л.)
відлига (-и) = відліж (-и) : odwilż
відмагати ся (-аю ся)
відміна (-и) : odmiana, klasa, gatunek (гр.)
відмінок (-мінка -ки) : przypadek (гр.)
відмінювати (-нюю) : odmieniać (гр.)
відмовляти (-яю) ; відмовлювати (-юю)
від нині ; від завтра ; від вчера
відносини (-син) : stosunki ; міжнародні взаємини : internacyonalne stosunki
відносний : względny (гр.)
відношене (-я) : stosunek (а)
відняти (відійму -ем -и) : odjąć
відосередність (-ости) : mimośród (ґн.)
відпарити волá : odparzyć wołowi kark (г.)
відпарити коня : odsednić konia (г.)
відповідь (-іди) : odpowiedź
відповідний : odpowiedni
відпрячи -гти (-пряжу -ем -жи -пряг) : odprządz ; відпрягати
відразники = середники відражаючі : środki dezynfekcyjne (л.)
відразу : od razu
відрізна (-ої) : odcięta (ґн.)
відрізок (-зка), відтинок (-нка) : odcinek (ґн.)
відси : stąd
відсилати (-аю) : odsyłać
відступ (-у) : ustęp (Absatz, alinea) (пґ.)
відсудити (-суджу -диш)
відтак : potem
відтам : stamtąd
відти : stąd
відтінок (-нка -нки) : odcień
відтручане (-я) : odpychanie (ф)
відтяти (-дітну) : odciąć
відхил (-у), відхіл (-ону) : wychylenie (ф.)
відчиток (відчитка) або розходень (розхідня) : wić np. u poziomki (б.)
вієрник (-а) : gąściol (з.)
вієрниця (-ї) : palma wachlarzowata (б.)
віжки (-жок) : lejce
віз (воза, вози) : wóz
Візантия (-ії) : Bizancyum ; візантийский
вісмут : bizmut (х.)
візник (-а -и) : woźnica
військо (-а -а) : wojsko
війт (-а -и) : wójt ; війтівство ; війтиха ; війтівна
війти (війду -ем -и) : wejść
війце = вільце = віє : dyszel u wozu wołowego, die Ochsendeichsel beim Wagen oder beim Pflug (г.)
вікно (-а, вікна) : okno ; віконний
віковічний : wiekuisty
віконниця і віконниця : okiennica
віл (-ола -и) : wół
Вілія (ріка)
вільноплаточна (ростина) : wolnopłatkowa (roślina), roślina dwuliścienna o koronie wolnopłatkowej (б.)
вільха (-и) : olsza (б.)
вілля (-ї) : willa
він, она, оно, они
Вінер-Найштад
вінета (-и) (vignette, стрійний напис, окладина)
віольончеля (-ї)
віра (-и) : wiara
вірлоокий : o orlem oku

Вірменин (-ина -ени -ен) : Ormianin
вірний (пр. вагá) : rzetelny (ф.)
Віртенберґ
віруванє (-я) : wierzenie
вірш (-а -і) = **стих** (-á) : wiersz
віршованє (-я) : wierszowanie
вісь (óси) : oś (ґн.); **вісь метовá** : oś rzutu (ґн.)
Вісбаден (-ену)
вісїм ; **óсний** ; **вісїмнайцять** ; **вісїмдесять**
вісний ніж = **вісняк** : ośnik (т.)
віспа (-и) : ospa (л.)
вість (-и -и -ий) : wieść
вістре (-я) : ostrze, kolec (ф.)
вітер (-тру -три) : wiatr
вітрило (-а) : żagiel
вітрівка (-и) : wiatrówka (ф.)
вітушник (-а) : gałęziak (б.)
вітцівский : ojcowski
вітцівство (-а) : ojcostwo
вітчин (-á) : ojczym
вітчинá (-и) : ojczyzna
віха (-и) : wiecha
віщун (-á -и) : wieszczbiarz ; **віщунка** ; **віщуньство**
віядукт (-у -и) (мостовá дорóга, вибудована чéрез долину)
віяти (-ію) : wiać
віяти збіже (г.)
віячка, лопáта до віяня збіжа : szufla do czyszczenia zboża (г.)
віднти ся (-дáю ся) : wjadać się
вїзд (-у -и) : wjazd, zajazd
вїхати (вїду -деш -їдь) : wjechać
вказівка (-и), **вкáзувати** (-зую) : wskazówka, -ywać (пґ.)
вкáзуючий : wskazujący
вкінци : wkońcu (przysł.)
вкóло або **наокóло** = **навкруги**, **довкóла** : wkoło
вкорóтці : wkrótce
вкрити (-ию) : okryć
вкупі : razem
власть (-и), **влáда** (-и) : władza
влїзти (влїзу -зеш -влїзь) : wleźć
влучник (-а) : włącznik (ф.)
вмить, миттю : w okamgnieniu
внаслїдок, наслїдком : wskutek
внесенє (-я) : wniosek ; гл. такóж **заключенє** ; **вносити і заключати** (лґ.)
вниво́що : wniwecz
внїшний (-їй) : zewnętrzny
внутрі (такóж : **внутр**) : wewnątrz, **в серéдині**
внутрішний (-їй) : wewnętrzny
вовк (-а -и) : wilk (в.)
вовкиня (-і) : łubin (люпин -у) (б.)
вовняк (-á) : bombaks (б.)
вóвняний : wełniany
вовчóк (**вовчкá, вовчки**) : wołek ; **вовчóк житний** : wołek zbożowiec (в.)
вогкий : wilgotny ; **вогкійший**
водá (**води, вóди**) : woda ; **вóди солóдкі** : wody słodkie ; **вóди солóні** : wody słone ; **вóди стоячі** : w. stojące ; **вóди текýчі, бігýчі або плиýчі** : wody płynące ; **водá твердá** : w. twarda ; **водá мягкá** : w. miękka (и.)
водá прибувáє : woda wzbiera
вóдень (-дня) : wodór (х.)
водити (вóджу -диш -ди) : wodzić
водненкисень (-сня) : wodorotlen (х.)
воднóкис : wodorotlenek ; **воднóкис желїзóвий або лїновіт** : wodorotlenek żelaza ; **воднóкис вапóвий** : wodorotlenek wapniowy (и.)
воднокрóве : **воднокрóвість** (л.)
водоголóве (-я) : wodogłowie (л.)
водокóмонь або гіпопóтам : hipopotam (з.)
водоморóз (-а) або **морозюк** (-á) : zimorodek (з.)
водопáд (-у) : wodospad
водопійло (-а) : poisko

водопрóвід (-оду) : wodociąg (ф.)
водотрúск : wodotrysk (ф.); трúскавець (-вця) (ж.)
водохрéсте (-я) : poświęcenie wody
воєвóда (-и); воєвідство (-а); воєвідский; воєвóжа (-і) : żona wojewody
вожд (-а -и) : wódz
возúти (вóжу -зиш -зú) : wozić
Вознесéнє Господнє : Wniebowstąpienie Pańskie
вóзний (-ого) : woźny
вокóло або вóкіл : wokoło
вóле, вóлє, ґýша : wół (л.)
Вóлинь (-ини); волиньский
волíти (-лíю -їєш -їй) : woleć
волíчка (-и -й) : włóczka
володáр (-ря -рі) : włodarz
Волóдьо (-я) : Władzio
Володимúр (-а) : Włodzimierz
Володимúрия : Lodomerya
Володислáв (-а) : Władysław
володíтель (-теля -ї) : władca
володíтелька (-и) : władczyni
волóка (-и) : włóka
волокúта (-и) : włóczęga; волокúтство (-а) : włóczęgostwo
волокúна (-и) : włóknik (с.)
волокúстий : włóknisty (ж.)
волокнó (-á -óкна) : włókno
вольонтéр (-éра), добровóлець (-льця)
вóлос (-а -и) : włos (з. б.)
волосúк (-á) : włośnik (б.)
волосúця : naczynie włosowate (судúна волосовáта); уклáд волосúць або уклáд волосúчий : układ naczyń włosowatych (с.)
волóсність (-ости) : włoskowatość; волосúй : włoskowaty (ф.)
волосянúця (-ї) : włosienica
вóлоть (вóлоти) : wiecha; в. розбрíла : wiecha rozpierzchła; в. односторóнна : w. jednostronna (б.)
волосúнок (-нка) : włosień, trychina (з.)
волоцюга (-и) : włóczęga
волочú -кти (волочý -чéш -чи, волік -лікла -лікло) : wlec
волочúти (волóчу -чúш -чú) : włóczyć
Волóщина (-и) : Wołoszczyzna
Вольтéр (-éра) : Wolter
вольтижéр (-éра), фр.: вітроскóк (-а)
вóля (-і)
волітувáти (-тýю) : womitować
вóркати (-аю) : warczeć
Ворнáция (-ії)
воробéць (-бця, -бці) : wróbel (з.)
вóрог (-а -й) : wróg
ворожбá (-й -óжби) : wróżba
ворóжка (-и -й) : wróżka
вóрон (-а -и) : kruk (з.); ворóна (-и -и) : wrona (з.)
воротá (ворíт) : wrota
ворохóбник (-а -и) : wichrzyciel
ворошня́ (-ї) : zgiełk
вóскрес (-у) : róża jerychońska (б.)
Воскресéнє (-я) : Zmartwychwstanie
воскресúти (-крешý -сúш -сú)
вóтум (nieodm.) : głóc; обíт; ч. м. вóта (-ів)
вóхкість (-ости) : wilgotność, wilgoć (ф.)
впéред : wprzód
впéрше : po pierwszy raz
вплав : wpław
вплив (-у) : wpływ
впóвні : w pełni
впоперéк : wpoprzek
впорожні : próżno, bez ładunku
впрáва (-и) : ćwiczenie
впрáвді : wprawdzie
впрáвний : biegły
впрúсчений або впрúсний : wpryśnięty (ж.)
впрóчім : zresztą

вражіне або вра́жене (п.)
всáдень (-дня) : sadzonka (б.)
всéго-нáвсего : wszystkiego razem
вселе́нна (всесьвіт) : wszechświat
всід : wsiad (ґн.)
в слу́чаю : w razie
вспир : wspieranie zamachem (ґн.)
вспять : wstecz
встáвка (-и -й) : wstawienie samogłoski (гр.)
встáвлене ре́чене : zdanie wtrącone (гр.)
встечи́ ся (-ечу́ ся) або сказáти ся : wsciec się; встікáти ся
встроиити (встро́ию -иш -ий) : wetknąć
встрясти́ (-рясу́ -се́ш -си́) : wstrząsnąć; встрясáти (-аю)
вступ (-у) — введе́нє (ґ.)
всякане (-я) : dyluzya (ф.)
всякий : wszelaki
втім : wtem
второ́чний : wtórny, drugorzędny (ф.)
втéрти (втру́ -тре́ш -три) : utrzeć
вудженина (-и) : wędzonka
ву́лка (-и -й) : wędka
вуж (-á -і) : wąż (з.)
вузки́й : wązki; ву́зший; ву́зко; ву́зше; ву́зкість (-ости)
вузина́ (-и́ -ини) : węzina, cieśnina
вуй (-у́я -уї) ; ву́йко (-а -и́) ; wuj; ву́йна (-ни) : wujenka
ву́йцьо (-ця) : wujcio
Вук Кáраджич
вус (-а -и) : wąs
вчáсний : wczesny; вчáсно
вчéра : wczoraj; вчерáшний (-ій)
вчисли́вий : policzalny
вшир : wszerz (ґн.)
вюн (-á) : piskorz (з.)
вяз (-у) : wiąz (б.)
вязни́ця : więzienie
вязну́ти (вя́ну -еш -и́) : więznąć
вя́нути (вя́ну) : więdnąć

Г.

Гáбсбурґ; габсбу́рский
Гавриїл (-а) : Gabryel
гагáра (-и) : nur, також : про́нур (-а) (з.)
Гáґа (-и) : Haga (Haag)
гад (-а) : gad (з.)
гадине́ць (-ицю) або серпентúн : serpentyn (и.)
газáрд (-у -и), фр. (припáдок, небезпéка, відвáга)
гай (-áю -аї) : gaj
гáйворон (-а) : gawron (з.)
гайду́к (-á -и́)
Гáйне (-ого) : Heine
галапáс (-а) : pasożyt; галапáсний : pasożytny; конáка галапáсна : owad pasożytny; гриб галапáсний : grzyb pasożytny; галапасувáти : pasożytować, prowadzić życie pasożytne (з. б.)
гáлас (-у -и)
Гáлеб : Aleppo, Haleb
галинá óчна : gałka oczna; твердúця (-ї) : twardówka; роговáтка прозóра : rogówka przeźroczysta; судинниця : naczyniówka; чорнíвка (-и) або коврúна чóрна : makat czarny; зрінúця (-ї) або здрячка (-и) : źrenica; дугíвка (-и) або ралу́жка (-и) : tęczówka; тíльце рясковé або нив рясковúй : ciałko rzęskowe; сітчáнка (-и) : siatkówka; нерв зірнúй : nerw wzrokowy; верствá паличóк і чóпиків : warstwa laseczek i czopków; тíч водний-

ста : ciecz wodnista; сочка кристальна : soczewka kryształowa; тіло склисте : ciało szkliste; склоа́тка : błona szklista (с.)
га́лицкий : galicyjski, halicki
га́лич (-и) : kawki
Га́лич (-а) : Halicz
Галичанин (-нина -а́ни -а́н)
Галичина́ : Galicya
галівни́ця (-ї) : galasówka; галівка : galas; чорнило галівкове : atrament galasowy (л.)
Га́лле, в Га́ллї : Halle
галу́зь (-и) : gałąź (гн.); галу́зка
галу́н (-у́) : ałun (и.)
Га́льштад, гальшта́дский
галюцина́ция (-ії) : оманна, змислове уро́вне, привид
гама́к (-а́ -и́) (полотно́ або сітка в виді лодки, привязувані на якійсь висо́кости, до лежаня в них)
гамбу́рский
га́мір (-ору) : wrzask
гаму́лець (-у́лця -у́льції)
га́ньба (-и) : hańba
га́ниж (-у) : anyż (б.)
Га́нвібаль (-ля)
га́рас (-асу) (рід тканини)
гарба́р (-аря́ -арі́) : garbarz
гарба́рня (-і -ї) : garbarnia
гарбу́з (-а́ -и́) : arbuz, bania (б.)
гари́ця, шкарлати́на : płonica, szkarlatyna (л.)
гармоні́йний : harmoniczny (нз.)
гармо́нія (-ії) (нз.)
Га́рпії (-ій)
Га́сдрубаль (-я)
га́сло (-а)
гачо́к (-чка́ -и́) : haczek (к.)
гвіздь (гво́здя, гвозді), гвіздє (-я)
гвозди́чник (-а) : drzewo goździkowe (б.)
Ге́ба (-и) : Hebe
гебо́н (-у -и́)
Ге́ґель (-я)
геґемо́нія (-ії) : верхово́дство
Геда́лія : Hegyalia (góry)
Гезно́л (-а)
гей, ге́й-або́н : hej
гексаме́тер (-тра -три) : рід стиха́
ге́ктар (-а -и)
гектолі́тер (-тра -три)
гель : hel (х.)
Геле́на (-и) (у Гоме́ра)
Геліко́н (-а)
Геліоґа́баль (-ля)
Ге́лій (-ія) : Helios
Ге́ллен (-а); гелле́ньский; геллені́зм (-у)
Геллеспо́нт (-у); геллеспо́нтский
Гелля́да (-и)
Гельо́т (-а -и) : Helota
Ге́нрик (-а)
Гераклє́я (-є́ї)
Гераклі́д (-а -и) : Heraklida
герб (-у -и)
гермети́чний : щільно пристаючий
геро́й (-о́я -о́ї) : bohater; героїня (-ні); геро́йский; героїзм (-у)
герц (-рцю -рці) (стичка поодиноких воїнників перед загальною битвою); герцюва́ти (-цюю)
Герцоґови́на
ге́тьман (-а -а́ни)
Гетьма́нщина
ге́ца (-и) (цирко́ве представлене, скоки, сьмішна сце́на)
ги́бель (-бля -блї); гиблюва́ти
ги́дра (-и) : hydra
ги́кавий, ги́кавець (-вця) : jąkała, jąkający się (л.)
ги́кане (-я) : jąkanie (л.)
ги́кати ся : jąkać się (л.)
гимн (-у -и) : славосло́вна пісня
ги́цель (-цля -цлї)
Гібри́ди

гіґієна (-и) : hygiena (л.)
Гіґо (-á або невідм.: Віктора Гіґо) : Hugo
гідравліка : hydraulika ; **гідростатика** : hydrostatyka (ф.)
гідравлічний : виконуючий або виконаний тисненем води
гідрографія (-ії) : наука, що занимає ся описом вод : озер, рік ітд.
гідропатия (-ії) : лїчене водою
гідротерапія : hydroterapia (приміненє води до лїченя слабостий) (л.)
гієна (-и) : hyena (з.)
гієроґліфи (-ів) : староєгипетске образове письмо
гільтай (-ю -ї) : hultaj
Гімалаї (-їв)
Гіменей (-ея) : Hymen
гін (гона) : pęd, prąd (np. wody) (б. ф.)
Гіндустан
гіпаляґе : переміна зависимости виразів (гр.)
гіпербола : hiperbola ; **гіперболічний** ; **гіперболоїд** : hiperboloida (ґм.)
гіпербола (-ї) : пересада (гр.)
гіперпродукция (-ії) : надмірне виробленє чого
гіпноза : штучно викликаний сон (л.)
гіпнотизм (-у) : наука о снї штучно викликаний
гіподром (-у -и) : місце перегонів для коний
гіпокрит (-а -и) : лицемір
гіпотеза (-и) : догад (-у)
гіпотека (-и) (г.)
гіпохондрия (-ії) : задуна, уроєнє хороби
Гіппій (-ія) : Hippiasz
гіркий : gorzki
гість (гостя, гості, гостий, гістьий)
гістерия, гістеричний напад : слабість нервова, обявляюча ся надмірною побудливостию нервів (л.)
гістерон протерон : уміщене на першім місци виразу, котрий льоґічно повинен стояти доперва на другім місци (гр.)
гіяцінт (-а) : hyacynt (б.)
гладити (-ладжу -лиш -гладь) : gładzić
гладкий : gładki ; **гладший**
глеза (-и) : grasica (с.)
глибина (-и) : głębizna
глин (-у) : glin (aluminium) (х.)
глина (-и) : glina ; **глинка** (-и) : glinka ; **гл. фолюшна** : glinka folarska ; **гл. огнетревала або нечівка** : glinka ogniotrwała ; **глинка гончарска або здінїска** : gl. garncarska czyli zduńska (и.)
глинник (-а) : glinowiec (х.)
глиста (-и, глисти) : glista (з.)
глистник (-а) : słodkogórz (б.)
глитати (-аю) : połykać
глїнь (глїни) : glon czyli wodorost (б.)
глот (-ю) : gardło, połyk (з.) ; krater wulkanu (и.)
глота (-ю) : zgiełk
глубокий або глибокий : głęboki ; **глубший або глибший**
глубокість (або **глубина**) : głębokość (ґм.)
глум (-у) ; **глумити ся** (**глумлю ся** -лиш ся -ли ся)
глядїти (**гляджу** -лиш -ди) : patrzeć
гнати (**жену** -ени -и) : gnać, pędzić
гнидник (-а) : gzik (з.)
гнобити (-блю -биш -би) : gnębić

гноїти (гнóю -óїш) : gnoić
гнýти (гну, гнеш, гни, гнув) : giąć
гнýчкість (-ости) : giętkość (ф.)
говорúти (-вóрю -ориш -и́) : mówić ; гóвір (-ору) : gwara
Гогенцóллерн
годúна (-и) : godzina ; годинка
годúнник (-а -и) : zegar ; годинникáр (-арá -рі) : zegarmistrz
годувáти (-ýю) ; годівля (-і -ї)
гóжий
Гóзий (-ия) : Hozyusz
гойдáк (-á) : trapez, orczyk (Schwebereck) (гн.)
гóйдати (-аю) : huśtać
гóйний
гоїти (гóю, гóїш, гóять) : goić
голїрýч : z próżnemi rękami
голóблї, оголóблї : hołoble (г.)
головá (-и́, гóлови) : głowa ; prezes
головний (-á -é) (числівни́к, рéчення) : główny -a -e (liczebnik, zdanie) (гр.)
головóнька (-и) : główka
гóлод (-у) : głód
гололе́дниця (-ї) : gołoledź
гóлос (-у -и́) : głos (ф.)
голосний : głośny ; гóлосно
гóлуб (-а) : gołąb (з.)
Гóльштин (-а)
голя́к (-á -и́) : hołysz
Голя́ндия (-ії) ; голя́ндский
Голя́ндцї : Holendrzy
гомеопáтия : спóсіб лїченя дýже розвóдненими лїкáми (л.)
Гоме́р (-а) ; Гоме́ровий ; гомерúчний ; гомерівский
Гоме́рова Іліяда
гóмін (-ону) : odgłos, echo
гонúвітер (-тра) : pędziwiatr
гонорáр (-я́) : honoraryum (вна́городa за умовýпрáцю)
гончáр (-арá -арі) ; гончáрский
горá (-и, гóри) : góra
горáльня (-ні -нї) : gorzelnia
Горáций (-ия) : Horacy
гóрдий : hardy
гóре (-я) : nieszczęście
гóри ланцові : góry łańcuchowe (м.)
гóри масові : góry masowe (м.)
горизóнт (або óвид) (г.)
горівка (-и -и́) : wódka
горіти (-рю́ -ри́ш -ри́) : goreć
горішний (-ій) : górny (к.)
Гóрлицї : Gorlice
гóрлиця (-ї) : turkawka (з.)
гóрло (-а -á) : gardło
горлорíз (-а) : zbój
горне́ць (горця́, горцї) : garnek
горностáй (-я) : gronostaj (з.)
гóрод (-а -и) : gród ; горóд (-у -и́) : ogród
городúще (-а)
горóдник, рискáль : rydel (складáє ся з держакá = рискáлиска : rękojeści = styliska і з желїзної лопáти з лїйкою, в котрý входить держáк) (г.)
городнúчний (-ого) : horodniczy
Горóдно (-а) : Grodno ; городне́ньский
горожани́н (-и́на -áни) : obywatel ; горожáньский
гороскóп (-а -и) (астрольогічна фігýра ; віщýньский знак ; ворóжене із зьвізд)
горóх (-у) : groch (б.)
горохівни́к (-á) : akacya fałszywa (б.)
горохýлька (-и) : grochówka (з.)
горре́ндум
гортáнь, гортáнка : krtań (л.)
гортáнний : gardłowy (гр.)
Горте́нсий (-ия) : Hortensyusz
горя́чий ; горя́чо, горячі́йше
Гóсподь (-а -у -а -и -ом -ї)

господар (-я -арі); господарство; господиня (-ї); господарити (-рю)

гостець (гістиця): gościec (rheumatismus) (л.)

гостинець (-инця -инці): gościniec

гостиниця (-ї): oberza

готель (-ю -ї)

Готтентоти

грабки, коса з грабками: kosa z grabkami (г.)

граблї: grabie (складові части: грабливско=грабельно=держівно: rękojeść; валок: osada; в осаді зубці: ząbki) (г.)

Градчани (в Празі, не: Градчин)

грайка: партия (ґн.)

граматика (-и): gramatyka

грань (-и): zarzewie

грана (-и): krawędź; грани підставові: krawędzie podstawowe; грани вершкові: kr. wierzchołkowe (и.) (ґн.)

границя (-і): płucnica, „mech islandzki“ (б.)

граностови (граняк): graniastosłup (ґн.)

граняк (-а): graniastosłup; граняк квадратний: gr. kwadratowy; гр. просторомбний: gr. prostorombowy; гр. шестибічний: graniastosłup sześcioboczny (и.)

гребенятка (-и): przegrzebka (з.)

гребінь (-беня -бені): grzebień

гребінчик (-а): grzebyk

гребля (-і): grobla

гребсти (гребу -єш -й): grzebię

грека (-и): greczyzna

греміти (гремлю -ниш -ни)

Греция (-ії): Grecya; грецкий

гречка (-и): tatarka (б. г.)

гриб (-а -й): grzyb; гриб щирий або щирак (-а): borowik (б.)

грибша (-і): grzybnia (б.)

гривняк (-а): gołąb grzywacz (з.)

Григорий (-ия): Grzegorz

гризь, гриза: сильне розвільнене (л.)

грити (гризу -єш -й): gryźć

гризуї (-а -й): gryzoń (з.)

гріб (гробу -бй): grób

грізьба (-и, грізьби): groźba

грім (грому): grzmot (ф.)

гріш (-оша -оші -ошей): pieniądz

гробар (-аря -арі): grabarz

громадский: gminny

громовід (звону): gromochron (ф.)

грубий: gruby; грубший

грубість (-ости): grubość (ґн.)

грубіти (-бію): grubieć

грубоскірник (-а): gruboskórzec (з.)

грудь (-и): pierś

грудень (-дня): grudzień

грузкий: grzązki

грувлавка (-и): gruźlica (tuberculosis) (л.)

грузнути (грузну): grzęznąć

грузовина (-и): grzęzawisko

груша (-і -і); грушка (-и -й): gruszka, jabłczak gruszy; грушник (-а): wino gruszkowe (б.)

грядка (-и -й): grządka

губата (ростина): wargowa (roślina), roślina dwuliścienna o koronie wargowej (б.)

губійка (-и): nadecznik, gąbka słodkowodna, також: надошник (-а) і бадяга (-и) (з.)

губка (губки, губки) gąbka (з. к.)

губка (-и): hubka; чарівка (-и): żagiew (б.)

губний: wargowy (гр.)

губовать (-и): grzybianka (з.)

губчак (-а -й): gąbczak (з.)

гудіне (гудіти): brzmieć (ф.)

гузівка (-и): kość ogonowa (с.)

Гуґено́ти (-ів) : Hugenoci
Гу́ґо (-она) : Hugo (-ona)
гук (-у -и) ; гуча́ти (-чу́ -и́ш -и́)
гульба́ : ćwiczenia dowolne po gimnastyce obowiązkowej (Bummel) (ґн.)
гуля́ти (-я́ю)
гумані́зм (-у) : літерату́рний на́прям опе́ртий на літерату́рі старинних Гре́ків і Римля́н; гумані́ст (-а -и); гуманіта́рний
гу́мор (-у) : вда́ча, на́стрій ду́ха; жартовли́вість
Гуніяди́й : Hunyady
Гу́ни (-ів)
го́нор (-у) : честь (-и); гоно́рний; гонорови́тий; гоноро́вий
гу́рмою : hurmem
гу́рт (-у -и); гу́ртом : hurtem
гуртівне́ (-о́го) : ryczałt, Pauschale
гусь (-си -си) : gęś
гуса́р або гу́зар (-а) : huzar
Гуси́т (-а -и) : Husyta
гу́сій (-я -е) : gęsi -ia -ie
гусль (-ли -ли) : gęśl; гусля́р (-яря́)
гу́сляпка (-и) : eingekochte geronnene Milch (г.)
густи́й : gęsty; густі́йший
густота́ (-и́) : gęstość (ф.)
гу́та (-и)
Гу́цул (-а -у́ли)
гуцу́льский
гу́ща (-і) : gąszcz

Ґ.

ґа́жа (-і) : пла́та
ґаз (-у -и) : gaz
ґа́за (-и) : прозо́ра тканина
ґазда́ (-и́, ґа́зди) : gospodarz
ґазе́та (-и) : часопи́сь (-и), часо́пис (-у)
ґазетя́р (-яря́ -ярі)
ґазо́н (-а -и) : трави́ник
Ґай (-а́я) : Gajus
ґальвані́зм (прик. ґальвані́чний) : galwanizm (ф.)
ґале́рия (-ії) (ґа́нок в ви́ді коритаря́; дім служа́чий до уміщеня ста́туй, образів; на́йвисший пове́рх в теа́трах)
Ґа́лія (-ії); Ґаллі́йці -ів; ґаллі́йский; ґаллі́цизм : зво́рот або ви́слів власти́вий Францу́зам
Ґа́нґес (-а)
ґа́нок (-нку) : рунду́к
ґарбо́вина (-и) : garbnik (б.)
Ґарибальді (-ого)
Ґаро́нна
Ґа́штайн
Ґвадалькі́вір
Ґвадия́на
ґва́рдия (-ії) : прибічна́ сторо́жа; горожа́ньске ві́йско
Ґвіне́я
Ґданьск (-а)
ґе́ґати (-аю) : gęgać
ґеда (ґе́два) : giez bydlęcy (з.)
Ґедиймі́н (-а)
ґенеальо́ґія (-ії) : родові́д (-о́ду)
ґене́за (-и) : похо́дженє, утво́ренє, ро́звиток
ґенера́л (-а) і енера́л (-а)
ґенера́ция (-ії) : рід, поколі́нє
ґе́ній (-ія -ії) (дух-хорони́тель; надзвича́йна твірча здібність)
Ґеновефа (-и)
Ґе́нуа (-и), в Ґе́нуї; під Ґе́нуою; ґенуе́ньский
ґеоґра́фія (-ії) : землепи́сь (-и) і землепи́с (-у)
ґеоде́зия (-ії) : ви́сше мірни́цтво; наука о спо́собах ро́блень зап

ґеоїд : geoida (ф.)
ґеольоґія (-ії) : наука про творене землї; історія розвитку землї
ґеометрия метова : geometrya rzutowa ; ґеометрия начеркова : geometrya wykreślna (ґн.)
Ґеорґіки (Георґік) (гр.)
ґерваний (-ня) : Gerwazy
ґерманїзм (-у) : слово нїмецкого походженя
Ґерманїк (-а) : Germanikus
ґест (-у -и) (рух тїла, увидатнюючий мисли і чувства)
Ґете (-ого) : Goethe
ґенис (-у -и)
ґімназия (-ії) : gimnazyum ; ґімназияльний і ґімназийний
ґіпс (-у) або сїрчан вапу з водою : gips czyli siarkan wapniowy z wodą ; скло пречистої Дїви Марії : gips lodowaty ; алявастер (-у) : alabaster ; ґіпс волокнистий : gips włóknisty (м.)
ґляциятор (-а -ори) : борець (-рця), боєць, перебієць
ґліцерина : gliceryna (х.)
ґльоб (-а) : globus
ґляґ, ґлеґ, кляґ, підпустник : klag, podpuszczka (г.)
ґляґати, ґляжити, заґляґати молоко : klagać, zaklagać mleko podpuścić podpuszczką (г.)
ґнайс (-у) : gnajs (г.)
Ґней (-ея) : Gnejus, Gnaeus
Ґнезно
ґонта (-и) : gont
ґорґона (-и)
Ґориция (-ії)
ґотицкий (стиль)
ґотур (-а) : głuszec ; ґотка (-и) : głuszyca (а.)
Ґощиньский (-ого)
Ґрабіндеи
Ґракх (-а) : Grachus
ґранат (-а) : granat ; вепринник (-а) або ґросуляр : agrestnik czyli grossular (м.)
ґраф (-а -и) : hrabia ; ґрафский ; ґрафиня ; ґрафянка
графіка (-и) : штука писаня ; шт. рисованя
ґрафство : hrabstwo
Ґренляндия
ґремія (-ії) : gremium (нїдро, середина, збір)
Ґрініч : Greenwich
ґрунт (-у -и)
ґрупа (-и -и) (гурт, громада, збірка, купа)
ґуда (-а -и) : węzeł
ґуст (-у -и) : смак, вкус

Д.

давати (даю -єш, давай); дати (дам, дасї або даш, дасть, дай)
давноминувший (час) : zaprzeszły (czas) (гр.)
давун (-а) : dusiciel boa (з.)
дактиль (-ля -лї) [стопа вірша або овоч] (гр.)
далекозорість (прикм. далекозорий) : dalekowidztwo (ф.); hypermetropia (л.)
Дальяция (-ії)
Даваск : Damaszek
Даваїда (-и -и -їд)
Даніїч (-а)
Данія (-ії); даньский
Данте (-ого)
Данцї : Duńczycy
Дарий (-ия) : Daryusz
Дариштад (-у)
дарувати (-рую) ; дарование

дасть Бíг : niema
Дáтис (-а) : Datys
Дáфне (-и)
дахтúльник (-а) : palma daktylowa (пíник дахтúльник) (б.)
два і дві ; двох, двом, двоя́ на всї три ро́ди
дві, три, чотúри тúсячі ; дві, три, чотúри склянкú ; але пять, шість, сїм, сто тúсяч ; пять, шість, сїм, сто склянок
два ра́зи, двічи, двакра́т : dwakroć
дванайцятистїнник пятикýтний : dwunastościan pięciokątny (н.)
дванайцятистїнник ро́мбний : dwunastościan rombowy (н.)
двéрі (-ий) : drzwi
двигáр (-я́ -і) : dźwigacz (ґн.)
двигáр (-я́) : pierwszy krąg szyjny, dźwigacz, atlas ; зворóтник (-а) : drugi krąg szyjny, obrotnik ; вúрісток зубовáтий : zębiec (с.)
двигнýти (двигнý -éш -ú) : dźwignąć
двúжене (-я) : рух
Двúна
двíйка (-и -ú) : dwójka, dwuszereg (Reihen) (ґн.)
двійнúй : podwójny (ф.) ; двійнé числó : dualis (гр.)
двійнá (-ї) ; wspólnicy (Rotte) (ґн.)
двісті, двохсóт : dwieście itd.
двічи : dwakroć
двоголóвий : dwugłowy ; нна двотри- чотироголóвий : mięsień dwu- trzy- czterogłowy (с.)
дводнéвний : dwudniowy
двóє людúй ; двóїх людúй ; двóїм людям ; двóїми людьми, в двóїх людях ; або : двóє не відміня́є ся
двóзвук (-а -и) : dwudźwięk
двозна́чний : dwuznaczny
двоїти (двóю -óїш, двій) : dwoić
двокра́тний : dwukrotny
дволїтний : dwuletni
двоно́жний : dwunożny
двопéвні (цьвіти) : dwupienne (kwiaty) (б) ; двопéвні дієслóва : dwutematowe czasowniki (гр.)
двопрозябцéва (ростúна) : dwuliścienna (roślina) (б.)
двосúльні (пидякú) : dwusilne (pręciki) (б.)
двосóтний : dwusetny
двотúсячний : dwutysiączny
двотóчка (-и -ú) : dwukropek (гр)
двочлéн (-а) : dwumian (а.)
Дéбрецин
девíза (-и) : гáсло, клич
девятьлеся́ть (-ятú або -ятьóх)
девятна́йцять (-ятú або -тьóх)
Дéдаль (-ля)
деж : gdzież
дезертúр (-а -и) : біглéць (бігця́)
Дезидéрий (-ия) : Dezyderyusz
дезидерáт (-у -и) : жáдане
дезинфéкция (-ії) : відрáжуване : odrażanie (л.)
дезолювати (-ю́ю) : лишúти самúм ; покúнути, спустóшити
деінде : gdzie indziej
деклїна́ция (-ії -ії -ий) : відміна імéн (гр.)
деклама́ция (-ії) : виголóшуване з ґéстами і з модуля́цією гóлосу
дéколи : niekiedy
дéкотрий : niektóry
декрéт (-у -и) : постанóва, рішене, нáказ
Дéльфи (Дельф) ; дельфійский
Деметер (-тра) : Demeter
Демостéн (-а) : Demostenes
день (дня, дні, днів) : dzień
дéнеде : gdzieniegdzie
департамéнт (-у -и) : упрáвний окрýг, урядовúй відділ

Депендент (-а -и) : залежний від кого; практикант у нотаря
Депозит (-а -и) : поклад; конусь повірена річ
Деревастка (-и) : dendryt (м.)
Деревіти (-ію) : drętwieć
Деревяний : drewniany
Деревно (-á) : drewno (б.)
Деревце (-я -ця) : drzewko
Держава (-и) : państwo
Дерти (дру, дреш, дре, дер -ла -ло)
Десь : gdzieś
Десер (-у) : закуска, заїдки, ласощі
Деспект (-у -и) : погорда, легковаження
Деспотизм (-у) : самовласть (-и)
Дефект (-у -и) : хиба (-и), недостача, недовність
Дефініция (-ії) : означене, описане; **дефінію** (-юєш) : означую, описую
Дефіцит (-у -и) : недобір (-ору)
Дефравдация (-ії) : спроневірене
Дехто (декого) : ktokolwiek
Дециция (-ії) : рішене
Дещо : nieco
Деякий : niektóry
Джавр (-а -й), турец. : giaur (невірний; немагометанин)
Джума (-и), чума : dżuma (л).
Дзвінник (-а -и) : dzwonnik
Дзьоб (-а -и), клюв (-á); **дзюбатий**
Дзьобати (-аю) : dzióbać
Дивдерев(-а) : dziedzierzawa; також **дивдир** (-а) (б.)
Дивіденда (-и) : припадаюча часть зиску
Дивувати ся (дивую ся)
Дидактичний : научний
Дидим (-а) : Didimus
Дидома (-и)
Диета : лікарем наказаний спосіб життя (л.)
Дистетика : наука о відповідним відживлюваню здорових і хорих людий (л.)
Диецезия (-ії) : епархія (провінция під правлінем епископа)
Дикий : dziki; лико, дикше
Диктат (-áту -áти) : dyktat (річ проказувана пишучому)
Диктувати (-ую) : проказувати
Дикция (-ії) : вимова, спосіб висловлюваня
Дилетант (-а -и), іт. : любовник штуки або науки без основного знаня річи
Димісия (-ії) (не : демісия) : увільнене від (державної) служби
Диновик (-á) або одиниленець (-нця) : dymnik (szarawobrunatnawa odmiana kwarcu kryształowego) (м.)
Диоґен (-а) : Dyogenes
Диоклециян (-а)
Диомед (-а)
Дион (-а) : Dyon
Дионізий (-ия) : Dyonizyusz; **Дионіз** (-а) : Dyonizus
Директор (-а -óри) : радитель
Дирекция (-ії) : напрям, заряд, управа
Дисгармонія (-ії) : розвзвук, розстрій, незгідність
Дисертация (-ії) : розправа
Дисидент (-а -и) : не визнаючий державної релігії
Дискурс (-у -и) : розмова, розправа
Дискусия (-ії), лат. : устне обговорюване справи
Дисонанс (-у -и) : незгідність, розвзвук
Диспенса (-и) : звільнене від додержування якогось церковного припису
Диспенсия (-ії) : нестравність (л.)

диспозиция (-ії) : уклад, подія, розказ; складність
дистинкция (-ії) : розріжнюване
дисциплінарний : дотикаючий дисциплїни (карности)
дитина (-и) : dziecina
дитирамб (-у -и) ; похвальна, одушевлена пісня
диференция (-ії) : ріжниця
дифтерия : błonica (л.)
дифтонґ (-а -и) : двозвук (-а)
дихавица : dychawica (asthma) (л.)
дичіти (дичію) : dziczeć
дишкант (-а -и) : найвисший голос в співі
дявол (-а) : dyabeł
дяґноза (-и) : розпізнаване
дяден (-у -и) : вінець для княгинь; стрій головий
дякон (-а -они) : духовний, о оден степень нижший від єрея
диялект (-у -и) : наріче
дияльоґ (-а -и) : розмова
диямант (-а) : dyament (м.)
диаметер (-тра) : поперечник, проґін (-ону), пролїт
Дяна (-и) : Dyana
дяриий (-ия -ії) (дневник, записки)
дігнати (дожену) : dogonić
дійниця, доїльниця : dojnica (Melkgefäss) (г.)
діл (долу, долй) : dół
дім (дому, домй) : dom
Діма (-аса) : Dumas
діставати (дістаю -єш, діставай) ; дістати (дістану -еш, дістань)
дівенька (-й) ; дівина (-й) : dziewanna (б.)
дівонка (-и -й) : chróścik (з.)
дід (-а -й) : dziad
дідичність (-ости) : dziedziczność (Vererbung) (г.)
дідів (-дова -дове) : dziadów
дідуньо (-ня -ні) : dziadek
дієіменник (-а -и) : bezokolicznik (гр.)
дієприкметник (-а -и) : imiesłów odmienny (гр.)
дієприслівник (-а -и) : imiesłów nieodmienny (гр.)
дієсловний : czasownikowy (verbalis) (гр.)
дієслово (-а -а) : słowo, czasownik (гр.)
діжа (-і) : dzieża
дійсний, також : дійсний : rzeczywisty (wirklich)
дійсність (-ости) : rzeczywistość, fakt
дійство (-а, дійства) : czynność
діяти (-аю) : działać
діяючий : działający
ділене : dzielenie ; дільник : dzielna ; дільник : dzielnik (а.)
дільце (дільця) : działka kielicha (ц.)
діло (-а -а) : dzieło, czyn
діра (-и, діри) : dziura
дірчатість (-ости) : dziurkowatość, porowatość (ф.)
діти (-ий) : dzieci
дітячий : dziecięcy
діяльний : czynny (гр.)
діяти (дію) : czynić
длятого : dlatego
длячого : dlaczego
дневний (пр. порядок) : dzienny (np porządek)
дневник (-а) : dziennik
Дністер (-тра) : Dniestr
дно (-а -а -дон) : dno
Добровский (-ого)
добродій (-їя -її)
добуток (-тка -тки) : iloczyn (а.)
довбати (-аю) : dłubać
довбач (-а -і) : dzięcioł pstry (з.)

довг (-ý -й) : dług
дóвгий : długi
довговýсий : długowąsy
довготá (-й) : długość; довжíнь (дóжини) : dłużnia (ґн.)
довéзти (довезý -éш -ú, довíз -вéзла -ло) : dowieźć
довéршеність, доконáлість, -лий : doskonałość, -ły
довершúти (-ршý -шúш -шú)
довéсти (доведý -éш -ú, довíв -вéла -ло) : dowieść
довíре : zaufanie; довірóчний : poufny
довкóла : dokoła
довкругú : naokoło
довóлі : dowoli, dosyć
догáнний : naganny
дóгляд (-у) : dozór; доглядник, -ниця; нáгляд : nadzór
дьóготь(-гтю), такóж : дéготь(-гтю) і дóготь (дíгтю) : dziegieć
дóґма (-и) : dogmat (твéрджене, приняте за прáвду без крúтики і дóказів)
додáване (-я) : dodawanie; додáтник (-а) : dodajnik (a.)
додáтний : dodatni (ф.)
Додé(-éта) : Daudet
до двá : do dna
дóжа (-і) (пéрший урядник венéцкої репýблики)
дождżáник (-а) : dżdżownica (з.)
дóза (-и) : кількість лікáрства, ужúта на раз; мірка
до зáвтра : do jutra
дозволя́ти (-я́ю); дозвóлювати (-юю)
дóзрів (-у) : dojrzenie (б.)
дозрíлий : dojrzały
дозрíти (-íю); дозрівáти (-вáю)
доїждżáти (-áю) : dojeżdżać
доїльник (-а) : dojacz (der Melker) (г.)
доїти (дóю -óїш -дїй) : doić
дóказ (-у) : dowód (пг., ґн.)
дóки — дóти (не: як дóвго — так дóвго)
дóки : dopóki
докóла, доокóла : dokoła
дóктор (-а -óри) (учúтель, учéний; лікáр)
докторáт (-у -и) : гíдність дóктора
документ (-у -и) : грáмота, дóказ на письмí
долівка (-и) : posadzka
долíнúць : na wznak
долíшний (-їй) : dolny (к.)
долонúстий : dłoniasty; лист 5—7
долонúсто - латчáтий : liść 5—7 dłoniasto-klapowy (б.)
долóня (-і) : dłoń
долотó (-á -óта) : dłóto
дóма, в дóма : w domu
доміслити ся (чогó)
домівствó (-á -íвства) : domostwo
Домінїканúн (-úна -áни -ан)
до нúнї : do dzisiaj
допéрва : dopiero
до пізна : do późna
допóвнене (-я) : dopełniacz (гр.)
доповняючий : uzupełniający; dopełniający (пг.)
дорáдний : doradczy
дорáдник (-а -и) : doradca
дóраз, дорáзу : do razu
до рéшти : do reszty
дорíжка (-и -й) : drożyna
дорóга (-и) : droga; дорóга молочнá (чумáцка): droga mleczna (ф.)
дорогúй (-á -é); дорóжший
дорожúти ся (-рóжу ся -ши ся -ú ся)
дорожнú, дорожнéча, дорогíтня (-ї)
дóсьвід (-у), -ний : doświadczenie, -alny (ф. п.)
дóсьвіта : przed świtem

дóси : dotąd
до сúта : do syta
досúть : dosyć
дóста : dosyć
достатóчний : dostateczny (пґ.)
достóту : dokładnie
достроїти, настроїти (-óю -óїш -стрíй) : stroić (ф.)
досяг (-у), **досяглість** (-ости) : dalekość (пр. rzutu) (ф.)
досягнýти (**досягну** -еш -и)
дóти : dopóty
дóтик (-у) : dotyk
дочкá (-и -дóчки) : córka
дóшка (-и -и) : deska ; **дóшка рисункóва, підклáдниця** : rajsbret, rysownica (р.)
дощ (-ý -í) : deszcz ; **дощовíр** (-у) : deszczomierz (ф.)
дощевúй : dżdżysty
доярка : dojarka (Melkweib) (г.)
драгонáн (-а -и) : **товнáч на Сходї**
дражлúвий, дражнúти
дрáма (-и -и) : dramat (**театрáльна штýка**)
Дрéвно (-а); **древнéньский**
дрéни : dreny, sączki (г.)
дренóване (-я); **відвóднювання** : drenowanie (г.)
дрилювáти (-ю́ю) (**вертíти, виймáти кістки з óвочів**)
Дрнáда (-и)
дріб (**прикмéтник: дробовúй**) : ułamek; **дріб істий** : ułamek właściwy ; **дріб неістий** : ułamek niewłaściwy ; **дріб перволúчний** (**мáворотний**) : ułamek peryodyczny ; **дріб ретязúй** (**ланцювúй**) : ułamek łańcuchowy (а.)
дрíжджі (-а -á), **дрíжджі** (-úй)
дріз (**дрóзда**) : drozd (з.)
дрімáти (-áю) : drzemać
дрімлúвий : drzemliwy
дрімлюх (-á -и) : kozodój (з.)
дрíмля (-ї) : drumla
дріт (-óту -óти) : drut ; **дротя́ний** (ф.)
дробúна, молекýл : drobina (ф.)
дровá (**дров**) : drwa
дровітня́ (-ї -ітні) : drewutnia
дрóгане (-я) : drganie ; **дрóгане подóвжне** : drganie podłużne ; **дрóгане поперéчне** : drganie poprzeczne; **дрóгане устáйне** : drganie zanikające (ф.)
дрожáти (-ожý -и́ш -и́ -áю) : drżeć
дрóхва (-и) : drop (з.)
друг (-а -и) : druh
дрýжба (-и) : drużba ; **дружбá** (-и) : przyjaźń
дружúна (-и) : małżonek l. małżonka ; **дружинá** (-и) : orszak, towarzystwo
дрýжка (-и -и) : drużka
Друз (-а) : Druzus
друзя́ка (-и) : dobry przyjaciel
Друїд (-а -и)
друк (-á) : drąg (ф.)
друкáр (-арá -арí)
друкáрня (-ї -ї) : **печáтня** (-ї)
дуб (**дýба**) : dąb (б.)
Дýблін (-а)
дугá (-и), **рáдуга** : tęcza (ф.) ; łuk (р.)
дугóвина (-и) : widmo (w fizyce)
Дýеро
дýже : bardzo
дужéць (-жця́) : zapaśnik (ґн.)
дýжний : zdrów, silny (nie: wielki)
Дунáй (-áю) : Dunaj
дýти (-ýю -ýєш, дуй, дув) : dąć
дутчáстий : dęty ; **билó дутчáсте** : łodyga dęta (б.)
духóвеньство (-а)

душегубець (-бця) : zbójca
дюк сосновець : zawisak borowiec (з.)
дядина (-и) : ciotka, stryjenka
дядько (-а) : wuj
дятель (дятля) : dzięcioł (з.)

Е.

Еак (-а) : Eakus
Ебенве : Ebensee
Енбея (-еї) : Eubea
Евгеній (-ія) : Eugeniusz
Евгенія : Eugenia
Еврилика (-и)
Еврипід (-а) : Eurypides
Европа : Europa
евфенія (-ії) : жичливе говорене (гр.); евфенізм (-у) : заступлене кражливого виразу загідним
Евфрат
Евфросинія (-ії)
еґіда (-и) : щит Зевеса; оборона, опіка
Еґіза (-и)
едикт (-у -и) : наказ проголошений висшою властию
Единбурґ
едукация (-ії) : виховане, образоване
Езоп (-а)
екліптика (-и) : ekliptyka (ф.)
екльоґа (-и) [хутірна поезия]
економія (-ії) : заряд дому, господарство
екзамін (-у -и), іспит (-у) : egzamin
екскуваця (-ії) : вигребане трупа і оглядини єго в цілях судоволікарских
екзекуция (-ії) (виконане присуду; стягнене податку ітд.)
екземпляр (-ра -рі) : примірник
екзистенция (-ії) : єствоване
екскурсия (-ії) : прогулька
екзорта (-и) (релігійна промова, наука)
експедиция (-ії) : виправа, висилка
експенс (-у -и); експенсувати : видаток; видатки, кошти поносити
експеримент (-у -и) : досьвід, право, доказ
експльозия (-ії) : вибух
екстаза (-и) : упесене, захват душі
екстерніст (-а -и) : приватний ученик
екстракт, витяг (extractum) (л.)
ексцеленция (-ії) : титул високих достойників
ексцес (-у -и) : виступок, надужите, провина, вибрик
елеґія (-ії) : поезия смутного настрою; елеґійний
електризоване : elektryzowanie (ф.)
електричність (-ости) [прикм. електричний] : elektryczność (ф.)
електроліза : elektroliza (ф.)
елемент (-у -и) : тіло поединче, первень (-рвня) (м.); живло, складник, початок
елементар (-ря -і) : книжка, в котрій літи учать ся читати
Еліза (-и)
еліпса (-и) : пропущене виразу; еліптичний (пр. речене) (гр.)
елюкубрация (-ії) (річ з трудом випрацьована, особл. письменнича; слабий літературний твір)
елябораг (-у -и) : виріб
емалія (-ії) : emalia (т.)
емансипация (-ії) : усамовільнене, рівноуправнене
емблема (-и -и) : emblemat (змисловий предмет, до котрого привязує ся якесь значіне, символ)
еметик (-у) : emetyk (средство до викликаня блювоти) (т.)

Емілій (-ія) : Emiliusz
Емілія (-ії)
Еміліян (-а), Омеля́н : Emilian
емісарий (-ия -ії) (політичний вискане́ць з та́йним поручением)
енфаза (-и) : ва́тиск, кла́дений в по́ві на пе́вні ви́рази або склади́; пересада, напу́шеність, помпати́чність
епаляґе : зміна відмінків, форм або ча́стий пови
Еней (-ея) : Eneasz
Енеїда (-и) : Eneida
енерґія (-ії) : energia (ф.)
Еннїй (-ія) : Enniusz
ентузиязм (-у) : одушевлене
епиклїка (-и) : окру́жник па́пи до епи́скопів
енциклопе́дия (-ії) : за́черк всїх нау́к або всїх га́луз пе́вної нау́ки
Епаміно́нд (-а) : Epaminondas
епи́скоп (-а -и) : biskup
епіґрама (-и) : epigramat (мисль ви́ражена в коро́ткім і до́тепнім стиху́)
епіле́пся (-ії), па́давка, при́дибка : padaczka (л.)
Епір (-у) : Epir
епіте́т (-у -и) (прида́ток да́ний комусь або чому́сь для означе́ня якоїсь особли́вшої прикмо́ти)
епітраха́ль (-ля) : stuła
епі́чний : epiczny (описовий)
еполе́ти (-ів) : szlify
епопе́я (-ії) : epopeja (лицарска поема, оповідаюча о подіях, обходячих цілий нарід) (гр.)
е́пос (-у) : epos (гл. епопе́я)
епо́ха : epoka (ф.)
есе́нция (-ії) : сконцентро́ваний ро́зтвір, містя́чий в со́бі найголовнїйші складники́, ви́тягнені з якогось тїла; ва́тяг, ви́вар, деко́кт, екстра́кт
есте́тика (-и) : нау́ка о красї і шту́цї
етаже́рка (-и -й), фр. (полиця на книжки́ або папе́ри)
е́тер (-у) : eter (х.)
е́тика (-и) : нау́ка о обича́ях; етичний
етике́та (-и) : загал звича́їв, захо́вуваних в това́рискиx відно́синах, іме́нно на двора́х володарів
етимольоґія (-ії) : нау́ка про тво́рене пня слів (гр.)
Етиопія (-ії)
етопоея (-ї), усо́блене : sermocinatio
Ере́б (-у) : Ereb
Ерфу́рт (-у); ерфу́ртский
Ефе́з (-у)
еф́ект (-у -и) : враже́не; ва́ртосний папір; ефе́кта (-ів) : движи́ности
еще́ма, ви́приск : wyprysk (eczema) (л.)

Є.

еванге́лие (-ия); еванге́лик
евангели́ст (-а -и) : ewangelista
Євре́й (-е́я -еї) : Hebrajczyk; євре́йский; євреї́ка (-у)
Єги́пет : Egipt; єги́петский
Єго́ва (-и)
Єзуїт (-а -и); єзуїтский
Єлисаве́та : Elżbieta
Єлячич (-а)
Єнісе́й

ерáрх ; ерáрхія : hierarchia
Єремія (-ії) : Jeremiasz
ерéтик (-а -й); éресь (-еси) : herezya
Єроніи (-а) : Hieronim
Єрусалúм (-а) : Jerozolima

єслú, колú, як що : jeśli
єство́ (-á, éства) : jestestwo; єстéнний : istotny
єщé, іщé, ще : jeszcze

Ж.

жáба (-и, жáби albo жабú) : żaba ; жáба їдóва або занчáйна : żaba jadalna (z.)

жабóт (-а) (збірна корóна)
жáбячка (-и) : żabiarka (rodzaj małża)
жадáти (-áю) : żądać
жáден (-дна -дне) : żaden
жадéн (-дний -дна -дне) : żądny ; такóж : жадлúвий

жадóба (-и) : żądza.
жáйворонок (-нка) : skowronek
жакéт (-а -и) (кýртка, сýрдут)
жаль (-лю -лі) : żal
жáлісний : żałosny
жалó (-á, жáла) : żądło
жалóба (-и) : żałoba
жáлоба (-и) : skarga
жалюзія (-ії) : żaluzya
жандáрм (-а -и) ; такóж : жандáр

жар (-ý) : żar
жарé (-й) ; такóж : жарóта, спéка

жарґóн (-у) (протúвний язúкови гóвір)

жáрити (-рю -úш -й) : żarzyć
жарт (-у) : żart
жáти (жну -пéш -ні, жав) : żąć
жвáвий
жвáти (жву -еш -и) : żuć
ждáти (жду -еш -й) : czekać

же кладé ся по слóві і пúше ся окрéно: він же; той же; люди же ітд. — ж прилýчує ся до попередного слóва: колúж ; єгóж; онáж ітд.

жебрáк (-á -й) : żebrak
жéрти -чú (ж(е)жу -еш -й, жег)
Жеґóта (-и) : Żegota (імя́ний)
жезл (-а) : berło (ф)
желáти (-áю) : życzyć (komu czego); такóж : бажáти

желéза (-и) : gruczoł; także : зáлоза (-и) і залúза (-и) ; желéзи потові : gruczoły potowe; желéзи лоєві : gruczoły łojowe; желéзи молочні : gruczoły mleczne; желéзи слéзні : gruczoły łzowe; слинівкú або желéзи слинові : ślinianki; слизівкú або желéзи слúзні : gruczoły śluzowe (c.)

желéза щитовá або щитівка (-и) : gruczoł tarczykowy (c.)

желїзень (желїзня), скалéць желїзний або сидерúт : syderyt (n.)

желїзо (-а) або зелїзо : żelazo; ж. зéмне : ż. ziemskie albo teluryczne; ж. метеорúчне : ż. meteoryczne; ж. лúте : ż. lane; ж. кóване : ż. kute; сталь (стáли) або крúця (-ї) : stal (n.)

желїзóвець брунáтний або лїмонїт (-а) : limonit (водноже желїзóвий : wodorotlenek żelazowy); лїмонїт волокнúстий або бýра лисоголóвка : lim. włóknisty ; лїм. збúтий : lim. jednostajny; лїм. охровúй : l. okrowy ; лїм. гнїдáвина або ýмбра турéцка : umbra turecka; рудá мочáрна або моча-

ре́нець (ночаре́нця) : ruda łąkowa czyli bagienna (з.)

желїзо́вець черво́ний або гематит (-а) : hematyt (о́кис желїза); блест желїзний : błyszcz żelaza; гем. лосняко́вий : hematyt łyszczykowy; гем. волокни́стий або черво́на лисеголо́вка : hem. włóknisty; любрика : rubryka; гем. іля́стий : hem. iłowy; гвоздинéць (гвоздиця́) : гемати́т іля́стий (о складні́ прутча́стій) (з.)

желїзо́вець магнéтний або магнетит (-а) : magnetyt (о́кис желїза і о́кисок желїза) (з.)

желати́на (-и), фр. (жару́к з ре́бо)

жемчу́г (-а -и) : perła

Женéва : Genewa

жéньский, жіно́чий : żeński

жентя́ця (-ї) : żętyca

женува́ти (-ну́ю) (стісня́ти, вводи́ти в прикре положе́ння); жена́да

жéнщина (-и) : kobieta, białogłowa

жéрдка (-и -ї) : żerdź

жéреб (-а́) : los

жеребéць (-бця́) : źrebię

жеребя́ (жеребя́ти, жеребя́та) : źrebię (з.)

жерело́ (-а́, жéрела) : źródło (ф.)

жéртва (-и); також : офіра; жертівни́к (-а́ -ї); вівтар (-я -і)

жéрти (жру -ем -и) : żreć

живéнько : żywo, allegro (мз.)

живи́ця (-ї) : żywica (б. х.)

живіт (-вота́ -ї) : brzuch; живо́т (-а́), церк. : żywot; жи́тя святи́х : żywoty świętych

живни́й або тривни́й : pożywny (з. б.)

живо́кіст (живоко́сту) : żywokost; також гаяя (-у) (б.)

живопи́сь (-и) : malarstwo

жи́вчик (-а), пульс (-а) : puls, tętno (л.)

Жи́гмонт : Zygmunt

жид (-а -ї); жидівский; жидівство; Жиді́ [о старин. Ізраелїтах]

жидівка (-и) : żydówka

Жи́жка (-и) [з Трóцнова]

жиненéний : żywotny; також : жи[illegible]

жила́ або вéна : żyła, wena; жила́ головна́ долїшна : żyła główna dolna; жила́ головна́ горїшна : żyła główna górna; жи́ли легкові : żyły płucne; жила́ підключицéва пра́ва : żyła podobojczykowa prawa; жила́ підключицéва лїва́ : żyła podobojczykowa lewa (с.)

жир (-у) : żer; жирни́й : żerny; також : то́встий, опа́сний

жирандо́ль (-ля -лї) : сьвітильник, великий підсьвічник

жирува́ти : 1) żyrować [weksel]; 2) ozdabiać drutem mosiężnym (топоре́ць жиро́[illegible]); 3) szukać pożywienia

житé (-я́, жи́тя) : życie

житепи́сь (-и) : życiorys; також : житéпис (-у -и)

жи́тний : żytny

жи́то (жи́та, жита́) : żyto (б.)

жі́нка (-и -ї) або жена́ (-ї) : żona

Жіссіé (-ссіо́ро) : Jussieu

жльо́пати (-аю) : żłopać

жи́кут (-а) : kutwa

жі́нка (-и -ї) : garść

Жиудь (-и); жиу́дский

жмурити (-рю -рим -ри́) : mrużyć

жмут (жму́ток) : pęk (ґн.)

жнець (жнця́ -ї) : żniwiarz; жни́ця (-і), жа́ля або жнечи́ха (-и) (г.)

жнивáрка (-и) : żniwiarka (г.)
жнúво (-я -á) : żniwo
жóвкнути (-вкну -ем -ú) : żółknąć
жовнá (-ú, жóвна) : dzięcioł zielony (в.)
жóвни (-ів) : skrofuły (л.)
жóвнір (-я -і) : żołnierz
жовняк : obrzęk skrofuliczny (л.)
жовтáвиця, жовтíльниця : żółtaczka (л.)
жóвтень (-тня) : październik
жóвтий : żółty
жовтóк (жовткá) : żółtko; **жовтóк твóрний** : żółtko twórcze; **жовтóк віджúвний** : żółtko odżywcze (л.)
жовч (-и) : żółć
жолд (-у) (**жовнíрска платнá**)
жóлоб (-оба) : żłób
жолóбати (-аю) : żłobię
жолóблене (-я) : żłobkowanie (р.)
жóлудь (-ів) : żołądź
жолýдок (жолýдка) : żołądek; **вішóк слíпúй** : worek ślepy; **випуск** (-у) : wpust; **двéрник** (-а) : odźwiernik; **желéзи травляникóві** : gruczoły trawieńcowe; **слизівкú жолудóчні** : gruczoły śluzowe żołądka; **травлянка** або **пепсúна** : pepsyna (с.)
жóрна (-рен) : żarna (г.)
жорства (-ú) : **грýбий пісóк, дрібнá рінь** : gruby piasek; żwir (в.)
жорстóкий : okrutny
жрець (-ú -ї) або **офірóвник** (-а)
жýбернця (-і) : szczeżuja; także : **черепáшка** (-и) (в.)
жувáти (**жую -éш**) : żuć
жýжелиця (-і) : żużel
жук (-а -ú) : żuk
жулáвець (**жулáвця**) або **ґранíт** (-у або -а) : granit (в.)
жýна (-и) (**копáльня сóли**; **жýпник**
жупáн (-á -ú) : żupan
журá (-и) або **журбá** (-и)
журавéль (-вля -влї) : żóraw (з.)
журúти (**жýрю, жýриш -рú**) : martwić; **журúти ся** : troszczyć się
журнáл (-у -и) : żurnal [**часопúсь** (-и), **часóпис** (-у), **ґазéта**]; **журналíст** (-а)
журний : troskliwy

З.

за бéзцін : za bezcen
забороняти (-ню) : zabraniać; **заборóнювати** (-юю) [częstotliwie]
забýти (-бýду -еш -ýдь) : zapomnieć
завбільшки : co do wielkości
завглубшки : co do głębokości
завгрубшки : co do grubości
завдовжки : co do długości
завéдене : zakład, instytucya
заведія (-ії) : zawadyaka
завéзти (-везý -éш -ú); **завозúти** (-вóжу -зиш -зú)
завéршене (-я) : uwieńczenie (р.)
занéсти (-ведý -éш -ú); **заволúти** (-вóджу -диш -дú)
завзятú ся (-візьмý ся)
завивáти (-вáю) : 1) wiać, 2) wyć, 3) zawijać
зáвистний : zawistny
за високо (**за високий**) : za wysoko
завíт, старúй і новúй : st. i n. testament; **скúнія завíта** : arka przymierza (пг.)
зáвсїди : zawsze

за́втра : jutro
завча́сний : zawczesny ; **завча́сно**
завчасу́ : zawczasu
завширшки́ : co do szerokości
за́гадка (-и -й) : zagadka
загаї́ти (-гаю́ -їш -а́й)
зага́л (-у́) ; **загало́в** ; **зага́льний**
загі́рє (-я) : zagórze
заглубо́частий : wklęsły (л. б. п.)
загніїжджа́ти ся (-а́ю ся)
загої́ти (-го́ю -о́їш) : zagoić
за́головок (-вка -вки)
загорі́лий : zagorzały ; zaczadzony (л.)
загорі́ти (-рю́ -и́ш) : zaczadzić się, zagorzeć (г.)
за границю ; **виїхав за границю** ; **пробува́в на границею** ; **але** : **верну́в із заграни́ці** [**заграни́ця**]
За́греб (-у) : Zagrzeb (Agram)
загри́зти (-гризу́ -е́ш -и́) : zagryźć
за да́рмо : za darmo
за́тля : gwoli, dla
за дня́ : za dnia
за до́вгий ; **за слабо́й**
за до́вго ; **за сла́бо** ; **за бога́то** ітд.
задумчи́вість, **задумли́вість**, **заду́ма** : melancholia (л.)
за́ядно : wciąż
зажечи́ -**гти́** (**заж(е)жу́** -**е́ш** -**и́**) ; **зажега́ти** (-а́ю)
заздалегі́ль : naprzód, zawczasu,
за́здрісний : zazdrosny ; **за́здрісно**
зазимчак (-а) : przedzimek (з.)
зазу́линяць (-ця) : storczyk (б.)
зазу́ля (-у́лі) : kukułka (з.)
зайви́й : zbyteczny
заі́мешник (-а -и) : zaimek (гр.)
за́їзний : zajezdny
закама́рок (-рка) : zakamarek
за́ки, **за́кими** : nim
заки́нчене (-я -я) : zakończenie
заключе́нє (-я) : wnioskowanie (л.)
заключи́ти (-ючу́ -чи́ш -чи́) **мир** : zawrzeć pokój ; **заключа́ти** (-а́ю)
за́колот (-у) : zwichrzenie ; perturbacya (w astronomii)
зако́н (-у -и) : prawo (ф.) ; zakon, ustawa
зако́нник (-а) : zakonnik
зако́нниця (-і) : zakonnica
законола́ство (-и)
закри́стия (-ї) ; **закристия́н** (-а -и)
за́крут (-у -и) : zawinięcie (р.)
заку́пувати (-пую) ; **закупо́вувати**
зале́дві (-во) : zaledwie
зале́жний : zależny (гр.)
Зале́ский (-ого)
за́лив (-у -и) : zatoka
зало́мане (**перело́мане**, **ло́мане**) : załamanie (ф.)
за́любки : z zamiłowaniem
за́ляжень (**за́тяжня**) : zalążek (б.)
залячи́ -**гти́** (-**ля́жу** -**жеш** -**и́**) : zaledz ; **залягати** (-а́ю) : zalegać
Замарсти́нів (-ова)
заме́разне (-я) : marznięcie (ф.)
заме́сти (-метý -те́ш -ти́) ; **замітати**
заміро́вий (-а́ -е́) (**ре́чення**) : zamiarowy -a -e (zdanie) (гр.)
за́місць : zamiast
за́мітка (-и) : uwaga (Bemerkung, Anmerkung)
за много : za wiele
за́молоду : za młodu
замо́ра му́ха : empuza (б.)
за́муж : za mąż
заму́же (-а) : zamęście
зана́дто : zanadto
зане́дбувати (-дбую) : zaniedbywać
занемочи́ -**гти́** (-**мо́жу**) : zaniemódz
заниня́ти (-а́ю) : zajmować
за́пігтиця, **згпі́тниця**, **за́гніт** : zastrzał, zanogcica (panaritium) (л.)
запі́жка (-и) : odwrotka (ґн.)
заму́здати (-аю) : okiełzać
заня́тє (-я) : zajęcie, zatrudnienie (пґ.)

заокрýглене (-я) : zaokrąglenie (н.)
заосерéдний : mimośrodkowy (ф.)
заосмотрíти (-отрю́ -íш -íй)
заперечáючий : przeczący (np. zdanie)
запéрти (запрý -éш -ú, запéр) zaprę; запирáти (-áю)
запиля́ти : zapylać (б.)
зáпинка (-и -и) : spinka
зáплїнок (зáплїнка) : plemnik; заплїнóчка (-ї) : plemnia (б.)
заповíт (-а), завíщане (-я)
запóкотом : zaporządkiem
зáполонь (зáполони) : zaraza (б.)
зáполочник (-а) : ziele lub krzew bawełny; зáполоч (-и) або бáвовна (-я) : bawełna, brudnożółty lub srebrzystobiały kutner, porastający nasiona rośliny bawełnianej, który się oddziela od skorupy nasion i przędzie na bawełniane nici (б.)
запóмочию : zapomocą
Запорóже (-а); запорóский
запорýка (-и) : rękojmia
заприсягнýти (-сягнý -éш -ú) : zaprzysiądz; заприсягáти (-áю)
запрягти́ -чи́ (-пряжý -éш -ú)
зарáдний : zaradczy
зарáза бульбáна : zaraza ziemniaczana (б.)
зáраз : zaraz
заразли́вий : епідемíчний
заразóм : zarazem
зáрево (-а) : czerwoność wieczorna (ф.)
зарíвно : zarówno
зарíзати (-рíжу -єш -рíж); зарíзувати (-зую)
зáродок (зáродка) : zarodek; зáродок однопрозябцéвий : zarodek jednoliścienny; з. двопрозябцéвий : z. dwuliścienny; з. многопрозябцéвий : z. wieloliścienny (б.)
зáродочник (-а) : zarodkowiec (б.)
засáда (-и) : zasada (w chemii)
зáсїдка (-и) : zasadzka
заспівáти (-áю) : zanucić
заспокоїти (-кою́ -коїш -кíй); заспокóювати (-кóюю)
застеречи́ -гти́ (-режý -éш -ú); застерігáти (-áю)
застрóнець (застрóнця) : szołdra (rodzaj małża) (з.)
заступáти (-áю) : zastępować
заступи́ти (-стýплю -ниш -ни́)
засувáч (-á) : zasuwa (w maszynie parowej) (ф.)
зáсяг (óбсяг) дíяння : sfera działania (ф.)
зате́ : zato
зáтичка (-и) : klapa, wentyl (ф.)
затьмíти (-тьмлю -тьмíш -тьмúш)
затьмíне (-я) : zaćmienie; з. пóвне : z. zupełne; з. чáстне : z. częściowe (ф.)
затрóєне (-я) : otrucie (н.)
зáхід (-оду) : zachód (ф.); Зáхід (-оду) : Zachód (зáхідь імени власного)
захлиснýти ся, захлебнýти ся, захлинýти ся : zakrztúsić się (sich verschlucken) (н.)
захмáрене (-я) : zachmurzenie (ф.)
зáхоронка (-и) : ochronka
захотíнка (-и), забáганка
зáчерез : przez, z. przyczyny
зáчерк (-у), óбсяг (-у) : zakres (пг.); zarys (ґн.)
зачеркнýти (-черкнý -éш -ú) : opisać (ґн.)
зáчіпка (-и) : zaczepka
защи́тник (-а) : ochrońca, protektor
зáщо, зáщож : zaco, zacóż
заявá (-и) : oświadczenie
зáяць (-я -ї) : zając (з.)
збáвити (-áвлю -áвиш -áв) : pozbawić; збавля́ти (-áю) : pozbawiać

збанкрутувáти (-тýю)
Збáраж (-а); збáрский
збезчестúти (-чещý -стúш -й)
збирáти (-áю): zbierać
збíже (-а -а): zboże
збíжний: zbieżny (a.)
збірний (-а -е): zbiorowy (collectivus)
збіч (збóчи): stok (góry) (ґ.)
з блúзка: z blizka
збóчене (-я): zboczenie (ф.)
збрúднути (-нýну -еш -и)
зброяк (-á -й): pancernik (ssawiec z rzędu szczerbaków.) (з.)
збрýя (-ї): zbroja (ф.)
збудúти (-ýджу -диш -дй): wzbudzić, zbudzić
збутвíти (-íю)
збýти (збýду): zbyć; збувáти (-áю)
званé (-й): zawód, powołanie
зваркúй: dający się szwejsować czyli spajać; звáркість (-ости): własność niektórych metali, polegająca na tém, że dwa rozżarzone kawałki metalu, bite młotem, dają się spoić w całość. Желíзо зваркé; желíзо звáрювати: żel. szwejsować (н.)
звéдене (-я): sprowadzenie; звéдений: sprowadzony (a. ф.)
звéзти (-езý -éш -й, звіз): zwieźć
звено (-á, звéна): ogniwo (np. galwaniczne)
зверстúнцї: gonidia, maleńkie. gołem okiem prawie niewidzialne glony wśród grzybni porostów (б.)
звертáч (-á): zwrotnica (ф.)
звéрха: z wierzchu; з верхý: ze szczytu góry
звéрхний (-ій): zwierzchni, zewnętrzny
звéрмений: doskonały
звéсти (-еду́ -éш -й, звів, звéла -ло)
звúжка (-и): zwyżka (ф.)
звис: zwieszenie (ґн.)
з висóка: z wysoka
звúхнене сýставу: zwichnienie (luxatio) (л.)
звід (-óду) небéсний: półkula niebieska (ф.)
звідки; звідкиíнде; звíдкись
звíдси: stąd
звíдтам: stamtąd
зьвіздá (-й, зьвíзди): gwiazda; зьв. стáла (неподвúжна): gw. stała (аст.)
зьвіздáня (-ї): rozgwiazda (з.)
зьвіздúстий: gwiazdzisty (ф.)
зьвіздчáтик (-а): mech gwiazdkowy (б.)
зьвіздчáтка (-и): gwiazdecznica (з.)
звій (-óю -óї): zwój (ф.)
звíльна: zwolna
звінúця (-ї) або дзвінúця: dzwonica
звінóк (звінкá): dzwonek (б.)
зьвір (-á -í); зьвірá (-áти -áта)
зьвірúнець (зодиáк): zwierzyniec (zodyak) (ф.)
звíсний: wiadomy
звíстка (-и): zapowiedź (ґн.)
звіт (-у -и): sprawozdanie
звіщáти (-áю): zwiastować
зворóтний: zwrotny
зворóтник: zwrotnik (ф.)
звоáк (-á): zwójkówka (з.)
звук (-а -и): głoska, brzmienie (гр); dźwięk (ф.); ton (нв.)
звя́з (-з): struktura (р.)
звязкúй: zwięzły; деревнó звязкé: drewno zwięzłe (б.).
згáга: zgaga (Sodbrennen) (л.)
згадáти (-áю): wspomnieć, odgadnąć
зганьбúти (-блю -бúш -бй)
згаснýти (згáсну -еш -й): zgasnąć
згíрє (-я): wzgórze
зглядá (-у): wzgląd
зглядний: względny (ф.)
згóдом: po jakimś czasie

з го́рда : z pyszna
згордїти (-дїю) : zhardzieć
з гори́ : z góry
згорі́нє (-я) : spalenie
згрі́бний : zgrzebny
згрубі́лий : zgrubiały
з гру́бша : z grubsza
згу́щенє (-я) : zgęszczenie (ф.)
з да́вна ; з ла́вних дає́н
з дале́ка : z daleka
здє́ржати ся (від чого)
здї́вувати (-вую) : zdziwić
здихну́ти (здихну́ -е́ш -и́) : westchnąć; вздиха́ти (-а́ю) : wzdychać; здиха́ти : zdychać; здо́хнути : zdechnąć
здіб (здо́бу) : pokrój (б.)
здібність (-ости) : zdolność
здрібнїлий : zdrobniały (гр.)
здобу́ти (-бу́ду -еш -бу́дь -бу́в) ; здобува́ти (-ва́ю)
здовж : wzdłuż
здоро́в : zdrów
здури́ти (-ду́рю -рим -ри́) : zdurzyć
Зебжидо́вска Кальва́рия
зе́вгма (-и) : zeugma (синтакти́чне поху́ченє двох імен з одним дієсло́вом, котре надає ся лише́ до одного з імен).
Зеве́с (-а) : Zeus
зеле́ний : zielony; Зеле́ні Сьва́та
зелїзний : żelazny
зелїзник (-а) : żelazowiec (х.)
зелїзниця (-ї) : kolej żelazna (ф.)
зелїзо : żelazo ; зелїзни́й : żelazny; зелїзо́вий : żelazowy (х.)
зело́ (-а́, зе́ла) : ziele, zioła
Зеля́ндия
земля́ (-ї, зе́млї) : ziemia ; з. напла́вна : z. napływowa (н.)
земно́віск (-о́ску), віск зе́мний або озокери́т (-а) : ozokeryt, wosk ziemny (н.)
земно́водник (-а) : płaz (з.)
зенїт (прикм. зенїта́льний) : zenit (ф.)
Зе́нон (-а).
зеренцє́ (-я́ -е́нця) або зе́рнятко
зе́ркало (прикм. зе́ркальний, зерка́ленє) : zwierciadło (zwierciedlenie) (ф.)
зерна́к (-а) : ziarniak (б.)
зерня́стий або зерни́стий : ziarnisty (н.)
зєдини́ти (-ню́ -ни́ш -и́)
зжали́ти ся (-жалю́ ся -али́ш ся -али́ ся) : zlitować się
з(і)жа́ти (зіжну́ -е́ш -и́ -з(і)жа́в)
з(і)же́рти (зіжру́ -е́ш -и́) : zeżreć; пожира́ти (-а́ю) : zżerać
зжина́ти (-а́ю) : zżynać
з(і)жо́вкнути (-о́вкну) : zżółknąć
зза, ізза : z za, z przyczyny
ззира́ти ся (-а́ю ся) : spoglądać
зву́ти (-у́ю) : zzuć
ззя́бнути (-я́бну) : zziębnąć
зиз (-а) ; зизова́тий
зизова́тість = косоо́кість = зірко́тість = зизоо́кість = zez (л.)
зикза́к (-а) ; зиквакова́тий
Зи́мна Вода́
зи́ркати (-аю) - zerkać
зівсю́ди, зусїль : zewsząd
зігнєнє : zgięcie (ґн.)
зігну́ти (-гну́ -е́ш -и́) : zgiąć
зімлїнє (-я) : omdlenie (н.)
зімлїти (-ію) : zemdleć (н.)
зі мно́ю ; з не́не : ze mną ; ze mnie
зіпхну́ти (-пхну́) : zepchnąć
зір (зо́ру) : wzrok
зі́скок (-у) : zeskok (ґн.)
зісо́хнути (-со́хну -е́ш -и́)
зі́ступ (-у) : łączenie (ґн.)
зітхну́ти (-тхну́ -е́ш -и́) : westchnąć
зївати (-аю) : ziewać (-ву)
зїлечко (-а) : ziółko
зїниця (-і) : źrenica
зїсти (зїм, зїси́, зїсть, зїмо́, зїсте́, зїда́ть, зїдж)

зле : źle
злекшúти (злекшý -шúш -шú)
злúва (-и) : deszcz ulewny
злість (злóсти) : złość
злїпиво : lepiszcze (н.)
злїпняк (злїпняка́) : zlepieniec, konglomerat (н.)
злóдій (-їя -ії) : złodziej
злóжена (ростúна) : złożona (roślina), roślina dwuliścienna, mająca kwiatostan złożony, tak zwany koszyczek (б.)
злóжене (рéчене) : złożone (zdanie) (гр.)
злóчин (-у -и) ; злочúнець (-нця)
злýда : ілюзия
злýка (-и) : złączenie (ф.)
злýчка (-и -й) : łącznik (гр.)
злýчник (-а -и) : spójnik (гр.) ; łącznik (ф.)
змагáти ся : 1) wzmagać się, 2) walczyć
змáлку : z maleńkości
змарáґд (-а) : smaragd (н.)
змарнїлий : zmizerniały
змéжи : z między
зменшáти (-áю) ; змéншувати (-ую)
змéрзнути (-зну) : zmarznąć
змий (паперóвий) ; latawiec (ф.)
змисл (-у) : zmysł ; дóтик (-у) : dotyk ; смак (-у) ; smak ; нюх (-у) : węch ; зір (зóру) : wzrok ; слух (-у) : słuch (с.)
змисловúй : zmysłowy (гр.)
змиá (змиї, змії) : żmija (з.)
змíнна : zmienna ; змíнна зависимá : zmienna zależna (ґм.)
зміст (-у -и) : treść
змíшка (-и) : zmieszanie (ф.)
змолóти (змéлю -леш -й, змолóв)
змочú-гти (змóжу) : módz, zdołać ; змочú ся : wzmódz się
зняти (зімну́) : zmiąć
знáвець (-вця) : znawca
знад : z nad
знадвóру : z zewnątrz
знайти (знайлý -éш -й) : znaleźć
знак навéдення : cudzysłów (гр.)
знаменúтий
знáменник : mianownik (а.)
знамя́ (знáмени, знаменá) : znamię
знанé : wiedza ; znajomość
знáти (знáю) : znać i wiedzieć
знахíдне (-ого) : znaleźne
знахóда (-и) : znalazca
знаходúти (-хóджу -диш -ди)
значíне або знáчене : znaczenie
зневíрити ся : sprzeniewierzyć się
знемощíти (-íю), : zniedołężnieć
зневáжити (-вджу -диш -ди)
знеóбачки, знечéня : znienacka
знúжка, óбнижка : zniżka (ф.)
знúмка (пр. фотоґрáфічна) : zdjęcie
з нїмéцка, з угóрска
знов, знóву : znowu
зняти (здійму́ -éш -й, зняв) ; здіймáти (áю)
зобовя́зане (-я) : zobowiązanie
зобрáжене : opisanie, przedstawienie
зовнї : zewnątrz ; зовнїшний (-їй)
зóвсїм : całkiem
зогúджувати (-йджую) : zohydzać
зодия́к (-а) : zodyak
зóлото (-а) : złoto (н.) (х.)
золотýха (-и) : skrofuły
Зóлочів (-чева) : Złoczów
зоольóґія (-ії) : наýка о зьвірáтах
зорáти (-зóрю -реш -рú) : zorać
зóря (і) : zorza
зóря пíвнічна : zorza północna (ф.)
зóшит (-а -и) : zeszyt = зшúток (-тка)
з пáньска : z pańska
зперéду : z przodu
зпід : z pod
зпóза : z poza
зпóміж : z pomiędzy

знóнад : z ponad
знóпід : z popod
з порядку : z porządku
зпосéред : z pośród
з початкý : z początku
з причини : z przyczyny
зрáзу : zrazu
з рáна : z rana
зрéчене ; zrzeczenie się
зрíзати (зріжу -еш -ріж) : zerznąć
зрíлий ; **такóж** : спíлий, доспíлий, стиглий, дорóслий, дíйшлий
зрíлість ; **іспит зрíлости**
зрíне (-я) : widzenie (ф.)
Зрíній (-нія) : Zrinyi
зрíтель (-ля) : widz ; **такóж** : видéць (-дця), глядáч (-á)
зрозумíти (-мíю) : zrozumieć
зрослоголовóчні або **сýголовочні** (пилякí) : zrosłopylnikowe (pręciki) (б.)
зрослоплатóчна (ростúна) : zrosłopłatkowa (roślina), roślina dwutiścienna o koronie zrosłopłatkowej (б.)
зростáти : wzrastać ; **зростáти ся** : zrastać się
зростíвка (-и) : zrost (symfyza) (с.)
зруб горішнощóкий : zrąb górnoszczękowy (с.)
зрýшене стáву : naruszenie stawu (subluxatio) (л.)
з(і)садúти (-аджý -дúш -дí) : zsadzić ; **зсáджувати** (-джую)
з(і)силáти (-аю) : zsyłać
з(і)сúнїти (-нїю) : zsinieć
зсип (-у) : zsyp
з(і)сипáти (-áю) : zsypywać : **з(і)сúпати** (-плю -плеш -сúп) : zsypać
зсíд : zesiad (ґн)
з(і)ступúти (-стýплю -пиш -пí)
з(і)сýнути (-ýну) : zsunąć
з(і)шúти (-шию) : zszyć ; **з(і)шивáти** (-вáю) : zszywać
зуб (-а) : ząb ; **кóрінь зýба** : korzeń zęba ; **шúйка** : szyjka ; **корóна** : korona zęba ; **ямка зýба** : zębodół ; **склúця** : szkliwo ; **зубинá** або **зубóвина** : kościan ; **корá зýба** : kora zęba, cement ; **дýпина зуба** : jama zębowa ; **сíкачí** : siekacze ; **кла** : kły (**кло** : kieł) ; **зýби черенні** або **черенякí** : zęby trzonowe ; **зýби молочні** : zęby mleczne (с.)
зуб ледýчий або **драч** (-á) : ząb tnący (з.) ; **зуб сукáстий** : ząb sęczkowany (з.) ; **зуб черенний** : ząb trzonowy (з.)
зýбний : zębowy (гр.)
зубня (-ї) : uzębienie ; także : **узýблене** (-я) i **кýсало** (**кýсала**) ; **зубня спóвна** : uzębienie zupełne ; **з. неспóвна** : uz. niezupełne ; **з. ключнá** : u. zwarte ; **з. неключна** або **щербáта** : uz. niezwarte ; **щéрба** (-и) : szczerba (с.)
з ýдаром : sforzando (мз.)
з часóм : z czasem
з чéрги : z kolei
зщибáти (-áю)
зщýхнути (**зщухну** -éш -ú) : zniknąć, ustać
зяблик (-а) : zięba (także : **зяблиця** -ї) (з.)
зябля (-ї) : ziębla (óрка під зиму.) (г.)
зябнути (-бну) : ziębnąć
зява : skrzele ; **рúба дúше зявами** : ryba oddycha skrzelami (з.)
зявúти ся (**зявлю ся** -виш ся -вú ся) : zjawić się
зять (-я -тї) : zięć

И.

-ик в іменниках, утворених від дієприкметника страдального, пр. ученик (не: учениик), мученик, сьвященик, післаник (післаництво) ітд.

-ино в 1. особі ч. мн. часу теп. дієслів, котрих 3. ос. ч. од. часу теп. кінчить ся на -ить: носимо, носить; терпимо, терпить; мусимо, мусить; мовчимо, мовчить; лежимо, лежить ітд. [але: -ено в 1. ос. ч. мн. часу теп. дієслів, котрих 3. ос. ч. од. часу теп. кінчить ся на -е: їдемо, їде; веземо, везе; несемо, несе ітд.

-йця є то паросток в іменниках, особливо утворених від дієприкметників страдальних, пр. учениця (не: учениця), відданиця, мучениця, післаниця; вазиця, гостиниця, каменица ітд.; але: винниця, закониця, наклониця

-ии -їи є закінч. в VI. відм. ч. од. в деклінациї прикм. і заіменник. в роді муж. і середн., пр. з тим пильним учеником; тим красним яблоком; з своїм другом

-ими, -їми є закінч. в VI. відм. ч. мн. в деклінациї прикм. і заімен. у всіх трох родах, пр. з тими пильними учениками; тими красними яблоками; тими хорошими книжками; своїми кіньми

йриця (йриці): traszka (з.)

йрник (-а): ośliczka (rodzaj stonoga) (з.)

Й.

Йоавіти: Joannici (zakon)

Йов (-а): Hiob

йод (-у): jod; йоловодень: jodowodór; йодоформ: jodoform; йодяк: jodek (х.)

йой: biada

йолуп (-а -и): głupiec

йон: jon (ф.)

Йонатан (-а)

Йонія (-ії); йоньский

Йордан (-у)

Йосиф (-а): Józef

І.

Івонич (-а): Iwonicz

ігла (-й, ігли); також: готка (-и -й)

іглоскірець (-рця): szkarłupnia; також: окольча (-і) (з.)

ігра (-й); також: гра (-и); забава (-и)

ідея (-у -и) (то, що тілько в ідеї, в образнім осмуху); ідеальний

ідентичний: тожсамий, тотожний

ідея (-еї) (образ, стать, виображенє, понятє, перво ір змислових річий)

ідилля (-і): idylla (рід поезиї, пісня хутірна); ідилічний

ідиосинкразия: неоправдана відраза до декотрих річий, пр. страв, красок, ліків

ідиот (-а): слабоумний, півголовок, неук

Ізабе́ля (-ї)
ізвну́тр — з середи́ни
ізовні́ — знадво́ру, з о́кола
ізолюва́ти (-лю́ю) : відокреми́ти
Ізокра́т (-а) : Izokrates
Ізраелі́т (-а -и) : ізраелі́тский
Іква (ріка́)
ік (-іку) : ік; ік соли́стий : ik solonośny, ik solny (м.)
Ікіо́н (-у)
Іклірия (-ії)
Іліяда (-и)
ілю́зия (-ії) : пуста́ надія, злу́да, оман́а
ілюмінація (-ії) : урочи́сте осьві́тлене міста, буди́нку і т. і.
ілюстра́ция (-ії) : поясне́не; зобра́жене; карти́на, поясня́юча текст яко́го тво́ру
-ім, -їм є закінч. в VII. відм. ч. од. в деклїна́ції прикм. і заіменник. в род. муж. і середн.: в тім пи́льнім у́ченику; в тім кра́снім я́блоці; в своїм дру́зї
імаґіна́ция (-ії) : зобра́жане; уя́ва
іменник (-а) : rzeczownik (гр.)
іматрикуля́ция (-ії) : впи́сане до ме́трики ви́сшої шко́ли
іміґра́ция (-ії) : привандро́ване; на́плив чужо́ї лю́дности
імовірність (-ости) : prawdopodobieństwo (a.)
імпе́рия (-ії) : цїса́рство
і́мпет (-у) : на́ступ, на́пад; си́ла
імя́ (імени, імена́) : imię
Інн : Inn (rzeka)
іна́кше : inaczej
інвента́р (-ара́ -арі) : спис то́го, що нахо́дить ся в да́ній хви́лї на ґру́нті, в ме́шканю, скле́пі ітд.
інве́рсия (-ії) : переста́влене слів (гр.)
інгаля́ция (-ії) : вди́хане лету́чих лїків (л.)
Інд (ріка́)
і́ндаґа́ция (-ії) : слї́дство
і́ндекс (-у -и) : спис зміс́ту, ви́каз річий; ука́зник, пока́жчик
індеміні́за́ция (-ії) : відшкодо́ване, ви́нагорода шко́ди за яке́сь пра́во або річ відо́брану (г.)
Індиї (-ий); Східні Індиї
індивідуум (ч. од. : невідм.; ч. мн. : -а -ів), о́собень (-бня), осібни́к, осо́ба; індивідуа́льний : особне́вий, особи́стий, окремі́шний (-їй)
індик (-а -и)
і́ндиянин (-а -я́ни -я́н)
Індо-Хіни
інду́кция : indukcya (ф.)
і́ней (і́нею) : szron (м.)
іне́кция (-ії) : впри́скуване
інжені́р (-іра -і́ри); інжені́рия (-ії)
ініциятива (-и) : по́чин
інквізи́ция (-ії) : слї́дство
і́ноли : kiedy niekiedy
Інноке́нтий (-ия) : Innocenty
іно́ : jeno
Іно (іно́ни) : Ino
інова́ция (-ії) : вве́дене чого но́вого; но́вість, обно́ва
іновірець (-рця -рці); також : чужовірець (-рця)
Інсбрук (-а)
інсера́т (-у -и) : у́ністка, оголо́шене
інспе́кт (-у -и) : парни́к; гряда́ огрі́вана тепло́м на́возу
інспе́кция (-ії) : на́гляд, пере́гляд, контро́ля
інсти́нкт (-у -и) : приро́дник
інструме́нт (-у -и) : при́ряд, на́чине, при́стрій
інсурґе́нт (-а -и) : бунтівни́к, повста́нець
інтабуля́ция (-ії) : за́пис набу́тої власности нерухо́мої в книгах гіпоте́чних; екстабуля́ция : ви́писане (г.)

інтеґрáл (прикм. інтеґрáльний) : całka (a.)
інтелектуáльний : умовий, духовий
інтеліґéнция (-ції) : здібність до пізнáваня і пониманя; образовáне; кляса образóваних людий
інтенсивний : сильний, напрýжений
інтéнция (-ції) : намір, гáдка, охóта
інтервáл : interwał (нз.)
інтердикт (-у -и) : зáказ; церковна клятва
інтерéс (-у -и) : річ, занимáюча когó; увáга, приваґа, хосéч, зиск
інтерпеляция (-ції) : перéрване мови; візване до даня вияснення
інтерпýкция (-ції) : перепинане в письмі
інтеррéґнум (невідм.) : безкоролівє, межувлáда
інтерциза (-и) : контрáкт; передшлюбний зáпис
інтуїция (-ції) : вглядане в сéбе; представлене собі чогóсь в сьвідомости без посередництва рефлéксиї
інфáмія (-ії) : пéчесть, підлість
інфлюéнца (-и) : grypa
інфляция (-áит); інфляцтский
инний (або : инший) : inny
олит (-а) : Hipolit
ан (-у)
ационáльний (необчислимий; противний рóзумови)
іржáти (-ржý -éш -й) : rżeć
іриґáция : навóднене (г.)
Іри́да (-и) : Irys
іритáция (-ції) : подрáжнене, гнів; іритувáти ся
Ірляндия (-ції); ірляндский
іронія (-ії) : удáване, скритий глум (гр.)
Іртиш (piká)
Ісáк (-а) : Izak
Ісáя (-ї) : Izajasz
іскра (-и) : iskra
іскрити ся (іскрю ся -иш ся)
Ісляи (-у)
Ісмéна (-и)
Іспáнія (-ії) : Hiszpania; Іспáнець (-нця)
іспит (-у) : ексáмін
ісповідане : wyznanie; ісповідний; безісповідний
ізотéрма
істик, éстик : istyk, styk (łopatka do oczyszczania pługa) (г.)
Істи (-у); істийский
істóрия (-ії) : historya; дїсписъ (-и)
Істóрия рýскої літератýри Огонóвского
істóта (-и); такóж : суть(-и)
Істрия
Італія (-ії) : Włochy; італійский
Італїєць (-лїйця) : Włoch
іти (іду -éш -й, ішóв, ішлá -лó)
Іфіґéнія (-ії)
іхтиольóґ (-а -и) : дóслїдник, що занимáє ся наýкою о рибах

І.

ідá, їдлó : jadło
іж (-á -і) : jeż (в гóрах : ярич -á -і) (з.)
іжинéць (-нця) : jeżowiec (з.)
ідéць(-дця -дцї) : jeździec
їздити (їжджу, їздиш) : jeździć
їсти (їм, їш або їсй, їсть, їмó, їстé, їдять; їдж, їв, їла, їло)
їх, їм [не : їх, їм] : ich, im
їхний (-ній) -я -є : należący do nich

К.

ка́бель : kabel (ф.)
кабіне́т (-у -и) : відокре́млена комна́та; поміщене збо́ру специя́льних прави́ранків; ра́да міністрів
кава́р (-ря́) : kawiarz; **кава́рня**
Кавка́з (-у); **кавка́ский**
кавтерна́ция : вина́лювание в ці́лях лічни́чих (л.)
кавуя (-а́ -и́) : kawon (б.)
ка́вция : ко́жда річ дана на обезпечене допо́внення якогось зобовязаня (г.)
кава́р (-у) або ікра з вязя і де́котрих інших ро́дів о́сетра : kawior (з.)
кагаі (-у́ -и́) (ра́да жидівских вибо́рних)
кадь (-и), **ка́лка** (-и -и́) : kadź
кадм : kadm (х.)
казама́та (-и -и) [італ.] (Wallgewölbe)
каза́ти (ка́жу) : 1) mówić, 2) rozkazywać
Казими́р (-и́ра) : Kazimierz
ка́зка (-и -и́) : opowiadanie
Ка́ньо (-зя)
кайдани́ (-ів)
Ка́ин (-а)
какаовець (-о́вця) : drzewo kakoowe; **чоколя́да** (-я́ди) : czekolada (б.)
калаа́р (-ара́ -арі)
Кальдеро́н (-а)
Кале́ (невідм.) : Calais; **калета́ньский**
Ка́ленберґ (-а)
календа́р (-я́ -і) : kalendarz (ф.)
калі́ти (-лю́ -ли́ш -ли́) : hartować
калито́чник (-а) : taszcnik [також : трисилу́нки (-у́нок)] (б.)
каліґра́фія (-ії) : красномись (-и)
каліка (-и) : kaleka
Каллїо́па (-и) : гре́цка муза
Каліпсо (-и)
Ка́ліш (-іша); **ка́ліский**
Калькуття
Камбо́ді (-а)
Каменє́ць Поліський
ка́менниця (-ї -і) : kamienica
Каміллъ (-лля) : Kamillus
ка́мінь (-еня -ені -еніи); **ка́мінний**, **каменя́ний**
ка́мінь про́бний : kamień probierczy; lidyt; також: про́бник (-а), лі́дит (-а) (и.)
Ка́мінка Струмило́ва
кампа́нія
камфо́ра (-и)
камяни́й, **ка́мінний** : kamienny
Ка́ніс (-неза)
Ка́нни (Cannae); під **Ка́ннами**; в **Ка́ннах**
канові́чний : відповіда́ючий церко́вному пра́вилу
канцеля́рия (-ії) : писа́рня (-і)
ка́нцлер (-а -і) : висо́кий ура́дник; пе́рший міністер
ка́пати (-аю) : karać
капеля́н (-а -и) : військови́й священи́к
капіта́л (істина) : kapitał (а.); **капіталі́ст** (-а)
Капіто́лій (-ія) : Kapitolium
ка́пля : kropla (ф.)
Каппадо́кія (-ії)
капу́ста (-и -и́) : kapusta (б.)
капустя́ник (-а) : kapustnik (а.)
ка́ра (-и) (ні)
карава́на (-и) : ва́лка купці́в або пу́ганків
Карабо́ске мо́ре
кара́ (-а -и́) : karaś (з.)
кара́ти (-раю) : karać
Кари́нтия (-ії)

карйта (-и) (берлйн, ридвáн)
карнатйда (-и -и -йд) : велйка стáтуя людска, підпирáюча головóю абó раменáми бальконáне
кáрник (-а -и) (пігнéй, купáн, купáк)
кáрність (-óсти) (пг.)
Кáроль Велйкий
кароóкий : o czarnych oczach
Карпáти (-áт) ; карпáтский
карпéля (-і) : karpiel [інáкше : брýква або брýков (-ви), квак] (б.)
Картáґіна (-и) : Kartagina
Картéзий (-ия) : Kartezyusz, René Descartes
карусéль (-слй) : karuzel (крутíлка, людовá забáва)
кáса (-и) : скарбйця
касáрня (-áрні -арні)
касáция (-ії) : знéсене, уневáжнене
касиéр (-а -и) (скарбник)
касйно (-а), іт. : товáриство для спільнóї забáви
Кассáндра (-и)
Кáсий (-ия) : Kassyusz
катакóмби (-óмб) : печéри, в котрих Римляни ховáли покійників
катаплязми : óклади лічнйчі (л.)
катарáкта, сйвий мрак : zaćma (л.)
катáстер ґрунтовйй : спис і óпис всíх ґрунтів в цíли вйміру ґрунтовóго подáтку (г.)
катафáльк (-а -и) : нáри
катервáк (-а) : cietrzew, катервáчка або тетерйця : cieciorka (з.)
катихйт (-а -и) : katecheta
катóлик (-а) ; катóлицкий : всесьвітний (-їй), вселéнский (церк.)
Кáтон (-а) : Kato
кáчка (-и -й) : kaczka
кашáвка (-и) : pilch, popielica (з.)
кашкéт (-а -и) (шáпка з дашкóм)
кáшляти (-аю) : kaszlać
кáштан (-а -й) : kasztan ; к. їлóвий : k. jadalny ; к. кінський або гіркокáштан : k. koński (б.)
Каяфа (-и) : Kaifasz
квáдранс (-у -и) : чверть (години)
квадрáт (-у -и)
кваліфікáция (-ії) : означéне якости ; уздібнене
кварантáна (-и) : відосібнене о заразлйву хорóбу підозрíлих людий (л.)
кварц (-у) : kwarzec (квас кремовий або крéмянка) (н.)
квас (-у) : kwas ; квас азотóвий : kwas azotowy ; квас азотáвий : kwas azotawy ; квас боровий : kwas borowy ; квас сірчаний (сірковий) : kwas siarkowy ; квас сірнáвий : kwas siarkowy ; квас сільний : kwas solny ; квас мурáвельний : kwas mrówkowy ; квас оцтовий : kwas octowy ; квас винний : kwas winny ; квас молочний : kwas mlekowy ; квас яблочний : kwas jabłkowy ; квас товщевий : kwas tłuszczowy ; квас салїцильовий : kwas salicylowy (х.)
квасний : kwaśny
квестáр (-арá -арі) : закóнник, що збирáє запомóгу на монастир
квéстия (-ії) : пйтáне
квич (-á -і) : kwiczoł (з.)
квінквéнія (-ії) (пятилїтний додáток до платнї)
Квінт (-а) : Kwintus
Квінтилїя (-яна)
Квірйт (-а -и) : Kwiryta
квіт (-у -и) : kwit
квот (-а) : iloraz (а.)

квóта (-и)
кедрúна (-и) : limba (б.)
Кельт (-а -и) : Celt ; **кельтúйский**
керáміка (-и) : прóмисл занимáючий ся вúробами з глúни (т.)
кервáвич (-а) або **карнеóль** (-ю) : karneol czyli krwawnik (и.)
кервúсток (-стка) : krwotoczek (б.)
кéрва (-и, **керви́**) : ster
кермáнич (-а -і) : sternik, kierownik
кертúця (-ї) : kret (з.)
кéфір : напій вúтворений з молокá (г.)
кúнути (-ну -нем -и) : skinąć
кúдати (-аю) : rzucać
кидр (-а) : cedr (б.)
Кúїв (-ева) : Kijów ; **кúївский**
киновáр (-у) : cynober (сїрчáк ртýтний : siarczek rtęci) (и.)
кипíнє : wrzenie (ф.)
кипíти (**киплю́** -пúш -пú) : kipieć
Кир (-а) : Cyrus
кúсень (-сня) : tlen (х.)
кúслий : kwaśny, kiszony
кисневéць (-вця́ -вцї) : tlenowiec
кисневхльóрак : tlenochlorek
кúсть (-сти) : penzel
кистúнка (-и) : pędzlak (б.)
кит (**кúта** або **катá**, **кúти** або **кутú**) : wieloryb, wal (з.)
Китáй : Хíни ; **хíньский**
кúтиця (-ї) : bukiet (р.)
китовéць (-вця́ -вцї) : dwupletowiec (з.)
кишки́ або **ялúта** : kiszki czyli jelita ; **кúшка тонкá** : jelito cienkie ; **дванáйцятка** : dwunastnica ; **кúшка тóща** : jelito czcze; **кúшка бедровá** : j. biodrowe ; **кúшка грýба** : jelito grube; **кúшка слїпá** або **днóва** : kątnica, jelito ślepe; **вúрісток хробаковáтий** : wyrostek robaczkowy ; **окрýжниця** : okrężnica ; **кишка заýвна, кúшки двóрни** або **відхíдниця** : jelito odchodowe, odbytnica, jelito proste (с.)
Кíкльоп (-а) : Cyklop
кількалїтний : kilkoletni
Кілíкія (-ії) : Cylicya
кíлька оcíб : parę osób
кількість (-ости) : ilość
кільця́ : kółka (ґн.)
кíльче (-а) : kielek (б.)
кíльчене (-я) : kiełkowanie (б.)
Кíмон (-а) : Cymon
кін (**коня́**, **коні́**) : naroże (и.)
кінь (**коня́**, **кóнї**, **кóний**) : koń (з.)
кінкéт (-у -и) (рід лúмпи з блишаною стінкою для відбитя сьвітла, іменно в театрі)
кінчáний горíшні : odnóża górne ; **барк** (-у) : bark ; **лопáтка** (-и) : łopatka; **грéбінь** (**грéбеня**) : grzebień ; **вúрісток крукiвкóвий** : wyrostek kruczodzióby ; **вершóк лопáтки** : wierzchołek łopatki ; **ключúця** (-ї) : obojczyk (у люду : **ярмó** -á) ; **рáмя** (-мени) : ramię ; **передрáмя** : przedramię ; **ліктíвка** (-и) : kość łokciowa ; **лучúця** (-ї) : sprycha; **рукá** (**руки́**, **рýки**) : ręka ; **передрýче** : przedręcze czyli napięstek ; **середрýче** : śródręcze ; **пáльцї** або **пéрсти** : palce ; **палюх** (**палюхá**) : kciuk ; **зернáтки** або **хрýпки** : trzeszczki (с.)
кінчáний долíшні : odnóża dolne ; **лохáня** (-ї) : miednica ; **стегнó** (-á) : udo, kość udowa ; **підстéгне** (-я) : podudzie ; **гóлінь** (**гóлени**) : kość goleniowa ; **листíвка** (**листíвки**) : kość łydkowa ; **наколíнець** (**наколíнця**) : nakolanek , rzepka [**дéнеде у люду** : **чáшка** (-и)] ; **стопá** (**стопи́**, **стóпи**) : stopa ; **приплéснє** або

передсти́ще : stęp, przedstopie; плéсна (-и) або середсті́ще : śródstopie [такóж : плéсно (-а)]; пáльці : palce; зерня́тки або хру́пки : trzeszczki (с.)
кіóск (-а -и) : альтáна в хі́ньскім стилю
кіпарис (-а) : cyprys (б.)
Кіпр (-у) : Cypr
кір (кóру), кир (ки́ру) : kur, odra (ж.)
кірасиéр (-а -и) : опанцéрений жóвнір тяжкóї їзди
Кірті́з (-а)
Кі́рке (-и) : Cyrce
кісьбá (-и, кісьби) : kośba
кісля́к (-у́) = у Гуцу́лів квасне́ молокó : zsiadłe mleko (г.)
кість (кóсти) : kość; кóсти довгі або свирілевáті : kości długie czyli piszczelowate; кóсти плоскі : k. płaskie; к. корóткі : k. krótkie; кóсти головú : kości głowy; кóсти кáдовба : kości kadłuba czyli tułowia; кóсти кінчи́ни : kości odnóży (с.)
кістя́нка (-и) : pestkowiec; такóж : каняя́чáк (-á); кі́стка (кістки, кістки́) або каняне́ць (каняня́, каняни́ці) : pestka (б.)
кіт (котá, коти́) : kot (з.)
кітля́р (-ярá -ярі) : kotlarz
клáдка (-и -и́)
клевáк (-á -и́) : kieł
клеветá (-и́) : potwarz; такóж : пóклїп (-епу), нáклеп (-у), обнóва, поговір
клей (-éю) : klej
клéйкість (-ости) : lepkość (ф.)
клеї́ти (-éю -еїш) : kleić
клекотáти (-óчу) : klekotać
клен (клéну) : klon (б.)
клепни́й або клепки́й : klepalny (п.)
клéпність, кóвність : klepalność (ф.)
клец (-а -и) : kloc
клещіне́ць (-ня́) : obrazki (б.)
клептоманія (-ії) : нічи́м незвитяжний нáклін до крáдежи (л.)
клин : klin (ф.)
клич (-а -і) : гáсло, пóклик
клієнт (-а -и) (чоловік залéжний від когó; поручáючий кому́ свою́ спрáву); клієнтéля
клі́ма (-и) : klimat; такóж : підсóнє (-я)
клі́ніка (-и) : шпитáль, бóльниця, полу́чена з факультéтом лікáрским (л.)
Клі́о (Клі́ї) : Klio
Клітайнéстра (-и) : Klitemnestra
клітúна (-и) : komórka; ядрó клітúнне : jądro komórkowe; оболóна клітúна : błona komórkowa (з. б. с.)
клітúни нюхові : komórki węchowe (с.)
кліщ (-á -і) : kleszcz (з.)
кліщі́ (-ів) : kleszcze, obcęgi
Кльóдвік (-а)
кльовó (-а -и) : цьвітня́к, травник
клóпіт (-оту -оти) : kłopot
клопотáти (-óчу -óчеш)
клубі́вка (-и) : skulica (з.)
клу́сом їхати : kłusem jechać
клювинéць (-ня́ -ні́) : dzióbak (zwierzę ssące z rzędu stekowców) (з.)
ключ (-á -і) : syllogizm (лґ.)
ключúна (-и) : zwornik (klucz, kamień lub cegła u szczytu sklepienia) (р.)
клю́чка (-и -и́) : kluczka (к.)
кляґ (-у) або підпу́стник (-а) : trawieniec czyli ślaz, czwarta i ostatnia torba żołądka przeżuwacza; підпустúти або заклáґати молокó : dać kawałek trawieńca cielęcego do mleka, żeby się prędzej ścięło (з.)

клайстер (-стру)
клакéр (-а -и) (**[illegible]**)
клякнїть : klęknąć (ґн.)
кляса (-и); **клясовий**
клясичний : приверженучий ся клясикіє; вірцевий
клятьба (-и) : przysięga
клясти -сти (**клену** -ém -ú) : kląć
клячїти (**клячу** -чúш -чú) : klęczeć
кмин (**кмину**) : kmin, karolek; також : **кмінок** (**кмінку**) (б.)
книгáр (-арá -арí) : księgarz
книгáрня (-ї -ні -рéнь) : księgarnia
книга (**книг**) : księgi, trzecia torba żołądka przeżuwacza (з.)
книжка (-и -ú -óк) : książka
кніт (-óта -óти) : gnot
кнувáти (**кную** -éш -уй) : knuć
княгиня (-ї) : księżna
княжна (-и) : księżniczka
князь (-ú -зї) : książę
князїство : księstwo
коадютор (-а -óра) : повічник (-á)
кобú : byleby
кобильниця або **шталюґа** : sztaluga
кóблик (-а -и) : kiełb (з.)
кобуе мишолóв : myszołów (з.)
ковáль (-ú -ї) : kowal
ковбасá (-ú -áси) : kiełbasa
ковний або **ковний** : kowalny (п.)
кóвнїр (-а -и) або **кóвнїр** (-а -и)
ковчéг (-а) : arka Noego (пґ.); також : **кіóт** (-а) або **ківóт** (-а)
когóж : kogóż
когóрта (-и) : віддїл піхóти, відповідáючий вúнїшньому баталїóнови
кóдекс (-у -и) : пéрвісна рукопúсь; уклáд прав; книга прав
Кодр (-а) : Kodrus
кóждий : każdy
коженяка (-и) : garbarz
кожýлька (-и) : mieszek (б.)
кожýх (-á -ú) : kożuch
коза (-и. кóзи) : koza; **козéл** (**кізлá**, **кізлú**) : kozieł; **кóзор** (-а) або **козорíг** (**козорóра**) : koziorożec
козелéць (-льця -льцї) : jaskier; **козелéць óстрий**, **терпúбіда** або **іскóрник** : jaskier ostry czyli pryszczeniec (б.)
козорíг (-óра) : koziorożec (ф.)
козýля (-ї) : kozica (teraz jedyna antylopa europejska) (з.)
коїти (**кою** -оїш) : koić
кокосóвець (-вця) : palma kokosowa (б.)
кóлесо розгóнне : koło rozpędowe (w maszynie) (ф.)
кóлець (**кóльця**, **кóльцї**) : kolec (з. б.)
колéґа (-и) : товáриш; **колежáньство**
колéґія (-ії) : kollegium (збір людий, що мають однакову цїль прáцї; вúсше заведéнє науковé)
колеґіáта (-и) (костéл, при котрім є капітула)
колéкция (-ії) (збір, збірка)
колú би : gdyby
колибýдь, **колинебýдь**
колúворот : kołowrót (ф.)
колú дéколи : kiedy niekiedy
колúж : kiedyż
колú інде : kiedy indziej
колúсь : kiedyś
колїґáция (-ії) (спорíднене, побрáтане, союз)
колїзия (-ії) (зіткнене противних собі рíчий; спір; рóзлад, невгóда)
колїнце (-нця -нцú) : kolanko (б.) (р.)
колїсцевáтий : kółkowy; **корóна колїсцевáта** : korona kółkowa (б.)
кóло : koło (w geometryi); **кóлесо** : koło (np. u wozu); **кóло вúн-**

сане : koło wpisane; 'коло описане : koło opisane (ґн.); коло годи́нне : koło godzinowe (ф.)

коловатиця, кру́тячка, кру́чена хоро́ба : kołowacizna (хоро́ба овець і рогово́го ско́та викликана живу́чою в мо́зку тих зьвірят решетиною) (г.)

коловий : kolisty (р.)

коло́дниця (-і) : kłodzina; інакше : стро́ниця (-і) (б.)

коло́дка (-и -и́) : kłódka

коло́дязь (-зя) : studnia

кольо́квія (-ії) : kollokwium (наукова розно́ва, розпра́ва, ди́спута)

Колонія (-ії)

кольо́нія (-ії) : оса́да, слобода́

Кольо́нія (-ії); кольо́ньский (Köln)

ко́лос (-а -и) : kłos; к. зложений : k. złożony; колосо́к (колоска́, колоски́) : kłosek (б.)

коло́ти (ко́лю -еш -и́) : kłuć

колоти́ти (-ко́чу -о́тиш -и́) : kłócić

колотне́ча (-і) : kłótnia

Колю́ко (-а)

коляда́ (-и́) : kolęda

коля́дра (-и) : kolendra (б.)

коля́тор (-ора -о́ри) : kollator

коляционува́ти (-ну́ю) : провірювати

комар (-а -и) або комар (-я́ -і) : komar (з.)

комаса́ция (-ії) : лучба́ ґрунтів (г.)

кома́ха (-и) : owad (з.)

комахоїд (-а) : zwierzę owadożerne, ssawiec owadożerny, owadożerca (з.)

коме́дия (-ії) (театра́льна штука, в котрій представляють ся сцени з житя приватних осіб, їх хиби та сьмішности)

комедия́нт (-а -и)

коментар (-аря́ -арі) : komentarz (поясненє якого твору)

коме́та (р. жень.) : kometa (ф.)

ко́мин (-а), димо́р (-а́) : komin (ф.)

комина́р (-ара́ -арі)

комі́сия (-ії)

комітет (-у -и), фр. (гурт осіб, котрим поручено заміти́сь якоюсь справою)

коміть : przerzutnie (kopfüber) (ґн.)

комітьголов : głową nadół

комічний : сьмішний, забавний

комна́та або кімна́та : sala w szkole; komnata, izba

компа́нія (-ії) : това́рисво, відділ війска

компенса́ция (-ії) : вірівнанє залишних належностий і претенсий

компле́мент (-у -и) : чемне слово; підхлібство; милощі

компле́т (-у -и) : повне число́ осіб потрібних до чого

компо́т (-у -и) : о́вочі варені в цукрови; увар

компре́с (-у -и) : прикладка

компроміс (-у -и) : угода, умова; мирови́й суд

контур (-а -и) : нача́льник лицарского закону

конуніка́т (-у -и) : докуме́нт, уділюваний другій стороні до розглянення; повідомлене

конуніка́ция

комфо́рт (-у -и) : вигода в получеию з виставностю

конве́нт (-у -и) : на́родне згромадженє; монастир; нарада

конверса́ция (-ії) : розмова

конве́рсия : зміна довгів високопроцентових на довг низькопроцентовий (г.)

конвікт (-у -и) : пансіон, бурса

конвульсия (-ії) : корчі, перелоги

конге́стия (-ії) : сильніший приплив крови до голови (х.)

конґрес (-у) : зїзд (висших осіб з ріжних земель по політичним справам)
конґресівка (-и) : Польске королївство, утворене на віденьскім конґресї 1815. р.
конґруя (-ї) (платня духовним)
кондуїта (-и), фр. : поведене
конекснї (-ий) (родинні звязи або шлюбові знакомости)
конець (кінця, кінцї) : koniec
конектура (-и) : догад, припуск
конкордат (-у) : умова між папою а державним правлїнєм
конкурс (-у -и) : співубіганє о нагороду, о посаду
коновід (-вода) : uprowadzający konie, koński złodziej
Конон (-она) : Konon
конопля (-ї) : konopia (zwykle w liczbie mnogiej używane: konopie, конопліі czyli конопнї); поскінки, плоскінки або побірнаці : płoskunki albo suszki; натїрки або головачі : głowacze; сїмя (сїмени) або сїменець (-нцю) : „siemię" t. j. owoce (niełupki) konopi (б.) (г.)
консенс (-у -и) : згода, дозвіл власти
консилїя (-ії) : konsylium (нарада лїкарів над хорим)
консиляр (-яря -ярі) : радник; лїкар
консисторня (-нї) : konsystorz
консоля (-ї), фр. : підстава під зеркало, під ґіпсові фіґури і т. п.
консоляция (-нї) : потїха, почастунок по похоронї
консорция (-нї) : konsorcyum (злука кількох банків в цїли переведення якої фінансової операциї)
констеляция (звіздозбір) : gwiazdozbiór (ф.)
конституция
консуль (-ля -лї)
консультация (-нї) : нарада, порада
контенанс (-у) : сьмілість, притомність
континґенс (-у -и) : припадаюча кількість (війска, податку ітд.)
континент (-у -и) : суша, суходіл (-олу)
контракт (-у -и) : угода, умова
контраст (-у -и) : протиставність, супроть (-и)
контроверсия (-нї) : спір, диспута
контроля (-ї) : провірюванє, надзір
контузия (-нї) : стовченє
контуация : відосібненє зараженних людий або звірят) (л.)
контур (-а -и) : гравиця рисунку
контуш (-а -і)
конференция (-нї) : порозуміванє в якійсь справі, нарада
конфітури (-ур) : овочі смажені в цукрі
конфузия (-нї) : змішанє, заклопотанє
Конфуций (-ия) : Konfucyusz
концепт (-у -и) : поняси, задум; уложений біг мислий
концерт (-и -и) : музичний попис, згідність звуків
конюґация (-нї) : відміна дієслова
конюшина (-и) : koniczyna (також: конич, конан і конаниця) (б.)
копальня (-нї -нї) : kopalnia
копати (-аю) : kopać
Копенгаґа (-и) : копенгаґский
коперваc (-у), вітрноль (-олю)
коперта (-и), іт. : паперова піхва на лист
копитень (-тня) : kopytnik (б.)
копійка (-и) : мідяний гріш російский
копіш (-ії) фр. : відпис, список; копис (-ия) або копе (-я), грец. списа : włócznia

копрій (-ію) : koper włoski (б.)
корабе́ль (-бля́) : okręt
корабе́льник (-а -и) : żeglarz
кора́блик (-а) : łodzik (з.)
кора́ль (-я -ї) : koral (з.)
Ко́рвін
Кордиле́ри
ко́рдуб (-а), **дуб корковий** : dąb korkowy (б.)
коре́кта (-и) : попра́влюване блу́дів
корепети́ция (-ції) (обовязок, приготовлювати ученика до школи з заданих лекцій)
кореспонде́нция (-ції) : пере́писка (-и); до́пись (-и)
ко́рець (кірця -рці) : korzec
Корнолія́н (-а)
ко́ристь (-исти) : korzyść
корита́р (-я́ -арі) : korytarz
кори́ти ся (ко́рю ся) : korzyć się
ко́рінь (ко́реня або ко́ріня) : korzeń (б.)
ко́рінь ма́терній : korzeń macierzysty; **к. бічний** : k. boczny, pochodny; **к. пришляко́вий** : k. przybyszowy; **к. поєди́нчий** : k. pojedynczy; **к. крещастий** або **галузистий** : k. rozgałęziony (б.)
ко́рінь (осно́ва) : pierwiastek (zasada); **коріньо́ване** (добу́ване ко́ріня) : pierwiastkowanie (а.)
ко́рінь : pierwiastek w wyrazie (гр.)
ко́рінник (-а) : mangle (б.)
Корне́йль (-ля) : Corneille
Корне́лій (-ія) : Korneliusz; також: **Корне́ль** (-я) і **Корни́ло** (-а)
корня́к (-а́ -и́) : kłącze (б.)
корогри́зок (-зка) : kornik (з.)
коро́ль (-ля́ -лї -лїв) : król
короле́ва (-ої) : królowa
короле́вич (-а -і) : królewicz
королївна (-и) : królewna
королївскість (-ости)
королївство (-а)
королївщина (-и) : królewszczyzna
коро́нисло : belka (u wagi) (ф.)
коро́на губа́та або губа́ста : korona wargowa; **гу́ба горі́шня** : warga górna; **гу́ба долі́шня** : warga dolna (б.)
коро́на (-и) : korona; **коро́на вільнопла́точна** : korona wolnopłatkowa; **к. зрослопла́точна** : k. zrosłopłatkowa (б.)
коро́на мотилькова́та : korona motylkowata; **пра́пор** (**пра́пора**) : żagielek; **кри́льця** : skrzydełka; **чо́вник** (**чо́вника**) : łódka (б.)
коро́на руркова́та або рурча́ста : korona rurkowata (б.)
коро́на язичкова́та : korona języczkowata (б.)
коро́нка (-и) : прово́ра стя́жка в ріжні десе́ні
ко́роп (-а), **шара́н** (-а́) : karp (г.)
коротенький : króciuchny
коро́ткий : krótki; **коро́тко**; **коро́тше**
короткозо́рість (-ости) : krótkowzroczność (myopia, Kurzsichtigkeit) (л.)
корса́р (-я́ -і) : **ко́рский розбі́йник**, **піра́т**, **ушка́л**
корти́на (-и) : kurtyna (засло́на в теа́трі, відділююча сце́ну від амфітеа́тру)
кору́нд (-а) : korund (о́кис глиновий або глинка) (м.)
кору́ция (-ції) (**пеуте́**, **пілку́ство**)
корч (-а́ -і) : krzak
корчливість (-ости) : kurczliwość (с.)
ко́рчма (-и -и́) : karczma
корчува́ти (-у́ю); **корчу́нок** (-нку)
коса́ (-и́) : kosa, die Sense. Складає ся з деревяного кісяти (кісє́ : kosisko, der Stiel, der

Wurf) з ру́чкою (rączka, kulka, der Handgriff) і з желі́зної ко́ї. Широ́ка бля́ха косі́: полотно́ (ostrze, rzezak, das Sensenblatt), а єго́ хребе́т: ґрут (grzbiet, der Rücken). Острий бік: желе́ (die Scheide). В ма́ршого кінця́ нас коса́: пя́тку (szyjka, der Hacken) з пу́пцем (uszko, der Zapfen). Пя́тка косі́ прилягає до кіса́ти, в котрі́м є ґвика на пу́пець. Желі́зний пе́рстінь, за́кі́вка і клинці́ придержують косу́ коло кіса́ти.

Косу́, щоби́ була́ о́стра, клепле ся (klepać kosę, die Sense wird gedengelt) клевце́м (młotek, der Hammer) на ба́бці (der Amboss, babka), по́слі о́стрить ся бруско́м (oselka, Handwetzstein) і пра́вить ся — рівна́є ся вістре кусако́м с. є. ку́сем ви́точеної кри́ці (г.)

ко́са (-о́си): warkocz

коса́р (-я́ -і) або косоно́га (-и): kosarz (z gromady pajęczaków) (в.)

коса́р, коса́рик: kośnik, kosarz (г.)

ко́ситень (-тня): kosaciec (б.)

ко́сник ки́шки тонкої: kosmyk jelita cienkiego (с.)

косогра́ник (-а): różnokliniec (и.)

костє́л (-е́ла -е́ли): kościół

костє́р (костра́ -ри́): stos (на котрім в старині́ па́лено тру́пи, в пізні́йших часах єретиків)

костогри́з (-а) або костогла́д (-о́да): grubodziób (в.)

костокри́лий: z kościanemi skrzydłami

кости́н (-а́): kostniak, osteoma (л.)

кости́к (-а́) або скеле́т (-а): kościec czyli szkielet (с.)

Косцю́шко

коса́рка (-и): kosiarka, Grasmähemaschine, ма́шина до ко́шеня (г.)

котє́л (кітла́, кі́тли): kociel (ф.)

котлі́он (-а -и): рід танцю́

котлє́т (-а -и): стра́ва з ма́са

котри́й: który; котрийбу́дь, котрийсь

котрийнебу́дь: którybądź

Кохінхіна

ко́чене: toczenie (ф.)

ко́шичок (-чка): koszyczek (б.)

кошт (-у -и): видатки, на́клад

краве́ць (-вця́ -вці́)

краве́чина (-ини): krawiecczyzna

кра́діж (-ежи -ежи)

краєви́д (-а -и): krajobraz (ф.)

край (-а́ю -аї́): kraj

краї́на (-ни): kraina

Краї́на (-и): Kraina (князівство)

Кра́ків (-ова); кра́ківский; Кра́ківске (роз. передмісте)

Краковя́нин (-ина -вяни); Краковя́нка (-и)

краса́р (-ара́ -арі)

кра́пля (-і), ка́пля: kropla

кра́ска (-и -и́): barwa (р.)

кра́сний: piękny; кра́сний

красномо́вний: krasomówczy

красномо́вність (-ости): krasomowstwo

красноча́нник (-а): eukaliptus (б.)

Крез (-а): Krezus

кре́йда (-и): kreda (л.) (к.)

крем: krzem; кремо́вий: krzemowy; кремя́н: krzemian

кре́мінь (-еня): krzemień (л.)

кремни́стка (-и): okrzemek (б., земля́ кремнисткова: ziemia okrzemkowa (л.)

кресати (-е́му -е́меш -еши́): krzesać

кресі́ло: krzesiwo (ф.)

кречє́т (-а -и) або білозо́р: sokół białozór (в.)

кривá (-ої) : krzywa ; **кривинá** (-й) : krzywizna (ґн.)
кривúї : krzywy (р.)
кривобóкий : krzywoboki
кривоприсáга (-и) : krzywoprzysięstwo
кривоприсáжний : krzywoprzysięski
кривýха : анґлїйска слáбість (rhachitis) (л.)
кривжнó (-á, крúжна) : chrzyżmo
крúжниця (-ї) : kość krzyżowa (с.)
крúзка (и -й) : kryzka
крик (-у -и) : krzyk
крилáтка (-и) : skrzydlak (б.)
крилó (-á -ила) : skrzydło
кривúця або **кирúця** (-ї) : studnia
кристáл : kryształ
кристáльний : kryształowy
кристалїзáція (-ні); **кристалїзувáти** (-ýю)
Крисп (-б) : Kryspus
критéрия (ії) : krvteryum (познáка, служача до розпізнання прáвди в прéдметах умовúх)
крúтик (той, що оцíнює вáртість умовúх твóрів або ділá штýки ; **крúтика** ; **критицúзм** ; **критúчний**
Крúтон (-а) : Kryton
крúхкість, **крýшність** : kruchość ; **крихкий** : kruchy (ф.)
кричáти (-ичý -ичúш) : krzyczeć
крíвний : krewny
крíль (-óля -оля) також: **крíлик** (-а -и) : królik (з.)
крíп (-óпу) : koper (б)
крíпкий : krzepki ; **крíпший**; **крíпко**, **крíпше** : krzepciej
крíсло (-ла -лá) : krzesło
кров (-и) : krew ; **посочúна** (-и) або **сúровать** (-и) : osocz, surowica ; **тїльцé крóвне** : ciałko krwi ; **всíянна** (-и) або **оцíн** (оцíну) : skrzep ; **тїльцé безбáрве** або **лїмфатúчне** : ciałko bezbarwne albo limfatyczne ; **кровартерúйна** або **бючнóвá** : krew arteryalna czyli tętnicza ; **кров жúльна** : krew żylna (с)
кровожéрний : krwiożerny
кровотíк (-óку), **кровотóк**, **кровóтїч** (-ечи) : krwotok (л.)
кропúва (-и) : pokrzywa; або **жалúва** (-и) (б.)
кроть або **крат** на кінцú вúразів : двакрóть або двакрáт, кількакрóть, многокрáт ітд.
крохнáть (-лю)
круг (-á) : krążek, krąg (ф.)
круглолúций : okrągłej twarzy
крýголь (-гля -глї) : kręgiel
кружбá або **крýжене крóви** : krążenie krwi ; óóir **крóви великúй** : obieg krwi wielki ; óóir **крóви малúй** : obieg krwi mały (с.)
кружлянка (-и) : wrotek (з.)
кружóк (-жкá -жкú) : krążek
крупнáк (-á) : ikrzak, samica ryby ; такóж : **ікрóвиця** (-ї) або **катáник** (-а); ikra (szczególnie u śledzia), **кáша** або **крýпи** (з.)
крýтник (-а) : obartlik (з)
крутоберéгий : o stromych brzegach
круторóгий : mający kręte rogi
кручáк (-á) : вівця дїтковна недýгою коловáтицї; гл. **коловáтиця** (г.)
кручóк (-чка) : turkuć ; такóж : **землéдух** (-и) : **медвéдик** (-а) (з.)
Ксавéрий (-ия) : Ksawery
Ксант (-а) : Xantus
Ксантúппа (-и), але : **ксантúппа** (зла жінка)
Ксенофáн (-а) : Xenofanes
Ксенофóнт (-а) : Xenofon

Ксеркс (-а) : Xerxes
ксьонда (-а -й -ів) : ksiądz
Ктезифонт (-а) : Ktezyfon
куб (-а) : sześcian (з.)
кувáти (кую) : kuć
куди : kędy
кужівка (-и), кужелина : kądziel, Spinnrocken (г.)
кукіль (кукóлю) : kąkol (г.)
кýкла (-и) : poczwarka ; кýклити ся : przeobrazić się w poczwarkę; гусільниця закýклила ся : gąsienica przepoczwarzyła się (з.)
кукурýдза (-и)
кулáстра або колáстра ; гл. колóзиво : siara (г.)
кульгáвий : kulawy
кулáчка : kulanka (з.)
кýлик (-а) : mustyk (muchówka długorożna, jak komar, bardzo dokuczliwa kłuciem i wysysaniem krwi) (з.)
Кунáкса (-и) : Kunaxa
кýндель (-для -длї) : сільский подвірний пес
куниця (-ї) : kuna ; також кунá (куни) (з.)
кýпавка (-áвки -й) : świetlik, świętojański robaczek (з.)
купáти (-пáю) : kąpać
купéцтво (-а)
Купідин (-а) : Kupido
купувáти (-пýю) : kupować ; купóване
купчиха (-и) ; купцéва (-ої -ві)
куратéля (-лї) : опіка, чýване над [illegible]
курáтор (-а -óри) : правний опікýн
курáция (-ції) : лїчене
кургáн (-áна -ани) : могила
курéнда (-и) : обіжник (-а)
курьéр (-а -и) : гóнець (-нця), посланéць (-нця)
Кýрий (-ия) : Kuryusz
кýрия (-ії) : віддїх люду ; вибóрчий круг; двір і правлїнє пáпске
кýрінь (-реня -рені) : kureń
Курляндия (-ії) ; курлядский
курс (-у -и); біг; цїна торговéльна, закінчений в собі виклад наýки ; піврік шкільний ітд.
курсив (-у -и) : друк, наслїдуючий письмó
кýрсор (-а -óри) ; курсорíчний ; скóрий післанéць
кýрта (-и) : кýса óдїж
кýсник (-а -и) : kęs, kawałek
кýстос (-а -óси) : завідáтель ; доглядáч
кут (-á) : kąt ; кут вгнýтий : kąt wklęsły ; кут вершковий : kąt wierzchołkowy ; кут вигнутий : kąt wypukły ; кут вишний : kąt zewnętrzny ; кут наклóнення : kąt nachylenia ; кут óстрий : kąt ostry ; кут одвітний : kąt odpowiedni ; кут поперевітний : kąt naprzemianległy ; кут прáвий : kąt prosty ; кут сумéжний : kąt przyległy ; кут тупий : kąt rozwarty (ґн.) (р.)
кут піднéсення : kąt wzniesienia (ґн.)
кутний : kątowy (р.)
кýтниця (-ї) : węgielnica (р.)
кутовір : kątomierz (ґн.)
кутошиття (-ї) : welwiczya (б.)
кучерявий : kędzierzawy
кушнір (-á -і) : kusznierz
куш (-á -і) : krzew (б.)

Л.

лабáтка (-и) : skolopendra (з.)
лáвка (-и -й) : ławka
лавр (-у) : wawrzyn (б.)
лад (-ý) : tonacya (нз.)
Ладóґа (-и)
лáсиця (-ї -ї) : łasica [коло Перемишля лáска (-и -й)] (з.)
лáстівка (-и -й) : jaskółka (з.)
Львів (-óва) : Lwów; львівский
Львовяни́н (-ка -вяни -ка)
лгар (лгарá -рі), брехýн : łgarz
лгáти (лжý -éш -и), брехáти : łgać
лéбідь (-еди -еди) : łabędź
лев (льва, льви) : lew (з.)
лéвядь (-и) : lewanda (б.)
лéгіт (-оту) : powiew, zefir (ф.)
лéгкий : lekki; лéгко; лéкший
лéгкі (-их) : płuca; прáве лéгке : prawe płuco; лївé лéгке : lewe płuco (с.)
легкови́сний, легкодýшний
легóвище (-а) : leże
ледáщо (-а) : ladaco
лéдво, лéдви : ledwie
ледня́к (-á) : lodowiec (н.) (такóж желедни́ця -ї)
лежáти (лежý -жи́ш -й) : leżeć
лелїя (-ї) : lilia; лелїевáті : liliowate (б.)
ленéха (-и) або гáнує жолудóчний (гáнуєу) : miazga żołądkowa, chymus; мóлоч (-и) : mlecz, chylus (с.)
левíш (-á -і) : lemiesz
лен (льну) : len; льну рíжнять дві головні відміни : мóлотень (-тня) і скóчень (-чня) (б.)
лéнний, ленни́чий : lenny
лéнник : lennik
лéно : lenno
лéнта (-и) : szarfa
лепíх (-éха) манновий (-óго) : manna (б.)
летíти (лечý -ти́ш -ти́) : lecieć
Лéктра; під Лéктрою
леґéнда (-и) (перéказ, тáкаючий ся якогобýдь сьвятóго; перéказ про чудóвну подíю)
леґіóн (-óна -óни) : відділ ри́мского війска, відповідáючий ви́нїшньому пóлкови
лéкция (-ції) : ви́клад якóгось прéдмету; ýступ зáданий до ви́вченя
Лéнос (невідм.); але такóж : до Лéнну, в Лéнні
Лéпід (-а) : Lepidus
Лéсбос (невідм.); але такóж : до Лéсбу
Лéссінґ (-а)
Лéта (-и); летéйский
летáрґ (-у) : letarg (глубóкий хоробли́вий сон) (л.)
ли́жва (-и -й)
ли́знути (ли́зну -еш -и) : liznąć
лили́к (-á -й) : nietoperz (з.)
Лиманóва (-и)
ли́ва (-и) : lina
Литáва : Litawa
ли́пень (-пня) : lipiec
липьо́й : lepki
Липск (-а) : Lipsk
ли́сий : łysy
лисиця (-ї) : lisica, такóж ли́шка (-и) (б.)
лисíй, лисичий : lisi
ли́скавка (-и) : błyskawica (ф.)
ли́сте (-я) : liść (р.)
листя́ (-ї) : listowie (б.)
ли́стовка (-и -й) : listewka (р.)
листóк (-сткá) : liść, такóж : лист (ли́ста); л. поєди́нчий : l. pojedynczy; л. пилчáстий : liść piłkowany; л. зарубчáстий : l. karbowany; л. зубчáстий : l. ząb-

kowany; л. затоковий : l. zatokowy; л. парясто-пірвато зложений : l. parzysto-pierzasto złożony; л. непарясто-пірвато зложений : l. nieparzysto-pierzasto złożony; л. долонясто зложений : l. dłoniasto złożony (рукясто- або пальчасто зл.) (б.)

Лїса Гора

лихвар (-арá -арí) : lichwiarz

лихолїтє (-я) : złe czasy

лихослóвити (-слóвлю -ши -óв) : lżyć

лицар (-аря -арі) : rycerz; лицарский (пр. ґнос)

лице(-á) : twarz; кóсти лицевé : kości twarzy; кóсти носовé : k. nosowe; л. слéзні : k. łzowe; л. зрозові : k. jarzmowe albo licowe; л. щóки горíшної : k. szczęki górnej; л. підлобóні : k. podniebienne; чолóвки носові : czaszki nosowe; лезім (-á) : lemiesz; щóка долїшна або вилиця : szczęka dolna (с.)

лицевíрний : obłudny

личинá (-и) : mieszkara

личинка (-и) : larwa (gąsienica) л. р. и owadów (а.)

личник або кут лицевий : kąt twarzy (с.)

личність (-ости), личний : osobistość, osoba, osobisty (пг.)

лиш : tylko

лишáти (-áю) : zostawiać

лїжко (-а -á)

лїй (лóю)

Лїшниця (-ї) : Łomnica

Лїбія (-ії)

Лїванóн (-у) : Libanon

лївар (-а) : lewar (ф.)

Лївій (-ія) : Liwiusz

лївобіч : po lewej stronie

лївонїж : lewą nogą

лїд (лóду, ледí) : lód (п. ф.)

лїдви, лїдвиці : lędźwie (л.)

лїдвичний, лїдвéний : lędźwiowy (л.)

Лїдия (-ії); лїдийский

Лїсáндер (-дра) : Lizander

Лїзий (-ия) : Lizyasz

лїзти (лїзу -еш, лїз, лїзь)

лїзка ґіпсовá : lejek gipsowy (м.)

лїкáр (-арá -арí) : lekarz

лїквідáция (-ії) : остóчне обчíслення залéжностий, розвязáнє

Лїкýрґ (-а) : Likurg

лїмонáда (-и) : limonada

Лїндíява (-и)

лїнєнє (-я) : lenienie, zmiana sierści (г.)

лїнéць (-ньá -ньí) : rak po zlenieniu się, jeszcze białawy i miękki [або линéчник (-а)] (а.)

лїнúвство (-а) : lenistwo

лїнúти ся : lenić się, zmieniać sierść (г.)

лїнїйник (-а) : rajsfedra (Reissfeder) (р.)

лїнїювáти (-ююю) : liniować

лїнїя : linia; лїнїя прóста, кривá, лóмана; лїнїя перéсїчи : linia przecięcia; лїнїя перехрéстна : linia wichrowata; лїнїя полоснéнна : linia dwusieczna (ґн. р.)

Лїнц (-у) : Linz

лїнúвк (-á -ú) : leniwiec (mawiec z rzędu szczerbaków) (а.)

Лїóн (-у) : Люґдýн

лїнцьвіт (-а) : wiktorya (б.)

лїпший : lepszy; лїпше : lepiej

лїрик (-а) : поет, виспівуючий чýвства чоловíка; лїрíчний (чувствéнний)

лїс (-а -ú) : las

лїс листвáний : las liściasty; л. шпильчáстий або шпильковúй : l. szpilkowy, також бір (бóру); лїс чóрний (б.)

Лісбóна
лісний (лісна́ школа, не: лісова́; лісне́ господа́рство)
лісничівство (-а) : leśniczostwo
Лісса : Lissa (остров)
літ : lit (х.)
літенний : letni
літер (-тра -тра) : litr
літерáт (-а -и) : письменник
літний : letni; літний семéстер
літóта (-и) : знéшнене (гр.)
літопись (-и) або літóпис (-у) : latopis
літóрост (-а) : latorośl
літтáр (-арá -арі) : lichtarz
лінéй (-éю -éї), грецк. : liceum (школа посередня між середньою школою а висшим науковим заведенем)
лічи́, лігти́, лягти́, лячи́ (ляжу -жеш, ляж, ліг, лігла́) : ledz
лічи́ти (лічу́ -чи́ш -чи́) : leczyć
лічни́ця, лічéбниця : lecznica (л.)
ляти (лью, лєш, лий, ляв) : lać
Льоáра
лоб (-обá -обú) : łeb
лобáчка (-и) : stułbia (з.)
лобнá (-и) : czaszka [такóж : чéреп (-а) і лоб (лобá)]; кóсти тíменні : kości ciemieniowe; кóсти скроні : kości skroniowe; кість чолóва : kość czołowa; к. ситовá : k. sitowa; к. клиновá : k. klinowa; к. потилична : k. potyliczna (с.)
логáза, ячмíнна кáша (з ячмéню вúопиханого в стýпі) : pęcak (kasza z jęczmienia otłuczonego w stępie z łuski) (г.)
льóґіка (-и) (наýка о правáх, методах і фóрмах прáвильного мúслення); льоґічний
лóдка (-и -и́) : łódka
льóжа (-і) : малá кімнáта, ниша, перéгородка в театрі для кілька осіб
лóжка (-и -и́) : łyżka
Льойд : Lloyd
лóкоть (лікти, ліктї, ліктів [або локóт : міра]) : łokieć
Льонбáрдия
ломлúність (-ости) : łamliwość (ф.)
Ломонóсов (-а)
Льондóн (-у) : Londyn
лóпатень (-тня) : grądziel żółty (grzybień żółty) (б.)
лоскотáти (-скóчу -чеш -óч)
лосня́к потасóвий : łyszczyk potasowy (м.)
лóсос (-а) : łosoś (з. г.)
Льотарúньский
лотáш (-у) : knieć (б.)
лохáня : miednica (pelvis) (л.)
луб (-а) або лупúш (-á) : martwica (б.)
луг (-у -и́) : ług; łęg
лугівня́ (-і) : ługownia (м.)
Лужи́чі : Łużyce
лук (лукá) : łuk (ґв.)
лукáвий : nieżyczliwy, złośliwy, chytry
лукíвка (-и) : cebulica; лукíвка дволи́ста : cebulica dwulistna (б.)
лунá (-и́) : łuna
лупáк (-á) : łupek; лупáк іловúй : iłołupek; лупáк табличкóвий або скрижля́к (-á) : łupek tabliczkowy; л. брусковúй : łupek osełkowy; л. галунóвий : ł. ałunowy; лупáк лосняковúй : łupek łyszczykowy (м.)
лупáк кремнúй : krzemołupek (м.)
лупнúй : łupliwy; совершéно лупнúй : doskonale łupliwy (м.)
лусковúк (-á) : łuskowiec (ssawiec z rzędu szczerbaków) (з.)

лусиця (-і) : agawa, strzelna amerykańska (з.)
лусочковий, лусочковатий : łuszczkowy; **складні лусочковата** : złożenie łuszczkowate (н.)
Луця (-ці) : Łucya
луч (-á -і) : promień (ґн. р.)
луч провідний, проводень (-дня) : promień wodzący (ф.)
луч сьвітильний : promień świetlny (ф.)
лучистий : promienisty (ф.)
лучити ся : zdarzyć się
лучнóткань (-н) : tkanka łączna; **утвори лучнотканні** : utwory łącznotkankowe; **тільці лучнотканні** : ciałka łącznotkankowe; **лучнóткань дрягляста** : tkanka galaretowata; **лучнóткань волокниста** : tk. włóknista
лучнáк (-á) : łuszczyna; **лучнáчок** (-чкá) : łuszczynka (б.)
любити (**любю** -бим -бй)
Любля (-а); **любляньский** : lubelski
Люґлýн (-у)
Людвік (-а)
люди (-ий) (такéж: **люде**) : ludzie; **люди** (-ів) : ludy
люди довголóбі або довгоголóвці : ludy długogłowe; **л. короколóбі або короткоголóвці** : ludy krótkogłowe (с.)
люди простолині : ludy prostolice; **л. ускісноліці** : l. skośnolice (с.)
людский : ludzki
Люзитáнія (-ії)
Люїза (-з)
Люкіян (-з) : Lucyan
Люкýлль (-лля) : Lukullus
люнéта : luneta (ф.)
Люперкáлії (-ій) : **рímске сьвято в честь божкá Пáна**
Лютер (-тра); **лютéрска цéрков**
лютий (-ого) : luty
лютувáти (-тýю) : lutować (łoten) (т.); srożyć się
Люций (-ця) : Lucyusz
лябірúнт (-у -н) (будóва, складаюча ся з дýже великого числа кімнат і коридорів так поплýтаних, що трýдно з них видобути ся; блудник; замóтанець)
лябораторія (-ії) : laboratoryum (робітня)
лáва (-в) : ława (н.)
лавíна (-в) : кýча снігý, що звалила ся з гори
лаїк (-а -й) : **чоловік сьвітский, невисьвячений; неук; необізнаний з якóю наýкою**
лак (-у) : lak (б.)
Лакедемóн (-у) : Lacedemon
Лаценнé (-óго)
лáмпа жаровá : lampa żarowa; **лáмпа лукова** : lampa łukowa (ф.)
лампіóн (-а -н) : **лáмпка** (звичайно папірна) до ілюмінáциї
Лаокóон (-а) : Laokoon
Латóна (-н)
Лафонтéн (-а)
Лáцин (невідм.); **латиньский** : łaciński
лащ (-á) : leszcz (з.)

М.

Маґдебýрґ (-а); **маґдебýрский**
маґель (-áґля -лї) : magiel
маґістрáт (-у -н) : **міский úрад**
маґн (-у) : magn; **маґнéзия** : magnezya (х.)

маґнóт (прикм. **маґнéтний**) : magnes; **м. природний** : m. naturalny ; **м. дугáстий** : m. podkowiasty (ф.)

маґнетúзм (-у) : magnetyzm ; **маґнетизóване** : magnesowanie (ф.)

Маговéт (-а) ; **магометáньский**

Магометанúн (-а -тáни -тáн)

мáгонь (-ю -ї) : mahoń

Мадрúт (-а)

Мáтяр (-а -яри)

мáжа (-і) : чумáцкий віз

маєь (-áєи)

маї (-аї -аї) : maj

мáйка (-и -ї) : pryszczel lekarski. majka (з.)

майкýт (-а -и) : mańkut

майнó (-á) : majątek

мак (-у -ї) : mak (б.)

Маколéй (-éя) : Macaulay

мáксима (-и) : maksyma (засáда, прáвило постýпування, зáсновок, основа)

Максимілїя (-а)

Мáльборґ (-а) : [Marienburg] ; **мальбóрский**

малéньский : malutki

маленя́ (-я́ти) : maleństwo

малúна (-и) : malina (б.)

малїґна (-и), **злосли́ва горáчка** (febris maligna) (л.)

малїський : maluśki

мáло колú : rzadko kiedy

мáло що (бíльший) : nieco (większy)

мáло що не : nieomal

малпíвка (-и) : małpiatka (з.)

малювáти (-ю́ю) ; **мальóване**

малярь (-ря́ -рі) : malarz

малахíт (-а) : malachit ; **зéлень гíрна** : zieleń górska (ф.)

мана́ вóздушна : złudzenie powietrzne (ф.)

манґáн : mangan (х.)

мандáт (-у -и) : приказ, порýчене, повновлáсть

манéвр (-у -и) (звóрот, **ґрáна війнá**; пíступ, хúтрощі)

манїфéст (-у -и) : відóзва, відклик до нáрода

мáнїя (-ї) (рóзстрій ýма ; хоробливе виоолóбие)

Мáнлїй (-їя) : Manliusz

Мантиéя (-éї)

мантїй (-їй -її) : szalbierz

Мáнтуя (-ї) : Mantua

манускрúпт (-у -и) : рукопúсь (-и) ; рукóпис (-у)

Маншéстер (-стра) (місто)

маншéстер (-тру) (матéрия)

маншéт (-а -и), фр. : рукáвник

мáпа (-и)

марá (-й, мáри) : widmo, urojenie

мáри plur. tant. нóші для новéрших, катафáльк

Маратóн (-а)

марґрáф : margrabia

марґрáфство : margrabstwo, marchia

Мáрий (-ия) : Maryusz

Мáрия (-ії) : Marya

Марияна (-и)

Марк (-а) : Markus ; **инакшонаїзóване імя** : Маркó (-á)

Маркéлїй (-їя) : Marcelliusz

Маркіян (-а) : Marcyan

мáрмур (-у -и) або **мрáмор** (-у) ; **мармурóвий**

марнúця (-ї) : fraszka, nicość

марнотрáтник (-а -и) : utracyuszz

марнотрáтство (-а)

Марóкко (-а) ; **марокká́ньский**

Марсéлїя (-ії)

март (-а) : marzec

марципáн (-а -и), іт. : прáжена мáса, злóжена з мигдáлів і цýкру

маршалкíвство (-а)

мáса (-и)

масáж (-у) : masaż, mięsienie (ушíвне гнéтене мáзів) (л.)

маскарáда (-и) (забáва, на котрý пýбліка прибувáє в масках і переодíнку)
маслúна (-и) : óвоч (кістянка) дéрева олíйного : oliwa, owoc (pestkowiec) drzewa oliwnego (б.)
маслю́к (-á) : pomrów (з.)
маслúник (-и) : karite czyli drzewo maślne (б.)
маслáнка — сколóтини : maślanka, Buttermilch (г.)
масúця, масúчка, бóтелев у Гуцулів : kierznia, maślnica, Butterfass. (Складáє ся з верхняки́, товчкá (bijak, tłok) з дірчáстим кружкóм (krążek) і зі споду, нáчини). (г.)
матемáтика прикíнена : matematyka stosowana (з.)
матерúнка (-и) : macierzanka (чабрúк) (б.)
матéрня (-ні); **матерня́льний**; **матерня́ліям** (-у) (ф.)
мáти (мáю) : mieć
мáти (-ери) : macierz, matka; **мáтірний язúк** : język ojczysty
матерувáти (-рýю) : іти́ віровим крóком
мáшина відосерéдна : wirownica (ф.)
машинíст (а -и) : maszynista
машкáра (-и)
мáтірки, головачí, коноплí з цьвíтами стовпиковúми : branki, głowacze (г.)
маятвúк (колúбень) : wahadło (ф.)
мгла, імла (-и) : mgła
мéва хохíтва : mewa śmieszka (з.)
медáль (-ля -лі), **медáля** (-ї) : medal
медвíдь (**медвéдя, медвéді**) : niedźwiedź (з.)
Медéя (-éї)
мéдик (-а); **медвúна**; **медúчний**
Медиолáн (-у)
Медицéй (-ея) : Medyceusz
медівúк (-á -и) : piernik (Honigkuchen) (г.)
медвúця (-і) : miodnik (б.)
медогýбок (-óка) : warżka (б.)
Медýза (-и)
медýнка (-и) : jasnota, martwa pokrzywa (такóж : медвúця, глувúця, глухá кропúва) (б.)
межиклітúна (-я) : istota międzykomórkowa (з. б.)
межиле́жний : międzyległy (б.)
межúнах (-у) : pośredni zamach (ґв.)
межвýзле (-и) : międzywęźle або : сýтка (-и)
межусóбиця : spór, wojna domowa
Мезопотáмія (-ії)
Мéкка (-и); **в Мéкці**
Мéксик (-а); **мексикáньский**
мéлень (**мéльня**) : młynarek, chrząszcz mączny; борошня́к мéлень : mącznik młynarek (з.)
меліорáция землі : поліпшене землї (г.)
Мельпомéна (-и)
мелянтерúт (-а) або вітриóль желíза : melanteryt czyli witryol żelaza (н.)
меланхóлія (-ії), **залýна** : melancholia (хорóба умовá) (н.)
меморня́л (-у -и) (книжка з зáписками; дипльоматúчна нóта, виказýюча стан річий)
Мéндовг : Mendog
Менелáй (-áя) : Menelaus
Менéній (-ія) : Meneniusz
мéнше більше : mniej więcej
мéрва (-и) : mierzwa
мерéва (-и) : brzana (з.)
мересúця (-ї) : strzebla (mała rybka (з.)
мерзúти (**мержý, мерзúш -зú**)
мерзкúй : plugawy

мéрнути (-ану) : marznąc
мерзóта (-и) : szkarada; **такóж** : **мóгаль** (-и); **гидóта**; **óрндóта**; **óгидь** (-и); **злюгáство**; **пискýдство**
Меркýрий або **Меркýр** : Merkury (аст.)
мертвúця, **ґангрéна** : zgorzel, gangrena (л.)
мéртвиця : podłoże (todte unfruchtbare Bodenschichte) (г.)
мертвоголóвець (-вця) : trupia główka (motyl) (з.)
мéрти (**мру**, **мрем**, **мри**, **мер** -**ла** -**ло**)
мéрхня (-ї) : roztoczka (б.)
Мéсия (-ії) : Mesyasz
меск (-а) : osłomuł (з.)
мéстник (-а) : mściciel; **мéстниця** (-ї)
мет (**прикм. метовúй**) : rzut; **метáти** : rzucać (ґв.)
метáль (-ю) : metal; **метальоїд** (-а) : metaloid (н.)
метáфора (-и) : перенéсене (гр.)
Метéлль (-éлля) : Metellus
мéтер (-тра -три) : metr
меткá, **швидкúй**, **мотóрний** : rzutki
метóда, **навóд** : metoda (ф.)
Метóлий (-ия) : Metody
метонíмія (-ії) : заміна імени (гр.)
мéтрика (-и) : 1) наýка о мірах віршовúх; 2) книга до записуваня уродúн, хрестúн, вінчань, похоронів ітд.
метрум (**мéтра**) : metrum (**міра віршовá**)
метушня (-ї) : kwapienie się, zgiełk
механїк (-а -и); **механїка**
Мéхіко : Mexyk
Меценáт (-а) : Mecenas
мжа (-ї) : mżyca (Staubregen)
мжíти (**мжу**, **мжиш**) : mżeć
миготíти (**мигóчу** -**гóчеш**) : migocę
мигтáк (-á) : awanturyn (**такóж авантурúн** -**ї**) (н.)
милість (-**ости**) : łaska; miłość
милосéрдне або : -**рде**
милостивий : łaskawy
мúлостиня (-ї) : jałmużna
мúно волї; **монúно волї**
минохíдь, **минохóдом**
минохíть : mimochcąc
минýвший : przeszły (гр.)
мир (-а) : pokój; **мировúй** (**суд**) : polubowny (sąd)
мúро (-а) : mirra
мúслене, **мúслити**, **мисль**
мистéць (-**стця** -ї) : sztukmistrz; **мистéрний** : mistrzowski
мистéцтво (-а) : mistrzowstwo
мистчúня (-ї) : mistrzyni
митрополúт
мúтю : wlot
Михаїл, **Михáйло** : Michał
мишь (-и) : mysz (з.)
мігрéна : migrena (**односторóнний біль головú**) (л.)
мідь (-и) : miedź (н.)
мід (**мéду**, **медú**) : miód
мідниця (-ї) : ryjówka, sorek (з.)
мідник (-á) : miedzianiec (х.)
мідниця (-ї) : miodarka (**трінóжка**, **центрифýга**) (г.)
мідяний : miedziawy; **мідéвий** : miedziowy
мідянéць (-**нця**), **купрúт** або **óксиск міди** : kupryt (н.)
мідяний : miedziany
міжýзол (-ала) : międzywęzeł (ф.)
мій, **моя**, **моє** : mój itd.
Мікéни (-éн) : Miceny: **мікéньска культýра**
Мікльосич (-а)
мікроскóп (-а) : mikroskop (ф.)
міль (-и), **óдміль** (-и) : mielizna (н.)
міль (-**мóли** або **мóля**) : mól; **міль зерняна** : mól ziarnik (з.)

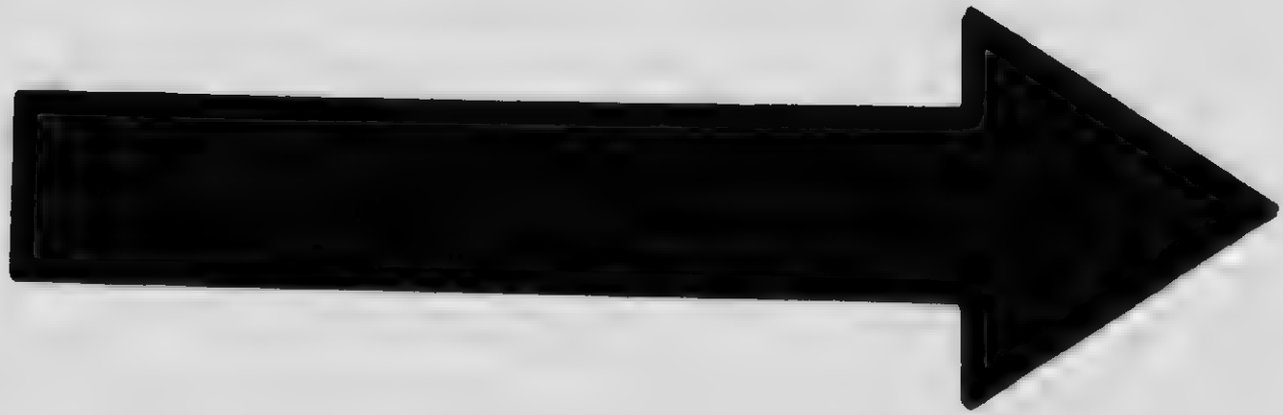

MICROCOPY RESOLUTION TEST CHART

(ANSI and ISO TEST CHART No. 2)

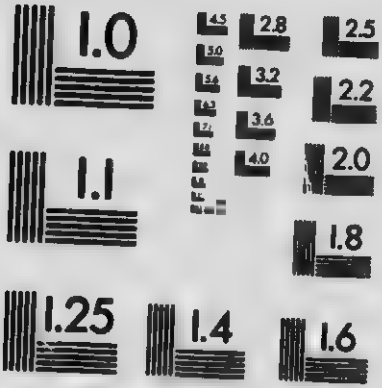

APPLIED IMAGE Inc
1653 East Main Street
Rochester, New York 14609 USA
(716) 482 - 0300 - Phone
(716) 288 - 5989 - Fax

мільга (-и) : roztocz (з.)
Мілет (-у)
мілина (-и -ини) : mielizna
мілїон (-а -и)
Мільтяд (-а) : Miltyades
міна (-и) : mina [1) вираз, погляд, 2) підкіп (-опу), тайник (-а)]
мінеральоґія (-ії) : наука о мінералах
мінїстерия (-ії) : Мінїстерия Віроісповідань і Просьвіти
мінїятура
Мінъо : Minho
Мінос (-оса) : Minos
Мінчіо (-я) (ріка)
мір (мору) : mór
міра (-и) : miara
Mirabaud (невідм.)
Mirabeau : Мірабо (невідм.)
мірило : podziałka (ґн.)
мірити (мірю -иш) : mierzyć
мірияда (-и) : десять тисяч; безчисленна многота
мірт (-у -и)
місионар (-ара -арі) (післаник; сьвященик, належачий до місиї, що навертає невірних)
місити (мішу -місиш -си) ; **мішене**
місия (-ії) (післанництво; релїґійна експедиция; дипльоматична аґентура)
Miccicini
міст (-осту - ости) :most
містик (-а), **містицизм** (-у) (нахил до таємности в предметах релїґії; релїґійне мрияне)
місцевий : miejscowy
місяць (-ця) : miesiąc; księżyc
місяченько (-а) : księżyc
міт (-у -и) (оповідане або традицийне повіре, приписуюче особам, річам, случаям надприродні цїхи)
мітла (-и, мітли) : miotła
мітольоґія (-ії) : наука о мітах
Мітрилат (-а) : Mitrydat
міх (дмеч) : miech (ф.)
міхур (-а -і) : pęcherz
Міцкевич (-а) ; **Міцкевичеві твори**
Міцкевичеві „Дяди"
міцкевичівский стиль
мішати (-аю) : mieszać
міщанин (-инa -щани -щан)
міщаньство (-а) : mieszczaństwo
мласк (-а) : omomiłek ; **мласк сніжник** : omomiłek brzeżnoplanek (з.)
млість (млости) : omdlenie; (млости ударили на мене; мл. обняли когось) (л.)
млоїти (млою) : mdlić
мнимий (уявний) : urojony (з.); rzekomy
мнїнє, думка : mniemanie (пґ.)
многоворотник : wielokrążek (ф.)
многократ (прикм. **многократний**) : wielokrotność (з.)
многокутник : wielobok ; **многокутник правильний** : wielobok umiarowy (ґн.)
многолїтний : wieloletni
многоножник (-а) : krocionóg (з.)
многота (-и) : mnóstwo
многочлен : wielomian (а.)
множене : mnożenie ; **множимок** : mnożna; **множник** : mnożnik (а.)
множити (множу -иш -и -ив) : mnożyć
множінь (множени), **множина** : mnogość (а.)
множний (числівник) : mnożny (liczebnik) (гр.)
мнюх (-а) : miętus (з.)
мняти або **цяти** (мну, мнеш, мни, мняв або мяв) : miąć
мовити (-влю -виш) : mówić
мовчати (мовчу -чиш -чи) : milczeć
могутний або **могучий** : potężny
могучість (-ости) або **могутність** (-ости) : potęga
Могуция (-ії)

моде́ль (-ю -ї) : model (р.); **такóж** : **зразóк** (-зка́), **взір** (-óру)
модри́на (-и) : modrzew albo yrémиш (-а) (б.)
можли́вий (спосіб) : warunkowy (tryb) (гр.)
Моза
моза́їка (-и) (штýчно уложені образи́ з ріжнобáрвних кýсників мрáмору, камінцúв, дéрева ітд.)
Мозамóїцкий канáл
моздїр (-á -ї) : moździerz
мозíль (-оля́) : mozoł, Schwiele, tyloma (л.)
мозківня́ (-ї) : mózgownica (używ. u ludu, porów. niem. Hirnschale) (с.)
мóзок (**мóзку**) : mózg ; **мóзе** : mózgowie ; **мóзок** або **мóзок вели́кий** : mózg wielki ; **мóзочок** або **мóзок мали́й** : móżdżek czyli mózg mały ; **полукýлї мóзка і мóзочка** : półkule mózgu i móżdżku ; **свóлок** (-а) : spoidło; **хробáк** (-á) : robak ; **гóрбики четверáсті** : wzgórki czworacze ; **мости́на Варóльска** : mostek Warolowy ; **бóрозди** : brózdy ; **завóї** : zakręty (с.)
Мойсéй (-éя) · Mojżesz
мóкоша (-і) : lotus (б.)
мокрави́нець (-нця) : nalęgota (з.)
мокри́ця (-ї) : drewniak (з.)
Мольéр (-éра) Molière
моли́тва (-и -й) : modlitwa
моли́ти ся (**мóлю ся -лиш ся, моли́ ся**) : modlić się
молóдик : nów (ф.); młodzik
мóлодїж (-дежи) : młodzież
молóзиво, кулáстра, колáстра : siara, młodziwo (colostrum)
молокó (-á -óка) : mleko (х.)
молокóвець (-вця) : drzewo mleczne (б.)
молóстка : emulsya (г.)
мóлот (-а -и) : młot
молотьбá : młócenie (г.)
молóти (**мéлю -éлеш -ли́, мотóв**) : mleć
молоти́ти (**молó у -лóтиш -лоти́, -лоти́в**) : młócić
молотíльник (-а) : zmłocek (г.)
молотíльня, молотíлька : młocarnia (г.)
молочáк (-á) : ostromlecz ; **молочáк пся́рник** : sosnka wilczomlecz (б.)
молочáрня : mleczarnia (г.)
молочáрство : mleczarstwo (г.)
молочíй (-ія) : mlecz (б.)
молóчник -óшник : mlekarz ; **молóчниця** : mleczarka (г.)
молóчник (-а) : mleczak (samiec ryby) (з.)
моме́нт (-у -и) : хвиля
монархíчний
монáрхія (-ії) : держáва, котрóю прáвить монáрх, цїсар, корóль
монасти́р(-á) : klasztor; **мóнах, монахи́ня, монáший** ; **черне́ць, черни́ця, черне́чий**
Монáхів (-ова) : Monachium
монáшка : mniszka (gatunek prządki) (з.)
Мон-Бля́н (-ка) : Mont-Blanc
Монгóл : Mongoł
монетáрня (-ні) : mennica
монсýн
Монтескіé (-іóго) : Montesquieu
Моор (-а) : Moore
Морáвія (-ії) : Morawy
мóрва (-и) : morwa (б.)
морґ (-á -и)
морж (-á) : mors ; **моржівка** : kość z kłów morsa (з.)
мори́мух (-а) : muchomor (б.)
мори́ти (**мóрю -óриш -ори́ -ори́в**)
моріжни́к (-á) : rokiet (б.)

морови́к (-á) : złowieszczyk ; **ту́хлий морови́к** : pokątnik złowieszczyk (з.)
моро́з (-óзу -óзи) : mróz (ф.)
моро́н (-у) : stokrotka ; **в огоро́дах годо́вані** : **моро́нчики, цукрівки́** (ч. од. **моро́нчик** -а, **цукрі́вка** -и) (б.)
Мо́рске Око
мо́рхва (-и) : marchew (б.)
мо́рща (-і) : wlań (з.)
морша́к (-á -и́) : świnka morska (з).
морщина́ (-ни́), **мо́рщка** : zmarszczka
моря́к (-á -и́) : marynarz
мо́сяж (-у) : mosiądz ; **мосяжний**
моти́в (-у -и́ви) : motyw (р.)
мота́ль (-ля́ -лї) : motyl (з.)
моти́личник : smoczak wątrobowiec (з.)
мотилькова́та (**росли́на**) : motylkowata (roślina) (б.)
мото́рний : rzeźki, dzielny, żwawy
мо́тузо (-а) : sznur
мох (**мо́ху, мо́хи**) : mech (б.)
мохна́чка (-и) : kutner ; **мохначкова́тий** : kutnerowaty (б.)
мохова́тка (-и) : mszywioł (з.)
мохове́ць (-вця́) : mszak (б.)
мочи́ або **могти́** (**мо́жу -жеш, мог**)
мо́чник : mocznik (х.)
мрак си́вий, катара́кта : zaćma (л.)
мра́ка : mgła (ф.)
мрако́вина : mgławica (ф.)
мра́мор (-у) : marmur (**ма́ймур, ма́рмур**) (м.) ; **мрамо́ряний** : marmurowy
мрія, мріяне, мріяти : marzenie, marzyć
му́дрий : mądry ; **мудрі́йший**
му́жеский : męski
му́жество (-а) : męstwo
мужчина́ (-и́ -и́) : mężczyzna
музе́й (-е́ю -еї) : muzeum (збір предме́тів, що ма́ють ва́ртість для якоїсь нау́ки, шту́ки, галу́зи промислу)
музи́чний : muzykalny
музулмани́н (-и́на -ма́ни -ма́н)
му́ка (-и) : męka
мука́ (-и́) : mąka ; **мучни́й**
Мукачі́в (-е́ва) : Munkacz
мул (-а -и) : muł (з.) ; **мул** (-у), **на́мул** (-у) або **нану́л** (-у) : muł, namuł (м.).
му́лич (-а) : omułek (з.)
муля́р (-яра́ -ярі́) : mularz
му́мія (-ії) (труп з забальсамо́ваних тїл, нахо́джених в єги́петских гроба́х)
мурве́ль (-вля́ -влї) : mrówka (з.)
муравля́нка (-и) : mrówkolew (з.)
муравля́р (-яра́ -ярі́) : mrówkojad czyli mrówczarz (ssawiec z rzędu szczerbaków) (з.)
мура́к (-á), **піролюзи́т** або **надо́кис ванґано́вий** : piroluzyt (м.)
му́рин (-а -и́) : murzyn
муркота́ти (-рко́чу -рко́чеш)
му́сїти (**му́шу, му́сиш**) : musieć
мусліи (-у -и) : muślin (materya) ; **мусліно́вий**
мутня́к (-á) : mątwa, sepia (з.)
Му́ций (-ця) **Сце́воля** (-олї) : Mucyusz Scewola
му́ченик (-а -и) : męczennik
му́ченица (-ї) : męczennica
му́чка : mączka (oskrobia) (х.)
муше́ра (-и) або **мши́ця** (-ї) : mszyca (з)
Мушина (-и)
мушке́т (-а -и) (старода́вна стрільба́)
муштарда (-и)
му́штра (-и) : **впра́ва жо́внїрів в військови́х о́боротах**
муштук (-á -и́) : munsztuk ; **тако́ж** : **байра́к** (-á)
Мша́на Долїшня
мягки́й : miękki ; **мя́кший**
мя́гко : miękko ; **мя́кше**
мягоньки́й : międziutki
мя́чене (-я) : miękczenie

мя́жень (-жня) : kaktus; **кактус** (-у), **ка́ктус** (-а) (б.)
мяз (-а) : mięsień (muskuł); **брю́шка** (-и) : brzusiec; **ту́жень** (ту́жня) : ścięgno; **стяг, встяг** : powięzie; **мя́зи підскі́рні** : mięśnie podskórne; **м. снаряло́ві** : m. narzędziowe; **м. скеле́тні** : m. szkieletowe; **мяз гладки́й** : m. gładki; **м. пружка́стий** (поперечно пр.); m. prążkowany; **супроти́вники** : przeciwdziałacze, antagonisty; **содійники** : współdziałacze, synergisty; **згиначі́** : zginacze; **пря́вники** prostowniki; **притягачі́** : przywodziciele; **відтягачі́** : odwodziciele; **скру́тники** : skręcacze; **відкру́тники** : odkręcacze; **зво́рники** : zwieracze (с.)
мяку́н (-а́) : mięczak (з.)
мясі́вка (-и) : mięso, soczysta część owocni; **мясі́вка сли́вки, ви́шні** ітд. (б.)
мяска́ (-и́) : miazga (б.) (г.)
мясни́й : mięsny
мясни́ці (-и́ць) : zapusty
мясоїд (-а) : mięsożerca, źwierzę mięsożerne (з.)
мя́ти (**мну́** -е́ш -и́) : miąć

Н.

набе́зрік : w przyszłym roku
наби́ване, наря́дженє : nabijanie; **на́бій, на́ряд** : nabój (ф.)
на бік : na bok
набораї́ : na prędce
на́волічка . wsiad nawleczny (ґн.)
навга́д, назго́гад : na domysł
навече́ре (-я) : wigilia
навзна́к : na wznak
навипередки : na wyścigi
навідати (-аю) : nawiedzić
навідворіть або навідворот
навісти́ти (-віщу́ -істи́ш -и́)
на́віть : nawet
навко́лішки : na kolanach
навко́ло : naokoło
навле́жачки : leżąc
навмана́ : na oślep
навми́сно : umyślnie
навні́ або назве́рх : na zewnątrz
навну́тр : wewnątrz
на́вороть (періоди́чний) : peryodyczny (ф.)
навороті́вий -а -е (дієсло́во) : częstotliwy (czasownik) (гр.)
навпаки́ : przeciwnie
навпросте́ць : prosto, naprzód
навстрі́ч : na spotkanie
навстя́ж : na oścież
на́гніток (-тка) : nagniotek (л.)
на́голос (-у -и) : akcent
нагонасі́нна (рости́на) : nagozalążkowa (ro[illegible]) (б.)
нагоро́да (-и) . nagroda
нагро́бник (-а -и) : nagrobek
нада́льше : nadal
надаре́мно, нада́рно : nadarmo
надбере́же (-а) : nadbrzeże; **надбере́жний**
надвереди́ти (-ре́джу -ре́диш -ди́) nadwerężyć
на двір : na dwór, na zewnątrz
на дворі́ : na dworze, zewnątrz
надзвича́йно : nadzwyczaj
надиви́ти ся (-ди́влю ся -виш ся -ви́ ся) : napatrzyć się
надібе : przybory; гл. **також** : **при́лади** : przyrządy
надійти́ (-ійду́ -е́ш -и́) : nadejść
наді мною : nade mną
надір : nadir (ф.)
надісла́ти (-ішлю́ -шле́ш -шли́)

надія (-ії) : nadzieja
надкусити (-кушу -сиш -сй)
надо́кис : nadtlenek (х.)
надро́ (-а́, на́дра), **нїдро́**, **на́зуха** (-и) : zanadrze
на́дто : nadto
надтя́ти (-дітну́ -е́ш -й) : nadciąć
на́дув (-у) або **на́дма** (-и) : wydma ; **на́дув пісковий** : wydma piaszczysta (и.)
на зáвсїди : na zawsze
на зáвтра : na jutro
назáд : wstecz
назва́ти (-зву́ -е́ш -й) ; **назива́ти** (-а́ю)
на́звище (-а) або **на́звиско** (-а) : nazwisko ; **про́звище** або **про́звиско** : przezwisko
на́звук (-а -и) : początek wyrazu
наздогі́н : na wyścigi
назу́стріч : naprzeciw, na spotkanie
Найзидле́рске (о́зеро)
найпа́че : zwłaszcza
на́йперше : najpierw
найти́ (найду́ -е́ш -й) : znaleźć
наївний, фр. : **щи́рий**, **про́стий**, **отве́ртий**, **простоду́шний**
на́їздник (-а -й) : najezdca
накла́дник (-а -и) . nakładca
накло́нене : nachylenie (ф. ґн.)
накло́нниця : inklinatoryum (ф.)
наколи́ : gdy, jeśli
наконе́ць : nakoniec (przysł.)
На́ксос (невідм.) : Naxos
нале́жати (-ле́жу -ш) : należeć
наливо́чок (-чка) : wymoczek (з.)
нали́во : na lewo
на́лїпка (-и) : plaster (л.)
на́...гáти (-а́ю) : napierać
на́висто (-а) : sznur korali
на́мір (-у) : zamiar
на́метень (-тня) або **зашибанець** (-нця) : głaz narzutowy; **кряж на́етаний** (и.)
на́місник (-а) : namiestnik
на́місництво : namiestnictwo
на́мітка (-и) : zarzutka
намуля́к (-а) : nieruch (з.)
на́ново : na nowo
Нансі́ (невідм.)
наóбраз : na kształt
наóслїп : na oślep
наоста́нку : na ostatek
наохре́стний : krzyżujący się (пр. то́ки наохре́стні) (ф.)
напа́сник (-а) : napastnik
на пе́вно : na pewno
наперéд : naprzód
наперекір : na przekór
напопереміну : na przemian
напів : nawpół ; **напів тверéзий** : nawpół trzeźwy
на́пір кро́ви : hyperaemia, przekrwienie (л.)
напова́ти (-ва́ю) : napajać
на поготі́вю : w pogotowiu
Наполеóн (-а) ; **наполеóньский**
напоперéк : na poprzek
напóслїд : ostatecznie ; **напóслїдний**
на пóтім : na potem
напра́во : na prawo
напра́вду : doprawdy
напростець : na prost
напро́тив : naprzeciw
напру́га : napięcie (ф.)
на́прям (-у) : kierunek (р ґн.); **на́прямний**
нарáз : naraz
нараз́і : na razie
нарече́ний ; **нарече́на** (-ої)
нарéшті : naostatek, wkońcu
на́рибець (-бця) : narybek (з.)
наріжни́к (-а́ -й) : narożnik (р.)
на́різ (-а) : nacięcie (б.)

нарікáти (-áю) : narzekać
нарістинця (-ї) : roślina nadrzewna (б.)
нарíче (-а) : narzecze
нáросток (-стка -стки). przyrostek, suffixum (гр.)
нарýгувати ся кому́ : naigrawać się
насáд (-а) : nasada (з. б.)
насáд : nasada (u śruby) (ф.)
нáсадень (-дня) : podsada (б.)
насамперéд : nasamprzód
насíнє (-я) : nasienie; **насíнє більнúсте** : nasienie bielmowate; **н. безбільнене** : n. bezbielmowe (б.)
наскíлько : o ile
наскíс : na ukos
наскрíзь : na wskróś
наслíдкóвий -а -е (рéченє) : skutkowe (zdanie) (гр.)
нáслїдок (-дку) : skutek
нáслїдство часíв : consecutio temporum (гр.)
наслїдувати (-слїдую)
насніз : wespół
настóя (-ї) : instancya
нáтек (-у) : naciek; **вúди натéчні** : postaci naciekowe (н.)
на тепéр : na teraz
натúна (-и) : nać; **натúна барабóлї** : nać ziemniaka (о.)
натóмісць : natomiast
натýга : natężenie (ф.)
нáтще : na czczo
наýка (-и -и) : nauka, umiejętność
нáфта (-и) : nafta; **такóж кипячка (-и), текýчка (-и)** : nafta czyli olej skalny; **ропá (-и)** : ropa; **мазь зéмна або кандúбал** : maź ziemna (н.)
нахúл, нахúльність : pociąg, skłonność (п.)
нáция (-иї); **национáльний**; **национáлїзм (-у)**
начáльство (-а) : naczelnictwo
нáчерк позéний : rzut poziomy; **нáчерк прямовíсний** : rzut pionowy (w geom. wykreślnej); **нáчерк** : szkic (р.)
начеркáти, начертáти : szkicować (р.)
нáчинє, посýда : naczynie; **нáчиня сполýчені** : naczynia połączone (ф.)
нашпікувáти (-кýю)
нáщо : na co
не, котрé запéрéчує догáдну злýчку „є“, пúше ся окрéмо, пр. : Микóла не [є] пúльний; áле: непúльний Микóла одéржить кáру. Сей чоловíк не [є] нýдний; áле: неýтрий чоловíк шкóдить собí і другúм
неабиякúй : nielada jaki
небáвком : niebawem
небáром : niebawem
небесá (-бéс) : niebiosa; **нéбо (-а)**
небéсні (-их) : niebianie
небíжчик (-а -и) : nieboszczyk; **небíжка (-и)**
небóга (-и) : nieboga
небожá (-áти), небожáтко : nieboże
-небýдь на кінцú слів, пр. : хтонебýдь, котрийнебýдь, якинебýдь, щонебýдь itd.
невелúкий : niewielki
невúнний : niewinny
невúносний або нестерпýчий : nieznośny
невичерпний
невіджалóваний : nieodżałowany
невідклúчний : nieodzowny
не вільно [не (є) вільно]; не варта; не досúть
невíрний : niewierny
невíста (-и) : niewiasta, kobieta
невúсно : nieumyślnie

неволити : niewolić
неврóком
невтóмний : nieutrudzony
негáрний : niepiękny
негíдний (indignus): не гíдний (non dignus)
нéго; до нéго
неґáция (-ції) : перéчене
неґлíж (-у -и) : óдяг домовий, рáнний, нічний
недáвно : niedawno
недалóко : niedaleko (пр. шкóла недалéко міста, але: місто не [є] далéко)
недбáлий : niedbały
не дúво [не (є) дúво]; не пора; не спóсіб; не час
недíля (-лї) : niedziela
недóбре (= але); нелíпше
недовáрений
недóвго : niedługo
недовúдіти (вúджу -úдиш)
недозрíлий або **недоспíлий**
недокрóвність, недокрóве : niedokrewność (anaemia) (л.)
недомагáти (-аю), **нездýжати**
недорíд (-óду) : niedorodność
недосипля́ти (-пля́ю) : niedosypiać
недоставáти (-достаю́) : brakować
недостижúний, недосяжний
недотéпа (-а) : nieudolny
недýга, хорóба : choroba
недýже : niebardzo
Neef
неживúй : nieżywy
нéжит (-а) : katar, nieżyt (л.)
незабáром : niebawem
незабýдка (-и) : niezapominajka (б.)
незáвсїди : niezawsze
незадóвго : niezadługo
незáздрий : niezazdrosny
незвíсний : niewiadomy (а.)
незлóмний : niezłomny
незмíнник : niezmiennik (ґн.)
незмíрний : niezmierny
незрúний : niewidzialny
незря́чий : niewidzący
незугáрний, безугáрний : bezkształtny, niezgrabny
неінáкше : nieinaczej
нéлад (-у) : nieład
не лéгко [не (є) лéгко]; не мóжна; не можливо
нелéгко : niełatwo
не лишé — áле також
нелíтний : nieletni
нéлупець (-пця) : niełupek (б.)
нелюдский : nieludzki
нема́ : niema
немалúй, чимáлий : niemały
немúлий (прúкрий) : niemiły
нéміч (-очи) : niemoc
немнóго : niewiele
немóв : niby, jakoby
неновля́ (-я́ти -я́та) : niemowlę
нéмощі (-ів), **нéміч** (-очи) : niemoc
нерýдрий : niemądry
ненáвидіти (-иджу -диш)
ненáвисний : nienawistny
ненáвисть (-и) : nienawiść
ненарóком, ненарóшне
ненастáнно, безустáнно : wciąż
ненáче : niby, jakoby
нéнька (-и) : matka; в нéньцї
необчислúний
неодéн : niejeden
неознáчений : nieoznaczony (пр. числівúк)
неольоґíзм (-у) : neologizm (слóво новоутвóрене не в дусі мóви)
неосторóжний, необережний
неохóта (-и) : niechęć
неперéхідне (дієслóво) : nieprzechodni (czasownik) (л.)
непобíдний, непереможний
непобóрний : niezwalczony
непóдалеки : nieopodal

неподвижний : nieruchomy (ф.)
непоздержність
непокірливий, непокірний
непокоїти (-окою -оїш) : niepokoić
непомалу : niepomału
непорочний
непорядок (-дку) : nieporządek
непостійний : niestały
непотріб (-а) : ladaco
непохитний : niewzruszony
неправда (-и) ; **неправдоподібний**
непричком : bez przytyku
непроникливість : nieprzenikliwość (ф.)
непутящий : niezdały
нерадо : niechętnie
нераз : nieraz
нерв (-а) : nerw ; **нерв чутевий або чутень** (**чутня**) : nerw czuciowy ; **нерв руховий** : nerw ruchowy ; **нерв видільний** : nerw wydzielniczy ; **волокна стрижневі** : włókna rdzeniowe ; **волокна безстрижневі або сірі** : włókna bezrdzenne lub szare ; **онервна або піхва нервна** : onerwie ; **клітини нервні** : komórki nerwowe ; **клітини одно- дво- многовипусткові** : k. jedno- dwu- wielowypustkowe ; **к. безвипусткові** : k. bezwypustkowe (с.)
нерівно : nierównie
нерозлучний : nierozłączny
Нерон -а) : Nero
нерусский : nieruski
нерядний : nierządny
Несьвіж (-а) ; **несьвіжский**
несвій : nieswój
несит (**несита**) : pelikan (з.)
нескінчений : nieskończony
неслава (-и) : niesława
неслушний : niesprawiedliwy
несмак (-у) : niesmak
несьмілий : nieśmiały
несогірший : niezgorszy
неповна : niespełna
нести (**несу** -ém -й, **ніс** -éсли -éсло)
нетерпеливий ; **нетерпеливість** (-ости)
нетяга (-и) : człowiek bez przytułku
неувага (-и)
неугасимий : nie dający się ugasić
неужитий : nieużyty
неук (-а -й) : nieuk
неучілий, невмілий : nieumiejętny
неуполний
нехай же ; **нехай но**
нехарство (-а) : niechlujstwo
нехіть (-оти) : antypatya, niechęć
нехотячи, нехотя, нехоч : niechcący [przypadkiem]
нечуваний : niesłychany
нещасливий : nieszczęśliwy
-ни -нів : **гетьмани -ів, каштеляни -ів, капеляни -ів, терцияни -ів, гигани -ів** ; **але** :
-ни -ан : **Василяни -ян, Домініканн -ан, Єгиптяни -ян, Львовяни -ян, міщани -ан, парохіяни -ян, поганн -ан, Римляни -ян, селяни -ян, християни -ян** іти . бо в 1. відн. ч. од. кінчать ся на : -анин (-янин)
нищити (-лю) : niszczeć
низина (-и) : nizina (ж.)
низка тонів : szereg tonów (мз.)
низкий : nizki ; **нижший, нижчість** (-ости)
низко : nizko ; **низше** : niżej
нині : dzisiaj
нинішний (-ій) : niniejszy
нирка : nerka (л.)
нитка (-и -й) : nić
ниць : twarzą do ziemi
ниша (-і) : nisza
нишком : po cichu
нищити (-ищу -ш) : niszczyć

ніж (-ожа́ -ожі́) : nóż
ніжка (-и -й) : nóżka
ніжний : nożny
ніжний : delikatny (fein, zart)
ніздрі (-дер) nozdrze
ніч (но́чи) : noc
нічлі́г (-у́ -и) : nocleg
ніби : niby
ніби́ то : nibyto
ніде́ і́нде : nigdzie indziej
Нідерля́ндия (-ні) ; нідерля́ндский
ніж : niż, niżeli
нізві́дки : znikąd
нікель : nikiel (х.)
Ніке́я (-ёї) (в Бітинії) : Nicea
ніко́ли : nigdy
Ні́ман
Ні́мець (-мця -мці) : Niemiec
німеччина́ : niemczyzna ; Німе́ччина : Niemcy
нінця (-ї) : bielun, łulek, szalej (також : люля́к -а́) (б.)
ні́тка (ні́тки, ні́тки) : omacnica (з.)
Ніні́ва
Ніо́ба (-и)
ніхто́ (ніко́го, з ніки́м, в ніки́м)
Ні́цца (-и)
нічо́, з ні́чим, в ні́чім
нічо́жість(-ости), ничёвість : nicość
ніяк : nijak
ніяки́й : nijaki
-ник -ний в імена́х, утво́рених від іменникови́х пнів, закінчених на : н, пр. : голи́нник (від : голи́на) ; сторо́нник (від : сторона́), (сторонни́чий, сторонни́цтво), дзві́нник (від : дзвін) ; ка́мінний (від : камінь), ремінний (від : ремінь), ячмінний (від : ячмінь), ви́нний (від : вино́ і вина́), кінний (від : кінь), іменний (від : імен), ра́нний (від : ра́но) ітд.
но : по способі приказовія пише ся окре́но, пр. : гляди́ но ; ходи но, робіть но ітп.
нове́ля (-ї) : nowella (новина ; мале́ ціка́ве оповідане)
Новий Сьвіт
нови́к (-а́ -и́), нові́ций (-ця)
нові́ський : nowiusieńki
новіцяа́т (-у -и) (час проби і науки в монастирі)
нога́стка (-и) : wielonóg czyli wij (з.)
но́готь (ні́гтя, ні́гті) : paznokieć (з.)
но́готь (ні́гтя) : paznokieć u płatka korony (б.)
но́жиці (-ниць) : nożyce
но́ній : noniusz (ф.)
нонсе́нс (-у -и) : нісенітниця
Норве́ґія
Норве́жці : Norwegowie
Норимбе́рґ (-у) : Norymberga ; норимбе́рский
но́рів (-ову) : narów ; гл. також ; вда́ча
носи́ти (но́шу -сиш -си́) : nosić
носокро́вленє : Nasenbluten (л.)
носорога́ч (носорогача́) : nosorożec (з.)
но́та характеристи́чна або вво́дна (мз.) : nuta charakterystyczna albo prowadząca (Leitton)
нота́р (-а, -а́ -арі́) : notaryusz ; нотарія́т (-у) ; нотаріяльний
ну́дкість (-ости) : nudność (л.)
ну́жда (-и) : 1) potrzeba, 2) nędza
нуж, ну́жно : nuż, nuże
ну́мер (-у) : число́
ну́нций (-ня) (духо́вний папский посо́л)
нутро́ (-а́, ну́тра) : wnętrze ; до нутра́ : do wnętrza
Ню́тон (-а) : Newton
нютува́ти : nitować (nieten) (м.)
нюх (-у) : powonienie, węch
ня́ти (-іму́ -е́ш -и́, ня́в -ла́ -ло́) : jąć

О.

обá, обі́; обидва, -і; обóх, обóи, обовá, обóх; обидвóх, обидвóи ітд. на всї три рóди

обáрінець (-нця -нці) : obarzanek

обвíд (-óду) : obwód (ф.)

óбвідка (-и -ї) : obwódka

обволїчи́ -їкти́ (-ічу́ -éш -ї́); **обволїкáти** (-áю)

обду́кция (-ції) (судове отвóрене і оглянене трýпа)

обéкт (-у -и) : прéдмет; такóж : перéдмет

обéм (-у) : objętość (ґн.); rozległość (нв.)

обемистість (простóрність) : bryłowatość (ф.)

обжáлувати (-лую) : oskarzyć

обúла (-и) : obraza

обúдливий : obelżywy

óбіг (-у) : obieg (ф.)

обід (-у -и) : obiad

óбід, óболи (н. пр. гнýти) на колéса обручі́ пáреві

обіжник : okólnik (Circulare)

обійти́ ся (-йду́ ся) : obejść się; **обходи́ти ся** (-óджу ся -óдиш ся : obchodzić się

обірýч : oburącz

обіт (-у -и) : wotum, obietnica Bogu i świętym

óбіздка (-и -ї) : objażdżka

обки́нути (-и́ну) : obrzucić

óбкладка : okładka (ф.)

облéсник (-а) : pochlebca

óблий : obły, walcowaty (в. б.)

облíг; гл. пáренина; облóгом лежáти : brach liegen (г.)

облóга (-и) : oblężenie

облýн (-á -ї) : obleniec (з.)

облягáти -ягти́ (-ля́гу); **облягáти** (-áю)

обнéжений : ograniczony (р.)

обня́ти (обійму́ -éш -ї́) : objąć

обóи Осóльскі; **обóїх Осóльских**; **обóїм Осóльским** і т. д.

оболóна (-и) : błona; оболóна слизна або слизяниця (-ї) : błona śluzowa; оболóна сировáтна : błona surowicza (с.)

обопільний : obopólny

обóплодень (-дня) : obowocnia; середóплодень (-дня) : środowocnia; внутрóплодень : wowocnia (б.)

оборíг (-óга óги) : bróg (г.)

óборот (-у) : obrót (ф.) (ґн.)

óбраз (прикм. образóвий) : obraz; óбраз дійсний : obraz rzeczywisty; óбраз мнимий (уя́вний) : obraz domniemany

образóване : wykształcenie, kształcenie

образóк (-зка́ -зкі́) : obrazek

образувáти (-зýю) : kształcić; образóваний

óбреск (-у) : obrzęk (л.)

обрéскнути, набрéпіти : nabrzęknąć, nabrzmieć (л.)

обрíзувати (-зую) : obrzynać

обрíсник (-а) : porost (б.)

обрýч (-á -ї) : obręcz

óбряд (-у -и) : obrządek

обсерватóрия : obserwatoryum (аст.)

обсервáция (-ції) : поміча́не

обсихáти (-áю) : obsychać

óбстяжка (-и) : szlarka

óбсяг (-у) : obrąb

обтéрти (обітру́ -éш -ї́) : obetrzeć

обýв (-и) або **обýв** (-и) : obuwie

обумéрти (-умру́) : obumrzeć

óвид (-у) : horyzont (ф.)

Овідій (-ия) : Owidyusz
óвоч (-а -і) : owoc; óвоч поєдинчий : owoc pojedynczy; о. многократний : o. wielokrotny (б.)
овочелисток (-стка) : owocolistek або óвочень (-чня) (б.)
овочестáн (-у) : owocostan (б.)
огидa (-и), огидність (-ости) : ohyda
óгірок (-ка -ки) : ogórek
оглянути (-ну) : oglądnąć
óгнище (прикм. огнищéвий) : ogniskowy (гн.) (ф.)
оголóбля (-ї), такóж : голóбля (-ї) : hołoble
огóнь (-гню -гні) : ogień
огорілий : ogorzały
огорóд (-а -и) : ogród
Огра : Ohrza (Eger) (рікá)
óгрниця (-ї) : niezmiarka (з.)
óда (-и) : oda (лірична пісня, написана в чию честь)
одéжа (-і), такóж : óдїж (-ежи) : odzież
одéн, однá, однó : jeden itd.
одéн-єдиний : jedyny
Одéсса
одиниця (-ї) : jednostka (а. ф.)
одиниковий : jednostkowy (ф.)
одéржати (-ржу -ржиш -ржи) : otrzymać
Одиссéй (-éя) : Odysseusz
Одиссéя (-éї) : Odyssea
однáк, однáче, однáкож
одвісїнький : jednusieńki
одновязанкóвий : jednowiązkowy; пилякú одновязанкóві : pręciki jednowiązkowe; пилякú двовязанкóві : pręciki dwuwiązkowe; пилякú многовязанкóві : pr. wielowiązkowe (б.)
одноднéвниця (-ї) : jętka (з.)
однозвýчний (мз.) : jednobrzmienny
одноковірний : jednokomorowy; двоковірний : dwukomorowy; многоковірний : wielokomorowy; зáвязок двоковірний : zalążnia dwukomorowa (б.)
однопéнні (цьвіти) : jednopienne (kwiaty) (б.)
однопрозябцéва (ростина) : jednoliścienna (roślina) (б.)
однорóдний : jednorodny (ф.)
однотá (-и), єдність (-ости)
одноцїльний : jednolity
однóчлен (-а) : jednomian (ф.)
óдуд (-а) : dudek (такóж : ýдуд -а) (з.)
одýрювати (-юю) : odurzać
ожелéдиця (-ї) : gołoledź (ф.)
ожидáти (-áю) : oczekiwać
ожина (-и) : jeżyna (б.)
óзеро (-а -á) : jezioro
Ойдип (-а) або Елип : Edyp
окáзия (-ії), лат. : нагóда
Океáн Великий
óкис : tlenek (н.); двоóкис, триóкис ітд. (х.)
окисáк (-а) : tlenkowiec; ч. мн. окисáки : tlenkowce (н.)
окисáнє (-я) : utlenianie (ф.)
окиснений : utleniony (х.)
окістниця (-і) : okostna (с.)
оклáдина, оклáдинка : okładka
óклик (-у -и) : wykrzyknik (гр.); виклик : wykrzyk; знак виклику : znak wykrzyknienia (!) (гр.)
оклїя : uklej (такóж : верховóдиця) (з.)
оключа : osnówka (б.)
óко (óка, óчи, очий) : oko (гл. : галинá óчна) (с.)
óколо : około
O' Connel
Окоцїм (-а) : Okocim
óкриль (óкрили) : skrzydelnik (з.)

окритонасїнна (ростина) : okrytozalążkowa (roślina) (б.)
окрúшник (-а) : okruchowiec, brekcya (н.)
óкрім, крóмі, крім : okrom, prócz
окрýжний : okręgowy; пр. Рáда Шкільна окр.
окрýжок (-жка) : baldach; **окружéчок** (-чка) : baldaszek; **óкров** (-а) : okrywa baldacha złożonego; **óкровець** (-вця) : okrywka; **ростúни окружкóві** : rośliny baldaszkowe (б.)
окрутéнний : okrutny
окрýха (-и) : okruch
окрýчок (-чка) : wirczyk (з.)
оксимóра (-и) : вдáтна недорічнúсть (гр.)
Октавіян (-а)
óкунь (-я -ї) : okuń (з.)
óкур, порохнó до підкýрювання пчíл з пасíцї : próchno do podkurzania pszczół w pasiece (г.)
Ольґерд (-а)
олéгочна (-ої) : opłucna (pleura) (н.)
олїґáрхія (-ії) : oligarchia (панóванє кількох можновладців)
олїй (-ію) : olej
олїйник (-á) : olejica (з.)
олїйниця, олїйня, олїярня : olejarnia, Oelschlägerei, Oelmühle; **олїйничка** (-и) : Oelschlägerin, Oelverkäuferin; **олїйник** (-а), **олїярник** : Oelschläger, Oelhändler
Олїмп (-у); **олїмпíйский**
óлїнь (óленя, óленї), такóж : óлень і éлинь : jeleń; **óленица, лань** або **лáня** : samica jelenia, łania; **олéнячий** : jeleni (з.)
олівéць (олівця́, олівцї́) : ołówek (х.)
оловник (-á) : ołowiowiec (х.)
óлово (-а) : ołów; **оловя́ний** : ołowiawy; **оловóвий** : ołowiowy (х.)
Оловýвець, Оловýц
óмар (-а) : homar (з.)
óмацком : po omacku
омелá (**омелú, óмели**) : jemioła (б.)
óмут пяни́чий : delirium tremens (л.)
óнодї : onegdaj
ономатопéя (-еї) : вúраз наслíдуючого звук
Онéва (рікá і місто)
опáд (-у) : opad (аст.)
опáль (-ю) : opal; (крéмянка безподóбна в водóю); **сняк** (-á) або **опáль благорóдний** : opal szlachetny (н.)
óпар (-у) : opar
оперáция (-ії) (дїланє, справа, наслїдок; іменно дїланє зірургічне)
óпилки (-лок) : opiłki (ф.)
óпис (-у -и) : opis
óпій (опóю) : opium; такóж : опій, опóю) (б.)
опікýн (-а -и) : opiekun
опíнія (-ії) (1. гáдка загалу, 2. гадка одинúцї)
óпір (óпору) : opór (ф.)
опíрниця (-ї) : opornica (ф.)
опíсля : potem
оплáвка (-и) : skrzydłówka (з.)
óплодень (-дня) : owocnia (б.)
оповíщенє, опóвістка : ogłoszenie
ополóнка (-и) : okwiat pojedynczy tj. okwiat nie wyróżniony na kielich i koronę (б.)
опóна мягкá : opona miękka; **пaýтня** (-ї) : błona pajęcza; **опóна твердá** : opona twarda (с.)
опрáвдувати, оправдáти
óпріч : prócz
опублíкувáти (-кýю) : ogłosíti, oповістити

óпуст (-у -и) : elizya samogłoski (гр.)
опя́ть, зно́ву, знов, вдру́ге : znowu
оранжéрия (-ії) : теплівня́, теплиця (-ї)
орґа́н (-у -и) (знаряд, го́лос, ура́дник, часопи́сь)
орґа́ни (-ів) : organy w kościele
орґаніст (-а -и) : organista
о́рда -и (тата́рска)
ордина́рний (-ня -ні) : ordynaryusz (місцевий, пласти́вий)
орéл (вірла́, вірли) : orzeł
Орéст (-а) : Orestes
ориéнт
ориента́льний : східновéнний
ориґіна́л (-у -и) : 1) первотвір (-óру), первопи́сь (-и); 2) чудасій, dziwak
орі́х (-а -и) : orzech
орі́шник лїсковéць : słonik orzechowiec (з.)
о́ркиш (-а) : orkisz (б.)
орнамéнт (-у -и) : ornament (р.)
ортоґра́фія (-ії) : правопись (-и)
ортокля́з (-у) : ortoklaz або скалéць полевий (м.)
ору́же (-а) ; оręż, зброя, бро́ня
Орфéй (-éя) : Orfeusz
орхéстра (-и), грецк. : orkiestra [1) місце для музики; 2) музикáнти грáючі разом на орхéстрі]
Оршо́ва : Orsowa
о́рябок (-бка) : jarząbek (з.)
осá (осй, óся) : osa (з.)
о́садень (-дня) або дно цьвітянé : osadnik czyli dno kwiatowe (б.)
осáнна : hosanna
Осьвéнцім
о́сьде : tutaj
о́сéл (осла́, о́сли) : osieł
оселéдець (-дця́) : śledź (з.)
осередко́вий : centralny (р.)
о́середний : środkowy (пр. ruch) (ф.)
о́середок : środek ; centrum (пр. о́середок тя́жести : środek ciężkości) (ґн.); зосерéднювати ; зосерéдний (пр. наука) (пґ.)
о́сетр (-тра) : jesiotr (з.)
осипок (-а) або ісоп (-а) : józefek czyli hisop (б.)
осиротíти (осиро́чу -тиш -ті́)
осібня́к (-á), о́собень (-бня) : індивідуум
осквернити, опога́нити : splugawić
о скілько : o ile
оско́ва (-и), оско́вина (-и) : oskoma
оскорбля́ти (-я́ю) : ubliżać
ослабля́ти (-я́ю) ; осла́блювати (-юю)
осьмéрник (-а) : ośmiornica (з.)
осьмистíнник (-а) : ośmiościan (ф.)
о́сміл (о́смелу) : gązewnik (во́сміл, восмілу) (б.)
оснóва (-и) : spodek (w geometryi)
оснóва, заснóвина : osnowa. zasada (пґ.)
оснóвний : zasadniczy (ф.)
Основяне́нко (-а)
особли́во : zwłaszcza
особовий (заіменник) : osobisty (zaimek) (гр.)
осóка (-и) : turzyca ; такóж : осока́ (-й), різійка (-и), різóха (-и), різу́ха (-и) (б.)
осóт (-у) : oset (б.)
оста́нок (-нку) : reszta (а.)
о стілько : o tyle
осторóжний, оберéжний : ostrożny
о́сторонь : na ustroniu
остракі́зм (-у) : черепковий суд (в старинних Атéнах)
о́стрий : ostry
остриця (-ї) : ostrosłup ; о. квадрáтна : o. kwadratowy ; о. просторóмбна : o. prostorombowy ; о. ускісноромбна : o. skośnorombowy ; о. трискісна : o. trójskośny ;

о. шестибічна : o. sześcioboczny (н.)

óстрів (-ова -óви), такóж : острóв (-а) : wyspa

óстрівка, óстрів (-ова), острóва : ostew, ostwie, rogale (жéрдка, через котрý протикус ся навхрéст палї́ або смерéкові і ялúчні верхú зі сторчáчими галýзями. Уживáє ся до сýшеня сїна або команúчини) (г.)

острожúна (-и) : ostrężyna |інáкше : колодюх (-а) або : дерúнник (-а) (б.)

острокрайчáтий : o brzegach ostrych, ostrokrawędzisty (н.)

остряк (-á) : mate (б.)

óстуди, плямúи печінкові : plamy wątrobiane (л.)

остýдженє (-я) : oziębienie (ф.)

осýщити (-ýщу -ýщиш -щú) : ziścić

отáва, отáвниця : potraw, otawa (г.)

óтвір потúличний : otwór potyliczny (с.)

отéць (вітця́ або отця́) : ojciec

óтже : więc

óточень (-чня) або скоченúця (-ї) : odtok

отрóвниця (-ї) : pokrzyk; отрóвниця нéся вúшня : wilczojagoda (б.)

отрýя (-ýї), отрýта (-и) : trucizna (л.)

отсéй, отся́, отсé : ten tutaj

Оттокар

Оттон

офіцир (-а -и) : oficer

офіцяля́л (-а -и) : oficyał (урядник)

офіцяліст (-а -и) (урядник привáтний)

охáйливість (-ости) : ochędóstwo

охністрúня (-ї) (начáльна господúня при дворі)

охóвстати (-аю) : okiełznać

охря́стниця : ochrzęstna (с.)

оцьвітина (-и) : okwiat (б.)

óцель (-еля) : der Stollen auf dem Hufeisen (г.)

óцїнка (-и) : ocena

оцїнóчна (комісия) : szacunkowa (komisya)

очáшок (-шка) : kieliszek (б.)

очерéвня : otrzewna; кризкú : kryzki; сїть або отóки : siatka brzuchowa czyli błona sadłowa (с.)

óчерк (-а) : okres; о. архаїчний (вéтхий або пéрвісний) : okr. archaiczny czyli pierwotny; о. палеозоїчний (первúчний, давнозьвірний) : okr. paleozoiczny czyli pierwszorzędny; о. мезозоїчний (вторúчний, середнозьвірний) : okr. mezozoiczny czyli drugorzędny; оч. кенозоїчний (третúчний, новозьвірний) : okr. kenozoiczny czyli trzeciorzędny; оч. антропозоїчний (четверúчний, людский) : okr. antropozoiczny czyli czwartorzędny (н.)

óчерт (-а) : окóлек; óчерт дволúстий : окóлек dwulistny (б.)

óчи (-ий -áи -ина) : oczy; (óка в сїти) очивúдно, очивúсто, очивúдячки, видúмо : oczywiście

óчко (-а) : oczko

ошадúна (-и), óжелест (-у), облїй (облóю) або óкить (óкити), ґней або сопліґ лéду примерзáючі на дéревах : szron na drzewach lub sople lodu przymarzające na gałęziach drzew, okiść (н.)

óшибка, пóмилка, омúлка : pomyłka; ошибóчний : mylny

П.

пáвза (-и) : myślnik (гр.)
Павзáній (-їя) : Pauzaniasz
павільóн (-ну -ни), фр. (будинок при палаті)
пáгонець (-нця) : wypustek (б.)
Паґавіні (-нього)
пáдавка (-и), епілéпсия, прúдибка : padaczka (л.)
падолúст(-а) або листопáд : listopad
падýщий : odpadający; чáша падýща : kielich odpadający; ч. чáхла : k. znikomy; ч. тревáла : k. trwały (б.)
паж (-а), чýра : paź
пáжига (-и) : żegawnica (в.)
Палестúна
палúвода (-и) : paliwoda
пáлистня (-ї) : listownica (б.)
палільóгія : повторене (гр.)
Палляда (-и) : Pallas
палóвник (-а -и), богонóлець (-льця), прочавúн (-а) : pątnik
пальтóт (-а -и) : paltot
пáльчик (-а) : paluszek
паля́д (-а) : pallad (х.)
паля́дия (-ії) : palladyum (статуя Паляди в Трої, що мала спасти з неба)
Паля́цкий (-ого)
памфлéт (-у -и) : pamflet (безчéсне зідливе письмó)
пáмять (-и) тáмка (-и) : pamięć
пáні (-ї) : pani
Паннóнія (-ії)
панчóха (-и) : pończocha
панцúр (-я́ -ї) : pancerz
пáнщина (-и) : pańszczyzna
пáпа (-и) : papież; пáпский; пáпство (-а)
папір (-éру -éрі) : papier (х.)
пáпороть (-и) : paproć; пáпороть глúстник : zanokcica; пáпоротень (-ня) : paprotnik (б.)
папýга (-и), попугáй : papuga (з.)
пáра (-и) : para (пр. волів запряжених)
пáра насúчена : para nasycona; пáра перегрíта : para przegrzana (ф.)
парáболя : parabola; параболíчний : paraboliczny; параболоíд : paraboloida (ґм.)
парадóкса (-и) : несполíванка (гр.)
паралéля (-ї) : parallela (рівнобіжна)
паралíж (-а) : paraliż (півній -óю)
паралáкса (-и) : paralaksa (ф.)
Параскéвія (-ії)
парафіянщина (-и) : parafiańszczyzna
пáренина, пáренця, облíг (-óгу), перелíг (-óгу) : odłóg, ugor (г.)
парентéза (-и), встáвлене рéчене
Парúж (-а); парúский
Пáрис (-а) : Parys
пáрібок (-бка -бки), пáробок (-бка), пáрубок : parobek
парлямéнт (-у -и) : держáвна рáда
парóдия (-ії) : parodya (глумливе наслíдуване якóїсь поезиї)
пароксúзм (-у) : пропáсниця, дрож, перéпадок
паронимáзия (-ії) (ужитé вúразів, що звучáть подібно, а мáють ріжне значіне)
парóтка (-и) : wyżlin (б.)
пáрох (-а -и) : proboszcz
парохíя (-óду), пароплáв : parowiec (г.)
парóхія (-ії) : parafia (приходóду)
пáрпії (-їв) : parple (л.)
пáртия (-ії) : partya, сторона

пасáж (-у) : **перéхід** (-оду); **пасажи́р** (-а -и) : **подорóжний**
пасáт (ґ.)
пáсия (-ії) : **страсть**; **при́страсть**
пасия́нс (-а -и) : pasyans
пас (-á, пáсма) : pasmo
пас (-ско (-а) : pastwisko
пáсти (**паду́** -éш -и́; впав) : padać
пáсть (**пасу́** -éш -и́; пас) : paść
пáстир (-я -і) : pasterz
патéнт (-у -и) : patent
Патéркуль (-я) : Paterkulus
пáтос (-осу) (терпінє; при́страсне звору́шенє, спóчув)
патриóт (-а -и); **патриоти́чний**
патриця́т (-у); **патри́ций** (-ия)
патриярх (-а) : patryarcha
Патрóкль (-я) : Patroklus
патрóля (-ї) : patrol
пáук (-á -и́) : pająk; **паучи́на** (-и), **паути́на** (-и) або **паути́нє** (-я) : pajęczyna (з.)
паукóвець (-вця) : pajęczak (з.)
пáхнути (-хну) : pachnąć
пацáєнт (-а -и) : **терпя́чий, хóрий**
пашквіль (-ю -ї) : paszkwil (безчéсне зідли́вє письмó, при́кладка)
пашпóрт (-у -и) : paszport
паштéт (-а -и) (розмаїті мяси́ва, обли́плені тíстом і упéчені)
пащéка (-и) : paszczęka
пéвно : zapewne
педаґóґія (-ії); **педаґоґíчний**
педéль (-ля -лї) : **слу́жник при ви́сшій шкóлї**
пéкло (-а) : piekło
Пельопонéз (-у) : **пельопонéский**
пéмза (-и) : pumeks (м.)
пень (пня, пнї) : pień; źródłosłów (гр.)
Пепельóпа (-и)
пенсионáт (-у -и) : **вихóвуюче завéденє**
пéнсия (-ії) (1. річна́ платня́, 2. вихóвуючий інститу́т)
пеня́ (-ї) : kara
пéрать (-и) : sagowiec; **пéратень** (-тня) : roślina kłodziniasta (б.)
пéрвень (-вня) : pierwiastek; **громáда пéрвиї** : gromada pierwiastki (м.)
первенéць (-нця́) : pierwiosnek (б.)
пéрвинок (-нка) : pierwotek (б.)
пéрвичний : pierwszorzędny (ф.)
пéрвище (-а) або **пля́зма** (-и) : plazma, protoplazma (б.)
пéрвісний : pierwotny
пéрвісник (-а) : pierwotniak (з.)
первóріст (-осту) : pierworośl (б.)
перворóдство (-а) : pierworodztwo
перґамін (-у -и) : pergamin
перевéзти (-везу́) : przewieźć
перевеслó (-á -вéсла) : powrósło
перевéсти (-веду́) : przeprowadzić; przetłómaczyć
перевисшáти; **перевисшувати**
перéвязка (-и), **óбвязка** (-и) : bandaż, opatrunek (л.)
перéгляд (-у -и) : przegląd
перегорóда : przegroda, przepona (ф.)
передвчéра : przedwczoraj
передíднем : przededniem
переді мнóю : przede mną
перéдник (-а) : poprzednik (а.)
передніжка (-и) : zawrotka (ґн.)
передóдень (-дня) : czas przed nastaniem dnia
передóнодї : przedonegdaj
передполу́днє (-я) : przedpołudnie; **перед полу́днем** : przed południem
передрáжнювати (-нюю)
перéдросток (-тка) : przedrośle (б.)
передти́м : przedtem
передусім, передовсім

перéзвук (-а -и) : przemiana samogłoski (гр.)
перейтú (-йду́ -éш -и́) : przejść
перекотúполе (-а) : gipsówka (б.)
перекрáпленє (дестиля́ция) : destylacya (ф.)
перекóнувати (-ую) : przekonywać
перéкутня (прикм. перéкутний) : przekątnia (ґн.)
перемéрзлий : przemarzły
Перемишль (-ля) : Przemyśl (ґ.); **перемúский** : przemyski
перемíнник (-а) : zamiennik (а.)
перенóга (сóнця) : przesilenie (аст.)
переобрáженє (-я) : przeobrażenie; **переобрáженє совершéне** : prz. zupełne; **п. несовершéне** : prz. niezupełne; **п. пóступне** : p. postępowe; **п. вспя́тне** : p. wsteczne (з.)
перепелúця (-ї) : przepiórka (з.)
перепúнанє (-я) : przecinkowanie, interpunkcya
перéплив (-у) : przepływ
перéпно (-а) : przepona (с.)
перепрячú -гтú (пряжу́ -éш -и́) **перепрягáти** (-áю)
перепýст (-у) : przepuszczalność (ф.)
перераздúвий : przeraźliwy
перерíз (-у) : przekrój (ґн.)
пересилáти (-áю) : przesyłać; **перéсилка** (-и) : przesyłka
перéставний : przestawny
перéстанок (-нку) : przestanek
перестеречú -гтú (-режу́)
перéступ (-у) : przestępność; **перéступний** : przestępny (а.)
перетвóренє : przekształcenie (а.)
перéхід (-оду) : przejście (ф.)
перéхідний : przechodni (transitivus) (гр.)
переходовúй : przejściowy
перехрестити (-хрещу́ -стúш -стú)
пéрець (-рцю) або **попéр** (-прю́) : pieprz (б.); **пéрчений** : pieprzony
перецíженє (-я) : przecedzenie (ф.)
перецíнятú (-я́ю) : przeceniać; **перецíнювати** (-ююю)
перéчити (-рéчу -éчиш) : przeczyć
перигéль (-ю) : perihelium (punkt przysłoneczny (аст.)
перигéй (-éю) : perigaeum (punkt przyziemny) (аст.)
Перúкль (-ля) : Perykles
перúна (-и) : pierzyna
перúода (-и) : peryod; **перúодичний**; **перúода** = **доба́** (в літератýрі); **перúода, óчерк** (в рéченю)
перифéрия (-ії) : óбвід (-оду -и)
перифрáза (-и), **опúсанє** : peryfraza
перíй (-ію) : perz (б.)
перконóжець (-жця) : ślimak pletwonogi (з.)
перкýн : perkoz [такóж : **пірникова** (**пірникови**)] (з.)
перкýсия (-ії) : **опýкуванє** (розслíджуванє через опýкуванє) (л.)
перлúнець (-нця) : perłowiec (м.)
перлівнúця (-ї) : perłopław (з.)
перлóва мáтиця (**перлóвої мáтиці**) : perłowa macica (з.)
перó (-á, пéра) : pióro (к.)
перóн (-у) : peron
Перс (-а)
Персéй (-éя) : Perseusz
Пéрсия (-ії) : Persya; **перский** (ґ.)
персонíфíкация (-ії) : уосóбленє (гр.)
перспектúва : perspektywa (ґн.)
персть порцеля́нна або каолíн (-у) : kaolin czyli porcelanka (м.)
пéрстень (-я) : pierścień (ґн.)
перстенéць (-нця́) : kanianka, такóж : **вúлип** (-у) (б.)
перстенíвка : pierścienica (gatunek prządki) (з.)

перстеняк (-а -и) : pierścienica (z typu robaków) (а.)
пéрти (пру -éш -й, пер) : przeć
перфýма (-и) : perfuma
пéруи (-а) : piorun (ф.)
перцюга (-и) : pieprz turecki, papryka (б.)
пéрший : pierwszy
пес Рябкó; тóму псóви
пестрúти (-стрю -úш -й) : pstrzyć; такóж : рябúти
песя́ (-я́ти -я́та) : psię
Петербýрг (-а); петербýрский (г.)
Петéфі (-іого)
петúция (-ції) : прóшене, прóсьба, пóдане
пéтлї судúнні (петличкú судúнні) : pętelki naczyniowe (ч. од. 1. відм. : пéтля судúнна) (с.)
Петрáрка (-и)
Петрó (-á, Пéтре!) : Piotr
петрýшка (-и) : pietruszka (б.)
печ (-чи) : piec
печáль (-и), сум, журбá : troska, smutek; печáльний : stroskany
печенóчник (-а) : wątrobowiec (б.)
печерúця (-ї) : pieczarka (б.)
печерóвець (-вця) : odmieniec (з.)
печú -кти (печý -éш -й, пік) : piec
печíнка (-и) : wątroba; ворóтниця (-ї) : żyła wrotna; жовч (-и) : żółć; прóвід жóвчний : przewód żółciowy; прóвід міхурцéвий : przewód pęcherzowy; міхурéць жóвчний : pęcherzyk żółciowy (с.)
педестáль (-ю) : посáдище (-а), підбудóва (-и)
пúгва (-и) : pigwa (б.); áльва, áйва (г.)
пúжмо (-а) : piżmo
пилóк (-лка́) : pyłek (б.)
пилчáстий : piłkowany; лист задвійно пилчáстий : liść podwójnie piłkowany (б.)
пилюк (-á) : błotniak (ptak drapieżny) (з.)
пиля́к (-á -й) : pręcik; пи..ячнá (-ї) : pręcikowie; нúтка : nitka; злýчка (-и) : łącznik; голóвка пилóчна (або пилóчна -ї) : pylnik (б.)
пúпоть (-пти) : pureć (г.)
пир (-а -и), бéнкет : uczta, bankiet
пирґáч (-á -і) : nietoperz (з.)
пирíг (-огá -огú) : piróg
пирíй, пирéй, перíй : perz (г.)
писальцé (-я́, пúсальця); писáло (-а, пúсала) : rysik (к.)
пúсар (-аря -арí -арíв) : pisarz
писáтель (-я), письмéнник : pisarz, literat
писáти (пúшу -еш -й) : pisać (к.)
пúсень (-сня) або ґрафíт (-а) : grafit (м.)
пискля́ (-я́ти) : pisklę
письмéнний : piśmienny; письменьствó : piśmiennictwo
письмó (-á, пúсьма) : pismo; сьвятé Письмó; письмéнний, письмéнник; письменьствó
питáйний (заіменник) : pytający (zaimek) (гр.)
питáйник (-а -и) : znak zapytania
пúти (пю, пеш, пий) : pić
питúний, пúтомий : właściwy (ф.); пúтимий : dający się pić
пúтомець (-мця -мці) : alumnus
пúщик (-а) : munsztuk
пів : pół
півдванáйцята (-ти) : półdwanasta (-ej)
півкрýглий : półokrągły
пíвніч (-очи) : północ (ф.); Пíвніч (зам. імени влáсного); пíвнічний : północny
півострóв(-а), півóстрів (-ова) : półwysep (г.)
півпóвня (-ї) : półpełnia (ф.)
піврік (-оку) : półrocze

півсо́нний : wpółsenny
пі́втінь (-и) : półcień (ф.)
пі́втон (-у) : półton (ф.)
пі́втора (-ри) : półtora (-ej)
пі́втретя (-ті) : półtrzecia (-iej)
підбудо́ва (-и) : piedestal (р.)
підвла́дний або підвла́стний : podwładny
підво́я (-ї) : złotogłów, lilia zawojek (б.)
піджо́га (-и) або **підпа́л** (-у) : żagiew
підозрли́вий : podejrzliwy
під мно́ю : pode mną
підійти́ (**підійду́** -е́ш -ї́) : podejść
підка́нцлер (-а) : podkanclerzy (засту́пник ка́нцлера)
підки́нути (-ки́ну) : podrzucić
підко́ва (-и) : podkowa
підко́вик (-а) : podkowiec (rodzaj nietoperza) (з.)
підкомо́рний (-ня) : podkomorzy (шамбеля́н)
пі́дкущ (-а) : podkrzew (б.)
підло́га (-и), **доли́вка** (-и) : posadzka (р.)
підляги́ або **підлягти́** (-ля́жу -еш, -ляг) ; **підляга́ти** (-а́ю)
підмах (-у) : podmyk (ґн.)
пі́дмет (-у -и) : podmiot (гр.)
піднарі́че (-а) : podnarzecze
піднебі́нний (**співзву́к**) : podniebienna (spółgłoska) (гр.)
піднесе́ння про́сте : wzniesienie proste (ф.)
підні́же (-а) : podnóże
підозрі́ва́ти (-ва́ю) : podejrzywać
підо́зрілий : podejrzany
підо́йма (-и) : dźwignia (ф.)
підокру́жок (-жка) : podbaldach (б.)
підо́шва (-и) : podeszwa
пі́дпир (-у) : podpór (ґн.)
підпира́ти (-а́ю) : podpierać
підпи́сувати (-сую) podpisuję
підпо́чва (-и) : podglebie (г.)
підра́дне ре́чення : zdanie podrzędne (гр.)
підсиха́ти (-а́ю) : podsychać
підсні́жник (-а) : gładysz (б.)
підсо́ння (-я) : strefa (ґ.)
підста́ва (-и) : podstawa (ґн.)
підста́влення (-я) : podstawienie (а.)
пі́дстілка (-и) : podściółka
підсу́нути (-су́ну) : podsunąć
підтя́ти (-дітну́ -е́ш -ї́) : podciąć
під той час : podówczas
підусня (-ї) : gąsienica roślinniarki (osy roślinnej) (з.)
підусня : świnka (ryba) (з.)
пі́дхіп (-опу) : podchwyt (ґн.)
підхлі́блювати (-люю) : pochlebiać
пі́дчас коли́ : podczas gdy ; **підчас то́го** : podczas tego
підчеркну́ти (-черкну́ -е́ш -ї́) : podkreślić (к.)
Піємо́нт (-у) : Piemont
пієти́зм (-у) : pietyzm (набо́жність, сьвято́шництво)
Піза (-и) : Piza
Пізистра́т (-а) ; **Пізистрати́д** (-а -и)
пізнава́ти (**пізнаю́** -е́ш, **пізнава́й**)
пізна́ти (**пізна́ю** -еш, **пізна́й**) ; **пі-**[illegible]
пізни́й : późny
пізно́цьвіт (а) : zimowit
Пій (-ія) : Pius
пікéта (-и) (фр.) (мали́й відділ війска на стійці, стійка)
пі́льга (-и) : ulga
піна́ (-ї́) : piana
Пі́ндар (-а)
пі́ниця мо́рска : pianka morska (з.)
піоні́р (-а -и) : жо́внір техні́чний, передо́вець (-вця)
пірамі́да : piramida, ostrosłup ; **пірамі́да стя́та** : ostrosłup ścięty (ґн.)

Пірей (-éю) : Pireus (атéньска прúстань)
Піренéї (-éїв) : Pireneje
пірс (-а) : pierze
пірúстий : pierzasty
пірúт (-а) або двосїрчáк желїзá : piryt czyli dwusiarczek żelaza (м.)
пірнáтка (-и) : piorówka (з.)
пірнáчка (-и) : або чіпáк (-á) : czepiec, druga torba żołądka przeżuwacza (з.)
піротéхнїк (-а -и) (виробляючий штучні огнї)
Пірр (-а) : Pirrus
піскоглід (-óда, -óди) : minog (з.)
піскóвик (-а -и) : piaskowiec (м.)
післанництво, **місия** : posłannictwo
післанниця (-і) : posłannica
післáти (шлю -éш -ú) : posłać
після (чогó), по (чому́) : według, np. після закóну або по закóну
пісень (-и), **пісня** (-ї) : pieśń
пісний : postny; постові пісні : pieśni śpiewane w post; пóстник (-а) : postnik
пісóк (-ску́ -скú) : piasek (м.)
пісонька (-и -ú) : piosnka
пістýн (-á -ú) : piastun
пістýнчик (-а) : pieszczoszek
пісчáний : piaszczysty
Пітаґóр (-а) : Pitagoras; Пітаґорéєць (-éйця) : Pitagorejczyk; пітаґорéйский
піти́ (піду́ -éш -ú, пішóв) : pójść
Пітия (-ії) : Pitya; пітúйский
пíхва (-и) : pochwa; лист піхвúстий : liść pochwiasty (б.)
Піяр (-а); **піярский**
піяти (пію) : piać
плáвание (-я) : pływanie (ф.)
плáвень (-вня) або флюорúт (-а), флюорáк вапнúй : fluoryt czyli fluorek wapniowy (м.)
плавéць (-вця́ -вці́) : pletwa; плавéць хребéтний : pletwa grzbietowa; пл. підхвістний : pl. podogonowa; пл. хвістний : pl. ogonowa : плавці́ грýдні : pletwy piersiowe; плавці́ черéвні : pletwy brzuchowe (з.)
плавúнка (-и) : pływka (б.)
плáвний (пр. співзвýк) : płynny (np. spółgłoska)
плавонóжець (-жця) : czteropletwowiec (з.)
плáвчик тукóвий : pletewka tłuszczowa (з.)
планéта (р. женьс.) : planeta; планетоїд (а.) : planetoida (аст.)
пластúна (-и) : blaszka koronowego płatka (б.)
платúна (-и) або платíвка (-и) : blaszka liścia; пл. щіпнá : blaszka wrębna; пл. латчáста : bl. klapowana; пл. врізна : bl. sieczna; щіпень (щіпня) або вúступень (вúступня) : wrąb; лáтка (-и) : klapa; вúріз (-а) : wycinek (б.)
платóк (-ткá) : płatek (б.)
плачý : płacę; плáчу : płaczę
плéкати (-аю), **плéкане** : pielęgnować, pielęgnowanie
плéня (-мени -енá) : plemię
плес (-а) : poskok (ґн.)
плéсти (плетý -éш -ú; плїв) : pleść
плéчі (-чий) : plece
плебéй (-éя -éї) (рóдом з люду), **плебéйский** : plebejuszowski
плеонáзм (-у) (злишне слóво, дóдане над потрéбу)
плеяда (-и) : plejada
плúска (-и) або трясихвóстка (-и) : pliszka (з.)
плід (плóду -плóди) : płód
пліт (плóта, плоти́) : płot
пльóмба (-и) : plomba

плосконіг (-óга), **плоскотóпець** (-пця) : płaskonogi (Plattfuss) (л.)
плóскавка (-и) : narzępik (з.)
плоскáн (-á) : płaziniec (з.)
плоский : płaski (ґн.)
плоскокрýжок (-жка) : zatoczek (з.)
плотúця (-ї) : płoć (з.)
плóща (-і) : płaszczyzna (ґн.)
плóща похúла : równia pochyła (ф.)
плóща розмéжна : płaszczyzna rozgraniczająca (ф.)
плуг (-á) : pług. Складáє ся з : 1) грядíля (grządziel), 2) стовбúцї (słupica), 3) пóлоза з пятóю (płoz), 4) лемішá (lemiesz), 5) чересла́ (trzusło), 6) полúцї (odkładnica, 7) чепúг (rękojeście, czepigi). Плуг опирáє ся на колісúцї : koleśnica, kolce (г.)
плýтати (-аю) : plątać
плювáти (плюю -éш) : pluć
Плявт (-а) : Plautus
пляґіят (-у -и) : виписуванє ; відпúсаний твір
плякáт (-у -и) (прилóдне прибúте оповіщенє)
пля́ма сóнїчна : plama słoneczna (аст.)
пляніґльóб (-у) : planiglob (аст. ґ.)
плянтáция (-ї) (ґрунт засíяний або засáджений)
пля́стер (-стра -и) : plaster
плятúна (-и) : platyna ; **плятúна єсть ковнá і зварка́, як желїзо** : platyna daje się kuć i spajać, jak żelazo (н.)
плятúнник : platynowiec (х.)
плятинян : platynian (х.)
Плятон (-а) : Platon
плюгáвство (-а) або **мúршавство** : plugawstwo
Плютон (-а) : Pluton
п(и)ятú (пиý -éш -ú ; п(и)яв) : piąć
побéрéже (-а) : pobrzeże : **Побéрéже** (край)
пóбіг (-у), **утéча** (-ї) : ucieczka
побíда (-и) : zwycięstwo
побíдний : zwycięski ; **побíдність** (-ости) : zwycięskość
побíдник (-а) : zwycięzca ; **побíдниця** : zwyciężycielka
побільшáти (-áю) : powiększać ; **побільшувати** (-ую)
пóбіч : obok
побічнé рéченє : zdanie poboczne
побічнúця (-ї) : pobocznica (ґн.)
поблúзкий : poblizki
пóбуд (-у) : popęd; **такóж** : спонýка (-и) (н.), понýка
пóвагом : powoli, lento (нз.)
повáжний
повéденє (-я) : zachowanie
повелїти (-велю́ -лúш -лú)
повéрх (-а -и) : piętro
повéрха · po wierzchu ; **повéрхний** : powierzchni
повéрхня : powierzchnia; **повéрхня кривочéртна** : powierzchnia krzywolinijna; **повéрхня просточа́ртна** : powierzchnia prostokreślna (ґн.)
повя́ти (повізьмý -éш -ú) : powziąć
повúнен, повúнна, повúнно, повúнні : powinien itd.
повúсанє (-я) : pochód w zwieszeniu (Hengeln) (ґн.)
повúсше : powyżej
повідóмленє, пóвістка : zawiadomienie (пґ.)
повійка (-и) : powój; także : опóнець (-нця); **повійка полятúця** : powój polny (б.)
пóвний : pełny
повновúдний : pucołowaty
повновлáсть (-и) : pełnomocnictwo; **повновлáсник** (-а) : pełnomocnik

повноголос (-голосу) : pełnodźwięk (Vollaut) (гр.)
повнýшка (-и) : pleszanka (б).
повня (-ї) : pełnia (аст.).
поволи, поволї : powoli
поворіжка (-и) : powrozek
повспирýване (-я) : pochód w podporze (Stützeln) (ґн.)
повсть (-и), **повстяня** (-и) : pilśń (г.)
повстяний : pilśniowy (г.)
повтóрюване (-я), **повтóрене** : powtarzanie, powtórzenie (пг.)
поганин (-йна -áни -áн) : poganin
пóгляд (-у), **поглядовий** ; **наýка пóгляду**
поглянýти (-гляну -еш -ять)
лóговірка (-и) : rozmówka, w szkole; pomawianie; у нас є пóговірка : u nas mawiają (пг.)
пóголос (-у) : pogłos (ф.)
погорілець (-льця) : pogorzelec
пóгріб (-ребу) : pogrzeb ; такóж : пóхорон (-у)
погрóза (-и) : pogróżka
погрóнець (-нця) : węgorz elektryczny, strętwa elektryczna (з.)
погрузýти (-гружý -зиш -зять)
погýба, погибель (-ли) : zguba
погýбний : zgubny
погуляка (-и)
по давнóму : po dawnemu
подáґра (-и) : podagra (хорóба нір)
подвижний : ruchomy (ф.)
подвíре (-я) : podwórze
подéкуди : gdzieniegdzie
подéколи : kiedy niekiedy
подібність (схóжість) : podobieństwo; **подібний** : podobny (ґн.)
Поділе (-ля); **Подоляни** (-йна-ляни -ян) ; **Подоляка** ; **подільский**
пóділка (-и -й) : podziałka (р.)
подільність (-ости) (ділимість) : podzielność (а.) (ф.)
подїловий (числівник) : podziałowy, distributivus (liczebnik) (гр.)
подїя (-ії) : zdarzenie, fakt ; гл. такóж : дїйсність (-ости)
подóба (-и), **подóбінь** (-іни) : wizerunek
подóбина (-и) : kształt naśladowniczy; **подóбини корчиковáті або корчáсті** : kształty naśladownicze krzewiaste (в.)
пóдорож (-и) : podróż, wojaż
подостáтком : podostatkiem
пóдрібний : szczegółowy
подрóбиця (-і) : szczegół
подружже (-а) : małżeństwo
подýмати (-аю) : pomyśleć
пóдушка, кýкла мурáвля : poczwarka mrówki; **пóдушки мурáвлині** : poczwarki mrówcze, zwykle, lecz fałszywie nazywane „jaja mrówcze" (з.)
подякувати (-якую) : podziękować
поéзия (-ії) : poezya
поéма (-и) : poemat
поéт (-а -и) : poeta ; **поетичний**
поéтика : **наýка про поéзию**
поєдинче рéчене : zdanie pojedyncze
поєдинчий (нікóли в значíню : прóстий, скрóмний, simplex)
поємність (-ости) : pojemność (ф.)
пожáдане (-я), **захотїне** : pożądanie (п.)
пóжаль (-и) : żywłoga (з.)
пожáр (-у -и) або **пожéжа** (-і) : pożar
пожелáти (-áю) або **побажáти** : powinszować
пожертвóване : poświęcenie
пожирáти (-áю) : pożerać
пожиток (-тку -тки) або **хосéн** (хіснá) : pożytek
пожóга (-и) : pożoga
пóза : poza

позáтра : pojutrze; **позáтрішний** (-ій)
позавчéра : zawczoraj; **позавчерáшний** (-ій)
пóзад : z tyłu
позаторік : przed dwoma laty
позяк : ponieważ
поздержлúвість (-ости)
поздéржувати (-ую)
поздóвж : wzdłuż
Позейдóн (-а)
пóзем (-у) : poziom (ґн.)
позéмний : poziomy (к.)
позитивíзм (-у) : наýка о позитивних (доклáдно означених) відомостях
позúция (-ії) : положенє, становище
позичáти (-áю) : pożyczać
пóзичка (-и) : pożyczka
пóзір! : baczność! (ґн.)
позóрище (-а) : pręgierz
поїти (пою -їш, пій) : poić
покáжчик (-а) : wskaźnik (ф.)
пóки : pokąd, dopóki
пóки що : do jakiegoś czasu
покій (-óю -óї) або комнáта (-и); такóж: кімнáта : pokój
покійник (-а -и) або **покійний** (-ого)
покладáнє, підкúдуванє : podorka (г.)
покладáти, підкúдувати : podorywać (г.)
покладник (-á) : pokładełko (з.)
поколíнє (-я) : pokolenie
полевúй : polowy
пóливка (-и) : polewka
пóлишка (-и) : pozostałość (ф.)
поліїстор (-а -óри) (учéний, що занимáє ся многими наýками)
Поліксéна (-и) : Polixena
поліп (-а) : polip
полісúндет (-у) : многосполýчник
політеíзм (-у) (вíра в богáто богів)
політéхніка (-и)
Поліфéм (-а) : Polifem
поліция (-ії)
поліциáнт (-а -и)
полк (-у -ú) : pułk; **полкóвник** (-а)
полóва (-и) : plewa; **плівка** (-и) : plewka (б.)
половéць (-вця -вці) : bielec, termit (з.)
половúк (-á) : pustułka (з.)
половинúти (-ню) : połowić (ґн.)
полóгий : położysty
полокáти (полóчу -єш -ú) : płukać
пóломінь (-іня) : płomień (ф.)
полонúна (-и -ú), **полонúка** : połonina, hala (пасóвиско повисше горішної границї лісів в Чорногóрі 1100 м — 1300 м)
полóса (в ґеоґр.) : strefa (ф.)
полóти (пóлю -єш -ú, полóв, пóлений) : pleć
полотнó (-а -лóтна) : płótno
пóльскі гóроди (miasta)
полудéвник (-а) : południk (ф. ґ.)
полýдне (-я); **по полýдни**; але: на пополýдне; **Полýдне** (зам. імени влáсного)
полýмисок (-ска) : półmisek
полунúця (-ї) : truskawka (б.)
полупрозóрий : półprzeźroczysty (м.)
Пóльща (-і) : Polska; **пóльский**; **польщинá** : polszczyzna
Поля́к (-а -ú); **Пóлька** (-и -ú)
поляризáция (-ії) : polaryzacya (ф.)
помáлу : pomału
помарáнча (-і) : pomarańcza (б.)
помéжи : pomiędzy
пóмилка (-и) : pomyłka; **пóмильний** : mylny
помúмо : pomimo
пóмисл (-у -и) : pomysł
пóміж : pomiędzy

пóмір (-у -и) : pomiar (ф.)
помíчене (-я) : obserwacya (ф.)
Помóре (-я) : Pomorze ; **помóрский**
пóмочи : pomocy; **помочí** : pomódz
пóмпа згущáюча . pompa zgęszczająca ; **пóмпа розрíджуюча** : pompa rozrzedzająca ; **пóмпа ссýча** : pompa ssąca ; **пóмпа гнетýча** : pompa tłocząca (ф.)
помпувáти (-ýю) : pompować
Помпéй (-éя) : Pompejusz
Помпóній Аттик : Pomponiusz Attykus
пóнад : ponad
понайбíльше : po największej części
по нáшому : po naszemu
понедíлок (-лка) : poniedziałek
понúже : poniżej
понимáти (-áю) : pojmować
по нúнí : po dziś dzień
по нíмéцки : po niemiecku
пóночи : po nocy
понсовúй : ponsowy (ponceau)
понч (-у) : poncz
понятé (-я) : pojęcie (лг.)
поокрéмний : poszczególny
по пáньски : po pańsku
попелúця (-ї) або **попелянка** (-и) : mszyca kapuściana (з.)
попéрд : poprzed
попереджáючий -а -е (пр. рéчене): poprzedni -ia -ie (np. zdanie) (гр.)
попéрек : poprzek
по пéрше, по дрýге, по трéте itd. : po pierwsze, po drugie itd.
пóпід : popod
пóпіл (-елу) : popiół; **пóпіл вульканíчний** : popiół wulkaniczny (м.)
по пóльски : po polsku
по полýдни : po południu
по порядку : po porządku
пóпри : poprzy
по причúні : z przyczyny
по прóсту : po prostu
порáжене (-я) : porażka
порáза сóнічна : udar słoneczny (л.)
порíвнувати (-ную) : porównywać
порíвнуючий -а -е (пр. рéчене) : porównawczy -a -e (np. zdanie)
порóги дніпрові
порóжний : próżny
порожня (-ї) : próżnia (ф.)
порóти (пóрю -еш -й) : pruć
пóрох (-у -й) : proch
порохнó (-á -óна) : próchno
порохнáчка (земля наплáвна, пóчва рожáйна, чорнóземля) : próchnica (ziemia napływowa, gleba uprawna, czarnoziem) (м. г.)
порошúти (порóшу -шиш -ш)
пóрскати (аю) : parskać
портиéр (-а -и), **двéрник** (-а)
портиéра (-и) : **нальéрна занавíса**
портрéт (-у -и), **патрéт** : portret
Португáлія (-ії) ; **португáльский**
по рýски : po rusku
порýха (-и), **прíрва** : przepuklina (л.)
пóруч : obok
порýче (-а) : poręcz
порýчене (-я) : polecenie ; **порýчений** : polecony (пр. лист, письмó)
порфíр (-у) або **бáгрян** (-у) : porfir (м.)
порцеляна (-и)
порцелянник (-а) : porcelanka (з.)
пóрция (-ії) : пай, пáйка
порядок (-дку -дки) : porządek
порядковúй (числівúк) : porządkowy (liczebnik)
посáдник (-а -и) : burmistrz
посвоячене (-óбір -óру) : powinowactwo (х.)

поселя́ти ся (-ля́ю ся) : osiadać; **поселе́нець** (-нця) : kolonista
посе́ред : pośród
посередині : pośrodku
посе́сия (-ії) (посїдане, земска власність, майно держане в аренді)
посилати (-аю) ; **по́силка** (-и)
посї́чуване (-я) : uczęszczanie ; **на-** [illegible]**ване** (школи), **учащуване** (до школи) (пг.)
по́скінки (-нок), **побірниці** (-ниць) (конопля з пляновими цьвітами): płoskonki, suszki (r.)
по́слїд (-у) : poślad
послїдуючий -а -е (пр. **ре́чене**) : następny -a -e (np. zdanie) (гр.)
посло́вица (-ї) : przysłowie
по́слух (-у) : **послуше́ньство** (пг.)
поспільний, посполитний
поспо́ху : pospołu
постано́ва : postanowienie
по старо́му : po staremu
по́стать (-и) : część zasiewu, mająca być wyżętą ; rzadziej : postać
постере́жене, помічане : spostrzeżenie, obserwacya (ф.)
постеречи -гти (-ежу́ -е́ш -и́) : spostrzedz ; **постерігати** (-аю), **помічати** : spostrzegać
постійний : stały (a.)
постійність (-ости) : stałość
по стокра́т : po stokroć
постри́жини (-жин) : postrzyżyny
постро́єне : zbudowanie (ф.)
поступ (-у -и) : **жа́лане, дома́гане**
поступе́нт (-у -и) : **поса́дище**
по́ступ (-у) : postęp (a.)
по́ступний : postępowy (np. ruch) (ф.)
посту́пувати (-пую) : postępować
по́тас (-у) : potas (x.)
по́тасник (-а) : potasowiec (x.)
по́темки : pociemku
по́ти : póty
Потиде́я (-ї) : Potydea
поті́ране (-я) : pocieranie (ф.)
по ти́ху : po cichu
потім, потому : potem
потро́ха, потро́шка, потро́хи
поу́з : wzdłuż, obok
похва́льний : chwalebny (пг.)
по́хибка (-и) : błąd ; **блуд** (-у) . błędny ognik (пг. a. ф.)
похідний -а -е (пр. **дієсло́во**) : pochodny -a -e (np. czasownik) (гр)
похо́вз (-у) : ślizganie (ф.)
похо́взнути ся : pośliznąć się
похідня (-ї) : pochodnia (ф.)
по части : po części
по́чва (-и) : gleba (r.)
почві́рний : poczwórny
поче́рез : poprzez
по че́рзї : po kolei
поче́сний або почетний : poczesny
почім : poczem
почкова́тий або нирковатий : nerkowaty ; **види почкова́ті і кулясті** : postaci nerkowate i kuliste (м.)
почта́р (-ара́ -арі́) : pocztarz ; **почма́йстер** (-стра) : poczmistrz
по́шість (-ости), **зараза** : zaraza (x.)
по́що : po co ; **по́що би** : pocoby
по́яс (-а -и) : pas
поясня́ти (-ню) : objaśniać ; **поясню́вати** (-ню)
пра́вий (-а -е) : prawy -a -e ; **права́** (прав) : prawa (Rechte)
пра́вильний : umiarowy (p.)
пра́вило (-а) : reguła ; **пра́вило трох** : reguła trzech (a.)
пра́вобіч : z prawej strony
правовіч : prawonóż (гн.)
правопи́сь (-и -и) : pisownia
Пра́га (-и) : Praga ; **пра́ский**
пра́жити (-жу -ши) : prażyć
пра́жуха (-и) : prażucha
Праксите́ль (-ля) : Praxyteles
пра́порець (-рця) : proporzec

прасітень (-тня) : prasiatnica (з.)
прати (перу́ -єш -ї, прав) : prać
праця, робота : praca (ф.)
предмет (також : переднет -у -и) : przedmiot (гр.)
президент (-а -и) : prezydent
президия (-ії) : prezydyum
преліміна́р (-аря́ -арі́) : preliminarz
Преневсте (невідм.) : Praeneste
преніколи : przenigdy
препара́т (-у -и) (прилада)
препара́ция (-ії) : приготовлене
Пресбург (-а)
пресвитерия (-ії) : prezbyteryum (часть церкви, де находить ся великий вівтар)
пресвитерия́ньский : prezbyteryański (і.)
Пресьвята́ Діва
претекст (-у -и) : pretekst (покривка)
преферанс (-а) : preferans (відміна гри в карти)
прецесия : precesya (ф.)
прецінь : przecież
прибір (-ору -ори) : przybór (к.)
приватний : частий
привезти (-везу́ -єш -ї) : przywieźć
привержене́ць (-нця), **прихильник** : zwolennik ; **привержениця** (-ї) : zwolennica
привести (-веду́ -єш -ї) : przywieść
привід (-у), **привиджуване** (-я) : галюцина́ция
привіле́й (-єю) (право виключно кому надане з оскорбленем права загального)
пригожий : stosowny
придавлене (-я) : przytłumienie (ф.)
придаток (-атка) **прикметниковий** : określeni. przymiotnikowe (гр.)
придаток (-атка) **прийменниковий** : określenie przyimkowe (гр.)
придаток (-атка) **прислівниковий** : określenie przysłówkowe (гр.)
при́дих (-а -и) : przydech (гр.)
придоро́жник (-а) : podróżnik, cykorya (б.)
призволене, призвіл (-олу) : przyzwolenie
при́зма (-и) : pryzmat (ф.)
прийти́ (-йду -єш -ї) : przyjść
прийменник (-а -и) : przyimek (гр.)
приїхати (приїду -єш -їдь)
при́каз (-у) : rozkaz
приказови́й (спосіб) : rozkazujący (tryb) (гр.)
прикме́та (-и) : przymiot
прикме́тник (-а -и) : przymiotnik (гр.)
прикраски (-сок) : ozdobniki albo przednutki (м.)
прилад (-у -и) : przyrząd (к.)
прилад сле́зний : przyrząd łzowy ; **слеза́** (слезй, сле́зи) : łza ; **провід носо́во-сле́зний** : przewód nosołzowy (с.)
прила́дити (-а́джу), **приміни́ти** (-ію), **приміряти** (-ію) : przystosować
при́листок (-тка) : przylistek (б.)
прили́чний : przyzwoity
при́ліпка (-и), **цілушка** : przylepka
прилячи́ -гти́ (ля́жу -єш -жи́) ; **прилягати** (-а́ю)
прима́дона (-и) : перша співа́чка в театрі
прина́на (-и), **прина́да** (-и)
приналиви́й
прина́рий (-ия), **прина́р** (-ря́) (лекторя́дний лі́кар в шпитали́)
приміре (-я) : przymierze
приміни́ти : przystosować (з. с.)
приміли́вість о́ка : przystosowanie się oka (ф.)
при́мір (-ру -ри) : przykład
при́міром : na przykład
принагі́дний : przypadkowy (
прина́да (-и) : powab
приневоля́ти (-я́ю) : zmuszać ; **неволювати** (-юю)

приніжка (-и) : odboczka (ґн.)
причина (-у -и) : основна причина, основне правило, засновок (-вку), основа, засада
Приєть (-ти)
припис (-у) : przepis
приплив (-у) і відплив (-у) : przypływ i odpływ (ф.)
приподоблюване (-я) : asymilacya
приночки (-очок) : przynercza (с.)
припрячи -гти (-пряжу -єш) ; припрягати (-аю)
припускати (-аю) : przypuszczać
припусковий -а -е (речене) : przyzwolony -a -e (zdanie) (гр.)
припутень гривняк : gołąb grzywacz (з.)
природний : naturalny (р.)
природник (-а) : instynkt ; природниковий : instynktowy (з.) ; природовець (-вця) : przyrodnik; науки природні або природописні : nauki przyrodnicze; історія природна : historya naturalna; наука природно-історична або н. історії природної : nauka historyi naturalnej (з. б. и. ф.)
присада (-и), щіпка, щина : ублагородинене деревце; присаджувати (-ую) : щепити дерева овочеві (г.)
присвоюючий (заїменник) : dzierżawczy (zaimek) (гр.)
присилати (-аю) : przysyłać
присиска (-и) або присисень (-сня): ssawka, korzonek ssący (б.)
присід (-у) : przysiad (ґн.)
прискорене (-я) : przyspieszenie (ф.)
прислівник (-а -и) : przysłówek
присно (-и) : przylga (з.)
приспа (-и) : przyzba
приспішено : accellerando (из.)
приставане (-я) : obcowanie
приставка (-и -и) : przybranka, praefixum (гр.)
пристайність (-ости) : przystawanie; пристайний : przystający (ґн.)
пристанок (-нку) : przystanek
пристрасно : namiętnie
пристрасть (-и) : namiętność
присудок (-судка -судки) : orzeczenie (гр.)
присягнути (-сягну) ; присягати (-аю)
притакуючий : twierdzący
притискач (-а -і) : przyciskacz (ф.)
притія : przytem
притінок (-нка) : przycień (ф.)
притча (-і) : przypowieść (гр.)
притягане (-я) : przyciąganie (ф.)
причалити (-алю -алиш) : przybić do brzegu ; причалювати (-алюю)
причасний : biorący udział
причасте (-я) : komunia
причинна (-и) : oczarowana, lunatyczka
причинно-наслідковий : wynikowy (гр.)
причиновий -а -е (речене) : przyczynowy -a -e (zdanie) (гр.)
причія : przyczem
причіпність (-ости) : przyczepność (ф.)
приязний : przyjazny
Приям (-а) : Pryam
приятель (-еля -елі) : przyjaciel
прісний : przaśny
проба (-и) : próba
проблема (-и) : problemat
провидіне (-я) : opatrzność
провід (-оду) : przewodnictwo ; провідник (-а) : przewodnik (ф.)
провідати (-аю) ; провідувати (-ую)
провінция (-ії)
провінціялізм (-у) : слово провінціяльне; повітіщина
провірене (-я) : sprawdzenie (з.)

провірювати (-рюю), **провірка** (-и): sprawdzać, -dzanie; **постерігане провірююче**: **аперцепция** (п.)
провіянт (-у -и): **запас** (**засіб**) **живности**
провід **грудний**: przewód piersiowy, ośrodek dla wszystkich gałęzi układu limfatycznego (с.)
проводити молитву: przewodzić modlitwę (пг.)
провірний: przemyślny
проґалина (-и): łuka
проґрама (-и): program
проґрес (-у): **поступ**; **проґресист** (-а -и): **поступовець**
продаж (-ажи): sprzedaż
продукт (-у -и): produkt (плід, овоч, виріб)
проєкт (-у -и): projekt (**основа**)
прозаїк (-а): prozaik
прозеліт (-а -и): **новохрещенець** (-нця), **навернений**
прозодия (-ії): prozodya (**наука про довготу складів**; **наука про віршоване**)
прозопопея. **уособлене**: personificatio (гр.)
прозорий: przeźroczysty (м. ф.)
прозріти (-зрю -йш -й): przejrzeć
прозябець (-бця) або **кільчак** (-а): liścień (б.)
пройдисьвіт (-а): włóczęga
проїздка (-и -й): przejażdżka
проклін (-ону -они): przekleństwo
прокуратория (-ії)
пролетарий (-ия): proletaryusz (**чоловік без майна**); **пролетарият** (-у): **біднота**, **убіж** (-ожи)
пролом (-у): przełom; **проломина** (-и): płaszczyzna przełomu; **пр. скальковий**: przełom muszlowy; **пр. нерівний**: prz. nierówny; **пр. задеркастий**: prz. zadzierzysty (м.)
пролуп або **стіна лупливости**: ściana łupliwości (м.)
Прометей (-ея): Prometeusz
проміж: pomiędzy
проміжка (-и): przedział, interwał (ф.)
проміньоване (-я), **лучистість** (-ости): promieniowanie (ф.)
промір (-у): średnica (ґн.)
промоция (-ії): promocya (**посуване на висше місце**)
проникане (-я): przenikanie; **проникати** (-аю): przenikać (ґн.)
пропасть (-и): przepaść
пропастливий: przepastny
пропінация (-ії): **продаж трунків**; **шинк** (-у)
проповідник (-а -и): kaznodzieja
пропорция (-ії): proporcya (**розмір**)
пропускове (**еліптичне**) **речене**: zdanie eliptyczne (гр.)
проривач (-а -і): przerywacz (ф.)
проріз ґеольоґічний: przekrój geologiczny (м.)
пророчиця (-ї): prorokini
просьба (-и): prośba
просьвіта (-и): oświata
просьвітний: przeświecający (ф.)
просьвітлястий: prześwietlający (м.)
просекторий (-ії): prosektoryum
просо (-а): proso; **бор** (**бору**): ber (б.)
проспект (-у -и) (**прозір**; **вид**, **огляд**; **оголошене плану твору**, **що має вийти з друку**)
просте речене: zdanie proste (гр.)
простирати (-аю): rozpościerać
простити (**прощу** **стиш** -й): przebaczyć
простір (-ору): przestrzeń (р. ґн.)
просторий: przestronny; **також**: **розлогий**, **широкий**
просторний: przestrzenny (р. ґн.)
просув (-у): przewlek (ґн.) (Durchschub)

протáчник (-а) : przetacznik (б.)
проте́ : przeto ; **а проте́** : pomimo to
Протей (-éя) : Proteusz
проте́ст (-у -и) : protest (спрóтив -у)
прóти : wbrew
протúвний : przeciwny
противостáвний : przeciwstawny
прóтинка (-и -и) : przecinek (гр.)
протиотрýя (-трýї) : odtrutka (antidotum) (л.)
протистáвленє (-я), **антитéза** : przeciwstawienie
протихíд (-óлу) : przeciwchód ; **протихóдом** (ґн.)
протокóл (-óлу -óли) : protokół (зáписник); **протоколувáти** (-лýю) : брáти до зáписника
протуберáнция : protuberancya (ф.)
прóтяг (-у) : przewlek (Durchzug) (ґн.)
процéнт (-у -и), **відсóток** (-тка -тки) : procent
процéс (-у -и) : proces (правний спір, тяжбá; спрáва; пóзва; дїя); **процесувáти ся** (-сýю ся) : правувáти ся
процéсия (-нї) : сьвятóчний церкóвний обхід
профéсия (-нї) : ремісло, званє, стан
профéсор (-ора -óри) : profesor (учитель в вúсших школах)
професорóва (-ої)
прочитáн (-а) : bluszcz (б.)
прощáти (-áю) : przebaczać ; **прощáти ся з ким** : żegnać się z kim
проявá (-и), **явище** : zjawisko (ф.)
прудúти (-джу -диш) : 1) prędko płynąć, 2) silnie dąć
прудкúй : prędki
пружúвість (-ости) : sprężystość ; **пружúвий** : sprężysty (ф.)
пружинá (-и) : sprężyna (ф.)
прýжно (-а) : hewea, drzewo kauczukowe (б.)
пружóк (-жкá) : prążka
Прýсия (-нї) : Prusy ; **прýский**
прутчáстий : pręcikowy (м.
прядивнúця (-і) : chińska pokrzywa (б.)
прядка (-и) : prządka (motyl) (з.)
пряжа (-і) : przędza
прям (-а) : pion ; **пряма** : przyprostokątnia ; **прямовúй** : prostopadły ; **прóтипрямка** : przeciwprostokątnia (ґн.)
прямий : prosty (к.); **прямий спóсіб** : tryb oznajmiający (гр.)
прямо або прóсто : wprost
прямовíсний, прямовúй : pionowy, prostopadły (к.)
прямокýтник (-а) : prostokąt (ґн.)
прáсло (-а -á) : przęsło
прáсти (пряду́ -éш -ú, пряв) : prząść
прáха (-и) : prządka
псáльма (-и -ú) : psalm ; **такóж** : **псалóм** (-льмá)
псалтúр (-и) або **псалтúра** (-и) :
Психé (-ú) : Psyche (Душá)
психольóґія (-ії) : psychologia (наýка про дїланя душі)
пструг (-á -ú) : pstrąg (з.)
псувáти (псýю -éш -ýй) : psuć
птáство (-а) : ptastwo
птúця (-ї) : ptak (такóж : птах -а) (з.)
птúчник (-а) : ptasznik (największy pająk, z Ameryki południowej) (з.)
пýблика (-и) : publiczność
публúчний, прилюдний : publiczny
пугáр (-á -гáри)
пугáрик смаковúй : pączek smakowy (с.)
пугáч (-á -í) : puhacz (з.)
пýголовця (-ї) : larwa żaby, głowacz, kijanka (з.)

пу́дер (-дру) : puder
пузи́р (-а́ -і) : pęcherz
пузиро́вець (-вця) : roztrząchwa (з.)
пу́кас (-а) : różanka (rybka) (з.)
пука́тка (-и) : pąkla (з.)
пукла́стий : wypukły (з. б. и.)
пульс (-а), жи́вчик (-а) : puls
пуля́рес (-а -и) : pulares
пункт (-у -и) : то́чка : punkt
пу́пінок (-нка -я) : pączek (р.)
пу́плишок (-шка) : pączuszek (б.)
пу́ста : уго́рский степ
пусти́й : pusty
пусторо́жець (-ро́жця) : pustorożec (п.)
пух (-у) : puch
пухлини́на, пухлина́ (-и́) : puchlina (л.)
пучо́к (-чка́) : pączek; пучо́к вершкови́й : pączek wierzchołkowy; п. кутови́й : pączek kątowy (б.)
Пу́шкин (-а) : Puszkin
пчола́ (-и́, пчо́ли) : pszczoła (з.)
Пше́ворск : Przeworsk
Пше́ниша : Przemsza (ріка́)
пшени́ця (-ї -ї) : pszenica (б.)
пя́вка (-и́, пяво́к) : pijawka (з.)
пядь (-и) : piędź
пяди́ч (-а́) : widlak (б.)
пяду́н (-а) : miernikowiec (з.)
пялу́н (-а́) : pnącz (б.)
пя́ний : pijany
пяні́но (-а) : pianino
Пяст (-а) : Piast; пяста́вский
пяста́к (-а́ -и́) : pięść
пять (-ти або пятьо́х)
пятьдеся́ть (-и́); пятьдеся́тий
пя́терниця (-ї) : pięcistka (з.)
пятьма́ во́ждами : pięciu wodzami
пятна́йцять (-и); пятна́йцятий
пя́тниця (-ї -ї) : piątek
пятьсо́т : pięćset; пятьсо́тний

Р.

раб (-а́ -и́), церк. : niewolnik
рабі́нки (-ок), весняни́, пі́ги : piegi (л.)
ра́влик (-а) : rozdepka (з.)
раве́льник (-а) : lucerna (б.)
рад (-а) : rad (х.)
Ра́да Шкільна́ краєва́
Радиви́лл (-а) : Radziwiłł; Радивилло́ва (-ої); Радивилліна (-и)
Радівці́ (-і́в)
ра́дісний; ра́дісно
ра́дник (-а -и) : radca
раз; кілька разі́в; пять разі́в
раз-враз, раз-по́раз, раз-зара́зом
рак (-а -и) : rak (з.)
раке́та (-и) : rakieta
рако́вина (-и) : łąkotek (rodzaj ślimakowca) (ж.)
Раку́зи (-кузи); раку́ский
раку́ля (-ї) : przekopnica (з.)
ра́лити (ралю́ -и́ш -и́) : radlić, odwracać, przeszywać (г.)
ра́ло (-а -а́) : radło (склада́є ся : з по́лоза на пере́ді зако́ваного о́стрим желі́зом, сто́вбиці, гряді́ля і чепи́ги) (г.)
рамя́ (-ени -ена́) : ramię
ра́ніший (-ій); ра́но; ра́ньше
рантух (-а́ -и́) : rańtuch
рапо́рт (-у -и) : raport (звіт зда́ний підкома́ндини ста́ршому в ра́нзї)
рапсо́дия (-ії) : части́на бі́льшої оповіда́ючої поеми
ра́спря (-і) : zwada, niezgoda
ратунок (-нку) : ratunek
Ратисбо́на (-и) : Ratysbona (Regensburg)
ра́тище (-а) : włócznia

Рафаéль; Рафаéля Мадóнна
Рахéля (-ї) : Rachel
рáхкавка (-и) : rzekotka (з.)
рахкотíти (-óчу -чеш) : rzegotać
рахýнок (-нку -нки) : rachunek
рахýнок змíшки : rachunek mięszaniny
рахýнок спíлки : rachunek społki (а.)
рвати (рву -éш) : rwać; **рвýчий** : rwący
реáкция (-ції) : протидíланє, віддíлóвуванє
ребéрце (-я) : żeberko (б.)
ребрó (-á -а) : żebro; 7 пар. ребéр íстих або грýдних : 7 par żeber prawdziwych lub mostkowych; 5 пар рекóних : 5 par żeber pozornych lub brzusznych (с.)
ребрóплав (-а) : żebropław (з.)
ревáк (-á -й) : wyjec (rodzaj małpy) (з.)
ревéрс (-у -и) (посьвíченє на письмí, що заплáчено щось)
ревíти (ревý -éш -й) : ryczeć
ревматизм (-у) : reumatyzm (гостéць)
рéвний : gorliwy
рéвність (-ости) : gorliwość
регабілітáция (-ції) : привéрненє чéсти або станóвища
реґéнт (-а -и) : regent (правúтель краю)
реґімéнт (-у -и) : полк
реґуляміни (-у -и) (збір прúписів, управильнюючих порядок і спóсіб дíланя)
редáкция (-ції) (вéденє і видáванє якóго письмá; виготóвлюванє рукóписи до печáти)
рéдьква (-и) : rzodkiew; **рéдьквиця, рéдьквичка** : rzodkiewka (б.)
реéнт (-а -и) нотáр; **реéнтий** (-ого) дяк
реéстер (-стру -стри) (спис, покáжчик); **реґістратýра** (-и); **реґістрáтор**
режисéр (-а -и) : управúтель театрáльних представлень
резéрва (-и) : зáпас
резервуáр (-у -и) : водозбір (-óру), схóвник
резиґнáция (-ції) : зрéченє чогó; віддáванє волї бóжій; рівнодýшнíсть
резидéнт (-а -и), фр. (посóл при заграúчнім дворі; той, що пробувáє в чíм дóмі для товáриства або полагóджуваня справ)
резонáнс (-у) : відголос (-у)
резонáтор (-а -óри) : голоснúк (-á)
результáт (-у -и) : вúслід (-у)
резурéкция (-ції) : воскресéнє (-я)
реколéкция (-ції) (духóвна вправа зі скýпленєм дýха)
рекомендáция (-ції); **рекомендувáти** (-ýю) : поручáти, захвáлювати
реконесáнс (-у -и), фр. : рóзвідка
рекреáция (-и) : відпочúнок, відсьвíженє сил
рекýрс (-у -и) : відклик
релíґія (-ії); **релíґійний**
релíквії (-ій) : мóщі (-ий)
ремíнь (-éню -éні) : rzemień
ремíнний : rzemienny
ремíсло (-á -íсла) : rzemiosło
ремісник (-á -й) : rzemieślnik
ренунерáция (-ції) : вúнагорода
Рен (-у); **рéньский**
реноме (невідм.) : слáва, імя
рéнта дожизнéнна : renta dożywotna (а.)
Реомір (-а) : Réaumur
репарáция (-ції) : запрáва
репертóрия (-ції) : repertoryum (спис, знáйдище)

репу́блика (-и) : rzeczpospolita; **республика́ньский**
рескри́пт (-у -и) : **письме́нний ро́зказ ви́сшої вла́сти**
респіціє́нт (-а -и) (**старши́й при фінансо́вій сторо́жі**)
реставра́ція (-ії) : **харчівня́**
ресу́рса (-и), фр. : **публи́чна забава́; дім призна́чений на забаву**
рето́рика (-и) : **наука про ро́ди про́зи; про красномо́вність**
ретрове́рсия (-ії) : **зворо́тний пере́клад**
рефекта́р (-я́ -рі) : **столова́ кімна́та**
рефле́ксия (-ії) : **відби́ване лучів; ува́га, розва́га, ро́зум**
рефле́ктор : reflektor (ф.)
рефра́ктор : refraktor (ф.)
рефра́кция : refrakcya (ф.)
рецензе́нт (-а -и) : **осу́дець, су́дич**
реценіс (-у -и) : **посьвідчене відібраня**
рече́нець (-нця), **також** : **речи́нець** (-нця) : termin
ре́чене (-я -я) : zdanie
речи́-кти́ (-**рече́ -чеш -чи́, рік**) : rzec
решети́на, у́гар, угра́к : wągr (г.)
решето́ (-а́ -е́та) : przetak, rzeszoto (г.)
ржа (-і) : rdza (г.)
ржи́на (-и) : rdza (б.)
риболо́вець (-вця) : rybołówka (з.)
риболо́вия (-ї), **риба́льство** (-а) : rybołowstwo
ри́гати (-аю) : rzygać
Ри́ґа (-и); **Ри́ский за́лив**
ри́ґель (-ґля) : **за́сув** (-у)
рида́ти (-а́ю) : głośno płakać
риж (-у) : ryż
ри́жий : **руди́й**
ри́зико (-а), іт. : **небезпе́ка, припа́док, відва́га; ризикува́ти** (-у́ю) : **ва́жу ся на зиск і стра́ту**
рильча́к (-а́) : ryjkowiec (з.)

Рим : Rzym; **ри́ский; Римля́нин** (-и́на -я́ни -я́н) : Rzymianin
рим (-у -и) : rym (гр.)
ри́мар (-аря -арі) : rymarz
ри́нва (-и) : rynna
ри́ва кора́льна : rafa koralowa (з.)
ри́са (-и) **або ба́рва порошку́ мінера́ла** : rysa (м.)
рисува́ти (-у́ю); **рису́нок** (-нку) : rysować, rysunek
ристь (-и) : ryś, kłus. **Кінь хо́дить ри́стю, труськом** : koń biegnie rysią (г.)
ритм (-у -и) : rytm (ро́змір)
ритуа́л (-а́лу) : **уста́в церко́вний**
рица́рство і лица́рство; ри́цар і ли́цар : rycerstwo itd.
рів (**рова́ -и́**) : rów
рівіє́ра, побере́же (**Лігури́йске**)
рі́внанє (-я) : równanie (а.)
рі́вний : równy; **рівнож** : również
рівни́к (-а́) : równik (ф.)
рівнобі́жний : równoległy (ґн. -р.)
рівнобі́жник (-а) : równoległnik (ґ.)
рівнобі́жник : równoległobok; **рівнобі́жностінник** : równoległościan (ґн.)
рівнова́га (-и) : równowaga; **рівнова́га стійна́** : równowaga stała; **рівнова́га хитка́** : r. chwiejna; **рівнова́га кождоположна** : równowaga obojętna (ф.)
рівнови́дний : równopostaciowy, równozwrotny (ф.)
рівноде́нне (-я) : porównanie (dnia z nocą) (ф.)
рівнозна́чник (-а), **рівнова́жник** : równoważnik (ф.)
рівноле́жник (-а) : równoleżnik (ф.) (ґн.)
рівноря́дне ре́чене : współrzędne zdanie (гр.)
ріг (-ога́ -о́ги) : róg
рід (**ро́ду, ро́ди**) : ród, rodzaj

рідіти (-дію) : rzednieć
рідкий : rzadki ; **рідше** : rzadziej
рідкозубий : o rzadkich zębach
рідшіти (-ію) : rzednieć
ріжковець (-ківця) : chleb świętojański ; **ріжки** або **біб турецький** : rożki, strąki tego drzewa (б.)
ріжний : różny
ріжниця (-ї) : różnica ; **ріжничка** (прикм. **ріжничковий**) : różniczka (а.)
ріжновидний, ріжноподібний (-**статьний**) : różnozwrotny, różnopostaciowy (ф.)
ріжок (-**жка** -**жки**) : rożek
різати (-**ріжу** -**еш, ріж**) : rzezać
різьбар (-**ара** -**арі**) : rzeźbiarz
Різдво (-**а**) : Boże Narodzenie
різка (-**и** -**й**) : rózga
різкий : rzeźki ; **різкість** (-**ости**)
різник (-**а** -**й**) : rzeźnik
різниця (-ї) : rzeźnia
різня (-**і**) : rzeź
рій (-**ою**) : rój (ф.)
рік (**року, роки** або **літа**) : rok
рік переступний : rok przestępny (ф.)
рік-річно : rok rocznie
ріка (-**и** -**іки**) : rzeka
рільництво (-**а**) : rolnictwo
ріпь (**ріпи**) : wytok (w znaczeniu zbiorowem) ; jeden kamień wytoku: **ріняк** (-**а**) albo **ріпець** (-**пця**) (и.)
ріпа (-**и**) : rzepa ; **ріпак** (-**у**) : rzepak (б.)
рісний : rzęsisty
рісниця (-ї) : rzęsa (**також** : **вія-ї**)
рістя (-**і**) : roślinność (б.)
річенька (-**и**) : rzeczółka
річпосполита (**річпосполитої**) : rzeczpospolita
рішати (-**аю**) ; **рішити** (-**шу** -**шиш** -**й**)
Рішельє (-**льєго**) : Richelieu
рішенець (-**нця**), [**також** : **рішинець** (-**нця**)] : rozstrzygnięcie, wyrok
рішучий : stanowczy
ровець (**рівця** -**ці**) : rowek
рогатина (-**и**) : rohatyna
роговик (-**а**) : rogowie (и.)
рогожа (-**і**) : rogoża ; **рогіжка** (-**и** -**й**) : rogóżka
Родан (-**ану**) : Rodan
родень (-**дня**) : rodnik (х.)
родзинок (-**нка** -**нки** -**ів**) : rodzynek (**також** : **розинок**)
розбирати (-**аю**) : rozbierać
розгонювати (-**нюю**)
розірвати (-**рву** -**єш** -**й**) : rozerwać
рожа (-**і**) : róża (б.) ; rozeta (р.)
рождество (-**а**) : narodzenie
рожевий : różowy ; **рожаний** : różany
рожен (-**іжна, ріжни**) : rożen
рожиця (-ї) : różyczka (б.)
розбіг (-**у**) : rozbieg (ґн.)
розбіжний : rozbieżny (а.)
розбір (-**ору**) : rozbiór, analiza (ф.)
розвезти (-**везу** -**єш** -**й**) : rozwieźć
розвести (-**веду** -**єш** -**й**) : rozwieść
розвязка (-**и**) : rozwiązanie (а.)
розгін (-**ону**) : wprowadzenie w ruch
розговір (-**ору**) : rozhowor
розгризти (-**гризу** -**єш** -**й**) : rozgryźć
розділ (-**олу** -**оли**) : rozdół
розділ (-**у**) : rozdział (ф.)
розділка (-**и** -**й**) : łącznik (Trennungszeichen) (гр.)
роздорожє (-**а**) : rozdroże
роздробити (-**дроблю** -**биш**)
розем (-**у**) : rozejm
розжарити (-**арю** -**ариш** -**ари**)
розвів (-**у** -**и**) : rozziew (гр.)
роззеленіти (-**ію**) : rozzielenieć się
розізнати ся (-**знаю ся**)
розіслати (-**шлю** -**єш** -**й**) : rozesłać

розкидуванє (-я) : rozrzucanie
рóзкіш (-оши) : rozkosz
рóзклад (-у) : rozkład (ф.)
розкóрінка (-и) : roznóżka (з.)
розкрóчка (-и) : rozkroczka (ґн.)
розкувáти (-кую) : rozkuć
рóзліг (-óга) : rozłóg t. j. pęd podobny do wąsa, płożący się tak samo po ziemi, ale ulistniony zwykłymi, zielonymi liśćmi; такóж розлóга (-и) (б.)
розлýпник (-а) : rozłupnia ; відділень : rozłupek (б.)
розлýчний : rozłączny
розмáй (-ю) або розмáйрин (-у) : rozmaryn (б.)
розмаїтий : rozmaity
рóзмах (-у) : obszerność drgania (amplitudo) (ф.); przedtakt (муз.)
рóзмір (-у) : wymiar (ґн.)
рознýздати (-аю) : rozkiełzać
розпáд (-у) : dyssocyacya, rozpadanie się (ф.)
розпамáтувати (-тую)
розпаювáти (-паюю) ; розпайóваний
розпирáти (-áю) ; розпéрти (розіпрý -éш)
розплáсник (-а) : tołp (або протвóрня -ї) (з.)
розпостóренє (-я) : rozchodzenie się (ф.)
розпорошник (-á) : rozpylacz (ф.)
розпростéрти (-пріструý -éш -й) ; розпростéрте
розпростирáти (-áю) : rozpościerać
розпрáжність (-ости) : prężność (ф.)
розпрячи -гти (-пряжý -éш -й) ; розпрягáти
розпýка (-и) : rozpacz
розпýсний : rozpustny
розріди́ти (розріджý -диш -й)
розрíдка (-и) : rozwielitka (з.)
рóзродень (-дня) : zarodnik (б.)
розрáдженє (-я) : wyładowanie (ф.)
розрядич (-á) : rozrajacz (ф.)
розсíл є (-я) : rozprószenie (ф.)
розслідáти (-áю), -увати (-ую) : badać ; рóзслід (-у) : badanie, такóж : дóслід (-у)
розсьміяти ся (-ію ся)
рóзставка (-и) слів : szyk wyrazów (гр.)
розстáйний : rozstajny
розсилáти (-áю) : rozsyłać
розсíяний : roztrzepany
розсóха (-и) : rozgałęzienie rogu u pełnorożca (з.)
розсохáч (-á -í) або повнорóжець pełnorożec (з.)
рóступ (-у) : rozstęp (ґн.)
розсýдок (-дку) : rozsądek ; розсýдний
розтя́жний : ciągliwy (м.)
розтя́жність (-ости) : rozciągłość (ф.)
розтирáти (-áю) ; розтéрти (розітрý -éш -й)
розуміти (-ію -íєш -íй) : rozumieć
рóзхід (-оду) : rozejście się (ґн.)
рóзчерень (-я) : rozkrza (з.)
розчин (-у) : rozczyn (ф.)
розчитувати ся (-тую ся)
розширенє (-я) : rozszerzenie (ф.)
розширенє рéченє : zdanie rozwinięte (гр.)
розширя́ти (-я́ю) ; розширювати (-юю)
розщіпленє (-я) : rozszczepienie (ф.)
роїти ся (рою ся -їш ся) : roić się
Рокитáньский (-ого)
рококó : окрáшений мýшлями і камінями; стиль з часів Людвіка XIV.
рóля (-ї) : rola (Rolle)
романс (-ý -áнс) : romans
романса (-и -и -áнс) : romansa (лірично-епічна поéма)

ромб (-а -и); **ромбоїд** (-а)
ромбостіянк (-а) : rombościan (м.)
Ромул (-ля) : Romulus
рондо (-а) : rondo (коло, круг)
ропавка (-и) : ropucha (ж.)
ропіти (-ію) : ropieć (д.)
росада (-и) : rozsada
Росия (-ії); **Росиянин** (-нна -янин); **російский**
росіл (-солу -солю) : rosół
Россі (-іого або невідм.) : Rossi
ростіф (-а) (волова печеня по анґлійски)
рости (росту -ешь -ий) : róść
ростина (-и) : roślina (б).
ростинець (-нця) : rośleniec (м.)
рот (-а -и) : gęba
ртуть (-и) : rtęć (ж.); **ртутавий** : rtęciowy; **ртутовий** (**ртутний**) : rtęciowy (х.)
рубати (-аю) : rąbać
рубець (-бця) : rąbek
Рубікон (-ону) : Rubikon
руїна (-и) : ruina
рука (-и -уки) : ręka
рукопись (-и), **рукопис**(-у) : rękopis
рукоять (-и) : rękojeść, rączka (ф.)
рум (-у) : rum
рурса ренова : chrobotek renożywny (б.)
румянець (-нцю) : rumianek (б.)
рундук (-а -и) : krużganek
руно (-а -а) : runo
руянка (-и) : płonnik (б.)
рура, сюк (-а) : rura (np. kauczukowa) (ф.)
Русь (-сі); **руский**; **Червона Русь**; **рущина** (-и) : ruszczyzna
русалка (-и -и) : świtezianka (з.)
руский : blondyn
Русин (-а -и) : Rusin
руські села : wsi ruskie
русло (-а), **річище** (-а) : koryto rzeki
Руссо (-а або невідм.) : Rousseau
русянка пахнівка : tonka (б.)
рух (-у) : ruch
рух оборотовий : ruch obrotowy; **рух припізнений** : ruch opóźniony; **рух прискорений** : ruch przyspieszony; **рух рівномірний** : ruch jednostajny; **рух хвилевий** : ruch chwilowy (ф.)
ручай (-аю -аї) : potok
рушт (-у) : ruszt
рябий : pstry, pstrokaty
ряд (-у -и) : rząd, szereg (а.)
рядна : rzędna (ґм.)
Ряшів (-єва) : Rzeszów

С.

сабат або шабас (-у) : szabas
сагайдак (-а) : kołczan
Сагара (-и)
саґівниця (-ї) : sagownica, palma sagowa (б.)
саджа (-і) : sadza
сакраменат (-у -и) : tajna
Саксонія (-ії); **Саксонець** (-нця -нції)
салітра звичайна або азотан потасу : saletra potasowa; **салітра хилійска або азотан солу** : saletra chilijska (м.)
Саллюстий (-ия) : Sallustyusz
Сальонея (-еї)
Сальцбурґ; **сальцбурский**
Саляміна (-и) : Salamis
сам -а -о : sam
самовладник (-а -и) : samowładca; **самовладність** : samowładztwo
самозвук (-а -и) : samogłoska (гр.)
самолюбство (-а)

самостійний : samoistny, samodzielny; -ість
самотýжка (-жок) : saneczki norweskie (Rennwolf) (ґн.)
самохíть : samochcąc
Самдовíр (-а); самдовірский
сáнна їздá : szlichtada
Санч : Sącz; самдéцкий
сáпати (-аю) : 1) sapać, 2) okopywać kartofle
Сапíга (-и) : Sapieha; сапіжиньский; Сапіжина (-и)
Сараєво (-а)
саранчá (-і, сáранчі) : szarańcza (ж.)
Сáрдес (невідм.)
Сардинія (-ії)
сарнáтский
сáсик (-а -и) : persak (з.)
сать (-и) : mróz (szron) (ф.)
сатанá (-й) : szatan
сатира (-и) : satyra
Сатýрн (-а) : Saturnus
Сатурнáлії (-іїв) : римске сьвято
Сафóна (-и) : Safo
сафян (-ý -й), санян : safian
Сахалин
сваволя (-ї); сваволець (-льця) або свавільник (-а -и); свавільниця (-ї)
свадьбá (-й) : swadźba
свéкла (-и) : ćwikła (б.)
свекрýха (-и) : świekra
сверблякá (-á) : świerzbowiec (з.)
сверблякá корóстник : świerzbowiec (л.)
свéрдел (-дла) : świder (ф.)
сверщóк (-щкá -й) : świerszcz
свиставка або сопілка : piszczałka (складовá часть орґанів) (муз.)
свистýн (-á) : świstak (з.)
свитнá цинковá, сфалерит або сїрчáк цинковий : sfaleryt, siarczek cynku (м.)
сьвідомість (-ости) : świadomość
сьвідóцтво (-а) : świadectwo
сьвíжий : świeży
свій, своя, своє, свої
сьвітець (-ця); сьвітéский
сьвіт (-а -и) : świat
сьвітлий : światły, świetny
сьвітлóвня : widnia (optyczna) (ф.)
сьвітлýшка (-и) : krokosz (б.)
сьвітский, мирский : świecki
Свіфт (-а)
сьвічка (-и -й) : świeca (ф.)
свóра (-и) : swora
свóрінь (-рня) : sworzeń
сьвятий : święty
сьвятий Йóсиф
сьвятокрáдець (-дця) : świętokradca
сьвятокрáдство або сьвятотáтство (церк.) : świętokradztwo; сьвятотáтний : świętokradzki
Сьвятопóлк (-а) : Świętopełk
сьвященик (-а -и) : kapłan
Севáстополі
Севéнни
Севéр (-а) : Sewerus
Сéґедин (-а)
сегóдня : dzisiaj
сезóн (-у -и) (фр.) : порá рóку, відповідний час
сей, ся, се, сі : ten, ta, to, ci i te
сейчáс : natychmiast
секвестрáция (-ії) (лат.) : урядовий зáзи
секрéт (-у -и) (лат.) : тáйна
секретарíят (-у -и) : ýряд і канцелярия секретаря
секуляризáция (-ії), лат. : обéрнене духóвних дібр в сьвітскі
сéкция (-ії) : відділ; отвóрене трýпи
селедéць (-дця -дції) : śledź
сéлезень (-я) : kaczor
селезїнка (-и), сéлезїнь (-ени), селедíнка : śledziona (л.)

селехівка (-и) : kaczennica (з.)
селен : selen (х.)
селитьба (-и) : siedziba
село (-á, сéла) : wieś; сільский
сельтéрска (водá)
селяни (-нина -ляни -ляни)
селяньский : włościański
Сéнеріиґ
сенéстер (-стра -и), піврік (-оку)
Сенигóрод : Siedmiogród
семинáрия (-ії) : seminaryum
Семíти : Semici; семітский
сенá (сенї) або сінá (-ї) : rodzina
сенячáк (-á) : rodniowiec (б.)
сенс (-у), лат. : мисль
сенсáция (-ії) : sensacya (враженє, пóдив, зворýшенє)
сепарáтор (-а), центрифýґа (-и) : odśrodkowiec, separator (мáшина відосередкóва, виділюча товщ з молокá, відділяч) (г.)
сепарáция (-ії), лат. : розлýка
сéпія (-ії) : чóрна крáска
Сéрбія (-ії); сéрбский
сердитий : gniewliwy
сердýшка (-и) : sercówka (з.)
сéред : wśród
середá (-й) : środa
середкóвий : środkowy (к.)
сéредний рід : rodzaj nijaki (гр.)
сéредний знак : średnik (гр.)
сéредник (-а) : środek (Mittel)
середóвище : środowisko
серйóзний : повáжний
серна (-й, сéрни) : sarna (з.)
серп (-а -й) : sierp (г.)
сéрпень (-пня) : sierpień
сéрпик (-а) : jerzyk (з.)
серпорíг (-óга), поет. : księżyc
сéсия (-ії) : засїданє
сестрíця (-ції) : siostrzyczka
сéрце (сéрця) : serce; осéрдє (-я) : osierdzie; середсéрдє (-я) : śródsierdzie; присїнок прáвий і лївий : przedsionek prawy i lewy; комóра прáва і лївá : komórka prawa i lewa; скорч і рóзкорч сéрця : skurcz i rozkurcz serca (с.)
Сибíлля (-ї)
Сибір (-íри); сибірский
сивобородий : siwobrody
Сигот (-а)
сидíти (сиджý -дúш -дú) : siedzieć
сúвий : modry
сúкавка (-и) : sikawka (ф.)
сикливець (-вця) : sikwiak (з.)
сúла відосерéдна (-я) : siła odśrodkowa; сúла досерéдна (-я) : siła dośrodkowa (ф.)
сильвíн (-у) або хльорáк пóтасу : sylwin czyli chlorek potasu (м.)
сúльно (нз.) : forte
сильоґíзм (-у -и) : розумовé заключенє
силоміць : przemocą
сúлуванє (-я) : siłowanie
сúлувати (-лую) : zmuszać; присúлувати : zmusić
сúляба (-и) : склад (-ý -й)
символ : symbol
Сúмий (-ія) : Simmius
симпáтия (-ії) : спóчув (-у -и), сприянє, прихильність
симптóма (-й), грец. : познáка
симфóнія (-ії) : symfonia (музична композиция на самі інструмéнти)
сúндик (-а) : syndyk (правний дорáдник)
синéкдоха (-и), грец. : обміна чáсти з цїлостию
синильник (-а) : sinidło, urzet (б.)
синиця (-ицї) : sikora (з.)
синівский : synowski
синовá (-óї -íй -ý -ó) : synowa
синогýб : certa, rybiec (з.)
синóд (-а -и) : собóр (-а -и)
синонїм (-у -и), грец. : значінем споріднене слóво

синтéза (-и), грецк. : synteza (поступуване в розумóваню від подрóбиць до загалу, від заложеня до заключень, від причин до наслідків, противне аналізі), узагальнюване; синтетичний
синява (синь) : błękit (ф.)
Сиóн (-а); сионіст (-и); сиóньский
сир (-а -и) : ser
Сиракýзи (-ýз); Сиракузани (-ни -зáни -зáни); сиракýский
сирватка (-и), двер : serwatka (Molken) (г.)
сирватчаний : serwatczany (г.)
Сирия; сирийский
сирота (-и) : sierota
сируп (-у -и) (цукрови́й густи́й сок)
системá (-и), грец. : уміле упорядковане, уклáд (-у) системати́чний
системá лінійна (ив.)
ситéць (ситцю) : żwir (и.)
Сицилія; сицилійский
сичáти (-чý -чиш -чи́) : syczeć
сичáчий співзвýк : spółgłoska sycząca
сяти (-яю) : błyszczeć, jaśnieć
сіль (сóли) : sól; сіль камінна́ або хльорáк сóду : sól kamienna czyli chlorek sodu (и.) (х.)
сіль шибцевá : sól szybikowa; тріскýчка (-и) : sól trzaskająca (и.)
сівáчка (-и) : siewnik (г.)
сівбá, сіябá : wysiew, siew; сівáч, сівéць (-вця) : siewacz (г.)
сівня́ (-ї) : siewnia (г.)
сідь (сіди) або бáрва (-и) : szadź; сливки́ безбáрві : śliwki jeszcze niedojrzałe całkiem, bez szadzi t. j. warstewki wosku powierzchnię dojrzałego owocu pokrywającej (б).
сідло́ (-á, сідла) : siodło
сім (семи́ або семóх); сéмий
сім'я́ або сеня́ (-ї) : rodzina
сім'я (сім'ени) : siemię (np. u rodniowców) (б.)
сінни́к (-á -и́) : siennik
сіно (-а -á) : siano
сірка (-и) : siarka (и.)
сірковóдень (-дня) : siarkowodór
сірни́к (-á -и́) : siarnik
сірчáн (-у) : siarkan; ряд : сірчаний : rzęd : siarkany (и.) (х.)
сірчáн : siarczan; сірчáн : siarczyn (х.)
сірчень : siarczyk; сірчáк : siarczek (и.) (х.)
сісти (сяду -деш, сядь -сів) : siąść
сіть (-и) : sieć
сітка (-и -и́) : siatka (р.)
сітчáк (-á -и́) : owad siatkoskrzydły, sieciarka (з.)
січна : sieczna (гн.)
сіяти (сію) : siać
скаженицa, скаженина, шáльга : wścieklizna (х.)
сказити ся (-ажý ся -зиш ся -зи́ ся) : wściec się
скалá (-и́, скáли). скéля (-ї) : skała; скáли поєди́нчі : skały pojedyncze; ск. злóжені : sk. złożone; ск. виразно злóжені : sk. wyraźnie złożone; ск. невиразно злóжені : sk. niewyraźnie złożone; ск. зліпни́сті : sk. zlepkowe; ск. óкрушні : sk. okruchowe; ск. вибухóві (огнерóдні) : sk. wybuchowe (ogniorodne); ск. осадóві (водерóдні) : sk. osadowe (wodorodne); ск. плютоні́чні : sk. plutoniczne; ск. вульканíчні : sk. wulkaniczne (и.)
скалéць полеви́й або ортоклáз (-у) : ortoklaz czyli skaleń (и.)
скáлька (-и) : małż (з.)
скалóсіч (-и) : skałotocz (з.)
скальчáк (-á) або мрáмор скалькови́й : marmur muszlowy (и.)
скальчáтка (-и) : grzępik (з.)

скандáл (-у -и), сóблазнь (-и)
скандувáти (-дýю) : skandować (читáти віднáчуючи метрúчні стóпи)
скáнзия (-ії) : рирáне віддíлюване стíп в чúтаню вíршів
скáп (-у) : okup (p.)
скаралýпник (-а) : skorupiak (з.)
скарбнúця (-ї) : skarbnica
скáрпа (-и) : skarpa (внýтрішня збіч рова́)
скарпúтка (-и) : нóгавка (-и)
скаврчáти (-рчý -рчúш -рчú)
скéптик (-а) : sceptyk (фільосóф, що сумнівáє ся о всїм, недовíра)
скигляк (-á) : orlik, krzykacz (з.)
скúнути (-нýу) : zrzucić
скúпетр (-птра) : sceptr, berło
скúпка (-и -и) : wiór
Скургáйло (-а) : Skirgiełło
скíлькість (-ости) : ilość ; скíлькісний : ilościowy (а.)
скíнченість (-ости) : skończoność (а.)
скóра (-и) : skóra ; нáздра (-и) або ревíзниця (-ї) : miazdra czyli skóra właściwa; нáскірень (нáскірня) : naskórek ; бородавника чутевá або дотикóва ; brodaweczka dotykowa (с.)
скíряний : skórzany
скісний : skośny (ґн.)
склад (-ý -ú) : zgłoska, syllaba
склáдане ; składanie (np. sił) ; складовúй : składowy (ф.)
склáдень (-дня) або складóвина (-и) : składnik (з.)
склáдник (-а -ú) : składnik
склáдня (-ї) або синтáкса (-и)
склóнність, нáклін (-ону) : skłonność
скляний : szklany
скнáра (-и) : sknera
скобéль (-бля́) : skobel
скóбка (-и) : nawias (з.) ; скобúї (-бóк) : klamry (гр.)
сковичáти (-ичу -чеш -ич) : skowyczeć
сковíрений кристáл : wypaczony kryształ (м.)
скóйка (-и) : skójka (з.)
скóкон : wskok
сколóти (скóлю -лош -лú) : skłuć
сколотúти (сколóчу -тиш -тú)
сколíти (-лю́ -лúш -лú)
скóрбний : smętny, zakłopotany
скорóбота (-и) : zgryzota, smutek
скóрість (-ости) : prędkość ; скóрість проводна : prędkość rozchodzenia się (ф.)
скоросьвíт : z brzaskiem dnia
скоросніжка (-и) : śnieżyca (б.)
скóротень (-тня) : pęd skrócony; ріг скорóчений (б.)
скоротúти (-орóчу -óтиш -тú)
скорóчений : skrócony
скóрпня (-ї) : niedźwiadek (з.)
скостенíти (-íю) : skostnieć
скотáр (-рá -рí) : skotarz (pastuch)
скрáплене (-я) . kroplenie (ф.)
скрéбло (-а -á) : zgrzebło
скрéгіт (-оту) : zgrzyt
скреготáти (-óчу -óчеш -óч)
скригулéць (-льця́, скригульцї) : krogulec (з.)
скрипíти (-плю́ -пúш -пú) : skrzypieć
скрúпка (-ки) : skrzypce (нз.)
скрипкáр (-рá -рí) : грáючий на скрúпцї)
скрипт (-у -и) : skrypt (письмó)
скрізь : wskróś
скрíплий : skrzepły
скрут (-у) : skręt (ф.)
скрутьвагá : szalka skręcenia (ф.)
скрутúнія (-ії) (чúслене голосíв)
скрýчаль (-и) : śrubinek (з.)

скру́чене (-я) : skręcenie (ф.)
скрути́ти (кру́чу -ши -щи)
скрушіти (-ію) : skruszeć
скулець (-у́льця) : kłykieć (тапок : горбо́к, горбо́ка) (с.)
скупий : skąpy
скупо́вувати (-о́вую) : skupować
слабосилє (-я) : słabość
Славяни́н (-ни́на -ни́ни -ни́н) : Słowianin; славя́нський
сла́ти (шлю, шлеш, шли́) : słać
слеза́ (-а́, сле́зи) : łza
сли́ва (-и) : śliwa; сли́вка (сли́вки, сливки́) : śliwka; довгастінки : śliwki podługowate, węgierki; округлянки : śliwki okrągławe, lubaszki (б.)
слиз (-у) : ślaz (б.)
слизь (сли́зи) : śluz; густа́ слизь : gęsty śluz (з. і б.)
слизи́ти : wydzielać śluz (з.)
слизки́й : ślizki
сли́зниця (-ї) : błona śluzowa (с. з.)
слима́к (-а́ -и́) : ślimak (з.)
слимачни́ця (-і) : ślimacznica (р.)
слід (-у́ -и́) : ślad
слі́дник (-а) : następnik (з.)
слі́дство (-а) : śledztwo
слі́дуючий : następujący
слі́дчий : śledczy
сліпий : ślepy
сліпота́ ку́рячa : ślepota kurza (вечірнє, переважно заневидженє по ясним дни) (л.)
слобі́дка (из.) : kasownik
слове́сність (-ости) : piśmiennictwo
Слові́нець (-нця -нці) : Słowieniec; слові́нський
сло́во (-а -а́) : słowo
словотвір (-тво́ру) : etymologia, słoworód
слон (-а -и) : słoń; слоні́вка : kość słoniowa, кість слонова́ (ч.)
слуква́ (-и, слу́кви) : słomka [або слоть (сло́ти)] (з.)
слух (-у) : słuch
слуха́ння (-ї) : słuchota (з.)
слухня́ний : posłuszny
Случ (-чи)
случа́й (-а́ю -а́ї) : przypadek, wypadek; случа́йний : przypadkowy
слюб, шлюб або вінчанє : ślub
слю́за або шлю́за : śluza
слю́сар (-ря -рі) : ślusarz
Слявонія
сма́жити (-а́жу -жи, смаж) : smażyć
смак (-у́), вкус : smak (п.)
сма́лець (-льця) : smalec
сме́рка (-и) : świerk; рідше : сме́рек (сме́река) (б.)
смерть нина, с. спо́видна : śmierć pozorna (л.)
смерте́льник (-а) : cykuta (б.)
сме́ртний : śmiertelny
сми́кавець (-вця) : cibora; сми́кавець папі́ник : papirus (б.)
сми́рний : skromny; сумирний : cichy, spokojny (пт.)
сми́чок (-чка -чки́) : smyczek
сьміти (сьмію -ієш -ій, сьміє)
сьміх (-у́) : śmiech
сьміятися (сьмію ся -єш ся -ій ся, сьміє ся) : śmiać się
смо́лич (-а) : smołowiec (н.)
сморж (-а́ -і) : smardz (б.)
смочи́дерев (-а) : dracena, smocze drzewo (б.)
снаря́д ви́дільний : narząd wydzielniczy (с.)
снаря́д голосо́вий : narząd głosowy; горта́нь (-и) : krtań; хря́стка щитова́ : chrząstka tarczykowa; хрястки́ ливанко́ві : chrząstki nalewkowe; вязала голосо́ві : więzadła głosowe, wstęgi głosowe; голосни́ця (-ї) : głośnia;

нагортáнник(-а) : nagłośnia czyli krtaniokrywka (с.)
снаря́д дúшний : narząd oddechowy; **гортáнь** (-и) : krtań; **дúшиця** (-ї) : tchawica; **óзяви** : oskrzela; **прáвий óзяв** : prawe oskrzele; **лївий óзяв** : lewe oskrzele; **óзявки** : oskrzelka; **мішóчки лїйковáті** : woreczki lejkowate; **міхурцї воздýшні** : pęcherzyki powietrzne; **олегóчна** : opłucna (с.)
снаря́д слýху : narząd słuchu: 1) **внїшна** (-я) **часть ýха**: **чашинá ýшна** : małżowina; **провóд слуховúй внїшний** : przewód słuchowy zewnętrzny [**вощ** (-і) **або сїрка ýшна**: woskowina uszna]; **оболóна тарабáнна** : błona bębenkowa або **тарабáнчик** : bębenek; 2) **серéдна** (-я) **часть ýха**: **ямина тарабáнна** : jama bębenkowa; **кісточки слухові** : kosteczki słuchowe; **клéнчик** (-а) або **молотóчок** (-чка) : młoteczek; **ковальцé** (-льця́) : kowadełko; **зеренцé** (-я́) : kosteczka Sylwiusza; **стременцé** (-я́) : strzemionko; **вікóнце овáльне і окрýгле** : okienko owalne i okrągłe; 3) **внýтренна часть ýха** : **перевóйник** (-а) : błędnik; **прúсїнок** : przedsionek; **три лукóваті прóводи** : trzy łukowe przewody; **слимáк** (-á) : ślimak; **водúця** : płyn w błędniku; **нерв слуховúй** : nerw słuchowy (с.)
снаря́д трáвленя чоловíка : narząd trawienia człowieka; **ямина ротовá** : jama ustna; **гóрло** (-а) : або **глот** (-á) : gardło; **їжниця** (-ї) : przełyk; **жолýдок** (-дка) : żołądek; **кишки́** або **ялúта** : kiszki, jelita (с.)
снарядúти (**снаряджý -дúш -дú**) : sporządzić
снасть (-и) : naczynie, narzędzie, sprzęt
сніп (**снопá**) : snop; **долішна** (-я) **часть снопá**: **гýзїр** (-а) : knowie; **горішна** (-я) **часть**: **колóсє, чівки, ря́са** : kłosie. **Сніп вя́же ся перевéслом** : powrósło (г.)
снїг (-ý -ú) : śnieg
снїгóвиця (-ї), **метéлиця** : śnieżyca; **снїжка** (-и -ú) : śnieżka
снїгýр (-я́ -í) : gil (з.)
снїданє (-я) : śniadanie
снїдовéць (-вця́) : jams (б.)
снїть (-ти), **снїтїй** (-їю) : śnieć (г.) (б.)
сновúда (-и), **місячник, причúнний** : lunatyk; **сновúданє** : lunatyzm (л.)
снóчи : wczoraj wieczór
снувáти (**снуюó -éш -уй**) : snuć
Собéский (-ого)
Собíтка (-и) : Sobótka; **купáльний вéчір**
совá (-и, **сóви**) : sowa (з.)
совершéний, **церк.** : doskonały; **совершéно** : doskonale
совúнка (-и) : sówka (motyl nocny, ćma) (з.)
сóвісний : sumienny
сод (-у) : sód (х.)
сойм (-у) : sejm
сокúра (-и) : siekiera
сóкіл (-ола) : sokół (з.)
сокíлка(-и), **соколúця** : sokolica (ґн.)
соколóнько (-а) : sokół
Сокрáт (-а) : Sokrates
солєнїзáнт (-а -и) (той, котрóго обхóдить ся урочистість імени́н або уродúн)
солúнець (-нця) : solowiec (н.)
Сольногóрод : Salzburg
соловíй (-ія) : słowik (з.)
сóлод (-у) : słód (г.)
солодúти (-лóджу -дúш -дú)

солóдкий : słodki; **солóдший**
Солокія (-ії)
Соломóн (-а) : Salomon
солóмянка (-и) : nieśmiertelnik (ż.)
Сóльон (-а)
солянúця (-ї) або **сúровиця** (-ї) : solanka (м.)
сон (-а -и) : sum (з.)
сон (сну, сни) : sen
сóнда (-и), фр. : sonda [глубомір (-у)]
сонéт (-у -и) : sonet (відміна лірúчної поезиї)
сóнїчник (-а) або **просóнцьвіт** (-а) : słonecznik (б.)
сóнце (-я) : słońce (ф.); **сóняшний** : słoneczny
сопéль (-пля -плї) або **сопля́к** : sopel; **вúди сопляковáті** або **соплевáті** : postaci soplowate (м.)
сопíвка (-и) : piszczałka; с. **гýбна** : p. bezstroikowa; с. **язичкóва** : p. stroikowa (ф.)
сопілчáк (-á) : organecznik (з.)
сорóка (-и) : sroka (з.)
сорокопýд (-пýда) : dzierzba (з.)
сорокосьмистíнник (-а) : czterdziestoośmiościan (м.)
сорáдний : współrzędny (ґн.)
соснá (-ú, сóсни) : sosna (б.)
Сотворúтель або **Твóрець** (-рця) : Stwórca
сотворíнє (-я) : stworzenie
соýзник (-а -и) : współwięzień
Софіївка (-и) : Zofiówka
софíст (-а -и) (спóвидний мудрéць, крутáр)
Сóфія (місто)
Сóфія (-ії) : Zofia (імя хрéстне)
Софóкль (-кля) : Sofokles
сохá (-и), **росóха** : socha (г.)
социольóґ (-а) : дослíджуючий суспíльне житé
сочúнник (-а) : współczynnik (ф. а.)
сочка (-и -ú) : soczewka (ф.)
спад (-у) : spadek (ф.)
спáдниця (-ї) : spadkownica (ф.)
Спартанúн (-úна -áни -áн) : Spartanin
спасéнє (-я) : zbawienie
спасéнний : zbawienny
спасúтель (-еля) : zbawiciel; **спасúтелька** (-и) : zbawicielka
спасвé (-óго) : spaśne
спáти (сплю, спим, спи) : spać
спéка (-и) : spieka, upał (ф.)
спекуляція (-ії) : розумовé дослíджуванє; торговéльне предприняте
спершý : z pierwszego razu
спеціяліст (-а -и) (фаховéць (-ця); той, що занимáє ся вúключно якоюсь наýкою, ремíслóм або іншим дíлом)
спеціяльний : окрéмий, окремíший
спиж (-у) : spiż; **спижевúй**
спижáрня (-ї) : spiżarnia
спúвик (-а) або **хвóстик** (-а) : ogonek liścia; **лист безспивикóвий** : liść bezogonkowy або л. **сидáчий** : l. siedzący (б.)
спúнка (-и -ú) : spinka
спинáти (-áю) : zatrzymywać
спів (-у), також : **сьпів** : spiew; **співний**; **спів зі слýху**; **спів з нот** (нз.)
співанúк (-á -ú) : spiewnik
співáти (-áю) : spiewać
співзвýк (-а -и) : spółgłoska (гр.); współbrzmienie (ф.)
співрáдний : współrzędny (гр.)
співчутé (-ú) : współczucie
спійнá (-ї), **спійність** (-ости) : spójność (ф.)
спійниця (-ї) : spojówka (с.)
спíлий : dojrzały
спíлка (-и -ú) : spółka
спільний : wspólny (р.); **спільник** (-á -ú) : wspólnik

спірітус (-у) або **спирт** (-у) : spirytus
спішити (спішу -ішь -и) : spieszyć
сплет серцевий : splot sercowy; **сплет сонічний** : splot słoneczny (с.)
сплощене (-я) : spłaszczenie (ф.)
спляча (-ї) : śpiączka (ж.)
спо́вид (-у) : pozór
спо́видний : pozorny
сповіда́льниця (-ниці -ниці) : konfesyonał
спо́вна : spełna
спокій (-ою) : spokój; **спокійний**
спокійно (нз.) : spokojnie; andante
сполоката (-полочу -еш -и)
спо́лом : wespół
сполу́ка (-и), **зку́ка** : połączenie (ж.)
спочи́ -гти (-по́жу -еш -и)
спонде́й (-ея) : spondeus (стопа-віршова); **спонда́їчний**
споре́ць (спірцю) : sporysz; також: **при́спір** (-спору) і **на́тка** (-и) (б.) (г.)
спорт (-у), анґл. (залюбоване, ігра, тілесна вправа)
спо́сіб (-обу -оби) : tryb (гр.); sposób
спостеріганє (-я), **помічуванє** : spostrzeganie (пг.)
спра́вді : zaiste
спра́вець (-вця), **спра́вник** (-а -и) : sprawca
справу́нок (-нку -нки) : sprawunek
спра́вниця (-ї) : sprawczyni
спра́га (-и), **жажда́** : pragnienie (л.)
спри́ха (-и) : sprycha
спрово́жність (-ости) : zdolność (ф.)
спра́ганє (-я) : асоціяція (п.)
спра́жка (-и -и) : sprzążka
спрячи́ -гти (спряжу́ -еш -и); **спрягата** (-аю)
спуст (-у) : upust (w maszynach elektrycznych) (ф.)
спя́ти (сплю́ -єш -и) : spiąć
срібло (-а) : srebro (н.); **срібловий** : srebrowy (х.); **срібний** : srebrny
ссаве́ць (-вця -вці), **ссач** : ssak, zwierzę ssące, ssawiec (з.)
ссати (ссу -еш -и) : ssać
ставати (стаю -єш, ставай) : stawać; **стати** (стану -еш, стань) : stanąć; **стояти** (стою -їш, стій) : stać
ста́дия (-ії), грец. : stadyum (старогрецке місце перегонів; протяг часу; стан)
ста́йня (-ні -ні -ня) : stajnia
сталина (-и) : ląd stały; **води сталинові** : wody lądu stałego, wody lądowe (н.)
ста́лї (-їв) : stalle (w kościele), місця для крилошан
Стамбу́л (-а) : Stambuł
стампілія (-ї), іт. : stampilia
стан (-у -и) : stan; strona (гр.)
стан скупности : stan skupienia (ф.)
Станїсла́вів (-вова)
ста́нция (-нї) : stancya
старосьвітщина (-и) : staroświetczyzna
ста́роста (-и -ости і -ове) : starosta
старости́ня (-ї) : starościna
стать (-и) : postać
ста́тиця (-ї) : statua (пг.)
стату́т (-у -и) : уста́в (-у -и)
ста́туя (-ї -ї -уй) : statua
стаття (-ї, ста́тї -ий) : artykuł (n. p. w gazecie)
ста́я (-аї -аї -ай) : staja
стверджа́ти (-аю) : stwierdzać; **стве́рджувати** (-ую)
стебло́ (-а, сте́бла) : źdźbło (б.)
стебнува́ти (-ую) : stebnować
стегно́ (-а, сте́гна) : ścięgno
сте́жка (-и -и) : ścieżka
сте́жний : gończy (list)

стекýн (-á -й) : stekowiec (з.)
стели́ти (сте́лю -лиш -ли́) : słać (ścielę)
сте́ля (-ї), пова́ла (-и) : sufit
стемни́ти (стемню́ -ни́ш -и́)
сте́мпель (-пля -плї) : stempel (клейно́ -а́)
сте́пень (-я) : stopień; сте́пень (-и) : potęga; степено́ване : potęgowanie (a.); stopniowanie (гр.); climax (гр.)
сте́рвиско (-а) : grzebowisko, ścierwisko (л.)
сте́рво (-а) : ścierwo
стервони́ця (-ї) : rafflesia (б.)
стереча́ -гти́ (стережу́ -е́ш -и́)
стерна́дка (-и) або стерни́к (-а́) : trznadel (з.)
стерни́ще (-а) : rżysko
стерня́ (-ї́, сте́рнї -ре́нь) : ścierń
сте́рти (зїґру́ -е́ш -и́) : zetrzeć
Стефа́нїя (-ії)
стечи́ (-чу́ -е́ш -и́) : ściec
стид (-у) : wstyd; стидли́вий; стида́ти ся
стиль (-лю), лат. (рильцé, спо́сіб пи́сання, мо́ва, напрям, спо́сіб будо́вання; стари́й стиль : старе́ чи́сленє часу́; нови́й стиль : нове́ чи́сленє часу́)
стилїзува́ти (-у́ю) : stylizować (р.)
стилї́стика (-и) : нау́ка про стиль
Сти́рия (-иї); стири́йский
сти́рка (-и -и́) : ścierka
сти́рта (-и) або ски́рта (-и) : styrta
стиск (-у) : ścisk
сти́сність (-ости) : ściśliwość (ф.)
стисну́ти (стисну́ -е́ш -и́) : ścisnąć
стих (-а́ -и́), грецк., або ві́рш (-а -і), лат. : wiersz
стиха́р (-я -і́) : komża
сти́чна (-ої) : styczna (ґн.)
стіг (-ога́ -о́ги) : stóg
стіжо́к (-жка́ -жки́) : stożek (ґн.)
сті́йка (-и -и́) : posterunek
сті́йність (-ости) : wartość (вз.)
стіл (стола́ -ли́) : stół
стіс (-о́са -оси́) : stos
стіб (сте́бу) : ścieg
стіна́ (-и́, стїни) : ściana
стлань (стла́ни) : plecha (б.)
стла́ник (-а) : plechowiec (б.)
стн; з сеї ґру́пи „т" випада́є, коли́ не захо́дить двозна́чність або́ неясність, пр.: дїйсний, звісний (nie : звістний), наміснік, облесний, пе́рвісний, при́страсний, пісни́й, розпу́сний, стра́сний, че́сний, ща́сний. — Але: на́пастник, підвла́стний, повновла́стник (від : власть, а вла́сник від : вла́сний), у́стний, хре́стний, ча́стний (від : часть, а доча́сний від : час) ітд.
сто, ста, сту, стом, в стї; ста, сот, стам, ста́ми, в стах; сто мужі́в, сто мужі́в, сто мужа́м, сто мужа́ми, в сто мужа́х
стовб хребови́й : słup kręgowy (з.)
стови (-а́ -и́) або стовб : słup (ф.); kolumna (р.)
сто́вник (-а) : słupek; стовня́ (-ї́) : słupkowie; за́вязок (-зка) : zalążnia; ши́йка : szyjka; комори́на : komora; за́ляжень : zalążek; сто́вник горі́шний (-ій) : słupek górny; ст. долі́шний (-ій) : sł. dolny; ст. однокра́тний : sł. jednokrotny; ст. двокра́тний : sł. dwukrotny; ст. многокра́тний : sł. wielokrotny (б.)
сто́гін (-ону), стон (-у) : stęk
стогна́ти (сто́гну -еш -и́)
стоголо́вий : stugłowy
стоже́ць (стіжця́) : stożek (rodzaj ślimaka) (з.)
стоїци́зм (-у) (нау́ка фільосо́фа Зе́нона; обичає́ва стро́гість; непохи́тність)
столи́стка (-и) : centyfolia (б.)

столітний : stuletni
стоно́га (-и) : stonóg (з.)
сточа́к (-а́) : ściennica (с.)
стопа́ (-и́, сто́пи) : stopa
сто́рож (-а -і) : stróż
сторо́жа (-і) : straż
Сторожéнко (-а) : Storożenko (-i)
сторо́нник (-а -и) : stronnik; **сторонни́чий**; **сторонни́цтво**
сторча́ти (-рчу́ -рчи́ш -рчи́) : stutysięczny
стоти́сячний : stutysięczny
стоя́ти (стою́ -ї́ш, стій) : stać
страда́льний : bierny (гр.)
страйк (-у -и́), анґл. (умо́влена застано́ва робо́ти)
стра́сний : pasyjny
Стра́ссбурґ (-а) : Strassburg; **страссбу́рский**
страстя́нка (-и) : pasyflora (б.)
стратéґія (-ії) : **шту́ка ве́дення війни́**
страхополо́х (-а) : bojaźliwy
страхопу́д (-а) : straszydło
стрева́вка (-и -и́) : ważka (з.)
стреві́ти(-влю́ -ви́ш -и́) : tkwić, sterczeć, dążyć
стреміне́ння, **ина́гане** (-я) : dążenie (пґ.)
стре́ня (-ени -ена́), **стре́нінь** (-еня), **стре́нено** (-а) : strzemię
Стри́вігор : Strwiąż
стриж (-а́) : rdzeń [**також** : **стрижі́нь** (-жня́)] (б.)
стриж хребе́тний або спинови́й : rdzeń pacierzowy; **про́від хребови́й** : kanał rdzeniowy (с.)
стри́йна (-и) : stryjenka
стри́кати (-аю) : strzykać
стрихува́ти (-у́ю); **стриху́лець** (-у́льця)
стричи́ -**гти́** (**стрижу́** -**е́ш** -**и́**) : strzydz
стріла́ (-и́, **стрі́ли**) : strzała
стрі́лка магне́тна : igła magnetyczna (ф.)
стрінголо́в : na łeb na szyję
стрінголо́вка (**ку́кла**) : zawieszka (poczwarka) (з.)
стрі́ха (-и) : strzecha
стрі́ча (-і) : spotkanie; **стрі́тити** (**стрі́чу** -**тиш** -**ти́**) : spotkać
стро́гий : surowy, ścisły (пґ.)
строїти (**строю́** -**о́їш** -**о́їш**, **стрій**)
стро́фа (-и) : strofa (**стрі́чка**)
струк (-а́) : strąk (б.)
стру́на (-и) : struna; **стру́ни шовко́ві**; **стр. метале́ві**; **стр. кишко́ві**
струс (-а -и) : struś; **стру́се**, **стру́сове**, **стру́сине або стру́сяче перо́** : strusie pióro (з.)
сту́гва (-и) : stągiew
студени́ця (-і) : zimno, studnia
сту́дия (-ії), лат. : studyum; **студиюва́ти** (-ю́ю) : досліджую, прикладаю ся до науки
сту́па (-и) : stępa (в ступі ошкає ся ячмінь, просо) (г.)
ступакува́ти (-ку́ю) : **ходи́ти ступо́ю**. (Кінь іде ступо́ю : koń idzie stępem) (г.)
ступа́ти (-а́ю) : stąpać; **ступи́ти** (-плю -пиш -пи́) : stąpić; **посту́пувати** (-пую) : postępować
ступени́ця (-і) : gama (из.)
ступени́ця дурова́ або мажо́рна : gama durowa albo maior (из.)
ступени́ця мольова́ або мінóрна : gama molowa albo minor (из.)
Стю́арт : Stuart
стяг (-у -и́) : sztandar
стя́гнений -**а** -**е** (**пр. ре́чене**) : ściągnięty -a -e (np. zdanie)
стягну́ти (**стя́гну** -**еш** -**и́**) : ściągnąć
стя́жка (-и -и́) : wstążka; szlak, wstęga (р.)
стя́ти (**жну́** -**е́ш** -**и́**) : ściąć
субе́кт (-а -и) : subjekt (w handlu), **поні́чник**
сублімáт (-у), **хльора́к ртути** : sublimat, chlorek rtęciowy (л.)

субо́та (-и) : sobota
суває́ (-а́) : suwak (w maszynach parowych) (ф.)
суво́рий : surowy
суд (-у) : sąd ; Gericht, Urteil (пг.)
судáк (-а́) : sandacz (з.)
судьба́ (-и́) : los
судиїна (-і) : sędzina
судина (-и) : naczynie; **судини кровоно́сні** : naczynia krwionośne ; **судини лімфати́чні або лімфові́, вгли́тинці** : naczynia limfatyczne, chłonice (с.)
су́дия (-ії -ії -ії́в) : sędzia
су́дороги (-ів) : drgawki, konwulsye (л.)
Су́ес (місто і ка́нал)
сукно́ (-а́, **су́кна -ко́в**) : sukno
су́кня (-ї -ї́ -о́нь) : suknia
сукце́с (-у -и) : успі́х (-а -и)
су́лтан (-а -а́ни) : sułtan ; **султа́нка**
су́ма (-и) : suma
сумари́й (-ия) : **ви́тяг** ; **сумари́чний** : **звязки́й, скоро́чений**
сумлі́ння (-я) або **со́вість** (-и) : sumienie
су́мнів (-у), **сумні́вий** : wątpliwość, wątpliwy
сумнівáти ся (-ва́ю ся)
сумра́к (-у) : zmierzch (ф.)
Сунд (г.)
сунни́ця (-і) : poziomka (б.)
су́ніжка (-и) : nibynóżka albo **ви́хлинка** (-и) (з.)
суп (-а) : sęp (з.)
суплі́кация (-ії) : **блага́льне богослу́жене**
супокій (-о́ю) : spokój
су́проти або су́против : wobec, przeciw
суроґа́т (-у -и), **підміна** (-и) : surrogat
сус (-а) [**да́ти су́са ; одни́м су́сом**]
сусі́дство; сусі́дский
сусі́к (-а -и) : sąsiek
су́слик (-а) : susel (з.)
суспе́нса (-и) : suspensa (завішене в урядо́ваню)
суспі́льність (-ости), **-ний** : społeczność, społeczny
суспі́льство (-а) : społeczeństwo
су́став (-а), **тако́ж суста́ва** (-и) : staw ; **су́став колі́но́вий** : staw kolanowy (с.)
суть (-и) : istota
сута́на (-и) : sutanna (ряса духо́вного)
сутере́ни (-ів), фр. : **не́шкане пи́вничне**
суфле́р (-а -и) : **підповіда́ч** (в теа́трі)
Суха́ (-о́ї) : Sucha
сухопу́тє (-я) : suchy ląd
сухоре́бриця (-і) : ciosa czyli koza (ryba) (з.)
су́ша (-і), **суході́л** (-до́лу) : ląd
сушени́ці (-ни́ць), **су́шені о́вочі** : suszone owoce (г.)
сушня́ (-і), **во́зниця, о́зниця, суша́рня, суша́льня** : suszarnia (г.)
сфальшува́ти (-шу́ю) : sfałszować
Сфінкс (-а) : Sfinx
схе́да (-и) : scheda (часть майна́, припада́юча з по́ділу на ко́жду дитину)
схе́ма (-и), грец., **взоре́ць, спис** : schemat ; **схемати́зм** (-у) : **спис уря́дників, сьвяще́ників** ітд.
схід (-о́лу) : wschód (ф.) (г.) ; **Схід** (-о́ду) : Wschód (зам. імени власного)
схі́зма (-и), грец., **ро́зкіл** (-ому), **іменно церко́вний** : schizma ; **схізмати́цкий**
сховáти (-а́ю) : schować
схо́ди (-ів) : schody
схо́дни (-ни) : schadzka
схоля́стик (-а) (середновічний християньский фільософ ; **схолясти́чний** : **школя́рский, мудру́ючий**)
схопи́ти (схо́плю -пиш -пи́)
скоро́ваний : schorzały

сциворик (-а) : ножик до затинаня пер
Сципіон (-она) : Scypio ; Сц. Африканьский
сціди́ти (сціджу́ -ди́ш -ди́)
сціп (-у) крови : skrzep krwi (л.)
сці́пнене (-я) : stwardnienie (ф.)
сці́пнене посмертне : tężec pośmiertny (с.), skostnienie pośmiertne (л.)
счервоніти (-ію) : sczerwienieć
счеркнути (-кну -еш -и́) : skreślić
счеса́ти (счешу -шеш -ши́)
счини́ти (-ню -ниш -ни́) : wszcząć ; счина́ти (-а́ю) : wszczynać
счорніти (-ію) : sczernieć
ся кладе́ ся по дієсло́ві і пише ся окре́мо : брат учи́ть ся ; сестра́ молить ся
-сь (= ся) прилу́чує ся до попередного дієсло́ва : молилась ; сьміялись ; надумалась
ся́во (-а) : światło mgliste (ф.)
ся́жень (-жня -жні) : sążeń
ся́ник (-а) : ciernik (rodzaj ryby) (з.)

Т.

табе́ля (-ї) : tabella (переглядний виказ, спис)
табли́чка (-и -и) : tabliczka (к.)
табуре́т (-а), фр. : taboret (низке крісло)
Та́ври : Taury (pasmo Alp)
тавтольоґія (-ії) : тожсамі, тото́жні слова́ в реченю
та́же або таж : wszakże
тай, та : i
та́йно, по́тайно : tajemnie
таїти (таю́ -їш, тай) : taić
таль (-ю) : tal (х.)
тала́н (-у́) : szczęście, los ; тала́нт (-у́) : talent ; талановитий, талантливий : utalentowany
Та́лія (-ії), грец. : муза комедиї
тальк (-у) : łojek ; лупа́к тальковий : łupek talkowy ; патучня або стеатит : steatyt czyli słoniniec ; горшко́вина (-и) : kamień zduński (и.)
такий же то : takiżto
тако́ж : także
та́кса (-и) : ціна́, о́цінок (-нку)
так са́мо : tak samo
такт (-у -и) : takt (нз.)
Таміза (-и) : Tamiza (ґ.)
тамо́шний (-їй) : tameczny
тамто́й -та́ -то́ -ті : tamten itd.
тамтуди́ (-ра́) : tamtędy
танди́та (-и) : tandeta
та́нець (-нцю -нці) : taniec
тане́чник (-а -и) : tancerz ; тане́чниця (-ї) : tancerka
тантие́ка (-и) : нале́жна часть в до́ходах
тара́с (-су́) : taras ; тарасува́ти (-у́ю)
Тара́сова могила : mogiła Szewczenki
тарга́н (-а́ -и) : karaczan (з.)
Таре́нт (-у) : Tarent
таріль (-е́лю -е́лі) : talerz
Тарквіній (-ія) : Tarkwiniusz
Та́рло (-а) : Tarło
Тарно́бжеґ (-у) (ґ.)
Тарс (-у) : Tarsus
Та́три (-тер) : Tatry
Та́хо : Tajo
Та́цит (-а) : Tacyt
твар (-и) : stworzenie, twarz
тве́рджене (-я) : twierdzenie
твердий : twardy ; тве́рдший, на́йтвердший

твердота́ (-и́) : twardość (ж. ф.)
твердя́к (-а́) : twardziel (б.)
тверéзий : trzeźwy
твій, твоя́, твоє́, твої́
твір (-óру -óри) : utwór, dzieło
твóрець (-рця) : twórca
теáтер (-тру -три) : teatr
Тéби (Теб) : Tebу; **Тебáнець** (-нця); **тебáньский**
Тезéй (-éя) : Tezeusz
Текéлій (-їя) : Tekely
текст (-у -и) : tekst (**влáсні слова́ áвтора**)
телеґрáма (-и) : telegram
телеґрáф (-у); **телеґрафíст** (-а); **телеґрафíчний**
Телéмах (-а)
телефóн (-у) : telefon (ф.)
телескóп (-у) : teleskop (ф.)
тельнóк : obces
тéлюр (-а) : tellur (х.)
телюрíюм : teluryum (ф.)
теля́ (-я́ти -я́та) : cielę
тéма (-и -и), грец. : temat (предлóжене рéчене, прéдмет, задáча)
Темíстокль (-ля) : Temistokles
тéмня оптúчна : ciemnia optyczna (ф.)
темперамент (-у -и) : temperament (влáсність тíла, вдáча, успосóблене, прирóда)
темперувáти (-рýю) : temperować (злагóджувати, повдéржувати)
тéмпо (в мýзицї)
тенесá (-нéс) : trzewia, wnętrzności (л.)
теольóґія (-ії), грец. : богослóве (-я)
теóрия (-ії), грец. : teorya (науковúй пóгляд, наýка, прúпис, твéрджене)
теперішний (-їй) : teraźniejszy
тепло́ (-а́) : ciepło (ф.)
теракóта (-и), іт. : terrakota (пáлена глúна)
терáса (-и) : **земéльний нáсип, схóди з дерúни**
терéбити (-блю́ -бúш -бú) : obierać z łupy, trzebić
Теребóвля (-ї) : Trembowla
терéзка : szalka (u wagi) (ф.)
тéрем (-у -éми) : pałac
терéн (-у) : teren (земля́, якість землї́, пóле)
територия (-ії) : terrytoryum (óбласть, країна, óкіл)
тéрлиця (-ї) : międlica, tarlica (тóрлиця стоїть на ніжкáх, сóхах, в котрúх задóвбані рéбра (стéгна) твóрять жóлоб; в жолобі бігає вістре з ручúцею, осáджене на чóпику) (г.)
тéрмін (-у -и), **речéнець** (-нця) : termin
термітé (-я́), **паздерó** : paździerze (г.)
термометер (-тра -три) : termometr (тепломір)
Термóпілї (-їв) : Termopile
терпь (-я) : cierń, такóж **терн** (-а) (б.)
Тернóпіль (-оля), **Тарнóпіль** : Tarnopol
тернóструч (-а) або **акáция правдúва** : akacya prawdziwa (б.)
терорúзм (-úзму -úзми) : terroryzm (жорстóка влáда, послýгуюча ся пóстрахом)
терпелúвий : cierpliwy
терпентúна (-и)
терпíти (терплю́ -пúш -ú) : cierpieć
Терсúт (-а) : Tersytes
тéрти (тру, треш, три, тер) : trzeć
терциян (-а -и) : tercyan
тесáти (тéшу -шеш -ú) : ciosać
тéсля (-ї -ї -їв) : cieśla
тесовéць (-вця́) або **кáмінь тесовúй** : kamień ciosowy (м.)
Тессáлія (-ії); **тессалíйский**
Тетúда (-и) : Tetys
тéхніка (-и); **технíчний**
течú -ктú (течý -чéш -чú) : ciec

тéща (-і) : teściowa
Тибер (-бру) : Tyber
Тибéрий (-ия) : Tyberyusz
Тибет (-у)
Тибýлль (-ля) : Tybullus
тигр (-а) : tygrys (з.)
Тигр (ріка́)
тиждень (**тижня**, **тижні**) : tydzień
тикає ся (чого́) : tyczy się (czego)
тим рáдше, тим лýчше, тим сьмілїйше — що: tem bardziej, tem lepiej, tem śmielej — że
тимчасóм, міжтим : tymczasem
тинк (-у) : tynk; **тинкувáти** (-кýю)
тинктýра (-и) : tynktura (вítяг з зіль, вар)
тирáнїя (-ії), грец. : насильне панóване; **тирáн** (-а -и) : жорстóкий самовлáдець (душмáн, живоїд)
Тиртáй (-áя) : Tyrteusz
тис (-а) : cis (б.)
тиск (-у) : ciśnienie (ф.)
Тиссафéрн (-а) : Tyssafernes
тисяч (-и -и -ий); **однá тисяч; три тисячи; пять тисячий; двікрáт сто тисячий; такóж: тисяча**(-і); **однá тисяча; дві тисячі; пять тисяч** ітд. : tysiąc itd.
тисячний [**тисячний девятьсóтний четвéртий; або корóтше: тисяч девятьсóтний четвéртий**] : tysiączny itd.
титýл (-у -и), **нáдпись** (-иси), **нáголовок** (-вка -вки), (означене; правнá причинá): tytuł itd.
тиф (-у), **глухáня** : tyfus, dur (л.)
Тифлїс (-а)
тихо : piano (из.)
Тициян (-а) : Tycyan
тишинá (-и́) : cisza (ф.)
тиярá (-и) : tyara (покрите головú у Пéрсів, потрійна корóна пап)
тік (тóку) : boisko, klepisko, tok (г.)
тілько : tylko
тільколїтний : tyloletni
тількомá грішний : tylu pieniądzmi
Тічінó (-а) (ріка́)
тілéсний : cielesny
тїло (-а) : ciało, bryła; **тїло грановáсте** : bryła graniasta; **тїло крýгле** : bryła okrągła; **тїло оборотóве** : bryła obrotowa; **тїло прáвильне** : bryła umiarowa (ґи.)
тїльцé зéлени (**тїльця зéлени**) : ciałko zieleni (б.)
тїнятко, тїнячко, тїня (-я) : ciemię (л.)
тїнятко (-а) або **дихалка** (-и) : ciemiączko (с.)
тїнь (-и) : cień; **тїнь глухá** : jądro cienia (ф.)
тїсний : ciasny
тїсто (-а -á) : ciasto
тїтка (-и -и́) : ciotka
тїч (**тéчи**), **теч** : ciecz (ф.)
Тїшин : Cieszyn
ткань (-и) : tkanka (з. б. с.)
ткань хрáстна : tkanka chrząstkowa; **ткань кістна** : tk. kostna; **тк. мязовá** : tkanka mięsna; **ткань нéрвна** : tkanka nerwowa (с.)
ткань наболóнна : tkanka nabłonkowa; **нáболонь** : nabłonek; **ткань железóва** : tkanka gruczołowa (с.)
ткáти (**тчу -еш -и́** або : **ткáю -áєш -áй**) : tkać
ткáцтво (-а) : tkactwo; **ткáцкий**
тлик (-а) : psotnik (з.)
тлїти (**тлїю**) : tleć
тлýмити (**-млю -мит -и́**) : tłumić
тлумóк (-окá); **клýнок** (-нкá -нки́)
то по вислових пúше ся окрéмо: **він то, ти то, вже то, де то, як то, кілько то, áле**: **бýдьто, нїбúто**

тоалéта (-и) (стіл і прибóри до збáрання; óдяг, стрій; місце до збирання)
тоáст (-у -и), **зáздоров** (-а)
тобíлка (-и -й) : torebka (б.)
Товáриство ім. Шевчéнка
товстúй : tłusty
товстя́к (-á) : pingwin (з.)
товчú -ктú (**товчý -чéш -чú**) : tłuc
товщ (-и) : tłuszcz; **білá товщ** : biały tłuszcz (з. б. х.)
тогíд (-дь) : przeszłego roku
тодí : wtedy
той, та, то, ті : ten itd.
той же : tenże; **таж, тож, тóгож** : taż, toż, tegoż itd.
той же сам : tenże sam
той сам, та самá, то самó; тóго самóго, тої самóї
той то : tento
ток (-у), **струя́** (-і) : prąd (ф.)
токáр (-арá -арí) : tokarz
толкувáти (-кýю) : tłómaczyć
толóчник (-а) : tłok (ф.)
тóмбак (-у) : металéва мішанúна
тонúти (**тóплю -пиш -й**) : nużyć
тон (-у) : ton; **т. горíшний** (-ій) : ton górny; **т. згíдний** : ton zgodny; **т. основний** : ton zasadniczy (ф.); **тон головний** : t. główny (w organach); **тон помíчний** (в орґáнах (нз.)
тонкúй : cienki; **тóншúй**
тонковéрхий : o cienkim wierzchu
топáз (-а) : topaz (м.)
тóпливо (-а), **пáливо** (-а), **огрíва** (-и) : opał
топвíти (-нію) : topnieć
топóля (-і) : topola; **т. островéрха** : t. włoska (б.)
топтáти (-óпчу -еш -чú) : deptać
торбýн (-á -й) : torbacz (z gromady ssawców) (з.)
торг (-ý -й) : targ
торжествéнно : majestatycznie; maestoso (нз.)
торжествó (-á), **церк.** : uroczystość; **торжествéчний** : uroczysty
торíк : tamtego roku; **торíчний** : tamtegoroczny
торкотáти (-кóчу -óчеш -óч) : terkotać
торóчка (-и) : strzępka czyli nitka grzybni (б.)
Торричéллі (-лього) : Torricelli
Тоскáна (-и)
тотóжний, тожсáний : tożsamościowy (identyczny); **тотóжність** (-ости), **тожсáність** (-ости) : identyczność (а.)
торф (-у) : torf; **такóж** : болотúна (-и) і тúрса (-и) (м.)
тьóхкати (-аю) : pukać (o sercu); świerkotać
точáн (-á -й) ; roztocz (б.)
тóчка (-и -й) : kropka (гр.); punkt (ґм. р.)
тóчка вúлету : punkt wylotu (ф.)
тóчка вúходу : punkt wyjścia (р.)
тóчка завíшеня : punkt zawieszenia; **тóчка зáчепу** : punkt zaczepienia (ф.)
точкú (**точóк**) : kropki (гр.)
травá (-й, **трáви**) : trawa (б.)
Трáвна : Truna (рікá)
травокóник (-а) або **кóник** (-а) : pasikonik (з.)
траґéдия (-ії -ій) : tragedya
традúция (-ії) (ýстний перéказ, звичáй, одíничена наýка)
тракт (-у -и) (шлях, гостúнець)
трактáт (-у -и) : traktat [переспрáва, дóговір (-ору)]
трамвáй (-áю -áї), **анґл.** : кінна або електрúчна дорóжна зелíзниця
трансáкция (-ії) : переспрáва
транспарéнт (-у -и) : просьвітчáстий óбраз

транссильвáньский (-кі Альпи)
трапéз (-а) : trapez ; трапезоїд (-а) : trapezoid (ґн.)
трáса (-и) : trasa (ґн.)
трáтити (трáчу -áтиш -áть) : tracić
трахіт (-у) або шорохáн (-у) : trachit (н.)
трéба : trzeba
тревáлий : wytrwały ; вúтревалий ; тривкúй : trwały (пґ.)
тревожлúвий : trwożliwy
трéля (-ї) : trel ; трелювáти (-юю)
тремтїти (-мчý -мтúш -й)
трéнзель (-аля), тревзéлька, трéнзаля (-ї) : trenzla
трепéта (-и) або осúка (-и) : osika, osina (б.)
тресувáти (-сýю) : tresować (dressieren), вирýчувати, вправлятú
три, трох, трои, трохá, в трох
Трúест (-у) : Tryest
Тридéнт (-а) ; тридéнтский
тризвýк (-а) : trójdźwięk (нз. ф.)
тризýб (-а -и) : trójząb
триклясовúй : trzyklasowy
трикрáтний : trzykrotny
трикýтник (-а) : trójkąt ; трикýтник острокýтний : trójkąt ostrokątny ; трикýтник прямокýтний : trójkąt prostokątny ; трикýтник скіснокýтний : trójkąt skośnokątny ; трикýтник рівнорáменний : trójkąt równoramienny ; трикýтник тупокýтний : trójkąt rozwartokątny (ґн.)
трилїтний : trzechletni
тримáти (-мáю), держáти (-жý -ймш -й) : trzymać
тринайцятитúсячний : trzynastotysiączny
триолéт (-а -и) : tryolet
триповерхóвий : trzypiętrowy
трисóтний : trzechsetny
трúста мужíв ; трúста або трохсóт мужíв ; трúста мужáм ; трúста мужáми ; в трúста мужáх
Трúтон (-а) : Tryton
триюмвíр (-а -и) : tryumwir
трíйка (-и -й) : trójka
трíпати (-аю) : trzepać
тріпотáти (-пóчу -пóчеш -почú)
тріск (-у) : trzask (ф.)
трíска (-и -й) : trzaska
трíскіт (-оту) : trzask
трíснути (-íсну -ешн -и) : trzasnąć
тріщáти (-іщý -іщúш -іщú)
тріщýк (-á) : strzyżyk albo wołowe oczko (такóж : волóве óчко) (з.)
Троáда (-и) : Troas
трóпсть (-и) : przydacznia (з.)
троїстий : troisty
троп (-у), образовúй звóрот : tropus
трость сáхарна (трóсти сáхарної) : trzcina cukrowa (б.)
тростúна (-и) : trzcina ; або очерéт (-у)
тротуáр (-у -и) : хідник (-á -й)
трофéй (-éю -éї) : tropaeum (пáмятник побіди)
трóха, трóхи : trochę
трохéй (-éя -éї) : trochej (стопá віршовá) ; трохеїчний
трóшка, трóшки : troszkę
Трóя (-ої) ; Троянець (-нця) ; троянський
трубá (-й, трýби) : trąba
трубá вóздушна : trąba powietrzna (ф.)
трудящий : skrzętny
трýнва, трýмна, домовúна : trumna
трýнок (-нку -нки) : нáпиток
Трускавéць (-вця) : Truskawiec

труськóм : rysią, im Trab (кінь ідé трусьнóм) (г.)
трусли́вий : tchórzliwy; **трусли́вість** (-ости) : tchórzostwo
трýфля (-ї) : trufla (б.)
трухцéм : truchtem
трясти́ (трясý -éш -сй) : trząść
ту, тут : tutaj; **тутóшний** (-ій) або **тутéшний** (-ій) : tutejszy
тугá (-й) : tęsknota
тугúй : tęgi (steif); **тужíйший** : tęższy
тужúти (тýжу -иш -й) : tęsknić
Тукіди́д (-а) : Tucydydes
тули́ти (тýлю -лиш -ли́й) : tulić
Тýлій (-ія) : Tulliusz
тундрá : tundra
тýніт (-оту) : tętent
Турéччина (-и) : Turcya; **туреччинá** (-й) : tureczyzna
турнéй (-ію -ії) : turniej (рицáрскі боєві ігрища)
тýча (-і) : burza, ulewny deszcz
тхір (-орá -орі) : tchórz (з.)
Тшебíня (-ї)
тюлень (-я) : foka, pies morski
тютюн (-ý -й) : tytoń
тяг (-ý -й) : ciąg (ф.)
тягáр (-ý -і) : ciężár
тя́глий : ciągły (а.)
тягнýти (тя́гну, тя́гнеш -ни́й)
тяготíнє (-я) : ciążenie (ф.)
тя́жень (тя́жня) або **барúт** (-а) : baryt (н.)
тя́жість (-ости) : ciężkość (ф.)
тяжíти (-ію) : ciężeć
тяжкúй, тя́жший : ciężki, cięższy
тя́ти (тну, тнéш, тни́й) : ciąć
тятивá (-й) : cięciwa (гн.)

У.

у кладé ся часóм зáмісць прíменника **в**, особлúво перéд вúсловами, що зачинáють ся двомá або більше співзвýками, пр.: у Львóві зáмісць : в Львóві. Прости гóстий у сьвітлúцю (зáмісць : в сьвітлúцю). Протúвно **в** кладемó часóм зáмісць прíменника **у**, особлúво по вúсловах, що кінчать ся самозвýком, щобú усýнути рóзвів, пр.: Не ставáло сúли в козаків (зáмісць : у козакíв). В нéне дýнка (зáмісць : у нéне)
убíйник (-а -и) : zabójca; **убíйство** (-а) : zabójstwo
ублагороднятú : uszlachetniać, **ублагорóднювати** (-нюю)
убóжество (-а) : ubóstwo
убожíти (-ію) : ubożeć
увáга (-и) : uwaga (Aufmerksamkeit)
уважáти відповідним, гíдним (а не : за відповідне, за гíдне)
увéсти (-ведý -éш -й) : uwieść
у Відни, у Львóві : w Wiedniu, we Lwowie
угúнанє сьвітла : uginanie światła (ф.)
углевúй (угляний) : węglowy (х.)
углевóдан (-у) : węglowodan (х.)
углевóдень (-дня) : węglowodór (х.)
угловéць (-вця́) : płachtarz (pająk domowy) (з.)
угля́н (-у) : węglan (х.)
ýгнїтний : podatny, plastyczny; **ýгнїтність** (-ости) : podatność, plastyczność (ф.); **ýгнїтний** або **гнетúний** : ugniatalny (н.)

ýгол (ýгла) (прик. **угóльний**) : naroże (ґн.)

ýгол — **кіт** (-ому) : naroże (ф.)

ýголь (ýгля, ýглї) : węgiel ; **ýголь камінний або чóрний** : węgiel kamienny czyli czarnowęgiel ; **ýголь бýрий** : węg. brunatny czyli rudowęgiel ; **падровéць** (-вця) : w. br. drzewny ; **ýголь пластковий** : węg. blaszkowy ; **мороквинець** (-нця) : w. moczarowy ; **ýмбра кольóньска** : umbra kolońska (н.) (х.)

угóльник (-а) : węglowiec (х.)

ýгор (-я -і) : węgorz (в.)

Угóрщина (-и) : Węgry ; **Угор** (-гра) : Węgier

удáр (-у) : uderzenie (ф.) ; **удáр мозковий, поразá** : udar mózgowy (л.)

уздá (-и, ýзди) : uzda

ýзлич (-а) : prątnik (б.)

ýзол (ýзла) : węzeł (б.) (ф. р.) ; **ýзол вiступáючий** : węzeł zestępujący ; **ýзол підступáючий** : węzeł wstępujący (ф.)

узорúстий : ozdobny (р.)

узрíти (узрю -зрúш -зри) : ujrzeć

узурпáтор (-а -óри) [протизáконний посíдáч трóну ; самозвáнець (-нця)]

уїзджáльня (-ї) або **їздáрня** (-ї) : ujeżdżalnia

уїзджáти (-áю) : ujeżdżać

ýкір (-óру) : zarzut ; **такóж** : **дóкір** (-óру), **догáна**

укісний, скісний : ukośny (к.)

уклáд кістний чоловíка : układ kostny człowieka (с.)

уклáд мязовий чоловíка : układ mięsny człowieka, układ mięśniowy czł. (с.)

уклáд нéрвний : układ nerwowy ; **уклáд мозкостриженéвий** : ukł. mózgordzeniowy ; **уклáд узловий, нерв співчýльний, співчýльник** : układ zwojowy, ukł. współczulny czyli sympatyczny (с.)

уклíнний : uprzejmy

укоротúти (-рочý -отúш -ороти)

Украíна (-и) ; **украíньский**

украшáти (-áю) : zdobić (р.)

ýлан (-а -áни) : ułan

улекшúти (-екшý -кшúш -кши) : ulżyć

ýлий (-я), **вýлий** : ul (г.)

улúстнене (-я) : ulistnienie ; **улúстнене оскрутóне** : ulistnienie skrętoległe ; **у. очертóне** : u. okólkowe (б.)

ýлиця Городéцка

Улíкс (-а) : Ulixes

улягти́ -чú (уляжу -еш -и) : uledz ; **улягáти** (-áю) : ulegać

ум (-а) : rozum ; umysł

умалúнок (-úнка) : odjemna (а.)

Умань (-и) : Humań

умирáти (-áю) : umierać

ýмич (-а) : grzybień biały, lilia wodna (б.)

умíлість (-ости), **умíлий** : umiejętność, umiejętny

умíло : umiejętnie

умíрене підсóне : strefa umiarkowana

умíрено (нз.) : umiarkowanie; moderato

умíти (-íю -íєш) : umieć

умовúй : umysłowy

умóвний -а -е (пр. рéчене) : warunkowy -a -e (np. zdanie) ; **такóж услíвний**

уморúти (-орю -орúш -ори)

унíверсáл (-у -и) (**кнúжний окрýжник, а́б гетьмáньский лист звéрнений до всíх**)

унíверсáльний : загáльний, всесьвíтний

университе́т (-у -а)
уніт (-а -а) або **уніят** (-а) : unita ; **уніт́ский**
у́нія (-ії)
у́нция (-ії) : uncya (**антика́рска вага́ міста́ча в со́бі 25·32 ґраміи**)
упе́ртий або **впе́ртий** : uparty ; **упе́ртість** (-**ости**)
упе́рти ся (**упру́ ся -пре́ш ся -пра́ ся**) : uprzeć się
упе́рше : po pierwszy raz
упира́ти ся (-**а́ю ся**) : upierać się
упімну́ти (-**пімну́ -е́ш -и́**) : upomnieć
уподібне́ве (-**я**) : assymilacya (гр.)
упра́ва : zarząd, kierownictwo ; **упра́вник, упра́вниця** ; **упра́ва, правлі́ве, правительство** : rząd ; **також** : **у. педаґоґі́чна** (пг.)
упра́вильнене : uregulowanie (ф.)
управи́тель (-**еля**) або **упра́вник**(-**а**)
у́пряж (-**и**) : uprząż
упра́вний : uparty
упра́вність (-**ости**) : upor
упра́тати (-**пря́чу -я́чеш -я́ч**)
ура́ ! : hura !
ураґа́н (-**а -и**) : uragan
у́ран (-**а**) : uran (х.)
урі́зати (**уріжу -жеш -ріж**) ; **також** : **вріза́ти**
у́ряд (-**у -и**) : urząd
ура́джувати (-**джую**), **ула́джувати** : urządzać ; **також** : **устро́ювати** (-**о́юю**)
усиха́ти (-**а́ю**) ; **також** : **всиха́ти** (-**а́ю**)
Усі́кнове́ве (-**я**) (церк.)
усі́льниця (-**ї**) : gąsienica (з.)
услі́ве (-**я**), **услі́вний** : warunek, warunkowy
усмири́ти (-**смирю́ -ри́ш -ри́**)
успі́х (-**у -и**) : skutek
уста́в (-**а -и**) : statut ; ustawienie, ułożenie (ф.)
устереча́ -**гти́** (-**режу́ -же́ш -жи́**) ; **також** : **встереча́**
у́сте (-**я**) : ujście (ріки́)
Устияно́вич (-**а**)
у́стриця (-**ї**) : ostryga (з.)
у́стрій (-**ою**) : ustrój, układ, organizm
устроїти (-**строю́ -оїш -стрі́и**)
-**уть** (-**ють**) є закінчене в 3. ос. ч. мн. дієслів закінчених в 2. ос. ч. од. на : -**еш** (-**єш**), пр. **несу́ть, везу́ть, пи́шуть, діла́ють, літа́ють**, бо в 2. ос. ч. од. : **несе́ш, везе́ш, пи́шеш, діла́єш, літа́єш** ітд.
у́твір простóрний : utwór przestrzenny (ґн.)
утечи́ -**кти́** (**утечу́ -че́ш -чи́**) ; **також** : **втечи́**
Утика (-**и**) : Utyka
утоми́ти (-**то́млю -ниш -ни́**) : znużyć ; **уто́млений** : zziajany ; **також** : **втоми́ти**
уто́пія (-**ії**) (місце, яке не єствує ; уро́сне, небили́ця)
у́треня (-**ї**) : jutrznia
утяжли́вий : uciążliwy
у́хо (**у́ха, ч. мн. у́ха**) : ucho ; **у́хо зві́шне, сере́дне і зну́трене** : ucho zewnętrzne, średnie i wewnętrzne (гл. : **сварі́д слу́ху**) (с.)
уча́сник (-**а -я**) : uczestnik
у́ченик (-**а**) : uczeń
у́ченица (-**ї -ї**) : uczenica
учи́тель (-**я**) ; **учи́телька**
у́щерб (-**у**) : uszczerbek
уя́ва (-**и**) : wyobraźnia
уя́вний (**пр. іменник**) : oderwany, abstrakcyjny (**пр. rzeczownik**) (гр.)

Ф.

фабрика́т (-у -и) (фабри́чний ви́ріб)
Фабри́ций (-ия) : Fabrycyusz
фа́вна : fauna (ґ.)
фа́за (-и) : faza (ф.)
факт (-у -и) : **подія** (-ії)
фальшівни́к (-а́ -и́), **фа́льшер** (-а), **фальсифіка́тор** (-а) : falszerz
фамі́лія (-ії), **роди́на** (-и), **сі́мя** (-ї)
фа́рба (и) : farba (р.)
фарба́р (-ря́ -рі) : farbiarz
фарисе́й (-я -еї) : faryzeusz
фармакоґно́зия (-ї) (товарозна́вство аптика́рске) (л.)
фармакольо́ґія (-ії) (нау́ка о ді́ланю лі́ків) (л.)
фармакопе́а (-еї) (урядови́й спис лі́ків апти́чних) (л.)
фармацéвт (-а -и) : farmaceuta (л.)
фа́рса (-и) фр. (коме́дия з плиткими жартами)
фаса́да (-и) фр. (фронтова́ часть буди́нку, чоло)
фа́сия (-ії) (податкова́ вия́ва, в котрій контрибуе́нт озна́чує висо́кість свого до́ходу)
фасо́н (-у -и) (крій, стрій, фо́рма о́дежи або ме́блів)
фасци́кул (-а) : **звиток** (-тка), **жиу́ток** (-тка) папе́рів, **зо́шит**
фат (-а) : гар, boleń; хват (з.)
фа́таморґа́на (-и) : **оптична злу́да, ма́рево**
фая́нс (-у -и) фр. (рід білої гляни, півпорцеляна)
Феб (-а) або **Фойб** (-а) : Feb (мт.)
февдалі́зм (-ізму) : **лени́цтво**
Федо́н (-а) або **Файдо́н** (-а) : Fedon
Федр (-а) : Fedrus
фейлето́н (-у -и) фр. (відтинок в часо́писях на по́вість)
Фе́ліко (-а) : **Щасний**
Фені́кія (-ія) : Fenicya
Фені́кіяни́н (-яни́на -я́ни -я́н) : Fenicyanin
фено́мен (-у -и) : **я́вище; річ небува́ла, надзвича́йна**
фе́рії (-ий) (час свобідний від праці)
ферме́нт (-у -и) : ferment (ро́створ)
фесто́н (-у -и) : feston (низка звисаючих вінці́в з цьвітів і зе́лени)
фили́нник (-а) : kokornak (б.)
фи́ля (-ї) : fala; **фи́ля плоска́** : fala płaska; **фи́ля сьвіти́льна** : fala świetlna; **ф. стоя́ча** : f. miejscowa; **ф. по́ступна** : f. postępowa (ф.)
фіґель (-ґля -ґлї) : **псо́та, шу́тка, збитки**
фіґу́ра (-и) : **вид, ви́гляд; уклад слів** (гр.); **фіґу́ра в рису́нках**
Фі́дий (-ия) або **Фе́йдий** (-я) : Fidyasz
фізиоґно́мія (-ії) : **ви́раз лиця́, че́рти лиця́**
фізиольо́ґія (-ії) : **нау́ка про чи́нности житя́** (л.)
фі́кция (-ії) : **ви́гадка, ви́думка, ви́говір, уя́ва**
філі́пика (-и -и -ік) : filipika (о́стра, си́льна мо́ва полемі́чна про́ти кого)
Філі́піни (остро́ви)
Філі́ппі (невідм.) : Philippi; **би́тва на Філіппі́йских полях**
філі́стер (-стра -стри) (чоловік байду́жний до справ грома́дских; вдово́лений самолю́б; чоловік без ви́сших стремлі́нь)
фі́лія (-ії) : **дочка́** (відділ або това́риство ме́нше, залежне від головного); **філія́льний** : **до́черний**
Фільокте́т (-а) : Filoktetes
фільольо́ґія (-ії) (зага́л нау́к, обнимаючих язикозна́вство, літерату́ру і істо́рию)

фільосо́фія (-ії) залюбо́ване до знаня́, до му́дрости; наука, що досліджує за́сновки бутя́, пізнаня і діланя)

фі́льтер (-тру -три) (верства́ матéрні, служа́чої до перепу́сканя тéчи, а до задéржуваня тіла ста́лого; ціди́ло)

фіна́нси (-ів) (держа́вний скарб, скарбо́вість; адміністра́ция до́ходами державними)

фінéзия (-ії) (ніжни́й, тонки́й дотеп; хи́трість, умова́ бистрота́)

Фінля́ндия

фіолéтний : fioletowy

фі́ртка (-и -и́) : furtka

фісгармо́нія (-ії); **фісгармо́ніка**

фі́скус (-у -и) **тако́ж**: **фіск** (-у) : fiskus (держа́вний скарб)

фія́лка (-и) : fijołek; **паху́ча фія́лка** : pachnący fijołek (б.)

фіялча́к (-а́) **або амети́ст** (-а) : ametyst

Фльоря́н (-а) : Floryan

фльоти́ля (-ї) (мала́ фльо́та, зложена з кілько́х кораблі́в)

флю́ксия (-ії)

флю́ор (-у) : fluor (х.); **флюоровóдень** : fluorowodór (х.)

флюора́к : fluorek (х.)

Фляк (-а) : Flakkus

Фо́кіон (-а) : Focyon

фолія́л (-у -и) (кни́га або жмут папéрів листово́го (аркушо́вого) ви́ду)

фонд (-у -и) (гроше́ний за́сіб)

фонта́на (-и), **три́скавець** (-вця), **водогра́й** (-а́ю), **водоме́т** (-у)

форма́ция (-ї), **утво́ря, у́твір** : formacya; **ф. напла́вна** (алювія́льна) : f. napływowa; **ф. крейдяна́** : f. kredowa; **ф. юра́йска** : f. jurasowa; **ф. углева́** : f. węglowa; **ф. силю́рска** : f. sylurska; **ф. пéрвісна** : f. pierwotna (м.)

формуля́р (-я -і) (приписаний спо́сіб якогось письма́; взорéць, схéма)

фортепя́н (-у -и)

фо́рум (nieodm.) (місце збо́рів лю́ду у Римля́н; місце судово́ї розпра́ви)

фосфо́р (-у) : fosfor; **фосфорови́й, фосфо́рний** : fosforowy (х.)

фосфора́н : fosforan (х.)

фотосфéра : fotosfera (ф.)

Foucault

фра́за (-и) : frazes (ви́речене, язикови́й зво́рот, пусти́й ви́сказ без змісту)

Франкфу́рт (-у); **франкфу́ртский**

Фра́нция (-ії)

Францїшкани́н (-и́на -а́ни -а́н)

Францїшок (-шка)

Францу́зка (-и) : Francuzka

францу́ский : francuski

францущина́ (-и́) : francuszczyzna

Фрéдро (-а)

фрéнзель (-зля -злї) (торока, торо́чка)

Фри́дрих

фриз (-а) [прикрасови́й по́яс, що ти́гне ся позéмо під головни́м о́краєм (гзи́мсом) буди́нку]

фризéр (-а -и) (той, що стриже́ і чéше воло́сє; голя́р -я́)

фро́нт (-у -и) : **чоло́, перéдна** (-я) **часть, перéд** (пр. війска, буди́нку)

фундамéнт (-у -и) : **підва́лина, осно́ва, підру́би, підмýри**

функционáр (-ря́ -рі) (ура́дник, викона́вець)

Фу́рия (-ії) (боги́ня пімсти, я́га, ба́ба-я́га)

фя́кер (-кра -кри) (візни́к, дорожка́р -я́)

фя́ско (-а), іт. : **невда́ча**.

Х.

хазяїн (-а -и) : gospodarz
Халдея (-ї); **халдейский**
халькантит (-а) або вітріоль міди : chalkantyt czyli witryol miedzi [у люду: синий(-ій) камінь] (н.)
халуга (-и) : morszczyn (б.)
хан (-а -ї) : chan
хаос (-у) (замішане, безлад)
характер (-у -и) (черта, знамі, титул, вдача, сталий напрям волї, сталий спосіб поступуваня ітд.)
Харибда (-и)
харкати (-аю) : charkać
харч (-у -і) : wikt
харчати (-чу -чиш) : charczeć
хащі (-ів) : chaszcze, zarośla
хвалити (-лю -лиш -ли) : chwalić
хватати (-аю) : chwytać
хватити (-ачу -атиш -ти) : chwycić
хвильованє : falowanie
хвиля (-ї) : 1) chwila, 2) fala
хвіст (-оста -ості) : ogon
хворост (-у) : chróst
хвостач (-а) : płaz ogoniasty (з.)
хвощ (-а) : skrzyp (інакше : сосонка -и або скрипей -ю) (б.)
хемія (-ії) (наука о первних тїл і о їх сполуках)
Херонея (-еї) : Cheronea
хиба : chyba, wyjąwszy że
хиба (-и) : chyba, błąd; **хибний** : chybny (fehlschlagend)
хижак (-а -ї) : drapieżca (з.)
хитати (-аю) : chwiać
хищний : chyży
хід (-оду) : tok (np. myśli)
хідля (-ї) : szczudło (ґн.)
хінера; **хінерувати** (-ую) : kaprysić
Хіос (невідм.) : Chios
хірурґія (-ії) (наука лїченя недуг запомочию операциї)
хлептати (хлепчу -пчеш -пчи)
хлїзень (-зня) : ślinik (з.)
хлиняк (-а) : chełbia (з.)
хлїб (-а -ї) : chleb
хлїб-сіль : chleb i sól (символ гостинности)
хлїбовець (-вця) : drzewo chlebne (б.)
хлїборób (-а) : rolnik
хлїв (-а -ї) : chlew
хлопець (-пця -пцї) : chłopiec
хльор : chlor; **хльоравий** : chlorawy; **хльоровий** : chlorowy; **хльороводен** (-дня) : chlorowodór; **хльороформ** : chloroform; **хльораль** : chloral (х.)
хльорак : chlorek (х.)
хльоран : chloran (х.)
хльорник : chlorowiec (х.)
хлостати (хлощу -щеш -щи)
хлюсня (-ї) : strzykwa (з.)
хмара (-и) : chmura
хміль (хмелю) : chmiel (б.)
хобот (-а) : trąba u słonia (з.)
хоботак (-а -ї) : trąbowiec (zwierzę z gromady ssawców (з.)
ховзати ся (-заю ся) : ślizgać się
ховзкий : ślizki
ховзяк (-а) : kiełż (з.)
ховстати (-аю) : kiełznać
холера (-и)
холод (-у) : chłód
хомяк (-а -ї) : chomik (з.)
хомут (-та -ти) : chomąt (г.)
хоп (-у) : chwyt (ґн.)
хопта (-и) : chwast (г.)
хор (-у -и) : chór
Хорват (-и) : Kroat
Хорвация (-ії)
хоростіль (-ля) : chróściel
хороший : piękny
хорт (-а -ї) : chart

Хоружчина́ (-и́) : Chorążczyzna
хоть би, хоти́й би, хоч би : choćby
Хо́тин (-а) : Chocim
хоті́ння : chcenie, Wollen
хоті́ти (хо́чу -чеш -чуть) : chcieć
хоти́й : chociaż
хохота́ти ся (хохо́чу ся -чеш ся) : chichotać się
хра́м (-у -и́) : świątynia, chram
храни́ло (-а), со́хрон (-у) : ochraniacz (p.)
хра́пати (-аю) : chrapać
хреб (-а́ -и́) : krąg, kręgu, kręgi; 7 хребі́в шийних : 7 kręgów szyjnych; 12 хребі́в пле́чних : 12 kręgów plecowych; 5 хребі́в лїдви́чних : 5 kręgów lędźwiowych; 5 хребі́в крижних : 5 kręgów krzyżowych; 4 хребі́ гузівкові : 4 kręgi ogonowe (гл. : чере́н хреба́) (c.)
хребе́т (-бта́) : grzbiet, grzbietu (з.)
хребі́ істі : kręgi prawdziwe (з їх 24); хребі́ спо́видні, реко́ні або фальши́ві : kręgi pozorne (tj. kręgi krzyżowe i ogonowe) (c.)
хребове́ць (-вця́, -вці́) : kręgowiec, zwierzę kręgowe (з.)
хре́ст (-а́ -и́) : krzyż (p.)
хре́стик (из.) : krzyżyk
хрести́льниця (-і) : chrzcielnica
хрести́ни (-и́н) : chrzciny
хрести́ти (хрещу́ -сти́ш -сти́) : chrzcić
хре́стний : chrzestny
хрестова́тий (-ні) : вибір вийків з твори́в
хрестоцьвіта (рости́на) : krzyżowa (roślina) (б.)
хреста́к (-а́) : krzyżak, pająk krzyżowy (з.)
Хризе́їда (-и)
християни́н (-а -яни -яни) : chrześcijanin
християни́зм (-у) : chrześcijanizm
Христо́с (-ста́ -сту́ -ста́, Хри́сте, -сто́м -сті́) : Chrystus
хри́я (-ні) : chryja (коротка розпра́ва, напи́сана по пе́вному взірцю; замі́шане, авантю́ра, скандал)
хрін (хрі́ну, тако́ж: хро́ну) : chrzan (б.)
хроба́к (хробака́, хробаки́) : robak
хром : chrom; хрома́н : chromian (x.)
хро́мий : chromy
хромни́к : chromowiec (x.)
хроні́чний (застарі́лий, безнаста́нний, довготрева́ючий)
хронольо́гія (-ії) (наука, що занимає ся озна́ченем дат історичних подій)
хрущ (-а́ -і) : chrząszcz; хрущ звичайний або маєвий : chrząszcz majowy czyli chrabąszcz (з.)
хря́стка (-и) : chrząstka; хрящ кістні́ючі : chrząstki kostniejące (c.) (л.)
хря́ступ (-а) : chrzęstniak (л.)
хто, з ким, в кім : kto, z kim, w kim
хтобу́дь (когобу́дь), хтонебу́дь (когонебу́дь) : ktobądź
хтож (кого́ж) : któż
хтось (кого́сь) : ktoś
худо́ба (-и) : bydło
худо́жництво, твір худо́жництва; худо́жник або арти́ст : sztuka, artyzm; artysta
хули́ти (-лю́ -ли́ш -ли́) церк. : bluźnić; лихосло́вити; хули́тель (-я) : bluźnierca
хульни́к (-а́) : bluźnierca, zrzęda
хутки́й : prędki
ху́хати (-аю) : chuchać

Ц.

цапіштрайх (-а) (знак на бубні або трубці вечером, взиваючий жовнірів до спочинку)
царина (-и) : dziedzina (a.)
цвинтар (-аря -арі) : cmentarz; також : кладовище, тенетів
цвісти (цвиту -єш -и, цвив) : kwitnąć
цьвіль (-и) : pleśń (б.)
цьвіркати (-аю) : świergotać
цьвіт (цьвіта) : kwiat (цьвіт, цьвіту, цьвіте, цьвітя : kwiecie). **цьвіт лучистий або проміністий** : kwiat promieristy; **цьв. спиністий** : kw. gałbiecisty; **цьв. надзавязковий** : kw. nadzalążniowy; **цьв. підзавязковий** : kw. podzalążniowy; **цьв. колозавязковий** : kołozalążniowy; **цьв. пилковий** : kw. pręcikowy; **цьв. стовпиковий** : kw. słupkowy
цьвіт сірковий, сірцьвіт або оціп сірки : kwiat czyli wznios (sublimat) siarki (и.)
цьвітань (-и) : ukwiat (з.)
цьвітень (-тня -тні) : kwiecień
цьвітник (-а -и) : ogródek kwiatowy (г.)
цьвітостан (-у) : kwiatostan (б.)
цьвях (-а -и) : ćwiek
Цезар (-а) : Cezar
цеєура (-и) або **пересічка** (-и) : średniówka (гр.)
Цельовець (-вця) : Celowiec (Klagenfurt)
целюльоза : celuloza (х.)
цемент (-у) : cement
цензор (-а -ори) : cenzor; **цензура**
центиметер (-метра)
центр (-а), **осередок** (-дка) : centrum
цербер (-а)
церемонія (-ії) (урочистий обряд; пересадне, стилетальне поведене згідом кого)
Церера (-и) : Ceres
церков (-кви), **церква** (-и) : cerkiew
церковно-славяньский
цертифікат (-у -и) : сьвідоцтво на письмі
цесия (-ії) : відступлене
цетнар (-а -и)
цинник (пр. потасовий) : sinek (potasowy) (х.)
цибуля (-і) : cebula; **цибуля луска́та** : c. łuskowata albo szyszkowa; **ц. огортчаста** : c. powłoczysta) (б.)
цивілізація (-і) (розвиток просьвіти і образованя; розвиток усуспільненя)
циган (-а -ани -анів) : cygan
циґаро (-а -и) : cygaro
цина : cyna; **цинавий** : cynawy; **циновий** : cynowy (х.)
цинк (-у) : cynk; **цинковий** : cynkowy (х.)
Цинциннат (-а) : Cyncynnatus
циняк або касітерит (-а) : cyniak czyli kasyteryt (и.)
циркель (-кля) : cyrkiel (р.)
циркуляр (-ра -і) : обіжник
цирулик (-а -и) : cyrulik
цистерна (-и) (обмурований діл на воду, басен)
цитаделя (-і) : кріпость
цитата (-и) : наведені в тексті чужі слова
Цицерон (-а) : Cicero; **цицеронський** (пр. стиль)
цівка (-и) : cewka (ф.)
цівунка (-и) : cewiopław (з.)
цівуха (-и) : rurecznica (б.)
цідилко, цідивко, цідильце : cedzidło (г.)

цідити (-жу́ -диш -ди́) : cedzić
ціль (-и) : cel
цілий : cały
цілко́м : wcale
Цілї, Ціллея : Cilli (miasto)
цілокра́їй : całobrzeżny; **листина цілокра́я** : blaszka liścia całobrzeżna lub całobrzega (б.)
цілува́ти (-лу́ю) : całować
цілю́щий : uzdrawiający
ціп (-а -и́) : cep; **складові ча́сти ціпа** : **ціпи́во** : dzierżak (**держи́ть ся в рука́х**); **би́лень, бия́к** : bijak (**бі́льнем бє ся по збі́жу**); **ву́голова, ву́голов** : gęzwa (**зло́жена з двох шкіряних ви́лиць, счі́плених рухо́во ремінцє́м, ремінником**). **Ви́лиці** (**ка́пиця**) **обива́ють кінці́ бі́льня і ціпи́ва** (г.)
ціпені́ти (-ні́ю) : trętwieć
ціпки́й : sztywny, stały (ф.)
ціпя́к (-а́) : tasiemiec czyli soliter [**за́родок** : zarodek; **решетя́на** (-и) : bąblowiec czyli wągr; **черві́й** (**черві́я**) : czerwioch; **ши́ння** (-ї) : taśmień; **відшибень** (**відшибня**) : odrywek] (з.)
ці́сар (-аря -арі) : cesarz
цісаре́ва (-ої -ій -у -о!)
цу́кор (-кру) : cukier (г.)
цу́кор грозновий : cukier gronowy; **цу́кор тростинови́й** : cukier trzcinowy; **цу́кор моло́чний** : cukier mlekowy (х.)
цукрова́рня (-ї) : cukrownia (г.)
Цу́рих (-у) : Zürich
цямри́на (-и) або **цемри́на** і **цимбри́на** : cembrzyna; **цямрува́ти** (-у́ю) і **цимбрува́ти** : cembrować

Ч.

чага́р (-у́ -и́) : czahar
чад (-у) : zagar, czad (н.)
чай (-ю) : herbata (б.)
ча́йка (-и -и́) : czajka, або : **кикги́ця** (-ї) (з.)
чаї́ти ся (**чаю́ ся, чаїш ся**) : czaić się
час (**часу́** -и́) : czas
часть (-ти -ти -ти́) : część
ча́сть складова́ : składnik (р.)
части́нний : cząstkowy
части́ця (-ї -ї́) : partykuła
частковий (**2. відмінок**) : partitivus (genetivus)
частоте́ : częstość (n. p. drgań) (ф.)
ча́ти (-атів) : czaty
ча́ша (-і) : kielich (б.)
ча́ша кулі́ста : czasza kulista (ґн.)
чаші́вка (-и) : kielichówka (з.)
чашогу́бок (-бка) : płozik (б.)
чвал (-у), **про́чвал, ґальо́п** : galop, przeczwał; (**кінь біжи́ть чвало́м, в про́чвал, чвалу́є** : koń biegnie czwałem, galopem) (г.)
чвани́ти ся (-аню́ ся -ни́ш ся) : chełpić się
чва́ти (**чву** -єш -и) або **цькува́ти** (-ую́ -єш) : szczwać
чві́рка (-и -и́) : czwórka (Doppelreihen) (ґн.)
чвірня́ (-ї́, **чві́рні**) : czwórka (Rottenpaar) (ґн.)
че́люсть (-и) : czeluść, szczęka górna; **ви́лиця** : szczęka dolna, żuchwa
чемери́ця (-ї) : ciemierzyca (б.)
че́нний : grzeczny
Ченстохо́ва (-и) : Częstochowa
чепе́ць (-пця -пці́) : czepiec
чепірна́тка (-и) : piórolotek (з.)

черв (-а -и) : czerw t. j. larwa (gąsienica) beznożna u owadów n. p. muchy, pszczoły (в.)
чéрвень (-вня) : czerwiec
червúна (-и) : robaczek
червíнка (-и) : кровáва бігýнка (л.)
червíнка (-и) : wzdręga (ryba) (в.)
черевúк (-а -и) : trzewik
черевослúнниця : trzustka; **слúна черéвна** : sok trzustkowy, sok pankreatyczny (с.) (л.)
чередá (-ú, чéреди) : trzoda
чéрез : przez
черéмха (-и) : czeremcha; **черемшúна**
черéн (-у) : trzon (р.)
черéн хребá : trzon kręgu або **лук перéдний** (-ій) ; **лук тúльний** : łuk tylny; **вúрісток тернястий** : wyrostek ościsty; **вúрістки поперéчні** : wyrostki poprzeczne: **вúрістки ускíсні** : wyrostki skośne; **отвóри межихрéбні** : otwory międzykręgowe (с.)
черéнка (-и -ú) : czcionka
черенорýжник (-а) : małżynek (в.)
чéреп (-а), **лобнá** : czaszka (л.)
черепáха (-и) : żółw; **черепáшина** : żółwina, tartarug, szylkret (в.)
чéрес (-а -и) : trzos
черéшня (-ї -ї) : trześnia, czereśnia (б.)
черешóк (-шкá) : szypułka (б.)
чéрінь (-еня) : ognisko
чернéць (черця -ці або ченця -нці) : mnich
чéрпати (-аю) : czerpać
черствúй : czerstwy
чéрта (-и) : rys, zarys, diagram (ф.)
чéрта (-и -и) : kresa, kreska (к.)
чéрта (чéртка) **грýба** : kreska gruba cz. cieniowa (к.)
чéрта (чéртка) **клинóвá** : kreska klinowa (к.)
чéрта овáльна (**яйцевá**) : kreska owalna (к.)
чéрта (чéртка) **подвíйно-клинóвá** : kreska podwójnie klinowa (к.)
чéртка (-и -ú) : kreska (к.)
чéртка филя́ста (**полоніяста**) : kreska falowa cz. płomykowa (к.)
чертáти (-áю) : kreślić (к.)
чéрча (-і) : koszenila (в.)
чéсний : uczciwy
чеснотлúвий : cnotliwy
четáр (-ú -і) : plutonowy (ґн.)
четвéр (-ергá) : czwartek
четвернá (-ї) або **чвíрка** : czwórka
четúнні, шпильчáсті або **шишкові** (**дéрева**) : iglaste, cetyniaste albo szpilkowe (drzewa) (б.)
Чéхія (-ії) : Czechy; **Чех** (-а) ; **чéский** ;
чúгати (-ю) : czyhać
чиж (-а -і), **чúжик** (-и) : czyż (з.)
чиж? : czyż?
чúжми (-ів) : ciżmy
чúкавка, щúкавка (-и) : czkawka
чим хýтше, чим пильнíйше, чим раз лíпше і т. д.
чимáло : niemało, dosyć
чúнність (-ости), **орýдуване** (-и) або **спрáва житєвá** : czynność, sprawa życia (з. б. с.)
чирáк (-á -ú) : czyrak
чúрка : cyranka (з.)
чирýн (-á -ú) : wielka panew do warzenia soli, також : **черýн** (м.)
чисéльний : liczbowy (а.)
чисéльник (-а) : licznik (а).
числúло (-а) : liczydło
числівнúк (-á -ú) : liczebnik (гр.)
числó (-á, чúсла) : liczba
числó злýчене : liczba zespolona; **числó нáзване** : liczba mianowa-

na; число́ паристе: liczba parzysta; число́ пе́рве: liczba pierwsza; число́ спра́жене: liczba sprzężona; число́ цїлé: liczba całkowita (a.)

числовий: liczbowy

чи́стий: czysty; чистїйший

чисти́лище (-а): czyściec

чистокро́вний: czystej krwi; кінь чистокро́вний: koń czystej krwi (г.)

чита́льня (-нї -нї): czytelnia

чіп (-опá -опи́): czop (ф.)

чіпля́ти (-я́ю): czepiać

чісни́к (чісни́ку): czosnek (б.)

член (-а): członek (towarzystwa)

член: człon, wyraz (a.)

членово́жець (-жця): zwierzę członkonogie (з.)

чміль (-еля́ -елї): trzmiel

чо́біт (чо́бота, чо́боти, чобі́т): but

човéн (-вна́ -чо́вни): czółno

чоколя́да (-и): czekolada

чолоби́тня (-ї): hołd

чоловік (-а): człowiek

чому́?: dlaczego?

Чо́рне мо́ре

чо́рний: czarny

чорни́ло (-а) (атрамéнт -у): atrament (х.)

чорни́ти (чорню́ -рни́ш -рни́): czernić

чорні́ти (-ю): czernieć

чорноволо́сий

чорно́зем (-му): czarnoziem (г.)

чорнокни́жний: czarnoksięski

чоти́ри (-ро́х -ро́м -рма́): czterej -y

чотирокласови́й: czteroklasowy

чотирокýтник: czworobok (ґн.)

чотиросильні (пилякú): czterosilne (pręciki) (б.)

чотиросо́тний: czterechsetny

чотиростїнник (-а): czworościan (ґн.)

чу -чеш -че і т. д. (cę, cesz, ce itd.) в бога́то дієсло́вах, закінчених в дієіменнику на: та́ти, пр. допта́ти: до́пчу, до́пчеш; • клекота́ти: клеко́чу; хлепта́ти: хле́пчу

чуда́к (-а́ -ї): tetryk, dziwak

чу́до (-а -а́): cud; • в ч. мн. також: чудеса́, чудéс ітд.

чужи́й: cudzy, obcy

чужозéмний: cudzoziemski

чужозéмщина (-и)

чума́ (-ї): dżuma

чуте́, чу́ство, чу́ство (-а -а́), почуте́: uczucie

Ш.

шабльо́н (-у): зразо́к (-зка́), взоре́ць (взірця́)

шала́ш або сала́ш (-у́ -і): szałas; також: ку́рінь (-еня)

шальвія (-ії): szałwia

шалю́па (-и): човéн весловий

Шампа́нія (-ії); шампа́ньский

шапи́нка (-и): czapeczka okrywająca koniec korzenia (б.)

ша́пка (-и -ї): czapka

ша́пка (-и): kapelusz grzyba; також: капелю́х (-а́) і шапу́рка (-и) (б.)

шара́н (-а́ -ї): karp (з.)

ша́рварок (-рку): szarwark (Scharwerk)

ша́ржа (-і) (тягáр, у́рад, стéпень службовий)

шарлятáн (-а -и) : szalbierz; **шелúхвіст, шалвíр**
шарпатúне (-я) : szarpia, skubanka
шáфа (-и) : szafa
Шáфарик (-а) : Szafarzyk
шафрáн (-у) : szafran
Шафýза (-и) : Szafuza (Schaffhausen)
шах (-а) : пéрский монáрх
Шашкéвич (-а)
Швайцáрия (-ії) ; **швайцáрский**
Швéрин
швець (**шевцá** -вці) : szewc
Швéция ; **швéдский**
шев (**шву**) : szew ; **шев вінцевúй** : szew wieńcowy ; **шев стрілові́й** : sz. strzałkowy ; **шев ламбдоїдовúй** : sz. lambdoidowy ; **ш. лусковúй або висковотíменний** : sz. łuskowy (с.)
шéвский ; **шéвство** (-а)
шевцéва (-ої) або **шевчúха** (-и) : szewcowa
шевцíвна (-и) : szewcówna
Шевчéнко (-а)
Шекспíр (-а); **шекспірівский** (**пр гýмор**)
шепотáти (-пóчу -пóчеш -почú)
шерсть (-и) : sierść
шершýн (-á -й) : szerszeń (з.)
шéстий : szósty
шестикýтник : sześciobok (ґн.)
шестилíтний : sześcioletny
шестистíнник (-а) : sześcian (н.)
шайконúтка (-и) : szyjkonitka (б.)
шильдкрéт (-у) : szylkret (Schildkröte); **гл. черепáшина**
шипýн (-á) або **їжáтець** (-тця) : jeżatka (з.)
ширинá (-и) : szerokość (ґн.)
широкúй : szeroki
широко (**нв.**) : szeroko; largo
широколистúй : z szerokimi liśćmi
шия (-ії -ії -ій) : szyja
Шíхер (-а)
шірóкко : sirocco
шістесáть (-й) : sześćdziesiąt ; **шістесáтий**
шістнáйцять (-й) : szesnaście ; **шістнáйцятий**
шкалювáти (-юю) : szkalować
шкаплíр (-á -і) : szkaplerz
шкаралýпа (-и), **скаралýпа** : skorupa
шкварити (-арю -арим) : skwarzyć
шкільний : szkolny
шкóла ; **шк. нáродна** : szk. ludowa; **шк. загáльна, поспíльна** : szk. pospolita ; **шк. нар. видíлова** (**мíйска, городáньска**) (пґ.)
шкóнтро : skontro (обчúслене, взáїмне вúрівнане) ; **шконтрувáти** (-ýю)
Шкóция (-ії) ; **Шкот** (-а -и) ; **шкóтский**
шкрóбати (-аю) : skrobać
шкут (-а) : szkuta (байдáк до сплáвлювання збіжа)
Шлеск : Śląsk ; **шлéский**
шлéндриян (-у) : старúй нáвик, стародáвний спóсіб
Шлéсвік (-у)
шлия (**шлиї, шлії**) : szleja (г.)
шлюфíр (-á) : szlifierz (точúльник)
шлям (-у) ; **шлямувáти** (-ýю) (нáміл -олу; болóто)
шлáфрок (-а) : szlafrok
шлях (-ý) : droga, tor (ф.) ; szlak
шлáхта (-и) : szlachta ; **шляхóтский** ; **шляхóтний**
шукляр (-арá -арí) : szmuklerz (пасанáник) ; **шуклярка**
шнур (-á, **шнýри**) : sznur ; **шнурíвка** (-и)
шовк (-у) : jedwab
шóвковать (-и) : zielonka (б.)
шовкóвик (-а) : jedwabnik (з.)
шóлов (-а) : trąboróg (з.)

шолóм (-а -и) : hełm
шолупи́на (-и) : szczeżuja
шпалі́р (-а -и), фр. (жаваѝ пліт в огорóдах, алéя, ряд)
шпáльта або прóділка (-и), такóж : стовпéць (-пця́) : kolumna (в книжці, ґазéті)
шпарáґ (-у) : szparag (б.)
шпарки́й : prędki, rzeźwy
шпáрчик (-а) : oczlik (з.)
шпи́лька (-и -ї́) : szpilka
шпи́рати (-аю) : szperać
шпи́рка (-и) : szperka
шпитáль (-лю́ -ли) : szpital
шпихлі́р (-á -і) : śpichlerz
шпігýн (-á -ї́) : szpieg
шпік (-у) : szpik ; гл. стрижінь
шпунт (у) (чіп -опá, зáтичка, кілóк -лкá)
шрам (-у) : szram ; рубéць (-бця́), близна (-и)
шріт (-óту) : śrut
шрýба (-и) : śruba
штахéти (-éт) : sztachety
штилéт (-у -и) : sztylet
штих (-у) : sztych (укóлюк, стек, стóбик (-бна); ритóвина)
Штóкгольм (-у)
штóльня (-ні) : sztolnia (Stollen)
штóпати (-аю), церувáти (-ýю) : cerować
штукатýра (-и) : sztukaterya (-i) (прикрáса з гіпсу і вапнá на фасадáх, ґзимсах, суфітах)
штýркати (-аю) : szturchać
штурм (-у) або прúступ (-у) : szturm
Штýтґарт (-у)
шýлька(-и) або кия́ха(-и) : kolba (б.)
шуля́к (-á) або кобéць (кібця́, кібці́) : kobuz (з.)
шумели́ня (-я) : pochwiaste liście otulające kolby kukurudzy (б.)
шурувáти (-ую) : szorować
шýтий : pozbawiony rogów, bezrożny ; сéрниця шýта, вівця́ (самúця) шýта (з.)
шýтка (-и), жарт (-у) : żart ; шýточний : жартовли́вий
шýтка (-и -ї́) : kotka (б.), інáкше : бáзька, багнітка
шýя (-ї) : szuja, gałgan

Щ.

щадни́ця (-ї -ї́) : kasa oszczędności
щáсте (-я) : szczęście ; щасли́вий ; щáсний
щебетáти (-бéчу -еш -ї́)
щéдрий : szczodrobliwy ; щéдрість (-ости)
щезáти (-áю) : znikać
щемели́на (-и) : miodunka (płucnica) (б.)
щéпа (-и) або шíпа (-и) : szczepa ; щепи́ти (щеплю́ -ї́ш -ї́) : szczepić
щерб (-у) або щéрба (-и) : szczerba
щербýн (щербунá, щербуни́) : szczerbak (z gromady ssawców) (з.)
щети́на (-и) : szczecina
щóбати (-аю) пр. я́блока
щипáти (-áю) : szczypać
щи́пці (-їв) : szczypce
щи́рий : szczery ; щи́ро : szczerze
щи́рити (-рю -рш) [зýби]
щит(-а -ї́) : tarcza
щітка (-и -ї́) : szczotka
що, з чим, в чім ; щось : co, z czem, w czem ; coś
щоб́ або щоб : ażeby, aby

щобу́дь, щонебу́дь (**чогобу́дь, чогонебу́дь**) : cobądź
що́гла (-и) : maszt
щоде́нний : codzienny; **щомі́сячний; щорі́чний**
що до ме́не : co do mnie
щож (**чого́ж**) : cóż (czegoż)
що іно́ або : **що йно́** : co tylko
що́ка (-и -и́) : szczęka
що рік, що місяць, що тиждень, що день (**але** : **на що́день**), **що дня, що ра́з** ітд.
щось (**чого́сь**) : coś (czegoś)
щу́ка (-и) : szczupak (з.)
щур (-а́ -и́ або -я́ -і) : szczur (з.)

Ю.

ювелі́р (-а -и) (**торгу́ючий дорогими камі́нєм**); **бісе́рник** (-а)
ювіле́й (-е́ю) (**ра́дісне сьвя́то, церко́вна урочи́стість полу́чена з цілкови́тим відпустом**; **обхід чийо́ї діяльности**); **ювіля́т** (-а)
Юда (-и) : Judasz
юдаізм (-у) : judaizm
Юди́та (-и)
ю́дити (-джу -диш, юдь) : podżegać
Юлі́й (-ія) : Juliusz ; **Юлі́я** (-ії) : Julia
Юлі́ян (-а) : Julian
юна́к (-а́ -и́) : dzielny młodzieniec; rycerz
Юно́на (-и) : Juno
юрба́ (-и) : zgraja
юрґе́льт (-у) : jurgielt (Jahrgeld); **юрґе́льтник** (-а -и)
Юрий (-ия) : Jerzy
юрисди́кция (-ії) : **судівни́цтво**
юри́ст (-а -и), **правни́к** (-а́ -и́)
юроди́вий : obłąkany, głupi; **тако́ж** : **навісни́й, навіжений**
ю́ха (-и); **ю́шка** (-и) : jucha, juszka

Я.

я́бко (-а) **або я́блоко** (-а) : jabłko
я́блінь (-они) : jabłoń (**тако́ж** : **я́блінка** -и) (б.)
ябло́ (-а́, **я́бла**) : jabłczak; **я́бло** (**я́блока**) : jabłko, jabłczak jabłoni; **ябло́чник** (-а) : jabłecznik, wino jabłkowe (б.)
я́вір (-ора -ори) : jawor (б.)
явірни́ця (-ї) : porzeczka; **порі́чка** (-и) (б. г.)
Яво́жно : Jaworzno
я́ворівскі ви́роби з де́рева
Яґа́йло (-а) : Jagiełło ; **ягайло́вьский**
Ягайло́вич (-а) : Jagiellończyk
Ягайло́ви (-ів) : Jagiellonowie
ягу́ша (-і) : sorgo (б.)
ягня́ (-я́ти -я́та) : jagnię
я́года (-и) : jagoda (б.)
Яґич (-а) : Jagič
Ядви́га (-и)
я́дерний : jędrny ; **я́дерність**(-**ости**). jędrność
ядро́ (-а́) : jądro (ф.)
яз (-у -и) : jaz (**гать** -и; **гре́бля; при́стрій до зловлення риб**)
я́зва (-и), **церк.** : plaga, zaraza
язи́к (-а -и́) : język, mowa

язи́чок (в сопівці) : stroik (ф.)
язка́р (-я́) або **лазка́р** (-я́) : jazgarz (н.)
Язон (-а) : Jazon
язу́лька або **кість підязи́чна** : gnyk, kość podjęzykowa (с.)
яйцé (-я́, **я́йця**) : jaje ; **я́єчко** (-а)
як : jak, gdy, jeśli
як би : jakby
якбу́дь, якнебу́дь : jakbądź
якийбу́дь, якийнебу́дь (**якогобу́дь** ітд.) : jakibądź
якийсь (**якóгось**) : jakiś
якийтакий : jaki taki
Яки́м (-а) : Joachim
Яків (-ова) : Jakób
я́кір (-ора -и), **кóтва** : kotwica (ф.)
я́кість (-ости) : jakość ; **я́костний** : jakościowy (а.)
як колú би : jak gdyby
як на́йліпше : jak najlepiej
яко : jako (=będąc) : **Ци́церон оборонив вітчину́ я́ко кóнсуль** (=**бу́дучи кóнсулем, колú був кóнсулем**)
я́ко-тáко : nie najlepiej
як слід : jak się należy ; **як стій** : natychmiast ; **як páз** : w sam czas, właśnie ; **як на́йскорше** . jak najprędzej
як тілько : jak tylko
як то : jakto
яли́на (-и) : jodłowe drzewo
яли́ця (-ї) : jodła (б.)
я́лівка (-и -и́) : jałówka
яловéць (**ялівцю́**) : jałowiec (б.)
ямб (-á -и) : jamb (стопá віршовá) (гр.)
ямина́ лóбна : jama czaszkowa ; **я́мини óчні** : oczodoły ; **ямина́ носовá** : jama nosowa ; **ямина́ ротовá** : jama ustna ; **я. грýдна** : jama piersiowa ; **я. черéвна** : j. brzuszna (с.)
ямина́ ротовá : jama ustna ; **при́сїнок** : przedsionek ; **ґýба** (-и) : warga ; **я́сна** (**ясéн**) : dziąsła ; **удильцé** (-я́) : wędzidełko ; **піднебéнє** (**піднібе, понібе**) **твердé** : podniebienie twarde ; **піднебéнє мягкé** : podniebienie miękkie ; **язи́чок** (**язи́чка**) : języczek ; **лýки піднебéнні** : łuki podniebienne ; **мікда́лики** : migdałki ; **слинівки́ прýшні** : ślinianki przyuszne ; **сл. ви́личні** : sl. podszczękowe ; **сл. підязикóві** : śl. podjęzykowe ; **сок ротовий** : ciecz jamy ustnej ; **гóрло** (-а) : gardło
-ний (не : **нний**) в прикмéтниках, що означáють матéрию, пр.: **скляний, бляшаний, деревя́ний, мідяний, камяний** ітд.
янчáр : janczar
янтáр (-у) : bursztyn (**бýрштин**) (н.)
Янус (-а) : Janus
Японія (-ії)
яр (-и́) : wiosna ; [illegible] : wiosenny
ярина́ (-и́) : jarzyna
я́рмарок (-арку -арки) : jarmark ; **я́рмарочний** : jarmarczny
ярмó (-á, **я́рма**) : jarzmo. **Складові частú ярмá : плéче = тягло́, опирáєсь на каркáх волів ; підгóрлиця ідé попід гóрло ; снóви, берці, сики лýчать тягло́ з підгóрлицею ; занїски = залóзи, замикáють шию волá між тягло́м, снóзом і підгóрлицею ; жевéць, ужéвка, гужвá лýчить ярмó з віцéм**
я́сир (-а) : jasyr
я́сінь (**я́сеня**) : jesion (б.)
я́смин (-ину) : jaśmin
Ясна Горá
я́сність (-ости) : jasność, blask (ф.)

яструб (-а) : jastrząb (jastrzębia) (з.)

-ять, -ать є закінчене в 3. особі ч. мн. дієслів закінчених в 2. ос. ч. од. на : **-ям, -їм** : **хвалять, носять, стоять, кидать, вожать**, бо в 2. ос. ч. од. : **хвалям, носим, стоїм, кидаш, вожаш** ітд.

ятрити (-трю -трим -трий) : jątrzyć

ятрун (-а) : gąsienicznik, ichneumon (з.)

Яффа (-и)

ячмінь (ячменю, ячменя) : jęczmień; я. двогрядний (двійняк) : j. dwurzędowy; я. чотирогрядний (четверняк) : j. czterorzędowy; я. шестигрядний (шестерняк) : j. sześciorzędowy (б.)

ящірка (-и) : jaszczurka (з.)

ящур (-а) : jaszczur, salamandra; ящур жовтосорочатий : jaszczur plamisty (з.)